

CAMIL BACIU

REVOLTA CREIERILOR



CAMIL BACIU

REVOLTA CREIERILOR

Povestiri ştiinţifico-fantastice

Coperta: MAGDA ARDELEANU

EDITURA TINERETULUI

1. Revolta creierilor

I

Domnul Chooks era hotărât să se arate neînduplecat. Dar neînduplecat într-un fel elastic, astfel ca nimeni să nu ştie lucrul ăsta în afară de dânsul. De aceea îşi căută mai întâi o poziţie care să fie şi comodă şi impunătoare şi o găsi lăsându-se pe spate, în fotoliu, cu trabucul între dinţi. Trase spre dânsul hârtiile cu cifre şi diagrame şi le acoperi cu palma, ca şi cum le-ar fi strivit. Tuşi apoi pentru a-şi drege glasul şi apăsă butonul soneriei.

— Domnule? — spuse secretara intrând.

— Să vină Freedstone — mormăi Chooks — cu toate datele. N-apucă să termine fraza că Freedstone ţâşni în cameră surâzător şi mlădios, ca o trestie în bătaia brizei din larg.

— Bună ziua, domnule Chooks — spuse el zâmbind. Bună ziua. Îmi daţi voie să vă urez un an nou şi fericit dumneavoastră şi copiilor dumneavoastră şi, pe cât de curând, o avansare pe unul din fotoliile Casei Albe.

— La mulţi ani, Freedstone — spuse Chooks. Cum e vremea?

— Foarte bună, domnule — se înclină Freedstone.

— Da, da — urmă Chooks, gânditor — e bună. Se poate merge şi în pardesiu. Iar la munte e totuşi zăpadă şi se poate schia. Mi-a scris băiatul alaltăieri. Dar, din păcate, se anunţă trei greve mari şi câteva mai mici, Freedstone. Şi cele mai simple estimaţiuni se învârt în jurul cifrei de cinci milioane de şomeri pentru primele luni ale anului. Bătrânul, înainte de a pleca la golf, a socotit că până la sfârşitul verii

vom avea un mic surplus bugetar, însă marele Sommelson, în raportul lui, considera ideea asta ca nereală. Adică, vorbind pe şleau, cam absurdă. După cum ştii şi dumneata, e bine să joci golf după ce ai ţinut conferinţe opt ani şi ai încurcat-o, dar ce facem cu acei pe care-i laşi să rezolve încurcăturile?

Freedstone înălţă din umeri. Totdeauna îl zăpăceau conferinţele lui Chooks pentru că niciodată nu ştia unde vrea să ajungă. Iar faptul că îi vorbise de schi şi de zăpadă însemna că e abia la începutul introducerii ceea ce prevestea un final neliniştitor.

— Aşa că vezi — continuă Chooks — cei care au stat sub reflectoarele studioului de televiziune pleacă strălucind ca nişte comete şi noi rămânem cu mătura şi făraşul. Dar, ia loc, te rog. Sunt atâtea de vorbit... Uite, vântul abia mişcă frunzele şi ele totuşi o să cadă — pentru că sunt veştede. Sunt veştede, Freedstone... Cea mai mică adiere le rupe codiţa şi... pfff... apoi sunt strânse şi arse. Poate că dacă ar şti cum să se apere... dacă, de pildă, ar putea să-şi îngroaşe coada, sau să se învelească pentru ca frigul să nu le facă vreun rău... Dar ce ai, Freedstone, eşti palid?

— M... m... m-am pudrat prea mult după bărbierit — spuse Freedstone. Tenul mi-e uşor iritat şi... şi m-am pudrat...

— Aha... Bine. Foarte bine. Trebuie să ne pudrăm. Trebuie să facem totul ca să trăim cât mai uşor şi mai plăcut. Şi mai mult — noi suntem într-o funcţie care ne obligă să facem viaţa tuturor, mai uşoară şi mai plăcută. Suntem un tampon între două forţe — într-un fel ca pudra dumitale, aşezată între obraz şi vântul aspru de afară.

Freedstone tuşi. O clipă — o singură clipă — dori să sară în picioare şi să spună:

„Am înţeles. Sunt dat afară. Bună ziua”. Dar domnului Chooks nu trebuia să-i sugerezi niciodată ceva de care ar fi

putut să se agaţe. Aşa că încercă să zâmbească şi — în ciuda privirii sale neliniştite — surâse chiar.

— Eh, da, aşa da — îl încurajă Chooks. Asta înseamnă că începi să mă înţelegi. Spune-mi, te rog — ca să facem o paranteză — câte greve ai acum în curs de desfăşurare?

— Trei.

— Şi câte în pregătire?

— Tot trei.

— Greve mari?

— Mari.

— Dar mici?

— Patru.

— Astea fac zece greve, Freedstone. Câte am avut anul trecut pe vremea asta?

— Nouă.

— Şi cu câţi salariaţi?

— Anul trecut? Cu paisprezece mii.

— Şi acum?

— Nouăsprezece mii.

— Asta în curs de desfăşurare. Dar se mai anunţă greve în valoare de douăzeci şi două de mii de salariaţi. Faţă de anul trecut pentru aceeaşi perioadă aproape de trei ori mai mult. De două ori virgulă şi ceva...

— Asta ne-a lăsat-o bătrânul — spuse cu gravitate Freedstone. A plecat să joace golf şi noi...

— Freedstone! îl opri Chooks cu răceală. Glume la adresa şefului actual al guvernului sau la adresa fostului şef sunt îngăduite numai adjuncţilor de servicii şi directorilor. Cum îndrăzneşti dumneata, simplu specialist, să emiţi judecăţi de valoare la adresa fostului preşedinte?

— Dar „New York Times”...

— Fără! mormăi Chooks.

— Şi „New York Post”...

— Te rog! ridică tonul Chooks.

— Şi Rippmann?... Ce-a scris Rippmann acum o săptămână?

— Dumneata nu eşti Rippmann — bubui înfundat Chooks. Eşti un tehnician care trebuie să-şi cunoască sectorul de activitate şi atât. Dar să-l cunoască pe de rost. Şi află, domnule Dick Freedstone, că acum două ore s-a declarat la Bartsford o grevă cuprinzând unsprezece mii de oameni. Unsprezece mii! Într-un oraş a cărui populaţie, inclusiv oamenii noştri, se ridică la nouăzeci şi patru de mii trei sute cincisprezece capete. Conducându-ne după cei mai mici indici putem spune că a treia parte a locuitorilor din Bartsford sunt în grevă. Conduşi de... cine crezi?

— De Garrow — suspină Freedstone — de Eugen Garrow, fugit din Chandow după scandalul Colombinei.[*1]

— Aşaaa — suspină Chooks. Trase cu putere din trabuc pentru a se linişti, amintindu-şi că se hotărâse să fie dur într-o manieră elastică. Deci tot ştii ceva. Mi-ar fi părut rău să-ţi fac observaţii la început de an. Pentru că aşa cum începi anul, aşa îl continui şi aşa îl termini.

Freedstone scoase o cutiuţă din buzunar şi, pe neobservate, înghiţi o pastilă. Ştia că după prima furie putea urma foarte bine o a doua.

— Parabola cu frunzele e foarte limpede — spuse el. Şi comparaţia cu pudra. Dar sincer vorbind cunoşteam şi eu evenimentele de la Bartsford şi dacă nu vi le-am spus din prima clipă, aceasta se datoreşte faptului că voiam să fac o introducere utilă.

Era singura metodă de a discuta cu Chooks în clipele sale de enervare. Trebuie să nu te arăţi impresionat şi să rămâi stăpân pe tine însuţi.

1[*] E vorba de „Experienţa Colombina”, apărută în Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice” nr. 126—127. Eroul povestirii, Eugen Garrow, trece printr-o serie de peripeţii generate de „experienţa” pe care o face un maniac al războiului rece, aruncînd o bombă atomică asupra propriilor săi concetăţeni. (n.a.)

— Dar fiindcă aţi pus problema — continuă Freedstone — pot să mai adaug că Garrow pregăteşte o broşurică în legătură cu evenimentele de la Bartsford aşa cum a făcut şi cu cea despre Colombina. Nu ştiu câtă agitaţie o să poată face cu ea, dar e mai bine să nu apară.

— Şi?

— Nu va apărea.

— Bani?

— Nu.

— Ameninţări?

— Nu.

— Atunci?

— Toate tipografiile din Bartsford i-au refuzat pamfletul.

— Dar sunt tipografii în toate oraşele.

— Da, dar cele din Bartsford i-au refuzat pamfletul după ce autorul a fost găsit pe stradă, rănit. Şi nimeni nu vrea să aibă de-a face cu un autor accidentat.

— Mortal?

— Din păcate nu. O maşină l-a lovit şi în cădere şi-a luxat umărul.

— Freedstone eşti un prost!

— Domnule Chooks!

— Eşti un prost, Freedstone, pentru că un ziarist, de stânga, rănit în preziua apariţiei unui pamflet, e mai agitatoric decât însuşi pamfletul! N-avem nevoie de oase rupte. Vreau să zic, n-avem nevo-ie de oase rupte însoţite de reclamă. Era mult mat bine să lucrezi cu bani.

— Garrow nu ia bani.

— Dar poate ia tatăl lui, mama lui, frate-său, iubita lui. Doar nu e singur pe lume!

— Din păcate nu e singur pe lume şi toată familia lui gândeşte ca el. Şi prietenii lui la fel.

— Şi atunci?

— Nu ştiu dacă aţi observat, dar în clipa în care m-aţi

chemat eram gata să intru. Pentru că eu vă căutam pe dumneavoastră cu un interes mai acut decât mă căutaţi dumneavoastră pe mine.

— Hm... da? Şi pentru ce anume?

— Domnule Chooks am soluţia. Sunt în posesia celei mai teribile rezolvări a problemei.

— O bandă? Banda lui Merola?

— Nu.

— Spargere de grevă cu transport de mână de lucru din sud?

— Oh, nu, domnule Chooks.

— Atunci? Ce dracu ai? O bombă, un procuror, o femeie?

— Nu. Un creier. Un creier electronic.

— Un creier electronic?!

Chooks se lăsă din nou moale în fotoliu.

— Ce bazaconie mai e şi asta? Ce vrei să faci cu maşina asta? Poate să-l fierbi pe Garrow sau să-l anchetezi fără să-şi dea seama?

— Oh, poate mult mai mult, domnule. Dacă-mi permiteţi, o să vă expun principiul de funcţionare.

Chooks încuviinţă şi-şi scoase chiar o foaie albă de hârtie ca să poată nota totul şi întreba apoi pentru a se lămuri. Freedstone se apropie de birou, întinse pe el o diagramă şi începu:

— După cum am înţeles eu, în ultimul an, sarcina direcţiei noastre nu e numai aceea de a totaliza date în legătură cu conflictele de muncă şi de a elabora proiecte de legi pentru soluţionarea lor. Noi mai trebuie să ne ocupăm şi de împiedicarea acestor conflicte de muncă, sarcină, dacă îmi permiteţi, ingrată, ţinând seama de realitatea antagonismelor societăţii noastre.

— Freedstone, te rog — îl întrerupse Chooks — nu mă învăţa marxism. Cât am nevoie pentru funcţia mea ştiu şi singur. Şi lasă introducerile astea infernale. Ţi-am explicat

de zece ori până acum că introducerile sunt apanajul şefilor. Treci la chestiune.

— Vă rog — spuse imperturbabil Freedstone. Problema e că în această perioadă avem de trei ori mai multe greve decât anul trecut, dar metodele noastre au rămas aceleaşi ca în urmă cu zece ani: bombe, accidente, spărgători de grevă, magistraţi,ceea ce e cu totul necorespunzător, domnule Chooks, în acest secol al energiei nucleare şi al ciberneticii. Pe scurt — nu oamenii trebuie să dea soluţiile grevelor, ci maşina. Am lucrat în acest domeniu vreme de trei ani, cot la cot cu marele Tom Hard. Fără să am o pregătire specială am înţeles din capul locului noile perspective pe care cibernetica le deschide organelor de stat în activitatea lor. Şi acum pot afirma, domnule, că a sosit clipa să tragem foloasele, fără a ne mai sparge creierii inutil.

— Vrei să spui că maşina o să fie mai deşteaptă şi mai dibace decât întreaga noastre direcţie? Dumneata crezi că lada aia cu becuri şi fire o să judece mai bine decât toţi înalţii noştri funcţionari specialişti în probleme sociale?

— Asta fără îndoială. Dar marea calitate a maşinii nu se va reduce la atât. Ea va constitui, pentru toţi, tipul judecătorului obiectiv, al celui care împarte dreptatea absolută.

— Aha...

Chooks se lumină la faţă şi începu să-şi rumege trabucul.

— Aha — adăugă el — e ceva... e... în sfârşit o chestie... Încep să înţeleg... Continuă, te rog.

— Până acum, orice conflict de muncă se soluţiona în felul următor — continuă Freedstone. De o parte muncitorii, mai mult sau mai puţin radicalizaţi. De cealaltă, patronii mai mult sau mai puţin hotărâţi. Putem enumera ca factori fundamentali în momentul respectiv capacitatea de organizare a greviştilor, tăria sindicatului respectiv,

experienţa individuală a conducătorilor grevei...

— Te rog... te rog — îl opri Chooks. Să nu epuizezi până la urmă şi bazele organizatorice ale partidelor comuniste. Sari capitolul ăsta.

— În sfârşit — consimţi Freedstone care-şi pregătise îndelung expunerea. De obicei cum se procedează? După studiul tuturor factorilor se ia o hotărâre mai mult sau mai puţin realistă. Dar a fi realist, după mine, înseamnă a nu ceda în faţa pretenţiilor roşilor sau a celor care se iau după ei. Prin orice mijloace. Ori, în momentul de faţă, hotărârile sunt luate pe de o parte de reprezentanţii patronilor, pe de altă parte de reprezentanţii muncitorilor. Adică se tinde la apropierea punctelor de vedere ale celor două părţi. Uneori mediază statul. Dar în faţa opiniei de stânga statul e considerat ca favorizându-i pe patroni.

— Şi e oarecum aşa — spuse Chooks, surâzând pentru prima dată în noul an. Se pare că de obicei statul nu ţine cu roşii.

— Dar asta nu trebuie să constituie punctul de vedere al maselor. Dacă ele ar considera că poate exista un judecător imparţial şi că judecătorul acesta e în stare să soluţioneze orice conflict, i s-ar adresa cu toată încrederea. N-ar mai avea imaginea statului care apără pe bogaţi împotriva săracilor. Şi judecătorul acesta nu va fi niciodată un om. Va fi o maşină. Maşina nu are apartenenţă de clasă, n-are ideologie, n-are simpatii, n-are îndoieli. Cuptoarele electrice coc aceeaşi pâine, fie pentru patron, fie pentru muncitori. Ei bine, creierul nostru electronic va coace o judecată imparţială. Reprezentanţii patronilor vor introduce în el doleanţele lor, reprezentanţii muncitorilor pe ale lor. Frazele vor fi convertite în impulsuri electrice. Răspunsul va fi un impuls tradus într-o frază. Şi, de pildă, în cazul celor de la Bartsford ar putea să sune astfel: „Ţinând seama de cererea de mărire a salariului cu doisprezece la sută în

condiţiile creşterii impozitelor pe venit, a scumpirii materiei prime, a concurenţei pieţii europene, trustul «Bab an Bab» nu poate accepta decât o creştere de şase virgulă cinci la sută etc.” Se vor pomeni bineînţeles multe alte date, doleanţe, posibilităţi, probabilităţi. Şi totul, domnule Chooks, într-un limbaj ales, dar simplu — cum se cuvine unui creier automat, ştiinţific.

— Mda… ar fi ceva — murmură Chooks derutat de limbuţia celuilalt. Totuşi se ridică foarte multe probleme. Pe ce se va baza maşina, adică de la ce va porni în analizarea faptului concret? Iată, de pildă, eu sau creierul meu, ca să fim mai în temă, în momentul când se iveşte asemenea problemă, desfăşor o adevărată analiză pornind de la o multitudine de date. Mai întâi, în mod subconştient compar cererile muncitorilor cu alte sute, mii de cereri similare. Stabilesc dacă sunt prea mari sau prea mici. Apoi iau în considerare puterea sindicatului respectiv şi judec dacă e primejdios sau nu la un moment dat. Enumer, aproape automat, pe liderii de la C.I.O. şi A.F.L. şi socotesc procentajul celor care pot fi cumpăraţi şi a celor care pot fi intimidaţi. În sfârşit, după un şir de astfel de comparaţii — destul de complicat, cum foarte bine îţi dai şi dumneata seama — reuşesc să-mi stabilesc punctul de vedere. Iar punctul meu de vedere traduce de obicei o poziţie destul de realistă, de la care se poate pleca în obţinerea rezultatelor scontate. Dacă încerc o anume acţiune şi iese cu totul altceva înseamnă că am pierdut din vedere un şir întreg de factori sau chiar un singur factor important.

— Admirabil, admirabil — spuse Freedstone, încercând să fie entuziast, dar nereuşind să fie decât condescendent. Ceea ce aţi spus dumneavoastră acum reprezintă tocmai modul de a lucra al maşinii. Chiar aşa vom şi face. Vom introduce în ea toate, dar absolut toate datele de care aţi vorbit şi vom căpăta rezultatul.

Chooks începu să râdă surd.

— Spune-mi, Freedstone — zise el — dumneata îi crezi pe roşii tâmpiţi? Aveţi doar o bogată experienţă contrarevoluţionară în familie. Şi se pare că şi tatăl dumitale s-a înşelat oarecum la vremea lui socotind Gestapoul o organizaţie admirabilă, când nu era decât un modest aparat de represiune. Cum, dumneata îţi închipui că roşii nu vor face acelaşi raţionament ca şi noi? Crezi că ei nu ştiu cum lucrează o astfel de maşină? Şi atunci? Nu le va fi indiferent dacă eu, Chooks, duc tratative cu dânşii într-un mod care nu le convine, sau dacă treaba asta o va face creierul electronic pregătit de mine? Că doar nu va crede nimeni că maşina va porni să emită judecăţi de la sine, ca un oracol.

— Permiteţi-mi să termin — spuse Freedstone calm. Avem ce să răspundem la asta. Maşina, după cum se ştie, are un program, în sensul că orice operaţii i-ai încredinţa, ea le rezolvă numai într-un anume fel, numai pe o anumită bază.

— Şi atunci?!

— Nu uitaţi că mai există presa şi televiziunea.

— Vrei adică să probezi obiectivitatea ei printr-o campanie de presă?

— Nu numai atât, dar prin rezolvarea unor cazuri de drept comun, a celor mai cunoscute cazuri de drept comun. Lansată cu pricepere, maşina lui Hard — Full Translatore Five — se va impune nebănuit de repede. În şaptezeci şi două de ore va cuceri întreaga Americă.

— Şi cum se face, Freedstone, că ideea asta ţi-a venit abia acum? Maşini din astea există de cel puţin cinci ani.

— Din astea nu — răspunse Freedstone. F.T.5 e primul calculator digital cu posibilităţi universale. Pus în orice situaţie ia deciziile cele mai logice, mai repede decât şi-ar putea închipui un om.

— Şi dumneata crezi cu seriozitate că o ladă cu becuri şi fire e ultima noastră şansă în combaterea grevelor? Poate că mâine o să-l propui pe F.T.5 al dumitale pentru postul de ambasador, o să-l trimiteţi să discute în contradictoriu cu ruşii şi o să-l şi decorezi când o să vină înapoi pentru ungere?

Freedstone ridică din umeri.

— Cel mai bun lucru — spuse — e să mergem la faţa locului.

Chooks îşi stinse trabucul şi se ridică greoi.

— Bine — spuse. Să mergem spre a vedea totul la faţa locului.

II

Garoow se trânti pe fotoliu, gemând şi, ostentativ, îşi aprinse o ţigară.

— Totuşi ar fi bine să scrii totul — spuse judecătorul. E un sfat personal. Ba, în cazul de faţă, pot spune că e un sfat părintesc.

— N-o să scriu nimic — răspunse Eugen. La ora asta bandiţii care au dat peste mine cu maşina trebuiau să zacă aici. Şi în locul lor zac eu. Nu, nu — vă rog să rămâneţi unde sunteţi, domnule. Mă ridic şi singur... Aşa... De altfel am scris totul în urmă cu câteva ore, dar aţi respins depoziţia şi acum îmi cereţi alta.

— Acela era un pamflet, nu o depoziţie — spuse judecătorul.

— N-aş vrea să am o discuţie de specialitate cu dumneavoastră — spuse Eugen. Sunt convins că vă pricepeţi foarte bine şi la literatură şi la publicistică. Dar mi-

aţi respins depoziţia din cauza datelor ce-i priveau pe stăpânii lui Merola. Şi fie pamflet, fie rugăciune, datele acelea sunt foarte precise. Iar cine îl protejează pe Merola devine complice la banditism!

— Dar n-aveţi nicio dovadă — se opri blând judecătorul. Cât despre bunăvoinţa mea... sunteţi de acord, cred, că numai a zecea parte a conferinţei pe care mi-o ţineţi aci ar putea să vă producă multe dificultăţi. E nu numai dispreţ faţă de justiţie, dar insultă directă. Ascultaţi-vă.

Judecătorul se aplecă şi apăsă un buton. Se auzi un ţăcănit, apoi răsună vocea lui Eugen, mai patetică decât în realitate.

— ...Am fost adus aici împotriva voinţei mele... iar dânşii fug, ascunzându-se. Judecătorii Bartsfordului n-au altă sarcină decât aceea de a acoperi fuga gangsterilor. De când un cetăţean poate fi bruftuluit fiindcă... depoziţia... cine îl protejează pe Merola devine complice la banditism...

Judecătorul opri magnetofonul.

— Nu. Nu vă e permis — spuse el.

— Ei bine, domnule — şopti Eugen — la intensitatea asta de voce nu mă mai puteţi înregistra. Ţinând seama că fac parte dintre oamenii radioactivizaţi din acest oraş — întrucât am suferit timp de trei zile şi trei nopţi radiaţiile Colombinei, întrucât, totodată sunt un roşu — ofer prin mine însumi o pildă primejdioasă. De altfel, ştiu de ce sunt reţinut aici de douăzeci şi patru de ore. Azi, la opt seara, are loc mitingul de la „Bab and Bab” şi nu trebuie să iau cuvântul acolo. Ştiu prea multe, e adevărat. Am învăţat să vorbesc la mitinguri — şi asta e adevărat. Dar înainte de a vă răspunde la ceea ce vă interesează, vreau să vă povestesc ceva. Cu o condiţie.

— Care? — întrebă judecătorul.

— Să decuplaţi magnetofonul. Mi-e greu să vorbesc tot timpul în şoaptă. Şi pentru a fi sigur că nu poate porni cu

totul întâmplător, permiteţi-mi să-l decuplez eu.

— Vă rog — spuse judecătorul.

Eugen se ridică cu greutate. Braţul luxat îl durea al naibii şi nu ştia cum să-l ţină ca să-l supere mai puţin. Deschise capacul magnetofonului, scoase cu grijă cablul microfonului şi — cu o mişcare dibace — lovi capul înregistrator. Se reaşeză apoi în aceeaşi poziţie şi începu:

— În urmă cu un an, la Dorchester, un nebun — reprezentantul ultrareacţiunii — a azvârlit o bombă atomică asupra proprietăţilor sale pentru a demonstra existenţa bombelor curate şi necesitatea ducerii războaielor locale. Îşi dădea seama că mai curând sau mai târziu va trebui să survină o înţelegere cu ruşii, un început de dezarmare. Asta însă îl distrugea: toate uzinele lui fabricau armament. Rezultatul „experienţei” sale: infestarea radioactivă a unei bune părţi a ţării. Unul din cei radioactivizaţi sunt eu. Poate că vă întrebaţi de ce povestesc toate acestea când faptele sunt, foarte bine cunoscute? O fac deoarece vreau să înţelegeţi un lucru: când un om — adică eu — a fost folosit drept cobai de către un maniac — totodată magnat financiar şi eminenţă cenuşie — atunci omul acela nu mai poate fi oprit din activitatea sa printr-o simplă luxare a mâinii. Trebuie să mă suprimaţi, domnule judecător. Transmiteţi bandei lui Merola că nu m-a speriat şi că trebuie s-o ia de la capăt. Dar, pe de altă parte, fiţi sigur că dacă poliţia nu-i arestează pe gangsteri, voi face eu treaba asta cu ajutorul cetăţenilor. Şi că, prin orice mijloace, voi lua cuvântul la mitingul ce trebuie să se ţină azi.

Garrow se ridică din fotoliu şi porni spre uşă.

— Stai! — strigă judecătorul. Cum îţi permiţi, domnule... domnule... Verming! strigă el. Hei, Verming!

Un poliţist înalt şi greoi apăru în prag.

— Ei, Verming — spuse surescitat judecătorul. Du-l pe dumnealui la etajul cinci. Acolo e linişte. Are ceva de scris.

Eugen, care se oprise o clipă, încercă să treacă mai departe, dar poliţistul îl apucă de braţul stâng.

— Dă-mi drumul — mârâi Eugen. Dă-mi drumul, bestie! Am umărul luxat.

— Sus! Du-l sus! porunci judecătorul.

— Poftiţi — spuse poliţistul tărăgănat. Poftiţi înainte. Şi-l apucă din nou de braţul rănit.

Garoow simţi stomacul crispându-i-se, i se făcu negru înaintea ochilor şi se prăbuşi într-un genunchi. Rămase aşa câteva clipe, apoi urcă scările, cu dinţii strânşi, pentru că umărul îl ardea şi-l săgeta de-i venea să urle.

— Acum stai şi scrie — îi spuse poliţistul, odată ajunşi sus. Te-am plimbat pe scară ca să te dezmorţeşti. Dar dacă vrei să vorbeşti din nou cu judecătorul, te duc cu liftul. Uite, stai aici. Ai hârtie şi cerneală... Toc oi fi având dumneata că eşti ziarist.

Îl privi o clipă drept în faţă şi mormăi:

— Am citit cartea dumitale aia cu bomba. Mi-a plăcut. Dar înjuri prea mult pe cine nu trebuie.

Ieşi apoi călcând cu grijă şi rămase în faţa uşii.

Garrow îşi descleştă dinţii şi gemu. Gangsterii încercaseră să-l calce cu maşina, iar poliţia îi răsucise braţul rănit. Era o continuare cât se poate de firească.

Îşi sprijini fruntea pe masă şi rămase o vreme nemişcat până când durerea i se domoli. Îşi scoase apoi haina, îşi deschise cămaşa şi-şi desfăcu pansamentul. În afara unei uşoare albăstreli care se prelungea de-a lungul braţului nu se vedea nimic.

Se sculă de pe scaun şi se apropie de geam. Tribunalul, aflat pe o stradă liniştită, se învecina cu două curţi foarte apropiate. Una, înecată de iederă şi oleandri, părea o stampă niţeluş demodată. Cealaltă, având în mijloc un careu de castani, era mai aristocratică şi mai tăcută. În ambele domnea liniştea o linişte adâncă, de parcă ar fi fost

părăsite. Eugen tuşi uşor — o tuse înfundată, semănând a lătrat, bună de aţâţat câinii, dar curţile păreau să fie lipsite de câini, căci nimic nu-i răspunse. Mai tuşi de câteva ori, apoi începu să compare mecanic — distanţele. De la fereastra lui la sol erau douăzeci de metri. Până la gard nu erau decât zece paşi, iar gardul nu trecea de statura unui om obişnuit. Dar cum să coboare în curte pe faţada dreaptă şi netedă? Erau copilăreşti toate socotelile pe care le făcea! Şi totuşi trebuia să ajungă la miting!

Începu să se plimbe prin cameră cercetând mobilierul. Era o masă lungă, opt scaune grele, un cuier de care atârna un halat albastru, un birou cu fotoliu, o casă de fier, o măsuţă cu maşină de scris şi câteva tablouri mari înfăţişând scene din viaţa lui Washington. Hotărât, magistraţii din Bartsford nu se puteau plânge de modernism.

Continuă să se învârtească în jurul mesei şi brusc îi veni o idee. Părea atât de deşucheată, încât aducea mai mult a episod de operetă. Se apropie din nou de fereastră şi privi în jos. Faţada judecătoriei avea, din două în două etaje, câte un balcon, lung şi larg, în care răspundeau două uşi. Era un balcon la etajul doi, unul la patru, şi unul la etajul şase, deasupra lui. Dacă ar fi putut ajunge în balconul dedesubt, ar fi deschis uşa unuia din birouri şi ar fi ieşit pe cealaltă parte înainte ca cineva să se sesizeze. Judecătoria n-avea decât doi sau trei poliţişti pentru serviciul curent. Unul era Verming — care-l păzea — altul patrula în faţa intrării principale, iar pe al treilea nu-l mai zărise din seara precedentă când fusese adus pentru anchetare, după accident. Risca — pe oriunde ar fi ieşit — să întâlnească pe unul din cei trei, dar nu avea încotro, trebuia să încerce.

Pe măsură ce chibzuia, ideea îi apărea din ce în cea mai realizabilă. De altfel nu aveau niciun drept să-l ţină închis şi, în mod formal, legea era de partea lui. A reţine un om douăzeci şi patru de ore pentru anchetă nu era nimic

neobişnuit, dar anchetarea se isprăvise dis-de-dimineaţă şi acum îi cereau nişte declaraţii interminabile pentru a nu-i permite să ajungă la miting. Şi cu toate astea simţea că va ajunge acolo.

Cântări din ochi lărgimea cornişei ferestrei de dedesubt. Avea aproape douăzeci de centimetri — loc suficient pentru a pune piciorul. Sub ea, la doi metri şi jumătate, se afla balconul etajului patru. Îi mai lipsea o coardă şi un piolet... Şi totuşi...

Se urcă pe scaun şi examină îndeaproape şnurul tablourilor. Era un şnur împletit în trei, puţin destrămat, dar gros şi puternic. S-ar fi putut prinde de el nu un tablou înrămat, ci un turism de două persoane. Trei metri de şnur i-ar fi ajuns până la balconul de dedesubt, fără ca operaţia să fie prea riscantă, dacă ar fi putut folosi amândouă mâinile. Dar el nu se putea bizui decât pe braţul drept, pentru ca, lăsându-se trei metri de-a lungul faţadei, să poată sări în balconul etajului patru. Şi apoi, cum avea se cațere pe faţadă fără să atragă atenţia celor de jos? Aceasta, într-adevăr, avea mai puţini sorţi de izbândă decât însăşi coborârea.

Inima începu să-i bată cu putere. „Nu e timp de gândit acum — îşi spuse. Trebuie acţionat”. Ştia că întotdeauna când se apuca de vreo treabă ideile îi veneau pe parcurs şi dovedea mai multă abilitate decât ar fi crezut-o el însuşi. Dar pentru asta trebuia să înceapă prin a face ceva.

Luă halatul de pe cuier şi-l îmbrăcă. Era îndeajuns de larg, însă avea mânecile prea scurte. Îl scoase pentru a-şi răsuci mânecile hainei şi atunci văzu că în interior e cusut stângaci un nume: „Mary”. Era desigur halatul dactilografei şi judecind după talie părea să fie foarte grasă. Cu atât mai bine — gândi Garrow. Îl îmbrăcă din nou, îşi legă cordonul şi se privi în oglindă. Părea un hoţ strecurat în capotul păgubaşei. Zgârie puţină tencuială şi se frecă pe faţă. Apoi

începu să se frece cu umerii, cu burta, cu spatele de perete. Ei, acum parcă era mai firesc. Se urcă în picioare pe scaun şi dădu jos unul din tablouri. Pictura înrămată cântărea cel puţin cincisprezece kilograme. Reuşi s-o desprindă de pe cârlig şi s-o aşeze pe covor cu preţul unor eforturi de nebănuit. Trecu apoi la următorul. Îl împinse în sus până când şnurul scăpă singur, apoi, apăsându-l cu creştetul de perete, îl lăsă încet până la podea. Operaţia nu durase mai mult de câteva minute şi cu toate astea se simţea leoarcă de sudoare. Picioarele îi tremurau şi braţul drept — singurul de care se folosise — zvâcnea. Se opri câteva clipe pentru a-şi potoli răsuflarea apoi smulse şnururile cu belciuge cu tot şi le puse cap la cap. Aveau împreună aproape cinci metri. Era suficient. Prinse unul din belciuge de mânerul casei de fier şi-l legă pe celălalt de curea. Încercă din nou şnurul, smucindu-l violent, apoi se sui călare pe pervazul ferestrei. În cel mai rău caz avea să cadă de la patru metri. Dar nu căzătura îl făcea să se teamă, ci fereastra prin dreptul căreia trebuia să treacă. Închise o clipă ochii şi-şi fricţionă plexul. Simţea că inima îi bate să-i spargă pieptul şi palmele i se umezesc — era încordarea ultimelor zile care se răzbuna acum. Nu, nu trebuia să mai şovăie nicio clipă. Se culcă pe pervaz şi scoase în afară şi celălalt picior. Îşi dădu drumul foarte încet cu şnurul înfăşurat pe braţ, dar observă numaidecât, îngrozit, că nu poate atinge cu piciorul cornişa de dedesubt. Se lăsă atunci să alunece de-a lungul peretelui neavând alt sprijin decât laţul împletit care-i tăia palma la sânge. O durere ascuţită îi străpunse umărul, dar în aceeaşi clipă simţi cornişa cu vârful piciorului şi se lăsă pe ea cu toată greutatea. Porni apoi să se mişte stângaci, cu bărbia lipită de pervazul ferestrei pe care o părăsise şi când ajunse la marginea cornişei îşi dădu drumul în jos, pendulând uşor.

Aproape nefiresc de repede ajunse în balconul de

dedesubt şi desfăcându-şi capătul şnurului din curea, îşi îndreptă halatul şi deschise uşa cea mai apropiată.

— Cine dracu' o mai fi şi ăsta? întrebă cineva. De unde ai picat?

— Faţada... mormăi Garrow. Reparaţiile faţadei... Noi...

Se sili să-şi ascundă braţul rănit în halatul ce-i spânzura caraghios pe umeri şi căută să iasă cât mai repede.

— Faţada? repetă, bănuitor, vocea. Aţi început să vă căţăraţi ca muştele, pe perete?

— Lucrăm suspendaţi — mormăi Garrow. Asta economiseşte schelele. Vă rog să mă iertaţi. Ieşi pe hol cât putu mai demn, dar picioarele îi tremurau atât de tare, încât se împiedică de covor şi fu cât pe-aci să cadă. Automat se aplecă, luă vasul de metal în care se aruncau mucurile de ţigară şi chemă liftul. Cu toate că totul se petrecuse în mai puţin de un minut, i se păru că trecuseră ore întregi şi că datorită efortului îndelungat muşchii nu-l mai ascultă.

Liftul opri lin şi el urcă ţinând strâns la piept vasul nichelat care mirosea puternic a tutun. Funcţionarii îi făcură loc, fără să-l bage în seamă, tot sporovăind între ei, în afară de unul singur care-l fixă cu atenţie.

— Ar trebui să le curăţaţi mai des — spuse. Garrow dădu din cap fără să răspundă şi un val de recunoştinţă îl cuprinse. Ce cumsecade părea omul ăsta necunoscut care nu voia altceva decât ca vasele de pe coridoare să fie curate!

Ieşind în marele hol al parterului, aşeză scrumiera pe jos şi vru să iasă. Dar în aceeaşi clipă dădu cu ochii de judecătorul ce-l anchetase şi înlemni. Magistratul venea spre el gânditor ducând un dosar sub braţ. Garrow se întoarse cu faţa spre perete şi începu să-şi facă de lucru, zgâriind tencuiala cu unghia. Auzi paşii judecătorului apropiindu-se şi se miră cât de apăsat şi de rar poate călca

un om. Apoi magistratul se opri chiar în spatele lui.

— Hello — spuse şi o frântură de secundă inima lui Garrow se opri. Hello — continuă el — co-lega! Unde ai dispărut atâta vreme?!

— Am fost în vest — răspunse o voce de bas.

Garrow porni spre ieşire cu paşi laterali, privind peretele cu mare atenţie. Ieşi pe intrarea principală şi coborând treptele în fugă ajunse în stradă. La primul colţ îşi scoase halatul, îl pături şi-l puse sub braţ, apoi îl împachetă într-un ziar. Se opri la un drugstore[*2] şi bău un whisky, înfulecă la repezeală un cârnat fierbinte, dădu pe gât un sirop care mirosea a vanilie şi, liniştit deodată, rămase să se privească în oglinda unei vitrine. Nu-i veni să-şi creadă ochilor — din oglindă îl scruta acelaşi Eugen de toate zilele, cu privirea ageră, niţeluş visătoare şi ceea ce părea mai puţin obişnuit era o rozetă albastră-roşie ce strălucea mat pe tâmplă. Se aplecă înainte spre a o examina îndeaproape şi pipăind-o îşi dădu seama că e foarte dureroasă. Se datora oare căzăturii din seara precedenta când îl lovise automobilul lui Merola, sau se pocnise cu capul de tablouri, când le dăduse jos? În sfârşit, oricum va fi fost, umflătura se vede destul de bine şi ar fi trebuit s-o pudreze. Traversă agale spre frizeria de peste drum, unde se bărbierea de obicei, dar înainte de a ajunge la trotuar, o maşină mică, albastru-deschis, acceleră brusc şi dacă nu s-ar fi ferit, l-ar fi lovit cu aripa. Se aplecă şi privi în urma ei, dar nu mai prinse decât imaginea unei mari pălării de panama, pleoştită.

— Merola! — scrâşni Eugen.

Îşi luase deci o maşină nouă — poate nemţească, după format şi micime. Şi încercase ziua în amiaza mare, în plin bulevard, să dea peste el! Însemna că de astă dată se pusese într-adevăr un premiu pe capul lui. Oare, acum,

---

2[*] În limba engleză — farmacie. În S.U.A. — prăvălie în care se vînd tot felul de mărunţişuri şi mai ales băuturi alcoolice. (n.a.)

datorită rozetei bicolore de pe tâmplă — merita mai mulţi dolari decât înainte?

Renunţă să mai intre în frizerie şi se îndreptă spre periferia Bartsfordului pe străzi lăturalnice. Casele se micşorau şi păreau să semene tot mai mult una cu alta — două camere, antreul la mijloc, o magazie, garajul şi, în faţă, un rondou de flori. Foarte multe aveau chioşcuri de lemn — vopsite mai toate în verde şi împodobite cu lampioane. Le cunoştea foarte bine — într-una din ele se mutase şi el cu Miriam, iar frate-său cu părinţii locuiau nu departe de dânsul.

Îl liniştea de obicei peisajul acesta de târguşor, după gălăgia marilor oraşe din vest, şi-i da o senzaţie de siguranţă. Ar fi avut şi acum aceeaşi senzaţie de tihnă la vederea oamenilor care, numai în cămaşă, cu pantalonii prinşi în bretele, îşi stropeau grădinile sau sporovăiau paşnici în chioşcuri. Dar, deodată, un junghi uşor îl săgetă sub coastă şi trotuarul începu să i se legene sub picioare. Noaptea nedormită, braţul luxat, evadarea, a doua încercare de a-l asasina — erau prea multe pentru douăzeci şi patru de ore. Se silise să privească amuzat toate peripeţiile astea, pentru a nu se lăsa copleşit de ele, dar iată că nervii refuzau să-l mai asculte.

Plecă mai departe, crispat şi grăbind pasul. În curând ajunse la linia ferată şi, după şosea, se iviră halele mari ale lui „Bab and Bab”. Fu gata să pornească spre ele în pas alergător, dar pe neaşteptate zări prin gardul de verdeaţă, ce mărginea şoseaua, o lumină metalică de un albastru-deschis. Era maşina lui Merola!

Garrow porni imediat înapoi şi, ocolind clădirea gării, urcă în autobuzul ce tocmai pleca. Maşina era plină de oameni şi el se strecură printre ei, ducând cu grijă halatul învelit în hârtie. Îl păstrase fără să ştie de ce şi de-abia acum îşi dădu seama că săvârşise un furt şi că judecătorul l-ar fi putut

învinui că s-a introdus în clădirea tribunalului pentru a sustrage un halat prin efracţie. Ideea i se păru hazlie, dar totodată plauzibilă. Astfel că se apleca şi lăsă pachetul pe o bancă. Trecu apoi mai departe, spre uşă, când cineva îl opri, atingându-l pe umăr.

— Hei, domnule Garrow, ai uitat un pachet.

Se întoarse şi se trezi faţă în faţă cu Mell Hastings, care-i surâdea.

— Era să-l uiţi, domnule Garrow — repetă Mell. Figura lui brună şi rotundă strălucea de bunăvoinţă. Întinse braţul — ca un braţ de excavator — peste capetele celorlalţi şi-i dădu pachetul lui Eugen. Îşi făcu apoi loc şi se apropie de el. Ce spui — continuă cu voce scăzută — de schimbarea orei? E o idee, nu? Cum, dumneata nu ştii nimic? Ah, dar e formidabil, domnule Garrow! Toată schimbarea asta a avut loc azi dimineaţă, când s-a aflat că Hugh îşi va aduce banda pentru o diversiune. Dar ei se pregătesc pentru ora opt şi noi vom începe la şapte — am fi încercat s-o facem şi mai devreme, dar n-avem cum să anunţăm oamenii. De altfel şi eu m-am întors numai de două zile — am fost plecat cu echipa. Dar de ce îţi fereşti braţul, domnule Garrow?

— E luxat — spuse Eugen — şi am impresia că aş putea să-l pierd la înghesuială.

— Dar văd că şi pumnul drept e cam strivit — spuse Hastings — parcă ai fi spart pietre cu el. Pe cine ai pisat în halul ăsta?

Eugen îşi privi pumnul care se umflase şi care-i părea plin de nisip pe sub piele.

— Mda — mormăi — s-a cam umflat. Am pisat cu el faţada tribunalului şi era mai tare decât credeam. Dacă ai răbdare, o să afli peste vreo oră o istorie nostimă.

Autobuzul opri la centura de cale ferată şi toată lumea coborî luând-o pe şosea. La trei sute de metri se înălţau halele lui „Bab and Bab” în jurul cărora oamenii se agitau

ca într-un furnicar. Câteva camionete staţionau pe dreapta șoselei şi, pe câmp, aşteptau zeci de turisme demodate. Urmau apoi câteva gherete de răcoritoare şi după ele o masă de oameni aşezaţi chiar pe şosea, lăsând printre ei un culoar de trecere îngust de un metru.

La vederea lui Eugen, un băiat brun, cu început, de chelie, cu cămaşa deschisă până la curea lăsând să i se vadă pieptul păros, sări în picioare strigând:

— Garrow! Uite-l pe Garrow! I-au dat drumul!

Se adunară în jurul lui Eugen. Erau numai feţe cunoscute, de vechi sindicalişti sau de băieţi tineri, dintre cei mai buni şi mai entuziaşti, care formau pichetele de grevă. Îl înconjurară şi începură să vorbească toţi odată.

— Cum ai scăpat?

— Eşti rănit?

— Am şi înaintat un protest procurorului.

— E vreun copoi după tine?

— Merola te-a lovit?

Eugen zâmbi şi făcu semn că vrea linişte.

— Am fugit — spuse — dar lăsaţi-mă să ajung la Golden. Vreau să-i spun că am venit. O să vă povestesc totul îndată. Îl găsi pe Golden în curte, controlând instalaţiile de difuzoare.

— Am scăpat, bătrâne — îi spuse — dar cred că o să vină după mine.

Golden întoarse spre el capul său frumos, sumbru şi începu să râdă ca un copil.

— I-ai dus, ai? Eram să trimitem un grup de oameni în faţa tribunalului să te ceară. Dar ce ai, Garrow?

Eugen simţi deodată că puterile îl părăsesc şi că trebuie să se aşeze.

— Mi-e cam rău — spuse cu voce stinsă. Umărul stâng mi-e zdrobit şi am avut şi alte mici dificultăţi pe drum. Ghinioane, Sam, ghinioane.

Zâmbi sprijinindu-se de braţul celuilalt.

— Te rog să stai jos! — spuse Golden. Te rog stai jos! Mă întorc îndată.

Îl aşeză pe treapta tribunei improvizate şi după câteva clipe reveni cu o sticlă de suc de roşii.

— Haide, bea-o. Ştii că asta e ţicneala mea, dar pe mine mă întremează totdeauna. Haide. O să iei cuvântul primul. Şi o să începem chiar acum. Îi aşteptăm, peste un sfert de oră cel mult, pe oamenii lui Hugh. Dar tu cum ai aflat că am schimbat ora?

— N-am aflat nimic. Voiam să vin mai devreme ca să mai vorbim. Dar să ştii, Sam, că n-o să fie doar Hugh. Merola e aici. M-a urmărit şi m-a aşteptat la trecerea liniei ferate. Probabil că-şi închipuie acum că am luat-o pe altă parte. Dar e aici şi e gata la orice. Înseamnă că vor să dea o lovitură mai dură ca de obicei.

— Lovitură n-o să poată da — spuse Golden, grav. Avem unsprezece mii de oameni aici. Şi pichetele au fost constituite mai bine decât data trecută, foarte echilibrat — şi bătrâni şi tineri. Iar pentru şoc... am pregătit şi o grupă de şoc. Îl ştii pe Mell?

— Eh, cum să nu.

— Avem o grupă formată din vreo cincizeci alde Mell. Te calmezi doar când îi priveşti. Ei, cum te simţi, Garrow?

— Mai bine. Mult mai bine.

— Ăsta e efectul sucului, ascultă-mă pe mine. Haide, urcă sus. O să anunţăm începerea mitingului.

Eugen urcă scara de lemn a tribunei şi, de la înălţimea celor doi metri, privi spre şosea. Dinspre oraş se apropia cu toată viteza o coloană de autocamioane. Văzu maşinile oprindu-se, oameni dându-se jos şi, după cum se adunau în coloană, recunoscu pe spărgătorii lui Hugh. Claxonând violent apăru apoi un şirag de motociclete şi de maşini verzi — era poliţia. Poliţiştii se grupară rapid — Eugen le vedea

căştile şi cataramele — şi porniră spre uzină urmaţi de coloana de civili. În acelaşi timp masa de muncitori de pe şosea şi de pe câmp se scurgea tumultuoasă în curtea exterioară a uzinei şi vocile ei vuiau stăpânit, ca valurile mării. Era caraghioasă — aşa, văzută de sus — înfruntarea de forţe — de o parte o sută de oameni, de cealaltă parte unsprezece mii — dar mâna aceea de spărgători conduşi de Hugh avea la spate poliţia, armata, justiţia. „De data asta, nu — îşi spuse Eugen — de data asta n-o să reuşiţi. Chiar dacă metalurgiştii vor sta trei luni fără lucru.”

Masa greviştilor se adunase în jurul tribunei şi tribuna părea să plutească deasupra lor cu ajutorul pânzelor de steag.

Golden apăru alături de Eugen, urmat de comitetul de grevă — ciocăni în difuzor şi ceru linişte. Se auziră ţâstuiri răzleţe, apoi rumoarea se potoli. Eugen privi din nou spre şosea — coloana lui Hugh ajunsese în faţa pichetului de grevă. Erau atât de aproape, încât nu-i mai puteai deosebi pe unii de alţii.

— Şi acum, vom da cuvântul lui Eugen Garrow — spuse Golden — aceluia pe care Merola a vrut să-l ucidă şi pe care poliţia a încercat să-l închidă pentru că a scăpat cu viaţă. Are cuvântul Garrow.

Eugen îşi rezemă palmele de balustrada tribunei. Inima începu să-i bată mai repede şi gura i se uscă.

— Tovarăşi, ieri seară Bat Merola s-a aruncat cu maşina asupra mea în plin centru, sub nasul poliţiei. Am scăpat datorită faptului că am alunecat şi nu mi-a strivit decât umărul.

Îşi scoase haina cu grijă şi îşi descheie cămaşa.

— Poliţaiul care asistase — urmă — m-a dus la tribunal pentru a fi anchetat. Acolo mi-au pansat umărul şi m-au reţinut pentru a le povesti despre grevă.

Voise, iniţial, să facă o relatare seacă, rece, a

evenimentelor, dar dinspre şosea izbucni deodată un vacarm de fluierături şi ţipete. Se întoarse şi privi: poliţiştii înaintau, făcându-şi loc cu bastoanele de cauciuc.

— În clipa asta — spuse el — Merola aşteaptă pe şosea. Gangsterii şi poliţia, iată cu ce vor să ne convingă! Pentru fiecare procent crescut de salariu au pregătit o rafală de pistol automat. Dar nu se poate! — strigă. Nu se poate ca unsprezece mii de metalurgişti din Bartsford să fie mânaţi din urmă cu pistolul şi cu bastonul de cauciuc! Nu se poate ca Hugh să-şi aducă aici spărgătorii de grevă! Nu se poate să dăm înapoi cu niciun pas!

Simţi că vocea îi tremură mai mult decât se cuvine şi o greaţă uşoară îl cuprinse.

— Continuă tu, Sam — şopti întorcându-se. Apoi, făcând un efort, spuse tare: Vom rămâne aici luni de zile dacă va fi nevoie. Dar n-o să lăsăm pe niciun spărgător să-şi bage nasul. Trăiască greva metalurgiştilor din Bartsford!

Auzi răspunsul masei asemeni unui tunet şi, trăgându-se înapoi, căzu în braţele lui Golden.

III

Când domnul Chooks pătrunse în marea hală metalică fu izbit de o senzaţie neplăcută. Poate că asta se datora întunericului, poate frigului care domnea acolo sau, poate, unei voci înăbuşite, care se îneca şi se bâlbâia.

Freedstone, care mergea înaintea lui, împinse o uşă şi amândoi pătrunseră într-o cameră spaţioasă, cu pereţii acoperiţi de tablouri de comandă având instalate pe pupitre cutii de diferite mărimi, prevăzute cu cadrane şi ecrane luminoase. Un bărbat, înalt şi ciolănos, cu sprâncene

groase, cu gura mare şi nasul şi mai mare, părea să se amuze copios ascultând bâlbâiala ce izvora dintr-un difuzor.

— Re-regină... de... cuvântul... ţii ţi să... trebuie muri... ai de şi... fie!... zis... ai mine... de alăptată... fost ai.

— Haide, Full, un efort — spuse omul. Mai multă logică şi puţină poezie.

— Ai... fost... ai fost... de alăptată... alăptată; de mine ai... zis ai zis, fie!

— Bravo! se entuziasmă omul. Bravo, Full! Vezi cum pui accentele.

— Ai fost... — reluă difuzorul — alăptată de mine. Ai zis: „Fie”. Ai zis...

— Perfect — strigă omul. Încă o dată.

— Ai fost alăptată de mine. Ai zis: „Fie!” Şi de-ai muri trebuie să-ţi ţii cuvântul de regină!

— Mulţumesc, Full — spuse omul aplaudând încetişor. Dar acum o pauză. Avem musafiri. Îmi daţi voie — Tom Hard.

— Încântat... Chooks. Mi se pare că v-am întrerupt.

— Da. Ne-aţi întrerupt — încuviinţă Hard. Dar dacă aţi reuşit să pătrundeţi aici cu toate indicaţiile severe date portarului, înseamnă că aveţi ceva cu totul deosebit să-mi spuneţi. Cu ce vă pot fi de folos, domnilor?

— Domnul Chooks — spuse prevenitor Freedstone — se interesează de maşina dumitale şi, în principiu, ar fi de acord cu o suplimentare a sumei destinate cercetărilor.

— Domnul Chooks e cumva noul preşedinte al lui „Bab and Bab”?

— Nu. E pur şi simplu un funcţionar de stat — zâmbi Chooks. Dar un funcţionar pe care îl interesează foarte mult utilitatea lui Full Translator Five, din punct de vedere social.

— Activitatea posibilă a lui Full în rezolvarea problemelor sociale de zi cu zi — explică Freedstone.

— Rezolvarea problemelor sociale — repetă gânditor Hard. Da, e un domeniu în care Full va fi de neînlocuit. De

altfel, v-o mărturisesc, e un băiat deosebit de amuzant şi uneori mă uimeşte chiar pe mine. În ultima vreme, de când îi fac ultimele verificări, mă joc adeseori cu el plimbându-l prin diferite domenii. Şi, de la o zi la alta, am impresia că se descurcă mai bine. Pur şi simplu „ştie” ce-mi place şi şi-a reorganizat canalele ca să-mi fie pe plac. De pildă, când aţi intrat dumneavoastră se silea să dea o replică din „Cezar şi Cleopatra”, după ce, inversându-i nişte relee, îl obligasem să spună totul de la coadă la cap. Dar, după cum aţi văzut, s-a descurcat destul de repede. Să-i dăm însă mai multă bătaie de cap.

Hard se ridică şi, deschizând una din cutiile negre, introduse câteva fişe de contact, după o schemă. Se apropie apoi de unul din pereţi şi apăsă un buton roşu, ascultând cu încordare. Difuzorul păcăni uşor şi de astă dată vocea se auzi vorbind cu veselie exuberantă:

— Să ferească zeii să înveţe aşa ceva! O, viaţa de soldat, viaţa asta plicticoasă! Viaţa brutală a acţiunii!

— Stop — comandă Hard apăsând pe buton. După cum v-aţi dat seama, Full a continuat cu „Cezar şi Cleopatra”. Dar cum a continuat?! Mizerabil, ca într-o parodie a textului lui Shaw. Dacă te-ai lua după el, ai crede că Cezar e un ostaş beat. Dar veselia nu-i aparţine lui Full, nici tonul, nici accentul. Numai timbrul e al lui. Celelalte i-au fost impuse de mine, silindu-l să accepte fondul emotiv al unei comedii de Plaut. Textul însă îl va aduce singur pe calea cea bună. Să-l lăsăm să-l analizeze.

Hard schimbă fişele şi apăsă din nou butonul roşu. Pe unul din ecrane începură să joace două sinusoide — una cu multe vârfuri coborând în trepte, alta formată aproape numai din jumătăţi de elipsă. Între timp difuzorul emitea un sunet înfundat, ca o tuse, şi după câteva clipe sinusoida colţuroasă se rotunji si deveni aproape paralelă cu cealaltă.

— Să ferească zeii să înveţe aşa ceva — se auzi vocea de

astă dată plină de pondere. O, viaţa de soldat, viaţa asta plicticoasă — zise ea cu amărăciune rece. Viaţa brutală a acţiunii.

— Din nou, Full — spuse Hard. La o repetiţie obişnuită, regizorul poate întrerupe de zeci de ori, aşa că nu trebuie să te impacientezi. N-am nevoie numai de logică, dar şi de subtilitate. Nu uita că e vorba de Shaw.

— Să ferească zeii să înveţe aşa ceva — reluă vocea şi în tonul ei se simţea o uşoară plictiseală. O, viaţa de soldat, viaţa asta plicticoasă. Viaţa brutală a acţiunii.

De astă dată, amărăciunea aproape dispăruse, lăsând locul unei răceli străbătută de o fină ironie. Şi totul părea spus de sus, în ciuda simplităţii. Sau poate era chiar simplitatea celui de sus care se adresa celorlalţi ca unor copii.

— Hm, poate ar fi trebuit ceva mai cald — comentă Hard, întrerupând din nou. Dar, în definitiv, Full şi-a format gustul ascultând actori mari şi ar fi greu să-l contrazici. Mai ales că asemeni oricărui creier are şi el limitele lui.

— Şi... şi la ce vă slujesc experienţele astea? întrebă Chooks, cât putut de amabil.

— Sunt concludente — răspunse Hard. Înseamnă că Full poate reconstitui logic o frază şi, mai ales, că poate face să concorde sensul logic cu fondul emoţional. Trebuie să recunoaştem că actori cu vechime l-ar invidia pentru aceasta. Şi nu sunt decât patru luni de când Full a învăţat să vorbească. S-ar putea să devină un mare tragedian!

Zâmbiră toţi trei, apoi Freedstone spuse:

— Mi-am permis să-l aduc aici pe domnul Chooks pentru că statul e direct interesat în continuarea cercetărilor dumitale şi am dori să te ajutăm să lărgeşti sfera experienţelor.

— Cum? întrebă Hard.

— Nu numai folosindu-l la înlocuirea funcţionarilor unei

mari întreprinderi, dar...

— Îmi daţi voie — spuse Hard. Dar înlocuirea omului la muncile cele mai stupide e ceea ce urmăresc în primul rând. Toată sensibilitatea lui Full va fi subordonată acestui lucru. După cum ştiţi, la o mare societate de asigurări din Londra un calculator electronic înlocuieşte două mii trei sute şi treizeci de funcţionari din două mii şi patru sute. Adică în proporţie de nouăzeci şi şapte virgulă unu la sută. Dacă întreprinderea ar fi avut zece mii de funcţionari şi-ar fi păstrat numai două sute nouăzeci şi trei. Ei bine, Full face inutili nouăzeci şi nouă virgulă şase la sută din funcţionari în cazul unei întreprinderi de zece mii de oameni, păstrând din aceştia numai patruzeci. El ar putea înlocui, acum, un minister şi, în curând... în curând...

— Un minister? întrebă gânditor domnul Chooks. Un minister cu... ministru cu tot?

Hard surâse încurcat şi ridică din umeri.

— Ministrul în primul rând. Oricum nu s-ar observa dacă ar lipsi...

— Hm — tuşi domnul Chooks privindu-l bănuitor pe Hard. Ar fi de preferat ca... hm, pentru început să duceţi până la capăt această, hm, uriaşă realizare din care nu ne-aţi arătat decât o mică parte. Actorul dumneavoastră ar putea avea şi... cum să spun... ar putea avea şi chip?

— Evident — răspunse Hard. Îl are de pe acum. Colaboratorii mei, specialişti în chirurgie facială, au realizat un obraz de plastic prevăzut cu muşchi artificiali. Obrazul plânge, râde, se încruntă, iar în ultimele zile a început să se şi strâmbe.

— Să se strâmbe... repetă domnul Chooks. Şi după cine se strâmbă?

— După oricine — spuse Hard. Şi fără nicio reticenţă.

Dădu deoparte o mică perdea de catifea şi, într-o nişă, apăru, un cap fixat pe un suport. Era capul unui bărbat cam

de treizeci de ani, cu ochi albaştri, părul blond şi pielea arsă de soare.

— Ascultaţi — adăugă Hard.

Răsuci uşor un disc de pe pupitrul aflat în faţa lui şi capul spuse, schimonosindu-se:

— Aş prefera... hm... să faceţi, hm... să dregeţi... hm... să încercaţi, hm...

— Vă rog să mă iertaţi — spuse Hard, răsucind la loc discul. E cel mai impertinent creier electronic pe care l-am construit. Vă rog foarte mult să mă iertaţi. Încă nu are cei şapte ani de acasă.

— Da... da — murmură domnul Chooks. E o realizare extraordinară. Dar, desigur, nu pentru a da unei maşini chip omenesc trebuie să ajungem la calculatori mici, care să se apropie de doi, trei metri altfel am căpăta nişte monştri.

— Asemenea calculatori există — spuse Hard. În direcţia asta lucrez de mult şi cred că am reuşit.

— Adică? întrebă Chooks.

— Adică Full nu e numai un calculator universal, care se descurcă în orice situaţie nouă, dar el are şi proporţii foarte reduse. Iată-l.

Hard întinse braţul şi arătă o cutie înaltă de doi metri şi puţin mai largă de un metru de la care porneau zeci de fire colorate la un pupitru de comandă.

— Vi-l prezint pe Full Translator Five — spuse el. Un băiat plin de surprize, ale cărui posibilităţi sunt departe de a fi epuizate prin experienţele mele.

— Dar... dar... bine — spuse Freedstone uluit. Dar de obicei un calculator digital are zeci de metri cubi... Un calculator digital obişnuit, nu unul universal. Pe când ăsta... Ce fel de tranzistori aţi folosit? Există alţi semiconductori de tip **n** decât cei la care intervin fosforul, arsenul, stibiul sau alţii de tipul **p** decât cei cu aluminiu, galiu, indiu?

— Nu, nu există alţii. Dar cei mai moderni tranzistori sunt

destul de mari faţă de un nou element capabil să-i înlocuiască şi care are nu numai un zgomot de fond scăzut, dar atinge mari viteze de comutare, la dimensiuni mici. Elementul acesta minuscul şi tăcut este criotronul.

— Criotronul? întrebă timid Freedstone. Ştiam că studiile sunt abia în curs.

— Au şi fost depăşite — urmă Hard. Criotronul încă nu şi-a demonstrat toate calităţile că a şi apărut un alt element, cu dimensiuni mai mici, cu un zgomot de fond uluitor de redus, cu un consum de putere aproape neglijabil, care lucrează şi el la temperatura aerului lichid. Elementul acesta a fost botezat de mine anitron, după numele soţiei mele Anne. Iată-l.

Hard se îndreptă spre calculator, făcu să sară un capac şi în deschidere apăru o masă argintie, spongioasă, într-un înveliş de plastic cristalin. Desfăcu şi carcasa transparentă şi un curent de aer rece, tăios îl izbi în faţă pe Chooks.

— Dar astea sunt amănunte tehnice — adăugă Hard. Principalul pentru dumneavoastră e să stabilim dacă FT5 vă poate ajuta cu ceva. Aşa că să discutăm pe larg propunerile dumneavoastră.

IV

Cu toate că umărul îl durea încă destul de tare, faptul că îi fusese pus la loc şi că era pansat cu grijă îi da lui Eugen o senzaţie de uşurare. Se ridică din patul improvizat şi ieşind din cort porni să-l caute pe Golden. În imensa curte a uzinei domnea o linişte absolută — halele străluceau stins în lumina zorilor şi prin faţa lor se preumblau încetişor poliţiştii, doi câte doi.

Corturile pichetului de grevă se aflau în afara incintei uzinei, iar pe cele două laturi închise în unghi ascuţit ale întreprinderii „Bab and Bab” se ridicau răzleţe alte corturi ale greviştilor. Faptul că râul Houston trecea atât de aproape îi ajutase pe oameni să se poată instala în voie.

Garrow îl găsi pe Golden ocupat cu redactarea unei chemări către metalurgiştii oraşelor învecinate.

— Bine că ai venit — îi spuse Golden. Asta e o treabă pentru tine. Şi ar fi bine dacă te-ai duce dis-de-dimineaţă la redacţie ca în ediţia de seară să avem ceva mai agitatoric. Ce spui?

— Mi-ar părea bine dacă mi-ai da vreo doi oameni să mă însoţească.

— Pe cine ai vrea?

— I-aş lua pe Lony şi pe Mell.

— Bine. Dar, ai grijă, Garrow. Te-au căutat, se pare şi de la district, pentru că ai fi sustras un obiect al judecătoriei. Parcă spuneau că le-ai furat un halat, dar n-am reţinut, prea era idiot.

Garrow începu să râdă.

— Ba da. E chiar halatul de dactilografă în care am coborât ieri pe faţada judecătoriei. Eram sigur că o să se agaţe de asta. Dar n-au decât să mă caute. Corpul delict l-am aruncat în râu şi o să le vină greu să-mi descopere amprentele pe el. Mai mult mi-e teamă de oamenii lui Hugh şi de cei ai lui Merola.

— Să-i chem atunci pe băieţi să te conducă.

Lony Gooding se arătă entuziast de alegerea făcută şi fremăta de nerăbdare s-o pornească spre redacţie, în vreme ce Mell Hastings era calm şi surâzător ca de obicei. Golden le explică ce au de făcut şi apoi porniră direct peste câmp, căci până la linia de autobuz nu erau decât doi kilometri.

Mergeau tăcuţi privind cu plăcere iarba umedă de rouă şi

rarele flori galbene ce răsăreau ici şi colo. Era linişte şi dacă în urma lor nu s-ar fi înşiruit panourile cu îndemnuri la greva ai fi putut crede că în apropierea lui „Bab and Bab” se desfăşoară un mare weekend.

— Băieţii-s veseli. Sunt abia în a treia zi — mormăi Mell. După trei zile hotărârea de a lupta e parcă mai aprigă ca la început. Şi e şi vară. Dacă o ţinem aşa o săptămână, n-o să aibă încotro.

— Şi un an — spuse entuziast Lony. O să ne aducem corturile aici, o să pescuim, o să lucrăm pământul. O să plantăm şi pepeni împrejur, copaci, flori — dar n-o să ne poată alunga.

Garrow zâmbi.

— Cred că de data asta va fi mai greu — spuse el. Criza îi gâtuie. Când s-au mai cerşit dolari în străinătate cu atâta neruşinare? Când s-a mai vorbit cu atâta duioşie despre nevoile noastre? În treizeci de ani piaţa internă n-a fost mai îngustă ca acum, mai lipsită de cereri. Şi asta se vede în felul cum au început: Hugh are mai mulţi oameni ca de obicei, presa galbenă urlă cu mai multă furie şi Merola îndrăzneşte să se arate ziua în amiaza mare.

Ajunseră la şosea. Cât vedeai cu ochii nu trecea o maşină. Dar curând se auzi apropiindu-se un autobuz şi se hotărâră să-l aştepte. Zgomotul creştea din ce în ce şi după cotitură apăru într-adevăr un autobuz deschis, ducând câţiva oameni.

— Sunt spărgătorii lui Hugh — spuse Mell. Îi ameninţă cu pumnul pe cei din maşină, strigându-le: Ruşine, derbedeilor! Vreţi să ne luaţi pâinea de la gură?

Oamenii nu răspunseră nimic şi autobuzul trecu mai departe.

— Şi asta mă îngrijorează foarte mult — spuse Garrow. Au adus oameni încă de ieri şi continuă să aducă fără să întreprindă nimic. Înseamnă că pun totul pe o carte.

— Şi noi n-o să fim de faţă — mormăi Hastings. Şi e păcat de fiecare pereche de pumni lipsă.

— Haide, nu te pune pe plâns — spuse Garrow — că au mai rămas acolo vreo zece mii de pumni. Şi spinarea ta o să încaseze azi destule.

Mergeau acum pe şosea, cu pasul întins către oraş.

— Iar se aude o maşină — spuse Mell. N-ar fi bine s-o aşteptăm, totuşi?

Ar fi fost într-adevăr mai bine să ajungă la redacţie înainte de a răsări soarele. Dar Eugen nu voia să fie văzuţi de nimeni pentru a-şi scuti eventualele neplăceri.

— Să stăm totuşi puţin mai la o parte — spuse el. Poate-s tot oamenii lui Hugh.

Se traseră în spatele unei porţiuni de gard viu şi în aceeaşi clipă apăru un turism în plină viteză. Avea botul prelung de ştiucă, vopsită în azuriu deschis. Iar peste volan atârna pleoştită o mare pălărie de panama.

— Formidabil! exclamă Eugen. Se ţine după noi!

— Cine mai era şi ăsta? întrebă Mell.

— Bat Merola — răspunse Eugen. El m-a lovit alaltăieri, ieri a încercat să mă omoare şi acum se ţine după noi.

— Atunci am luat-o prost — spuse Mell. Pe şosea ne văd de la o milă. Să trecem prin oraş. Ocolim, puţin, dar pe străzile astea nu se bagă ei. Şi chiar dacă bandiţii ăia ai lui Hugh i-au spus unde ne-au văzut, nu ne mai pot prinde urma.

Pătrunseră deci în cartierul metalurgiştilor şi după douăzeci de minute erau în centru. Chiar numai după o privire aruncată pe bulevardul principal se vedea că oraşul e în grevă. Strada se bucura de o neobişnuită animaţie pentru ora aceea şi grupurile adunate în faţa drugstorurilor, încă închise, sporovăiau de zor. Poliţiştii patrulau, mestecând cu indiferenţă chewing-gum, dar aerul lor demn mărturisea mai multă crispare decât s-ar fi cuvenit.

Găsiră redacţia păzită de un grup de grevişti, care citeau paginile proaspăt tipărite. Alţii, care nu făceau de pază, ieşeau purtând la subsuoară pachete de ziare pe care le încărcau într-o camionetă.

Redactorul şef se prăbuşi peste Eugen inundându-l într-un potop de imputări:

— Garrow, te căutăm de cincisprezece ore! Aici trebuia să fii mai întâi, nu acolo, la Golden. Aici, unde te aşteptau trei materiale! Am scris noi despre atacul lui Merola asupra ta, dar cum l-ai fi scris tu. Garrow, se spune că ai urcat o faţadă încălţat cu ghete de alpinism şi asta îmi aminteşte de omul-muscă — individul acela care voia să-şi facă tălpi pneumatice cu care să se plimbe pe plafon, pentru siestă... Care e braţul? Ăsta? Ai grijă! Haide, stai jos, odihneşte-te puţin. Şi apoi istoriseşte-ne. Dar am uitat principalul? De două ore te caută Tom Hard, inginerul Tom Hard. Aşteaptă un telefon al tău, de urgenţă. Îmi pare că a început să telefoneze pe la mijlocul nopţii. Vezi ce vrea.

Eugen începu să râdă copleşit de potopul de vorbe şi răspunzând în doi peri la întrebările şefului ceru Houston-ul la telefon şi numaidecât auzi vocea lui Tom atât de schimbată încât părea de nerecunoscut.

— Peste patruzeci de minute sunt la Bartsford — îi spuse Hard. La şase şi patruzeci. Aşteaptă-mă pe şosea, lângă pompa mare de benzină. Trebuie să discutăm de urgenţă ca să fiu înapoi la Houston înainte de ora zece.

— Îmi pare foarte rău, şefule — spuse Eugen lăsând receptorul — dar Hard are urgentă nevoie de mine.

— Şi noi? întrebă şeful. Noi avem mai puţină nevoie? Vrem să scoatem o ediţie de seară şi Golden ţine foarte mult la asta. Cine crezi că are s-o scoată? Până într-o oră am nevoie de un articol în legătură cu Merola şi de o chemare la luptă. Haide, amândouă într-un ceas şi jumătate.

— Patroane — glumi Eugen — Hard ştie în ce fierbere ne aflăm. Cred că i-ai spus ce mi s-a întâmplat şi dacă totuşi mă cheamă trebuie să fie ceva deosebit.

— Nicio nenorocire personală nu e mai „deosebită” pentru noi decât lupta pe care o dăm acum. Ce-i cu tine, Garrow?

— Sunt convins că Hard tocmai pentru asta mă cheamă. O să-ţi aduc o astfel de bombă după întâlnirea cu el, încât n-o să mai vrei nimic altceva. Hei, băieţi — strigă aplecându-se pe fereastră — faceţi rost de o camionetă. Şi garnisiţi-o cu mobilă.

— Ce fel de mobilă? se auzi vocea lui Mell.

— Ce vrei tu. O masă, câteva scaune, un pat. Dar repede. Nu ne putem deplasa fără decor.

— Nu înţeleg nimic — spuse şeful. Ce dracu’ vrei să faci acum? Crezi că n-o să te miroasă ăia care se ţin de tine dacă-ţi iei un pat în spinare?

— Lasă, e mai bine aşa — spuse Eugen ieşind.

Coborî în curte şi le ajută celor doi. Găsiră o masă veche, aşezată în curte, un pat de lemn şchiop aruncat sub un gard şi dintr-o magazie scoaseră câteva scaune, un cuier şi o jumătate de dulap. Ca lucrurile să nu se observe prea bine acoperiră totul cu o prelată veche. Eugen îl aşeză pe Lony la volan, iar dânsul şi cu Mell rămaseră afară, pitindu-se sub prelată. Străbătură Bartsford-ul în zece minute şi după încă cinci minute erau la pompa de benzină.

Soarele strălucea acum din plin şi circulaţia pe şosea se intensificase la maximum. Oamenii plecau de la Houston la Bartsford pentru tura de dimineaţă.

Limuzina lui Tom apăru exact la şase şi patruzeci şi opri în faţa pompei de benzină. Eugen dădu la o parte prelata şi fugi în întâmpinarea ei. Când fu la câţiva paşi, Tom deschise portiera şi-i făcu semn să se aşeze.

— Eşti singur? îl întrebă.

— Nu. Cu doi oameni.
— Fă-le semn să vină încet după noi.
Limuzina o porni încet, urmată de camionetă.
— Avem numai jumătate de oră la dispoziţie — spuse Hard. La şapte şi un sfert trebuie să fiu înapoi. O să vorbesc scurt, ca pe front. De aseară mă simt ca pe front şi încep să-mi recapăt gustul de a ieşi la raport. Dar înainte de asta spune-mi, Garrow, eşti amestecat în greva din Bartsford?
— Sunt.
— Cred că o să fie cam rău de voi. Au de gând să pună totul la bătaie.
— Ştiu. Ieri. au încercat să mă ucidă. Dar m-am ferit şi maşina condusă de omul lor mi-a luxat doar umărul.
— Au încercat să te ucidă? Formidabil! Asta depăşeşte ce credeam eu!
— Şi ce credeai?
— Îţi spun totul, numaidecât. Hm... şi eu care-mi închipuiam că mă aflu pe front fiindcă am văzut mutra unui turnător... Tu trăieşti ca atunci, în tranşeele din Chaulieu... Nu te invidiez.
— Bine faci. Aici e mai rău decât la Chaulieu. Dacă te aperi, te arestează. Şi eu mă apăr, Hard. Şi încerc să-i apăr şi pe alţii.
— Hm... În sfârşit, astea sunt convingerile tale şi nu vreau să vorbesc despre ele.
— Foarte bine faci. Accelerează.
— Cum?
— Accelerează!
Hard apăsă pedala şi acul kilometrajului se ridică la o sută.
— De ajuns — spuse Eugen — altfel pierdem camioneta. Dar mi s-a părut că văd maşina lui Merola.
— Care Merola? Celebrul Merola din Cincinatti? N-a fost executat?

— Din păcate, nu, şi acum e celebrul Merola din Bartsford. Lucrează aici în perioada grevei, împreună cu poliţia şi spărgătorii lui Hugh.

Hard îşi muşcă buzele şi se încruntă.

— Aşa va să zică — spuse. Va să zică Merola... hm... Garrow l-ai cunoscut vreodată pe un oarecare Freedstone?

— Nu.

— Un individ înalt, slab, blonziu, un neamţ, tehnician electronist?

— Nu.

— A lucrat împreună cu mine câtva timp şi era un meşteşugar dibaci. În perioada aceea doi dintre cercetătorii noştri au fost chemaţi în faţa comisiei pentru cercetarea activităţii antiamericane şi unul a fost condamnat. N-am bănuit niciodată că Freedstone poate fi amestecat în treaba asta. Dar de ieri am început să mă gândesc, de când l-am revăzut. A venit la mine împreună cu un oarecare Chooks. De ăsta ai auzit?

— Nu.

— Un individ nu prea înalt, gras şi cu ochii cenuşii care mediază — aşa mi-a spus — între patroni şi muncitori.

— Habar n-am.

— Au venit la mine pentru a-i ajuta să lichideze greva.

— Tu?!

— Eu. Au nevoie de Full Translator Five.

— Maşina ta? La ce s-o folosească? Vor să facă înmulţiri?

— Full e un calculator deosebit — spuse Hard. E un calculator digital care poate fi nu numai programat, dar care se autoprogramează. Full are un fond vast de cultură universală pe care şi-a format-o prin studiu. E singurul creier cunoscut de mine care a reuşit să asimileze cinci sute de mii de pagini înaintea vârstei de trei ani. Full a citit istorie, astronomie, geografie, matematică, fizică. E adevărat că l-am îndopat ca pe o gâscă, dar şi el şi-a dat

toată silinţa. Ei bine, Freedstone vrea să utilizeze cultura lui Full ca să-i atace pe grevişti.

— Cum?! întrebă Eugen iritat. Spune-mi odată: cum?!

— Foarte simplu. Full va fi numit judecător imparţial şi, în faţa presei şi televiziunii, va analiza doleanţele greviştilor.

— Dar e absurd — spuse Eugen. O maşină de asta poate fi programată după Lincoln sau după Taft-Hartley, la cerere! Cine o să creadă în obiectivitatea ei?

— Full nu poate fi programat astfel — spuse Hard. Ei nu ştiu. Şi n-o ştie încă nimeni. Full se reprogramează după cea mai strictă logică, indiferent de natura problemei.

— Dar totuşi trebuie să bagi ceva în el — spuse exasperat Eugen. Trebuie să-i trasezi liniile, metoda, principiul după care îţi va răspunde.

— Oricărui alt creier, da — spuse, calm, Hard. Dar Full e mai avansat. El a învăţat să gândească logic şi îşi traduce singur datele problemei în impulsuri. Aş vrea să mă înţelegi bine, Garrow; Full e un calculator, la origine, dar acum poate lucra şi după legile a ceea ce numim noi bun simţ.

— Freedstone nu ştie asta?

— Ţi-am mai spus: nimeni n-o ştie şi nu poate încă s-o înţeleagă. Ei mi-au cerut ca Full să dea răspunsurile cele mai obiective posibile. Dar fără îndoială că vor să-l programeze în interesul lor.

— Adică?

— După Taft-Hartley, de pildă. Nu-şi pot imagina că Full are o programare iniţială mult mai vastă, mai adâncă, organică aproape, care tinde să apropie totul de adevărul obiectiv.

— Foarte bine!

— Şi nu vă temeţi?

— Să ne temem? Pentru că Full n-o să judece greva după Taft-Hartley?!

— N-o s-o judece după Taft-Hartley, dar va fi o-bi-ec-tiv.

— Şi de ce-mi tot repeţi cuvântul ăsta?

— Obiectivitatea nu vă sperie?

— Adică adevărul?! Hard!...

Eugen se opri negăsind cuvântul potrivit.

— Hard! repetă zâmbind. Sergent Hard! Te gândeşti că greva noastră îi nedreptăţeşte pe bieţii patroni, dar fiindcă sunt şi eu amestecat în treaba asta ai vrut să mă avertizezi!

— Nu chiar aşa — mormăi Hard. Eu nu fac niciun fel de politică şi patronii nu mi-au fost simpatici niciodată. Dar grevele astea mi se par totdeauna un fel de... de tulburare a unei ordini bine stabilite. N-o fac pe omul de ştiinţă izolat de lume, dar nu-mi place politica.

— Totuşi pe ei nu i-ai avertizat — surâse Eugen. Lor nu le-ai spus nimic.

— Pentru că îl cunosc pe Freedstone. E un turnător şi un provocator. Dar poate ai dreptate — ar trebui să-i avertizez şi pe ei.

— Să nu faci asta! — spuse Eugen. Tu nu înţelegi, Hard, da’ lor le e groază de adevărul gol-goluţ. Lasă-i să încerce programarea după Hartley, după Taft, după oricine. Şi lasă-l apoi pe Full să aleagă.

— Să nu iasă rău pentru voi — spuse Hard. Full nu e Dumnezeu. Nu e nici măcar om. E o maşină care pune de acord, în mod logic, câteva zeci de mii de date.

— Oricum, victoria sau înfrângerea grevei nu depinde de maşinăriile tale, Hard. Toată chestia asta e o diversiune. Şi dacă au ajuns până aici, înseamnă că nu-i mai ţin curelele.

Eugen se lăsă pe spate şi începu să râdă.

— Unul scurt, gras, şi unul lung şi slab... A-ha-ha-ha... S-au dus să tocmească un creier în piaţă... A-ha-ha-ha... Un creier care să înşele toată America! Dar e admirabil, Hard! Sergent Hard, eşti un băiat bun. Totdeauna ai fost un băiat bun. Lasă lucrurile să-şi urmeze cursul.

Se opri din hohotit şi întrebă grav:

— Şi creierul, totuşi, ce o să răspundă?

— Nu ştiu — spuse Hard. Dar ce va spune va fi lucrul cel mai just cu putinţă. Va fi adevărul obiectiv. Asta o jur, locotenent Garrow.

— Bine — spuse Eugen — jumătatea de oră a trecut.

— Acum vreau să te rog ceva, Garrow.

Hard se întoarse şi ridică de pe bancheta din spate o cutie lunguiaţă, neagră, care părea foarte grea.

— Aş vrea să păstrezi cutia asta până ţi-o voi cere — spuse el. Sunt rezervele mele de anitron. Sunt infime, dar de nepreţuit pentru activitatea lui F.T.5. Ceea ce vezi de fapt constituie numai învelişul de oţel şi plumb, umplut cu gaz lichefiat, la mare presiune. Ţi se pare bizar?

— Ce anume?

— Că-ţi încredinţez cutia tocmai ţie?

— Mda. Oarecum.

— Într-adevăr, e oarecum bizar. Dar de câte ori mi se întâmplă ceva deosebit simt nevoia să stau de vorbă cu tine şi să ştiu că eşti pe undeva, pe aproape. Astea sunt slăbiciuni rămase de pe front. Acum doi ani când m-au anchetat şi pe mine după plecarea lui Freedstone te-am căutat tocmai la Chandow.

Eugen surâse.

— Mă ţii tot drept locotenentul său, sergent Hard!

— Ai fost un locotenent de treabă. Păcat că te-ai apucat acum de chestiile astea în loc să-ţi fi văzut de meserie. Cred că ai uitat bruma de inginerie pe care o ştiai…

— Am cam uitat-o. Dar de ce nu păstrezi cutia la tine, la Houston?

— S-ar putea să afle de ea. Şi dacă, în ultima clipă, vor să-l paralizeze pe F.T.5., n-au decât să distrugă rezerva mea de anitron.

— O.K. Hard. O s-o ascund. Dacă ai nevoie de cutie, telefonează-mi la numărul ăsta. E al lui Lony Gooding,

prietenul meu. Şi acum opreşte să cobor.

— Aici?!

— E mai bine să nu ne vadă nimeni împreună până se termină toată afacerea asta. Şi dacă te întreabă de mine, reneagă-mă. Îmi faci un mare serviciu. Şi ţie la fel.

— O.K.

V

Întorcându-se la redacţie, Eugen îşi scrise articolele şi după masă reveni la uzină, pentru a culege noi date în legătură cu greva. În cele douăsprezece ore cât lipsise, spărgătorii îşi înălţaseră şi ei o tribună, întinseseră fire şi câteva megafoane şi discursul lui Hugh Barrel putea fi auzit până departe.

Era un individ de vârstă mijlocie, solid, butucănos, cu nasul mare şi cărnos, care la prima vedere îţi inspira simpatie datorită felului său de a fi cordial şi vesel. Şi acum sporovăia, împestriţându-şi spiciul cu proverbe şi glume, fără să spună prea mare lucru. Eugen şi cu ceilalţi doi se opriră să-l asculte înainte de a-l găsi pe Golden.

— Grevele sunt înscrise, de altfel, printre drepturile noastre — spunea Hugh Barrel. Orice muncitor are dreptul să lucreze sau să nu lucreze, după cum i-e pofta. Orice muncitor poate să ceară salariul mai mare sau mai mic, după caz. Dar noi trebuie să fim realişti. Dacă moş Trudington o să iasă de la forjă şi o să se ducă să danseze rock, n-are decât, e dreptul lui. Dar, vorba aia, se poate sau nu se poate? Sau dacă Mell Hastings — care mie mi-e foarte simpatic...

— Porcule — mormăi Mell.

— Ssst — îl domoli Eugen.

— ...s-ar duce să joace rugbi cu naţionala Angliei, dorind să-i învingă, nu poate fi decât stimat pentru intenţie. Dar, vorba aia, se poate sau nu? Să fim realişti. Băieţii care sunt cu mine ar fi fericiţi să lucreze două săptămâni aici. Nu că ar fi cele mai grozave salarii din est, dar sunt totuşi salarii. Şi când pe lângă cei patru milioane de şomeri încep să apară şi grevişti, sigur că şomerilor le e mai greu.

— Greviştii sunt deci duşmanii şomerilor, porcule — mormăi Mell din nou.

— ...Fiecare om trebuie să trăiască — urmă Hugh. Cu asta suntem cu toţii de acord. Dar cum să trăiască? Evident, cât se poate mai bine. Şi dacă metalurgiştii de la „Bab and Bab” nu o duc precum ar merita-o, asta se datoreşte nu numai patronului — care, fie zis între noi, nu e fratele nostru — dar unei situaţii economice nu prea bună, în general.

— Dă-l dracului, îi cunosc toate fiţele — mormăi Mell. Să mergem mai departe.

Trecură porţiunea de câmp fără să poată scăpa de discursul lui Barrel, care bubuia în megafoane. Cei din pichetul de grevă îl ascultau râzând şi înjurându-l la răstimpuri. Barrel fusese în urmă cu ani lucrător la „Bab and Bab”, lucrase apoi ca ospătar pe un vagon-restaurant de pe linia Pacificului şi acolo căpătase o spoială de om de lume şi, mai ales, un fel de a fi insinuant şi slugarnic propriu chelnerilor din restaurantele de lux. După aceea trecuse în organizaţiile sindicale de dreapta şi reuşise să fie cotat printre cei mai buni diversionişti spărgători de grevă. Nu revenea niciodată cu plăcere la „Bab and Bab”, şi dacă acum totuşi apăruse, însemna că era numaidecât nevoie de deosebitele lui talente de provocator.

— Dar am putea da şi noi drumul la megafoane — spuse Eugen de cum ajunse. N-are niciun rost să-i zăpăcească pe cei mai tineri.

— Nu. Asta în niciun caz — răspunse Golden. Mai întâi pentru că nu ne e frică de ce spune. În al doilea rând, pentru că ne serveşte o mulţime de argumente. Ştii doar cum vorbeşte: împroaşcă cu noroi, cu fel de fel de bârfe murdare, dar din când în când porneşte şi invers, fiindcă-l ia gura pe dinainte. Dacă eşti foarte atent poţi prinde multe lucruri pentru care apoi îi crapă buza. Dar mă tem de altceva. Ia priveşte!

Eugen urmări mâna întinsă a lui Golden. Văzu grămada spărgătorilor de grevă împrăştiată pe câmp şi pe Barrel singur, la tribună, vorbind. În spatele lui aşteptau autocamioanele poliţiei, dar nu masate la un loc, ci înşirate unul în spatele celuilalt.

— Cum? întrebă. Crezi că vor încerca ceva cu poliţia?

— Fără îndoială — răspunse Golden. Au împrăştiat oamenii lor ca să nu-i stingherească în mişcări pe poliţişti. Şi copoii şi-au pregătit maşinile în coloană.

— Şi noi?

— Aşteptăm — spuse sec Golden. Oamenii nu bănuiesc nimic şi nu vreau să-i pun sub tensiune. Dacă va fi nevoie de ceva avem aici grupe de şoc, pichetul de grevă. E suficient. Depinde cât de hotărâţi sunt să facă abuz de violenţă. Stai, ia auzi ce spune ticălosul.

— Nu vrem decât să lucrăm — se auzi vocea plângăreaţă a lui Hugh Barrel. Să lucrăm o săptămână, două, cât o fi. Între timp metalurgiştii n-au decât să-şi continue discuţiile cu patronii. Şi, în definitiv, ar putea oare cei două sute de oameni ai noştri să-i înlocuiască pe cei trei mii care sunt în grevă?

— Unsprezece mii — gemu Mell. Nu-mi cazi în labă, slugoiule?

— Nu vrem decât să lucrăm — ţipă Barrel. Să lucrăm! Dreptul la muncă e asigurat de Constituţie! Lăsaţi-ne să lucrăm! Tovarăşi, veniţi după mine! Şi chemă cu gest larg,

retoric, pe spărgătorii care dormitau pe câmp. Dar niciunul nu se mişcă. În schimb, primul autocamion al poliţiei porni în plină viteză, urmat de al doilea şi al treilea.

— Mell — chemă Golden.

— Sunt aici, şefule — mormăi Mell.

— Fugi la grupa de şoc, acolo, în spatele gardului viu. Ia-i pe băieţi şi du-i înaintea spărgătorilor. Dar totul, după ce poliţia începe să ne atace. Copoii o să pătrundă în incinta fabricii, dar să nu-i urmeze niciunul din spărgători. Ai înţeles?

— N-o să treacă de noi, nicio grijă.

— Vezi că ei sunt trei sute şi voi doar cincizeci. Du-te. Gooding, tu rămâi la sirenă. Dacă o să fie nevoie o să adunăm tot cartierul. Grăbeşte-te.

Din autocamionul din faţă coborâră doisprezece poliţişti cu bastoane de cauciuc. Ofiţerul care-i conducea schimbă câteva cuvinte cu cei din pichetul de grevă, apoi fluieră prelung şi poliţiştii porniră să lovească în dreapta şi în stânga.

— Mă duc după Mell — spuse Eugen. Vreau să văd totul mai de aproape.

Îi strânse mâna lui Golden şi o luă la fugă spre râu. În clipa aceea se auzi un pocnet slab ca şi cum ar fi plesnit o sticlă subţire şi numaidecât cineva începu să înjure cumplit.

— Gaze! spuse Mell. Au aruncat lacrimogenele!

Hastings grăbi pasul şi Eugen se ţinu după el. În două minute ocoliră şiragul de plopi şi ajunseră pe şosea în dreptul spărgătorilor de grevă care se împingeau unii pe alţii, neştiind ce să facă. Erau oameni de adunătură — asta se putea pricepe dintr-o ochire şi desigur că mulţi dintre ei, vagabondând dintr-un loc într-altul, îşi uitaseră meseriile. Câţiva purtau salopete noi-nouţe, primite fără îndoială de la Barrel, dar ceilalţi erau îmbrăcaţi cât se poate de fistichiu, ca personalul ajutător al unui circ. Puteai vedea şepci verzi

cu cozoroace lungi de jocheu, berete albe, coifuri de hârtie şi chiar un fes cu ciucure. Se înghesuiau în jurul şefului lor, ţipând toţi deodată şi mai ales, un lungan ciolănos putea fi auzit cum cere un aconto.

— Nu trec prin gaze nici mort, cu buzunarul gol! ţipa lunganul: Eu am venit aici să muncesc, nu să-mi las plămânii în iarbă! De la o gazare de asta împuţită am plâns odată şapte zile şi nasul mi-a curs două luni. Vreau bani pentru timpul pierdut degeaba.

— Haide, Ben, linişteşte-te — îi spunea Hugh. Tu eşti un băiat deştept. Acu ţi-ai găsit?

— Lasă vrăjelile — răspunse lunganul. Eu nu sunt grevist, nici copoi. Mie dă-mi parale. Gazul nu era trecut în program.

— Da’ ce ţi-a venit? se înfurie Barrel. Ce-ai tu cu gazele? Aşteptăm până se curăţă atmosfera şi după aia intrăm liniştiţi şi ne apucăm de lucru.

— Ne apucăm de dracu’ — strigă lunganul. Crezi că roşii o s-o întindă fiindcă s-au speriat de fumul ăsta nenorocit? Îl goneşti pe bătrânul Golden cu o bombă? Fii serios, Hugh. Aici e rost de cafteală. Aşa că fă bine şi plăteşte-mi doi dinţi dinainte.

Spărgătorii izbucniră în râs şi Barrel reuşi să-i încoloneze, ţipând şi agitându-se. Dar când fu să pornească, se vedea că n-au nicio tragere de inimă. Dacă Barrel n-ar fi întins pasul, glumind şi chemându-i pe nume, s-ar fi culcat cu toţii pe iarbă pentru a fuma şi a sporovăi. Dar Hugh mărşăluia de zor şi lângă el, tocmindu-se, mergea lunganul. Străbătură astfel cincizeci de metri şi se opriră, surescitaţi de cele ce se întâmplau în faţa lor.

Camioanele staţionau în faţa intrării principale a uzinei şi poliţiştii, cu măşti de gaze, alungau pe ultimii oameni din pichetul de grevă care, cu capul înfăşurat în batiste şi cămăşi umezite, încercau să mai reziste. Gazul se târa

albicios, printre picioarele lor, ca şi cum şoseaua ar fi fost aburită şi în curând în curtea pustie nu mai putea fi văzută nicio fiinţă omenească în afara celor în uniformă.

— I-a afumat bine — spuse cel cu cozoroc verde. Cred că-i ustură ficaţii acum.

— Unde mai pui şi bastoanele plesnite la ceafă — chicoti lunganul.

— Chestiile astea nu-mi plac totuşi — murmură cel cu basca albă, încreţindu-şi obrazul. Am înghiţit şi eu din astea la viaţa mea şi nu-mi place când îmi amintesc.

— Gura! se răsti Hugh. Ce te vaiţi acum? Ai luat bani buni pentru asta. Şi dacă ai inima slabă, ce cauţi printre leii ăştia?

— Babă nenorocită — spuse lunganul, înfundându-i basca pe ochi. Tot timpul îţi lingi lacrimile.

— Uite, că ne fac semne — îl opri Hugh. Se poate trece. Acum, băieţi, înainte de-şi revin roşii!

Începu să alerge greoi, zvârlind prea sus picioarele scurte şi groase, dar se opri, căci din stânga apăru grupa de şoc, în frunte cu Mell Hastings.

Spărgătorii bătură pasul pe loc în afara lunganului care se repezi înainte şi începu să înjure,

— O clipă, găinuşo — îi spuse Mell. Ţi-ai uitat cumva grăunţele în uzină?! Ei, stop!

Îşi puse mâinile pâlnie la gură şi strigă:

— Nu vă e ruşine să ne luaţi pâinea de la gură? Nu vedeţi cum vă curg şi vouă peticele?

— Tam-tara-ram — tam-tam-taram — îl îngână lunganul, acoperindu-i glasul.

— Lasă-mă să vorbesc — îi şuieră Mell. Dar fiindcă celălalt urla ca să nu se audă ce spune, îl lovi scurt în plex, cu stânga. Lunganul se înmuie şi se culcă încetişor pe şosea, iar Mell continuă: Vă daţi pielea pe cincizeci de dolari?! Păi Hugh încasează două mii, de aceea fuge aşa de repede.

Daţi-i drumu' înapoi! Pe aici tot n-o să treceţi! Haide, înapoi!

Fiindcă niciunul dintre spărgători nu făcea vreo mişcare, strigă:

— Pe ei, băieţi! Să-i dăm puţin înapoi.

Şi se repezi la Barrel. Fostul chelner pe linia Pacificului se dovedi mai viguros decât se aşteptase Mell. Avea ceafa groasă şi umerii bine legaţi. Se aruncă de la început cu capul în abdomenul lui Hastings, dar asemenea lovitură era de o naivitate supărătoare pentru un rugbist. Mell fandă şi-l lovi cu pumnul în ceafă. Barrel căzu gemând, iar ceilalţi spărgători o luară la fugă, în afară de vreo şase boxeri, care după primul contact cu rugbiştii uzinei renunţară la luptă şi porniră pe urma celorlalţi.

Dar grupa de şoc fu ajunsă din spate de către poliţişti. Se auziră câteva plesnete slabe şi gazul alburiu se ridică din nou deasupra şoselei. Apoi poliţiştii se azvârliră asupra greviştilor cu bastoanele de cauciuc. Eugen — care nu apucase nici să ridice mâna, într-atât de rapid se desfăşurară toate — se repezi la copoii ce izbeau în dreapta şi în stânga. Încasă un baston peste umărul drept şi, în clipa aceea, îşi aminti că are umărul stâng pansat. Se aplecă atunci, ferindu-şi capul cu palmele şi străbătu şoseaua în fugă, în urma lui Mell.

— Haide, Garrow, vino — zise Hastings, gâfâind. Nu trebuie să ne încăierăm cu copoii. O să pocnească ei la nimereală şi pe oamenii lui Barrel. Principalul e că galbenii ăştia au luat-o la picior. Ia uită-te!

Spărgătorii de grevă continuau să fugă îndepărtându-se de zona gazată şi abia când ajunseră la o distanţă apreciabilă se opriră culcându-se în iarbă. Poliţiştii care-i urmăriseră, luându-i pe unii dintre ei drept grevişti, să întorceau acum, cotrobăind în spatele perdelei de plopi şi prin boschete. Şeful lor îl ridicase de jos pe Barrel, căruia îi

curgea sânge din nas şi se certa cu el.

— Cine-i lovit? întrebă Mell.

— Sunt vreo zece — răspunse un muncitor în vârstă. Pe unul l-au pocnit bandiţii lui Hugh cu un box de plumb şi i-au rupt falca şi ceilalţi au vânătăi de la bastoane.

— Să ne retragem uşurel spre uzină — spuse Mell. De data asta n-au reuşit. O să se mai odihnească puţin.

Dar se înşela crezând că urmează o perioadă de acalmie. Poliţiştii trecură din nou la atac, lansându-şi bombele, pe o rază mult mai mare de data asta. Dar grupul de şoc se hotărâse să procedeze mai elastic. Se depărtară de poarta uzinei, răsfirându-se pe câmp, în aşa fel, încât era greu nu numai să fie urmăriţi, dar chiar să fie văzuţi. Eugen se despărţi de Mell pentru a-l căuta pe Golden şi-l descoperi în mijlocul comitetului de grevă, stând la sfat după o uriaşă baricadă de lăzi.

— Garrow — spuse Golden. E foarte bine că te-ai întors. Am aflat de diversiunea pe care vor s-o facă. A ajuns până la mine chestiunea aceea cu creierul mediator. Dar chiar dacă au de gând să facă aşa ceva, mai întâi vor încerca să intre în uzină cu poliţia şi cu spărgătorii. După mine, deci, ar fi nimerit ca tu să pleci la redacţie şi să pregăteşti ediţia de dimineaţă, scriind ce-ai văzut aici şi lansând din nou o chemare metalurgiştilor din toate oraşele. Au mai sosit între timp şi alţi reporteri. Sunt de la „Houston Times”, de la „Sunday Bartsford” şi chiar de la „New York Times” şi „New York Herald Tribune”. Înseamnă că la centru se ştie foarte bine ce se petrece aici. Cel de la „Herald” m-a şi întrebat ce-o să facem cu creierul electronic, care e obiectiv şi n-o să admită pretenţiile noastre?

— Au şi aflat?

— După cum vezi.

— Asta înseamnă… asta înseamnă că e într-adevăr o chestie pusă la cale de sus. Dar n-avea nicio grijă, bătrâne,

Hard e cu noi.

— Garrow, nu te păcăli singur. Nu-i crede niciodată pe duşmani mai proşti decât sunt. Pleacă, te rog, înainte să se întunece.

Brusc, sfâşietor, peste câmpul împurpurat de razele apusului, izbucni sirena uzinei. Mugetul ei continuă să crească, din ce în ce mai răscolitor, şi cu atât mai greu de suportat cu cât se prelungea. Dinspre cartierul mărginaş al oraşului îi răspunse, aproape îndată, vacarmul porţilor trântite, al chemărilor, al unor paşi tropăind din greu. Şi la început rare siluete, apoi grupuri de oameni o porniră spre uzină. Înainte ca Eugen şi Mell să ajungă la primele case, câmpul foia de lume şi cu toate că toţi se grăbeau, sirena continua să sune cu furie.

— Ultimul şoc — spuse Eugen. După asaltul ăsta o să se liniştească. Dar să vedem ce urmează.

VI

„Imparţialitate absolută” se numea articolul de pe prima pagină a lui „New York Herald Tribune”. Sub titlu apărea poza unui tablou de comandă şi alături, o femeie blondă, foarte frumoasă, cu fruntea bombată, cu ochi mari şi foarte limpezi. Era soţia lui Hard — Anne Calio.

„Am găsit-o pe doamna Anne Calio lucrând la programarea celei mai teribile întrebări ce poate fi pusă nu unei maşini, dar unui om. Cine are dreptate în cazul grevei din Bartsford: patronii sau muncitorii? Evident, întrebarea care va fi introdusă în creierul electronic pe data de

douăzeci şi unu iunie — dată ce coincide cu ziua de naştere a constructorului maşinii — nu va fi formulată atât de simplu. Ea nu va fi propriu-zis o întrebare, ci o suită de revendicări, începând cu majorarea plăţii cu doisprezece cenţi la oră şi terminând cu reprimirea la lucru a lui Sam Golden, cunoscutul lider de stânga. Creierul va înlocui un mare număr de experţi — el va compara revendicările acestea cu alte câteva mii formulate până în prezent şi rezolvate de anume manieră de către diferite foruri, la timpul lor, şi în funcţie de ele va răspunde. Dacă am folosi limbajul algebric, accesibil cititorilor cu o instruire medie, am putea spune că maşina va construi o curbă având datele de mai sus şi va plasa apoi pe dânsa respectivele revendicări ale metalurgiştilor din Bartsford. Din locul ocupat pe curbă se vor deduce drepturile greviştilor, ce vor fi satisfăcute ca atare. Desigur că în acest sens discuţiile în contradictoriu au şi început. Muncitorii preferă să se discute cererile lor luându-se ca bază anii 36—38 — când: doleanţele sindicaliştilor erau soluţionate cu o mai mare înţelegere — iar patronii propun anii 58—60 ca fiind, într-adevăr, cei mai apropiaţi în timp, răspunzând, deci, în mod mai realist, oricăror propuneri. Experienţa aceasta are, pentru noi, o importanţă istorică şi ea va arăta matematic, ştiinţific, legătura dintre muncitori şi patroni ca părţi inseparabile ale aceluiaşi organism economic.”

„Se pare — scria comentatorul lui „Sunday Times” — că douăzeci de mii de lămpi electronice pot înlocui cele câteva zeci de miliarde de neuroni ai conducătorilor grevei şi ai reprezentanţilor patronilor. Cu atât mai bine, deoarece după ultimele discuţii situaţia e din ce în ce mai confuză; realitatea apare învăluită într-un abur gros de cifre. Înainte deci de a ajunge în creierul-maşină, situaţia s-a împotmolit destul de adânc în creierii-biologici. Sperăm că maşina lui Hard va arăta clar care este realitatea, adevărul gol-goluţ,

fără stafia luptei de clasă. Iar dacă metalurgiştii vor fi nemulţumiţi de răspunsul maşinii, asta înseamnă că ei nu aşteaptă nicio mediaţie, ci vor să smulgă pur şi simplu anume avantaje care, în actuala situaţie economică, nu li se cuvin.”

„Chicago-News” jubila. „În sfârşit, statul va demonstra obiectivitatea sa absolută. Deasupra claselor, deasupra conflictelor dintre muncitori şi patroni, el va arăta de partea cui e dreptatea. Nu putem decât s-o felicităm pe doamna Anne Calio.”

„Lupta se duce — scrise Eugen în „Bartsford Labour” — începând de la porţile uzinei din Bartsford şi până la conducerea A.F.L., până la Departamentul muncii. Lupta se duce acum de către întreg aparatul de spărgători de grevă, poliţie, justiţie, biserică împotriva miilor de muncitori care cer un spor de doisprezece cenţi la oră. Împotriva metalurgiştilor din Bartsford, acţionarii lui „Bab and Bab” încearcă să utilizeze creierul electronic. Aşteaptă ei oare ca maşina — în ciuda intenţiilor domnului Hard — să apară în chip de conducător galben? Cred ei oare că o maşină poate cădea până la nivelul domnului Hugh Barrel?

Să fim serioşi, domnilor.

În încâlceala acestor fapte, aparent fără legătură între ele, trece un fir roşu: lupta de clasă. Şi dacă în această luptă patronii cred că pot folosi creierul electronic împotriva muncitorilor — se înşeală. Pentru că:

Chiar dacă s-ar ţine seama numai de ultimii ani cu şomaj crescut.

Chiar dacă întreprinderile „Bab and Bab” ar trece prin aşa-zise „momente grele”.

Chiar dacă piaţa internă s-ar fi îngustat foarte mult.

Chiar dacă situaţia internaţională ar fi încordată datorită războiului rece, chiar dacă ar exista toate aceste condiţii, împătrite, întreite, combinate cu alte condiţii grele sau

insuportabile, niciodată şi nicăieri, nu trebuie să se iasă din situaţiile dificile pe spinarea muncitorilor. Totdeauna şi pretutindeni în capitalism există posibilitatea de a mai tăia puţin profiturile şi a mări salariile.

Greviştii cer un spor de zece mii şi cinci sute de dolari pe zi. Dar cât câştigă domnii acţionari în aceste douăzeci şi patru de ore? Cât le revine de pe urma muncii neplătite? În trei schimburi: şaptezeci şi cinci de mii de dolari. Socoteala e limpede. Crede cineva că maşinii electronice îi va veni greu să efectueze această comparare de cifre? Doar dacă nu va fi forţată să lucreze după o programare cu totul tendenţioasă. Şi nu ne-ar mira să se întâmple astfel.”

„E absurd — spuse comentatorul de radio din Houston, la două ore după apariţia articolului lui Garrow. Cu o nonşalanţă copilărească se discută legile de bază ale societăţii noastre şi se oferă soluţii de-a dreptul utopice. Ar dori domnul Garrow ca acţionarii lui „Bab and Bab” să nu câştige de pe urma investiţiilor? E un adevăr elementar doar că nu muncitorii fac dolari, ci capitalul investit! Fac dolari clădirile, maşinile, afacerile propriu-zise. Şi în afară de asta, legile pieţii nu mai contează la domnul Garrow? Să ne fie cu iertare, dar la mijloc sunt problemele care trebuie privite cu mult mai multă maturitate.”

A doua zi, douăzeci şi cinci de ziare ale sindicatelor reluară argumentele lui Eugen, dar articolul său fu criticat violent în emisiunea unei mari companii de televiziune. Discuţia în jurul creierului mediator acoperi cu totul evenimentele propriu-zise, care păreau a fi scăzut în intensitate. După ultima încercare de a răzbate în uzină, cu ajutorul poliţiştilor şi la adăpostul atacului cu bombe, spărgătorii conduşi de Barrel se mulţumeau să înjure la megafon, să fumeze şi să mănânce, retrăgându-se noaptea într-o tabără de corturi, elegant amenajată.

Carele televiziunii new-yorkeze, ale companiilor din

Filadelfia, Chicago, Baltimore, Los Angeles renunţară să mai patruleze prin faţa uzinei „Bab and Bab”. Golden putu să părăsească frontul — cum îl numea el — şi să se ducă acasă spre a dormi într-un pat omenesc. Mărunt, cu figura brună, frumoasă, spiritualizată, trecea zilnic porţiunea de câmp, din oraş spre tabără, urmat de mari grupuri de muncitori. Cei mai tineri zburdau în jurul lui şi el îi domolea râzând cu poftă. Pentru ca acalmia să nu aibă o proastă influenţă asupra greviştilor, organiză în preajma fabricii meciuri de fotbal, mitinguri cu caracter cultural, discuţii politice.

Dar dacă interesul pentru greva propriu-zisă scădea, creştea cel pentru F.T.5. Nu pentru că maşina ar fi putut traduce direct dintr-o limbă într-alta, nici pentru virtuţile ei calculatoare — lucrurile acestea erau bine cunoscute de ani de zile. Dar pentru prima oară, practic, se ivea posibilitatea ca un aparat electronic să înlocuiască, fie şi un timp limitat, pe funcţionarii superiori ai unui minister. De ce n-ar fi putut înlocui, atunci, întreg ministerul?

— Ar putea oare prelua F.T.5. toate problemele ministerului marinei? — îl întrebă un corespondent pe Tom Hard, după ce electronistul fusese „redescoperit”.

— Fără îndoială — răspunse Hard.

— Totuşi, ce s-ar întâmpla cu munca de proiectare? întrebă ziaristul. Cine ar da soluţiile noilor nave, ale noilor arme navale?

— Creierul — răspunse Hard. Numai dacă ar exista cineva care să ştie cum să-l întrebe.

— Dar dacă ar fi vorba de principii cu totul noi de construcţie?

— Ar trebui ca mai întâi să le imagineze un om.

— Dar munca de birou? Există acolo mii de funcţionari!

— Ar fi înlocuiţi cu cinci electronişti.

— N-ar exista totuşi dezavantaje?

— Ba da. Creierul n-ar greşi niciodată. Aşa cum se va întâmpla în cazul grevei din Bartsford, la care va răspunde obiectiv, deasupra claselor.

— Socotiţi previziunea creierului un dezavantaj?

— Pentru unii, desigur. Răspunsurile creierului fiind absolut exacte, ar fi, totodată, indiscutabile.

— Şi atunci?

— Şi atunci micii comentatori de presă şi televiziune ar deveni inutili.

Ultimul răspuns îl ofensă pare-se pe ziarist care nu mai reveni.

Dar ceilalţi continuau să urmărească cu aviditate ultimele puneri la punct. Tom Hard lucra cu deosebită energie, iar Anne îl seconda. Freedstone, care nu se dezlipea de ei, căuta să-i amuze, să-i facă să converseze, dar nu reuşea de loc.

— Am ajuns la concluzia — îi spuse el lui Chooks — că Hard lucrează acum numai datorită interesului său ştiinţific. De altfel, modul în care Garrow a pus problema la sfârşitul articolului său se pare că l-a indignat.

— De unde poţi să ştii dumneata lucrul ăsta? îl întrebă Chooks.

— Fiindcă mi-a spus-o. A subliniat că preferă un atac direct decât o insinuare. Şi mi-a cerut să-i apărăm demnitatea. De altfel, Garrow, după cum ştiţi, a revenit a doua zi, după articolul acela, cu altul mai certăreţ, în care sublinia că niciodată un creier electronic nu va putea înlocui o conştiinţă muncitorească.

— Fleacuri — mormăi Chooks. Toate prostiile sunt pentru dumneata caracteristice. Eu nu văd aici nimic deosebit. La început, ideea cu creierul a neliniştit pe dobitocii noştri din aparatul de stat care s-au obişnuit cu mijloace dure. În al doilea rând, cred că i-a speriat de-a binelea pe alde Barrel şi alţii, care vedeau dispărându-le plinea de sub nas. În al

treilea rând, poliţia s-a văzut şi ea inutilă, cel puţin din cauza asta. Aşa că ei au pornit gălăgia cea mare şi ei au atacat procedeul mai violent decât cei de stânga. Dar pe măsură ce au înţeles că mai pot fi utili au căpătat curaj. Cât despre ultimul articol al lui Garrow miroase a manevră. Şi nu prea dibace.

— Permiteţi-mi să vă contrazic — spuse Freedstone.

— Haide. Dă-i drumul. Dar repede — consimţi Chooks.

— Garrow s-a supărat pur şi simplu pe Hard fiindcă lucrează cu prea mult zel într-o treabă care ne convine.

— Eh, fleacuri — făcu Chooks. Astea-s fleacuri. Totuşi aş vrea să ştiu cine se învârte acum în jurul lui Hard. Pentru că, ascultă-mă pe mine, Freedstone, s-a făcut mult mai multă publicitate decât era nevoie în jurul experienţei ăsteia. Mai întâi trebuie să facem câteva probe şi apoi publicitate. Să nu lucrăm ca la Cap Canaveral!...

— Publicitatea trebuie organizată din timp — insistă Freedstone. E o diversiune grozavă şi vă asigur că şi greviştii, şi masele cele mai largi, se întreabă acum — înainte de a vedea vreun rezultat — dacă statul n-ar fi într-adevăr deasupra claselor...

— Şi cum e, după dumneata?

— E pe undeva deasupra claselor — surâse Freedstone. Deasupra unor clase...

— Bine. Stop. Fără marxism — îl opri Chooks. Răspunde la ce te-am întrebat. Cine a mai venit la Houston?

— Sunt ziarişti de la trei posturi de televiziune, de la opt posturi de radio şi de la o sută opt ziare.

— Imens! murmură Chooks. Imens! Tâmpită publicitate! Şi mai departe?

— Un grup de fizicieni progresişti, de matematicieni progresişti, de jurişti progresişti.

— Şi?... întrebă ameninţător Chooks.

— De electronişti şi doctori în ştiinţele sociale progresişti.

— N-am nevoie — spuse Chooks, ridicând tonul. N-am nevoie de banda asta progresistă pe ca-pul meu! Nu există în statul ăsta şi ziarişti ai marii finanţe, nu există matematicieni anticomunişti? Nu există câţiva magistraţi cu capetele pe umeri?

— Desigur... dar...

— Niciun dar. Cheamă-i. Fă opinie publică. Publicitatea e pentru opinia publică, nu pentru noi! Hai, mişcă.

— Dar, domnule Chooks...

— Freedstone! Să nu mai apari aici fără câţiva băieţi buni care ştiu cum trebuie să te porţi cu roşii. Unde te trezeşti? Vrei să-mi constitui republica de la Houston?!

— Domnule Chooks...

— Te rog! Nu m-ar mira ca mâine să mi te adresezi cu „tovarăşe Chooks!”

VII

F.T.5 era aşezat pe un podium, simplu, negru, ca un sarcofag modern. În zadar fotoreporterii căutaseră unghiuri favorabile — calculatorul digital rămânea un simplu paralelipiped cu ecrane şi cadrane. În zadar se comentase anitronul — nimeni nu ştia ce e şi Hard refuzase să dea explicaţii suplimentare. Dacă masele largi fuseseră supuse unui torent de preziceri în legătură cu minunile lui F.T.5., oamenii de ştiinţă nu fuseseră mai puţin bombardaţi cu întrebări. Dar ei înşişi erau uimiţi: calculatorul digital al lai Hard era nespus de mic, revoluţionând într-adevăr tehnica electronică.

Se pare însă că cei mai nerăbdători erau magistraţii în prezenţa cărora creierul trebuia să dea verdictul într-un proces de drept civil — un divorţ din high-life — asupra cărora părerile curţii fuseseră împărţite.

Stânjenit de Freedstone, Hard lucrase foarte încet, în permanenţă enervat, cu toate că celălalt căuta să-i intre în voie, scuzându-se tot timpul. După cincizeci de ore de muncă aproape continuă, epuizantă, creierul fusese pus în cunoştinţă de cauză. Răspundea acum la întrebări, nu numai prin impulsuri, dar cu voce tare şi totodată în scris, cu litere mari de tipar teletransmise pe un ecran lunguieţ. Încheind punerea la punct, Hard îl anunţă pe Chooks că experienţa poate avea loc chiar în după-amiaza aceea şi se duse să se culce.

— Am putea începe pentru a nu mai spori tensiunea celor care aşteaptă — îi spuse Freedstone lui Chooks.

— Nu înainte de a experimenta între patru ochi — răspunse acesta. Cum stai cu opinia publică?

— Am... completat-o. N-am găsit îndeajuns de mulţi intelectuali, dar am adus câţiva băieţi buni.

— Câţi intelectuali ai adus, totuşi? întrebă mieros Chooks. Dar precis.

— Doisprezece.

— Sunt toţi specialişti?

— Toţi.

— Enumără-mi-i.

— Un medic, un farmacist, opt avocaţi, un inginer, un psihofizician,

— Ce-i asta psihofizician? Nu cumva un prezicător?

Freedstone încuviinţă.

— Nenorocitule — spuse Chooks cu dispreţ. Ei au adus peste o sută de oameni şi...

— Nu i-au adus, au venit singuri.

— Cu atât mai mult! tună Chooks. Au venit singuri! Şi tu, abia reuşeşti să aduni câţiva avocaţi şi câţiva farmacişti! Şi un ghicitor în cafea?! Ăsta vrei să ia cuvântul ca specialist în electronică?

— Şefule, te înfurii degeaba — spuse Freedstone.

Progresist nu înseamnă încă roşu. Oamenii vor să asiste din simplă curiozitate. Te asigur că datorită acestei componenţe progresiste, vom avea un succes imens în cele mai largi straturi.

— Şi „băieţii buni” cine sunt?

— Câţiva magistraţi, nişte ingineri de la „Bab and Bab” şi o parte a celor din Bartsford. E Barrel cu câţiva din oamenii lui.

— Mm — mârâi Chooks. Vezi să-şi ţină gura. Alege pe cei mai isteţi şi instruieşte-i. Au voie să fluiere de plăcere şi să bată din picioare. Urletele şi înjurăturile numai la semnalul meu. Garrow a venit?

— Da. E pe undeva pe afară.

— N-am nevoie de el. Totdeauna ne-a dat bătaie de cap. Merola e pregătit?

— Aşteaptă să-i trimitem vorbă.

— Mda. Şi Golden? E la Bartsford?

— Nu. A venit şi el. Au venit vreo cincizeci de grevişti să asiste.

— Să nu intre în sală. Prima experienţă se face numai pentru oamenii de ştiinţă, pentru presă, radio şi televiziune. Şi trimite-i vorbă lui Merola că n-avem nevoie de Golden şi Garrow aici.

— N-ar fi mai bine ca pe Garrow să-l retină justiţia? Un telefon la magistratul din Bartsford care la anchetat şi…

— Şi… să coboare din nou pe faţadă? Nu, Freedstone, nu. Vorbeşte cu Merola. Dar să nu-l facă dispărut cu totul.

Freedstone se înclină şi ieşi plin de dispreţ pentru temerile şefului.

*

* *

Luându-şi arbaleta de pescuit, Garrow străbătu centrul,

apoi cartierul de vile şi, cu toate că la orele acelea călduroase ale după-amiezii străzile erau pustii, avu senzaţia că e urmărit. Nu-şi dădea seama ce fel de zgomot sesizase — poate un fâşâit de pneuri pe asfalt, poate o portieră trântită, poate nişte paşi îndepărtaţi. Se opri să asculte, dar totul părea să doarmă în jur — numai vântul trecea, moa-le, prin frunzişul platanilor şi plopilor canadieni şi de foarte departe se auzea chicotitul unor copii.

Se gândi o clipă că a făcut rău neluându-l pe Mell cu dânsul. Bătrânul Golden îl rugase să nu se despartă de rugbist până la terminarea „afacerii”. Acum era prea târziu ca să se mai întoarcă în oraş. După ce trecu peste o porţiune de câmp cu bălării înalte şi sălbăticite, ajunse pe malul râului şi începu să se dezbrace la poalele unui copac. Dar, deodată în liniştea adâncă se auzi un pârâit ca şi când cineva ar fi strivit în picioare o creangă uscată. Eugen încremeni ţinându-şi răsuflarea. Imaginea rustică ce-l încântase cu o clipă înainte — apa domoală, frunzişul umbros, poiana de pe celălalt mal, îi păreau acum străine şi ameninţătoare. Privi în jur — la picioarele lui erau câteva resturi de zidărie, desigur fundaţia vreunei cabane de mult dărâmate, apoi câteva scândurele, un trunchi doborât — bancă improvizată pentru pescari. Fără să mai stea pe gânduri ridică o bucată de zid spart şi o aruncă în apă. Şi, în acelaşi moment, cu arbaleta trecută prin cordonul slipului se căţără în copac abia folosindu-se de braţul stâng. Se întinse pe una din crăcile groase ale platanului şi rămase nemişcat, gâfâind, cu mâinile reci. Stătu aşa câteva clipe, apoi încetul cu încetul se relaxă. Era atât de bine, acolo sus, în umbra verde, la pândă, ca în jocurile de demult când el era căpetenie sioux, iar fratele lui iscoadă a comanşilor! Şi ca şi atunci, acum îl cuprindea o dorinţă neînvinsă de somn. Căutându-şi un sprijin începu să moţăie, cu fruntea lipită de scoarţa netedă, cu nările gâdilate de mirosul ierbii încălzite

la soare.

Şi, deodată, trăsnetul se auzi din nou, de data asta parcă sub el. Tresări şi privi în jos fără să se mişte. Nu era nimeni. Şi cu toate astea, în ciuda zumzetului micilor musculiţe, deosebi o şoaptă. Cineva vorbea foarte încet, ferindu-se. Nu era cumva o pereche de îndrăgostiţi pe care o speriase cu tropăitul lui?

— Aici — şuieră cineva — aici! .

Un picior îmbrăcat într-un pantalon de pânză kaki apăru după trunchiul copacului, apoi un om aplecat, aproape în patru labe, se trânti peste cămaşa şi pantalonii lui. Era un individ uriaş — cel puţin aşa părea de sus, cum stătea culcat pe o coastă cu picioarele întinse şi mâinile desfăcute. Se auzi acum un alt pas mai puţin ferit şi apăru un al doilea purtând o mare pălărie de panama cu borurile pleoştite.

— A sărit în apă — spuse primul. Atunci când l-am auzit.

— Dar nu se aude niciun plescăit. Unsurosule — spuse al doilea.

— Eh — făcu Unsurosul — avea arbaleta la el. O fi luat-o în susul apei, e o văgăună acolo şi sunt câteva ştiuculiţe. Cum facem, şefule?

Merola îşi scoase pălăria de panama şi începu să-şi facă vânt cu dânsa.

— Îl aşteptăm când s-o întoarce. Îl pocnim şi-l legăm pentru vreo patruzeci şi opt de ore, sau îl predăm copoilor la Bartsford, fiindcă a furat un halat de acolo.

— Să-l predăm copoilor? Unsurosul începu să râdă. Da, n-ar fi rău. Că tot e o treabă care mă plictiseşte — îţi dă şi mare bătaie de cap şi te alegi cu o nimica toată. Eh, cum facem? îl pândim de pe mal?

— Nu. Pierdere de vreme — spuse gânditor Merola. Şi peste vreo două ore apar pescarii şi dracu' mai ştie cine. Să terminăm repede, Jim.

— Păi mă duc eu în susul apei, şi tu ia-o în jos. E voinic?

— Nu e prea slab — spuse Merola. E înalt, subţire, a făcut mult sport. Dacă şi-a dat drumul pe faţada aceea cu un şnur de tablou, n-o fi chiar de lepădat. Dar cu tine, Unsurosule, n-am nicio grijă. Vezi, dacă te bagi în apă după el şi te vede lumea, fă-i puţină respiraţie, artificială ca unui prieten sal-vat de la înec şi adu-l aici imediat.

Unsurosul se ridică în picioare şi, cu toate că-l vedea drept în creştet, Eugen îl aprecia la un metru optzeci şi la cel puţin nouăzeci de kilograme, căci avea umeri largi, grei, puţin lăsaţi. Merola era mai scund, dar foarte îndesat şi de sub chica de păr negru, buclat, i se vedea ceafa aproape tot atât de groasă cât capul.

Plecară amândoi, în patru labe — Unsurosul ducând la subsuoară hainele lui Eugen — silindu-se să nu facă zgomot, dar fâşâitul ierbii şi crenguţele rupte îi trădau.

Eugen aşteptă câteva secunde, apoi porni să se caţăre mai departe. Platanul avea cel puţin cincisprezece metri şi din apropierea vârfului, acolo unde frunzişul se rărea, se vedea minunat. Unsurosul şi Merola dispăruseră în tufişuri, dar la răstimpuri le mai zărea cămăşile albicioase strecurându-se printre buruieni. Se depărtaseră în susul şi în josul apei, îndeajuns pentru a nu-l mai putea prinde. Privi în partea opusă şi văzu poteca învârtejindu-se printre ierburi în două volute largi şi luându-o apoi drept spre vilele mărginaşe ale oraşului: aproape de capăt poteca era paralelă cu şoseaua ce ducea spre Bartsford şi acolo, printre tufişuri, se vedea strălucind o pată albastră. Maşina lui Merola!

Eugen coborî de-a lungul trunchiului, fără să-i pese de scoarţa care-i răzuia palmele, pieptul şi genunchii. Sări pe vine în iarbă şi o luă la fugă din toate puterile. Apreciase din ochi distanţa la cinci sute de metri — asta înseamnă un minut şi jumătate. Fugea cu bărbia în piept şi cu toate că arbaleta îl împiedica la alergat, nu-i dădu drumul. Corpul de

aluminiu dur, suplu, strâns în palmă, îi dădea senzaţia unei arme adevărate.

Ajunse la maşină, smulse portiera şi trântindu-se pe bancheta încercă să introducă în contact vârful arbaletei. Dar nu intra. Dezdoi atunci una din sârmuliţele cu care legase sfoara de nylon, dar sârmuliţa se rupse. O înnodă la loc cu mâinile tremurânde, gata în fiece clipă s-o ia la picior şi până la urmă izbuti. Motorul porni, dar vrând să răsucească volanul, apăsă pe claxon. Trompeta răsună atât de puternic şi de neaşteptat, încât apăsă acceleratorul până la fund şi maşina ţâşni înainte răsturnându-l pe o coastă. În clipa aceea parbrizul plesni în ţăndări şi ceva îi şuieră pe lângă ureche. Privi înainte, îngrozit, şi mai avu vreme să-l vadă pe Bat Merola răcnind ceva şi ochindu-l în plin. Se aruncă pe o parte şi aproape îngenunche în dosul volanului, accelerând. Auzi un răcnet, o izbitură şi, fulgerător, se gândi că îi făcuse lui Merola ceea ce Merola îi făcuse lui numai cu şapte zile în urmă. Decuplă, lăsând motorul să meargă în gol şi deschizând portiera privi înapoi. Şoseaua era goală. Merola nu se vedea nicăieri. Se lăsă din nou în genunchi. Bat putea să se fi ascuns pentru a-l pândi. Porni de-a lungul boschetelor, dar înainte de a ajunge la primele vile auzi un tropăit şi un strigăt:

— Merola! Hei, Merola! Unde dracu pleci?

Unsurosul fugise desigur pe potecă şi zărind maşina îi tăiase drumul pe şosea. Alerga drept spre dânsul, numai în chiloţi de baie, şiroind de apă, cu o mare legătură de haine subsuoară.

— Ce-i cu tine? — strigă din nou. Eşti nebun? Stai să mă îmbrac.

Se opri, puse jos legătura cu veşminte şi-şi trase pantalonii pe picioarele ude. Tot îmbrăcându-se continuă să sporovăiască:

— Ce ţi-a venit să pleci de unul singur? Sau — faţa i se

lumină — ai dat de ăla? I-ai făcut singur felul? Oricum, puteai să mai ai răbdare dacă nu m-am întors! Şi opreşte puţin motorul, ce dracu!

Eugen îşi scoase capul pe fereastra din dreptul lui şi spuse, abia stăpânindu-şi tremurul vocii:

— Merola e mort!

Faţa mare, cu maxilarul atârnând, a lui Jim se schimonosi de o frică animalică. Părul umed îi acoperea fruntea şi genele şi de sub şuviţele decolorate i se vedeau ochii larg căscaţi. Clămpăni cu buzele de câteva ori fără să spună nimic apoi întrebă:

— Unde e Merola?

— E mort — repetă Eugen. Dă-mi hainele.

Unsurosul răcni deodată — un răget adânc, ca de gorilă şi aruncându-se într-o parte ajunse din două salturi lângă maşină şi smuci portiera. Prin fereastra deschisă Eugen trase în el cu arbaleta şi văzu săgeata înfigându-i-se în antebraţ. Sări apoi jos şi-l lovi cu pumnul la rădăcina nasului. Jim icni şi se aplecă, dar nu căzu. Eugen îl mai lovi odată şi când Unsurosul se prăbuşi îl întoarse cu faţa în jos şi îi legă mâinile la spate, cu firul de nylon al arbaletei.

— O să te ucidem, Garrow — gemu Unsurosul. O să te ucidem... Să nu crezi că noi o să tragem în tine cu săgeţi de prins peşte... Ah... aaah!

— Nu mai urla, că-ţi bag un căluş în gură — spuse Eugen.

— Aaaaaah... aaaaa...

Rupse o mânecă a cămăşii Unsurosului şi i-o îndesă între dinţi. Acum, când Jim încetase să urle, îşi dădu seama că după aparenţe el putea fi luat drept atacator, iar ceilalţi doi drept victime. Dacă ar fi plecat lăsându-i acolo nu s-ar fi putut dezvinovăţi niciodată. Vrând-nevrând trebuia să-i ia cu dânsul

— Jim, caţără-te în maşină — îi spuse gangsterului. Repede!

Unsurosul îi întoarse spatele, silindu-se să-şi smulgă căluşul.

Eugen reîncărcă arbaleta, ţintindu-i picioarele.

— Ce crezi, bestie, că o să mă port cu mănuşi cu tine?

Unsurosul gemu fără să se mişte şi atunci Eugen îl împunse în coapsă. Blestemând şi înjurând celălalt se urcă în maşină şi se aşeză în genunchi pe podea.

— Aşa, ai puţină răbdare — murmură Eugen. Ai puţină răbdare, Să-l căutăm şi pe şeful tău... Cine ştie unde a întins-o.

Dar Merola dacă nu căzuse pe undeva prin apropiere, n-avea cum să fi plecat spre oraş decât ori pe o potecă, ori pe şosea. Bineînţeles că n-avea de ce să aleagă tocmai şoseaua pe care ar fi putut fi ajuns din urmă chiar de propria sa maşină.

Raţionând astfel, Eugert porni în plină viteză printre ierburi. Ţinea pe genunchi pistolul luat de la Jim şi abia putea stăpâni volanul cu mâna dreaptă, căci stânga îi înţepenise. Îl ajunse pe Merola chiar la capătul potecii. În clipa când voia să se ascundă în bălării. Bat, care abia mergea, şchiopătând, se trânti jos, scoţându-şi pistolul din buzunar.

— Aruncă revolverul! îi strigă Eugen din spatele portierei. Merola trase de două ori înainte ca el să-şi fi terminat fraza. Gloanţele străbătură portiera, sfărâmând baza geamului şi unul din ele îi atinse umărul drept.

Eugen se întinse de-a lungul banchetei şi ieşi pe uşa opusă volanului. Ocoli maşina în patru labe şi adăpostindu-se după roata din spate, privi.

Merola îl pândea culcat pe burtă în iarbă. I se zăreau, dintr-o parte, numai creştetul capului şi pistolul, la mai puţin de şase metri. Eugen ochi cu grijă — mâna îi tremura de oboseală — şi apăsă pe trăgaci.

— Oooo... aah... Santa Madona... Oooh...

Merola începu să se zvârcolească, strângându-şi pumnul drept la piept. Împuşcătura îi zburase pistolul din mână şi-i zdrobise palma.

— Întoarce-te cu spatele — spuse Eugen. Şi repede, repede. Vocea i se subţiase şi răguşise.

— Nu te mişca!

Se aplecă şi culese din iarbă browningul însângerat al celuilalt. Reveni la maşină, tăie firul de nylon rămas neîntrebuinţat şi-i legă braţele la spate. Apoi îi înfăşură laba mâinii în cămaşă, cât putu de strâns.

— Peste o oră o să te panseze la spital, Merola — mormăi. Sper că de acolo o să ajungeţi amân-doi pe scaunul electric. Haide, ridică-te! Gangsterul se ridică, încovoindu-se de durere. Eugen îi luă actele, cheia maşinii şi un pistol mic, femeiesc, pe care-l avea în buzunarul de la spate. Îl ajută să urce în maşină şi-l culcă pe bancheta din spate, pe burtă, sprijinindu-l pe Jim.

Demară apoi şi trecând peste ierburi ajunse la şosea. Circulaţia se reanimase şi după câteva clipe se întâlniră cu o maşină a poliţiei care-i opri.

— Am fost anunţaţi la telefon că s-a tras — îi explică ofiţerul lui Eugen cercetându-i actele. Şi maşina lui Merola a fost identificată.

Era un băiat tânăr, smead, cu privire deschisă.

— Ăsta e Merola, va să zică! Îmi pare rău că l-aţi prins dumneavoastră în locul nostru! Şi celălalt? Unsurosul?! Jim Unsurosul?! Dar, domnule Garrow, ar trebui să fiţi şerif în Vest! Să ştiţi că am citit Colombina — adăugă pe şoptite — şi vă împărtăşesc multe păreri, mai multe decât mi-ar îngădui serviciul! Ei, băieţi — le spuse poliţiştilor — dacă domnul Garrow binevoieşte, ne va conduce acolo unde a fost atacat. Unul dintre voi rămâne să anunţe serviciul special. Avem nevoie de mulaje, amprente, probe chimice, fotografii. E prima mea mare anchetă, domnule Garrow, şi

aş vrea să iasă foarte bine. Pentru că — şopti din nou — se vor găsi destui care să dorească s-o muşamalizeze.

Când reveni la Houston, după terminarea anchetei, Eugen găsi vila în care locuia cufundată în întuneric. Urcă greoi treptele care duceau spre camera lui, aprinse lumina şi se opri în prag. Scaunele erau aruncate într-un colţ, dulapul răvăşit şi patul, despicat, lăsa să i se scurgă arcurile şi iarba de mare. Parchetul fusese desfăcut bucată cu bucată şi pereţii purtau urme de lovituri. Trezindu-se deodată din toropeală, Eugen se repezi pe balcon. Lada de lemn în care crescuseră glicinile era goală. Rezerva de anitron dispăruse.

VIII

— Admirabil! — spuse Chooks, ascultând verdictul lui F.T.5 în problema divorţului. Aş putea să-i pun o întrebare suplimentară? se adresă el lui Hard.

— Vă rog — spuse acesta. Oricâte.

— Aş dori să ştiu, domnule... domnule... începu Chooks vădit încurcat în alegerea termenului celui mai potrivit — domnule...

— Spuneţi-i Full, pur şi simplu — interveni Hard. Cu toate că nici cuvântul „domnule” nu-l jigneşte. În general, nu e prea sensibil la forme.

— Aş dori să ştiu — reluă Chooks — care e părerea dumitale în legătură cu această căsătorie, care s-a desfăcut acum.

— Părerea mea — spuse Full — e că n-am avut de-a face cu o căsătorie, ci cu un cuplaj.

— Cuplaj?! Hi, hi, hi — izbucni Chooks — cuplaj... E cam tare, domnule... Full. E cam pipărat.

Vă rog — se întoarse el spre magistraţii care asistau — nu luaţi ca literă de lege această părere exprimată în legătură cu unul din cele mai strălucite menajuri din high-life.

— Protestez — spuse advocatul doamnei. Ceea ce ne-aţi oferit aici nu e decât o glumă proastă şi dacă aş scormoni în măruntaiele maşinii, v-aş arăta şi banda înregistrată.

Hard îi oferi spre cercetare măruntaiele maşinii, dar avocatul refuză să le privească îndeaproape.

Se mai judecă în aceeaşi zi procesul bucătăresei Pubb, învinuită de a fi cauzat moartea unui câine prin suplimentarea unei porţii de tăiţei în sos de vin. Full demonstră că suplimentarea se făcuse la insistenţele victimei. Fură judecate apoi două mici bande de tineri din Los Angeles pentru o bătaie cu cuţitele şi un vânzător de stupefiante care lucra pe litoral. F.T.5 dădu verdictele în mai puţin de un sfert de oră, pentru fiecare caz, şi Chooks mormăi că marea experienţă ar putea avea loc foarte curând. Ar mai fi tărăgănat lucrurile organizând o repetiţie generală, dar existau două mari forţe care îl presau. Una era formată din acţionarii lui „Bab and Bab”, care sperau să dea o puternică lovitură grevei, alta era însăşi opinia publică pe care televiziunea şi presa o zgândărise la maximum şi care continua să-şi trimită reprezentanţii la Houston. Şi, pe deasupra, izbucnise scandalul în legătură cu încercarea de a-l suprima pe Garrow.

„Garrow trebuia să moară, ştia prea multe”, scriau ziarele. „Merola încercă să-l înece pe Garrow.” „Un ziarist de stânga atacat de gangsteri” „Ce legătură e între creierul lui Hard şi creierul lui Garrow”, scria Merow Dean în „Harper’s Magazin”. „Bătălia de pe malul râului”, „Vrem să ştim cine e Merola?”, „Bat şi Jim — doi cavaleri din Apocalips”.

America aştepta ştiri noi, oraşele din est fierbeau, Houston-ul urla.

— Într-adevăr, nu înţeleg de ce ne-au trebuit toate astea — îi spuse Chooks lui Freedstone. Garrow lăsat în pace atrăgea mult mai puţin atenţia decât Garrow atacat de Merola. V-am spus că Bat e un idiot.

— A fost ideea lui Barrel — răspunse Freedstone. Garrow are prieteni în toată presa şi printre cei din sală trebuie să fie destul de mulţi dintre amicii lui. Am vrut să înlătur o eventuală agitaţie inutilă. Dar cine e dobitocul de la poliţie care a făcut ancheta ieri?

— Un proaspăt absolvent.

— Cred că ar trebui să cereţi înlocuirea lui cu un om cu experienţă.

— Bine — spuse Chooks. Dar azi, la ora şase, vreau să domnească o ordine exemplară. E o experienţă cu caracter ştiinţific. Freedstone. M-ai înţeles?

Freedstone încuviinţă şi din nou se gândi că Chooks ori a îmbătrânit, ori a obosit. Se închise apoi în biroul său şi verifică, punct cu punct, felul în care fusese organizată întrunirea.

Cu toate că experimentarea fusese programată la ora şase fix, începând de la douăsprezece laboratoarele „Bab and Bab” cunoscură o animaţie neobişnuită. Jumătate din posturile de radio şi televiziune îşi aveau reprezentanţii aici, toate marile organe de presă, multe din organele de presă muncitoreşti şi o mare parte a asociaţiilor de intelectuali, cu caracter progresist. Hotelurile din Houston erau ticsite, casele particulare puseseră câte o odaie la dispoziţia oaspeţilor şi în toate parcurile şi scuarurile se înălţau corturi. Oraşul părea a fi sediul unei mari întruniri sportive.

În ultimele două zile consumatorii de groguri, gin, carcalete, shery-brandy se dublară, se triplară, se încinciră. Bulevardul Houston-ului devenise un bulevard al presei şi televiziunii şi la toate mesele barurilor, restaurantelor, lăptăriilor, chioşcurilor de răcoritoare se discuta despre

reportaje, ştiri, note, însemnări, publicistică, ba chiar şi despre verzale, aldine, racursiuri, primplanuri, contre-jour-uri, podvale, foiletoane — era un fel de seminar neoficial de jurnalistică, fără prezidiu şi ordine de zi.

După primele şase ore de la sosire, ziariştii îşi ridicaseră corturile şi îşi atârnară afară titlurile ziarelor de care aparţineau, în loc de cărţi de vizită, iar după douăsprezece ore cereau sus şi tare legătură telefonică directă cu oraşele Washington, New York, Filandelfia, Los Angeles, Massachussets. În dimineaţa zilei de douăzeci şi unu iunie a anului 1962 — când Anne Calio îl felicită pe Tom Hard cu ocazia împlinirii a 36 de ani — ziariştii îl felicitau şi ei cântându-i sub fereastră: „Happy, happy, years.”[*3]

La ora zece presa se bărbierise, îşi luase blocnotesurile şi plecase spre laboratoarele „Bab and Bab”. La ora douăsprezece, în jurul laboratoarelor se strânsese un grup de cinci sute de oameni — numai corespondenţi de presă şi teleradio, cât şi trimişii asociaţiilor de jurişti, matematicieni, fizicieni. Când reprezentanţii muncitorilor din Houston şi Bartsford sosiră, la ora unu, strada era plină şi când Mell Hastings încercă să ajungă în primele rânduri îi fu imposibil să înainteze măcar cu un pas.

Primii fură admişi în sală, pe bază de listă, comentatorii posturilor centrale de televiziune pentru a-şi rearanja camerele de luat vederi. Apoi intrară „vârfurile” radioului şi presei şi, pe la patru, încă două sute de ziarişti. Eugen sosi, cu puţin înainte de începerea experienţei, în plină busculadă. I se făcu numaidecât loc şi trecu în aplauzele celor de faţă, împreună cu Golden şi urmat de Mell Hastings, Gooding şi de alţi muncitori din oraş şi din Bartsford. Dar cordonul se închise numaidecât în spatele lor şi vociferările izbucniră din nou.

În marea hală a laboratoarelor domnea o linişte adâncă.

3* La mulţi ani fericiţi. (n.a.).

Anne şi Tom Hard verificau creierul, urcaţi pe suplul eşafodaj de aluminiu, asistaţi de Freedstone şi de doi necunoscuţi, amândoi cărunţi şi impozanţi. În faţa sălii, pe un mic podium, un podium de onoare fixat în urmă cu câteva zile, prezidiumul ştiinţific al experimentării răsfoia nişte hârtii care foşneau şi asistenţa le urmărea mişcările cu aviditate.

La ora şase fix preşedintele prezidiului — fizicianul Norman Sand — bătu cu un ciocănel în masă, cerând linişte,

— Domnilor — spuse el — lucrările noastre pot începe. Nu voi reaminti aici datele ştiinţifice ale acestei experienţe. Sunt binecunoscute de toată lumea. Programarea a fost făcută corespunzător cu anii 1958—1960 — în ceea ce priveşte doleanţele exprimate de greve şi satisfacerea lor. Baza o constituie legile muncitoreşti ale statului nostru. Pe ecranul din dreapta se va putea urmări prin teletransmitere răspunsul scris al creierului. De asemenea, la acest difuzor creierul va răspunde şi verbal. Pentru timbru s-a adoptat vocea unuia dintre cei mai cunoscuţi crainici ai noştri. Vă rugăm să domnească cea mai profundă linişte. Doamna Anne Calio, domnii Andreew Crownbiff, Richard Green şi Tom Hard, distinşi cercetători în domeniul ciberneticii aplicate, cât şi domnul... domnul... Freedstone... ch... tehnician, pot să-şi înceapă lucrul. Rog pe cei prezenţi să pună toate întrebările numai prin intermediul prezidiului.

Norma Sand se aşeză, înclinându-şi capul mare şi acoperit de riduri fine spre Tom. Acesta apăsă câteva butoane — se auzi un zumzet subţire şi ecranele tabloului de comandă se luminară.

— Eşti gata? întrebă Tom Hard.

— La dispoziţie — se auzi o voce caldă şi totodată plină de umor, în care asistenţa îl recunoscu pe Selwyn Hagerty, cel mai bun comentator de sport al Americii. Sala aplaudă

spontan şi se auziră strigăte de bravo, dar Sand interveni numaidecât, cerând linişte.

— Rădăcina cubică a lui o mie opt sute şaizeci virgulă opt sute şaizeci şi şapte? continuă Hard.

— Doisprezece virgulă trei — răspunse creierul.

— Data calendaristică a marii greve din Chicago?

— Opt mai, o mie nouă sute cincizeci şi doi.

— Numărul de muncitori?

— Nouă mii.

— Revendicări satisfăcute.

— Niciuna.

— Respinse?

— Niciuna.

— Rezultate?

— Salariul crescut pe oră cu şase cenţi. Spălătoare în ateliere. Pauză de masă. Odihnă...

— Stop. Mulţumesc — spuse Hard, răsucind un buton. Treci acum la greva din Bartsford. Date: Bartsford, grevă. Zece iunie o mie nouă sute şaizeci şi unu. Ce spor cer muncitorii la oră?

— Doisprezece cenţi.

— Cât oferă acţionarii?

— Şapte cenţi.

— Ţinând seama de istoria grevelor americane, de condiţiile social-economice, cât ar trebui să li se dea?

— Nouă cenţi.

— Ruşine! strigă un muncitor. Ruşine! Nouă cenţi ni s-a oferit alaltăieri. Vreţi să ne duceţi cu păcăleala asta?

— Care sunt „condiţiile social-economice”? întrebă un om voinic, ridicându-se. Sunt jurist şi aş dori să aflu.

— De ce tocmai nouă cenţi? se auzi o voce de femeie.

— În condiţiile astea nu se poate lucra — îi întrerupse Norman Sand. Am cerut ca întrebările să fie puse la urmă.

— Nuuu! Pe loc! strigară câţiva.

— Linişte! urlă Hugh Barrel din primul rând. Aici se face ştiinţă, nu agitaţie roşie,

— Răspunsurile pe loc! strigă jumătate din sală.

— Gura! urlă Hugh Barrel, urmat de oamenii lui.

Freedstone ridică braţele indignat, dar cu o mişcare imperceptibilă Chooks îi făcu semn să se domolească.

— Acum răspunsurile! strigă sala, ridicându-se în picioare. Acum pe loc, la chestie, la cifră, pe loc, răspunsuri, acum...!!

— Domnilor! încercă să-şi reia cuvântul Norman. Domnilor! Bătu cu ciocănelul în masă şi asistenţa se potoli. În asemenea condiţii mă văd silit să evacuez sala — spuse el. De ce nu aveţi răbdare?

— Pentru că am fost ţinuţi pe jeratic patruzeci şi opt de ore — răspunse un ziarist mărunţel. Am fost duşi cu zăhărelul patruzeci şi opt de ore şi mai mult anchetaţi noi decât cei de la care trebuia să aflăm ceva. Dacă demonstraţia ar urma astfel, ar însemna să ne trezim la sfârşit în faţa unui sac de întrebări, pe când aşa le putem epuiza una câte una.

— Ce spuneţi, domnilor? întrebă Sand, întorcându-se spre membrii prezidiului.

Prezidiul încuviinţă.

— Bine! spuse Sand. Întrebaţi. Însă în ordine şi cu solicitudine. Domnul?...

— „Chicago Sun”. Aş vrea să ştiu de ce s-au ales ca bază programatică anii cincizeci şi opt, şaizeci?

— Pentru că sunt cei mai apropiaţi de noi, şi pentru că situaţia economică de atunci se apropie cel mult de cea de acum. Bineînţeles cu unii coeficienţi corectivi.

— Dar la bază ce stă? urmă corespondentul lui „Chicago Sun”.

— Îmi pare rău — interveni Sand. O singură întrebare. Altcineva?

Se ridică o pădure de braţe.

— Dumneata — indică Sand.

— „Life” — spuse omul. Ce fel de legături există între domnul Hard şi domnul Garrow de la „Bartsford Labour”?

— Am făcut războiul împreună — răspunse tare Hard.

— Jos! strigă o voce. Fără întrebări tâmpite! Vrem să ştim cum lucrează creierul.

— Viaţa personală...

— După aceea viaţa personală...

— Daţi-mi voie...

— Guraaa! Guraaa!

Se auzi din nou ciocănelul lui Sand şi se ridică altcineva.

— A rămas suspendată o întrebare. Eu sunt „Herald Tribune”. Ce stă la baza programării? Legile Taft-Hartley?

— Nu — răspunse Freedstone.

— Oarecum — răspunse Hard.

— Exact! Precis! strigă cineva.

— Vrem o precizare!

— Să răspundă creierul!

— Pro-gra-ma-rea! Pro-gra-ma-rea!

— Un moment — spuse Sand. Am impresia că lucrurile acestea au fost lămurite foarte bine în interviurile pe care cercetătorii le-au dat în ultimele două zile. Îmi voi permite să răspund eu. Programarea se sprijină pe o serie de cifre. Dar dumneavoastră doriţi mai mult. Vreţi să ştiţi ce se ascunde în spatele cifrelor. Adică ideile fundamentale, punctul de vedere. Care e punctul de vedere al creierului, domnule Hard?

În sală se aşternu o linişte de moarte.

— Punctul de vedere al creierului e pentru început punctul de vedere al legilor Taft-Hartley — răspunse Hard. Programarea s-a făcut în faţa unui colectiv de oameni de ştiinţă.

— Nu e adevărat — interveni Freedstone.

— Puneţi-vă de acord — strigă corespondentul lui „Herald Tribune”,

— Vrem o singură opinie!

— O singură opinie!

— Adevărul!

— A-de-vă-rul!

— Dar, domnilor, există mai multe adevăruri — spuse Hard zâmbind, fără a fi auzit de nimeni. Depinde cui foloseşte adevărul.

— Linişte, vorbeşte Hard!

— Gura.

Hala se zgudui sub un potop de fluierături.

— Există mai multe adevăruri — spuse Hard, tare. Legile Taft-Hartley exprimă anume interese. Asta e un adevăr. În funcţie de aceste interese întreaga realitate e tradusă după anume coeficienţi.

— Nu vrem propagandă! strigă trimisul lui „Life”.

— Vrem ştiinţă! zbieră Barrel.

— Dar creierul se poate autoregla — urmă Hard.

Sala amuţi.

— Creierul se poate autoregla. El are, de altfel, o părere despre ceea ce face şi dacă i se pare că a greşit se corectează pe loc. Nu numai atât. Nu se sfieşte să-şi exprime punctul de vedere în ultimă instanţă asupra oricărei probleme de specialitate. Specialitatea lui o formează acum conflictele de muncă. Dar răspunsul pe care l-aţi auzit exprimă o părere izolată, care nu lămureşte poziţia sa.

— La chestie! strigă Barrel.

— Experienţa!

— Vrem experienţă, nu vorbe! ţipară spărgătorii de grevă aduşi de la Bartsford.

— Continuă — îl îndemnă corespondentul lui „Chicago Sun”.

— Continuă — mugi sala.

— Punctul de vedere al creierului, fundamentul raţionamentelor sale poate fi cunoscut numai prin cazurile limită. Ceea ce în limbaj curent s-ar putea traduce prin „de unde vine” şi „până unde se poate ajunge”.

Chooks se ridică în picioare şi făcu semn prezidiumului, cerând cuvântul.

— Cred că am depăşit cu totul scopul pentru care ne-am adunat aici — spuse el. Ori continuăm operaţia de mediaţie, ori revocăm experienţa. Am venit să ascultăm răspunsuri imparţiale, matematice, realiste în problema grevei din Bartsford. Dorim să le aflăm. În zece minute, creierul abia a reuşit să fixeze sporul orar la nouă cenţi. Dar condiţiile de lucru? Reprimirea agitatorilor concediaţi? Transportul la uzină? Amenzile? Săptămâna redusă? Propun să ascultăm răspunsurile creierului şi la sfârşit pe acelea ale domnului Tom Hard.

— Bravooo!

— Perfect!

— Creierul!

— Vrem creierul!

— Punctul de vedere!

— Niciun „punct de vedere”!

— Creierul!

— Tom Hard!

— Creierul!

— Tom Hard, Anne Calio-Hard!

Barrel, în picioare, gesticula, fără să se audă ce spune. Împreună cu el, gesticulau, vorbeau, congestionaţi la faţă, spărgătorii de grevă. Golden, Garrow, Hastings rămăseseră pe scaune nemişcaţi, aşteptând să se potolească vacarmul.

— Întrerupeţi emisiunea — ceru Sand. Întrerupeţi transmisiile de televiziune şi radio. Opriţi magnetofoanele. Nu putem transmite Americii această babilonie. Am venit

aici ca om de ştiinţă — la fel ca şi restul prezidiului — acceptând o propunere survenită abia de trei zile. Am vrut să fim imparţiali, şi o vrem, dar nu în astfel de condiţii. Sunt convins că domnii Crownbiff şi Green care-l secondează pe Tom Hard sunt tot atât de uluiţi ca şi mine.

Televizioniştii nu-şi întrerupseră emisiunea, dar fixară camerele de luat vederi asupra lui Sand, Sala se domoli, fierbând pe tăcute.

— Domnule Hard — spuse imperios Norman Sand — dacă mai ai vreun pic de stimă pentru unul din vechii dumitale profesori şi actuali colegi, te rog să dai cuvântul creierului.

Hard se înclină şi urcând scara de aluminiu răsuci câteva manete circulare.

— Deci... deci... deci — spuse creierul, foarte puternic — deci... concluziile noastre se bazează pe faptul că un muncitor care produce douăzeci de dolari pe zi trebuie să primească cel mult şapte dolari — restul fiind rata... rata profitului. Orice creştere a salariului loveşte în acţionarii societăţii „Bab and Bab” şi... şi...

Hard apăsă altă manetă.

— ...şi... şi — urmă creierul, şi... ph... ph... şi... în ultimă instanţă se poate ajunge la patru dolari pe zi... sau... ph... ph... la doi dolari... la alocaţia de şomaj... Se poate trăi cu alocaţia de şomaj... cinci milioane de familii trăiesc cu alocaţia de şomaj.

Literele teletransmise jucau pe ecranul lor striat, vocea lui Hagerty amplificată bubuia în hală şi asistenţa asculta într-o linişte îngheţată, în care parcă se simţea crisparea pumnilor, strigătele stăpânite, hârâiala gâtlejurilor.

— ...şi chiar mai puţin — spuse creierul — mai puţin... cei daţi afară pentru agitaţie pot fi traduşi în faţa justiţiei... pot fi urmăriţi, anchetaţi, arestaţi, condamnaţi în masă şi... şi... dacă perseverează, suprimaţi în masă aşa cum s-a făcut în cazul Abbot, Castle, Ring... şi...

— Gata! urlă Barrel. Opriţi... Opriiiţi!

Strigătul său fu semnalul. Spărgătorii de greve îşi părăsiră scaunele şi se repeziră spre tabloul de comandă al creierului. În urma lor se înghesuiră poliţiştii în civil din Houston şi cei câţiva farmacişti şi psihofizicianul invitaţi de Freedstone. Dar înainte de a ajunge la primul rând de scaune, fură opriţi de ziariştii marii prese, care nu voiau să piardă nimic din această emisiune senzaţională... Mell îi ajunse şi el din două salturi, împreună cu câţiva din pichetul de grevă şi, la înghesuială, puse mâna pe Barrel.

— Trădător galben — îi şopti Mell. Slugoiule, de când te caut.

Şi apucându-l de ceafa groasă şi roşie îi încovoie până la pământ, repezindu-i un picior în spate. Poate că „melé”-ul s-ar fi terminat foarte rău pentru spărgătorii de grevă dacă Golden n-ar fi şuierat un „la loc” ce nu permitea nicio şovăială. Oamenii se aşezară pe scaune — unii dintre grevişti gemând, căci poliţiştii în civil îi loviseră, pe nevăzute, cu boxurile pregătite în buzunare.

— E regretabil, domnilor — spuse Sand, palid. Părul cărunt îi căzuse pe frunte şi zbârciturile parcă se adânciseră. E regretabil că presa noastră se poate încăiera în felul acesta. Faptul că unii dintre ziarişti s-au repezit la domnul Hard...

— Nu sunt ziarişti — spuse cu voce tremurată Eugen. Sunt spărgători de grevă din Bartsford. Şi oamenii lui Bat Merola, care a vrut să mă asasineze ieri.

— Cu atât mai rău — conchise Norman Sand. Dacă aceste încercări de a forţa experienţa noas-tră continuă, mă voi vedea nevoit să plec. Vă avertizez că la cea dintâi manifestare a unor sentimente nedemne, prezidiul şi cu mine părăsim sala. Vă rog, domnule Hard, continuaţi. Sunt om de ştiinţă şi acest F.T.5. al dumitale mă interesează nespus de mult. Caută, te rog, să nu atingi vreo chestiune

politică ce ar putea dezlănţui patimi în auditoriul nostru.

— Totul în afara politicii — spuse Hard zâmbind. Înainte am vorbit de două adevăruri. Era o glumă. Există un singur adevăr: cel obiectiv. Creierul ni-l va arăta. Sub toate laturile lui. Dacă înainte a pomenit de suprimarea unor conducători de grevă, nu a făcut decât să conchidă pe baza datelor care i-au fost furnizate la programare.

— Ce-i asta?! gemu Chooks. Mi-ai garantat programarea!

— Domnule... domnule — se bâlbâi Freedstone. Ăsta nu e un creier. E o mistificaţie... Raţionează ca un om...

— Opreşte-l! porunci livid, Chooks.

— Nu pot... eu... eu... dar o să se oprească singur. Îi lipseşte rezerva de anitron, cutia aceea.

— Cutia aceea... — şuieră crispat Chooks.

— Da, cutia aceea, domnule, despre care noi bănuiam că ar ascunde benzi pe cablu nu mai e în mâna lui Hard.

— Şi unde e?

— La Merola.

— Şi Merola?!

— La poliţie.

— O să mori pe scaunul electric — şopti Chooks.

— Domnilor... — începu Sand, ridicându-se — în concluzie.

— Trăiască libera Americă — spuse creierul — aşa cum scria odinioară Fenimore Cooper. Gândul meu se îndreaptă către adevărata Lume Nouă, a democraţiilor grandioase ale maselor.

— Whitman — murmură corespondentul lui „Harper’s Magazine”.

— Da, Whitman — surâse Hard. Memoria i-e îmbâcsită de texte literare. Bine cel puţin că le alege pe cele mai corespunzătoare.

— Ch... eh... eh... ph... — se auzi — greve... greve... libertatea noastră... omul... greva... greva din Bartsford...

Sporul firesc ar fi de cincisprezece cenţi la oră...

— Ura — strigă Mell Hastings, aruncându-şi braţele în sus.

— ...reprimirea celor concediaţi... punerea la dispoziţie a unui autobuz... suspendarea amenzi-lor, o mare creşă pentru copiii muncitorilor... concedii plătite...

Tom Hard decuplă aparatul.

— Aceasta — spuse el — după logica realităţii: Calculatorul digital s-a adaptat pe loc la situaţie şi a dat cele mai logice răspunsuri posibile. Şi nu le-a epuizat!

— Şi ce-ar mai fi? întrebă Chooks, ridicându-se în picioare, alb ca varul şi hotărât să-i închidă gura definitiv. Vrei să-ţi continui această demonstraţie puerilă? Ne faci să ascultăm benzi dinainte pregătite, cu cea mai mare neruşinare şi...

— Oh, domnul meu — spuse flegmatic Hard. Dar dumneavoastră mi-aţi propus această experienţă. Mi-aţi cerut-o. Mi-aţi impus-o chiar.

— Eu?! spuse Chooks. Eşti inabil, tinere.

— Am discutat aici, în sala asta — urmă, imperturbabil, Hard. Aici, în faţa creierului, mi-aţi dictat condiţiile experienţei şi...

Se întoarse, apăsă un buton, apoi altul.

— ...şi — adăugă Hard — fiindcă aţi vorbit despre benzi, domnule Chooks, iată-le.

— Dumneata eşti un om de ştiinţă — se auzi vocea lui Chooks.

— Opreşte — strigă Chooks-omul.

— Sper că ne vom înţelege — continuă Chooks-vocea.

— Trucuri! Opreşte! îţi poruncesc — strigă, tremurând, Chooks-omul, făcând un semn poliţişti-lor în civil. Eşti un impostor!

— Am încredere în dumneata — şuşoti Chooks-vocea.

— Daţi-l jos de acolo! comandă Chooks-omul:

— Te vom ridica sus de tot — promise Chooks-vocea.

— Provocator roşu — hârâi Chooks-omul.

— Ştiu că nu faci politică — îl contrazise Chooks-vocea.

Sala care la început îşi ţinuse respiraţia izbucni în râs. Râdeau ziariştii, râdeau savanţii care îl secondau pe Hard, râdea prezidiumul, ricanară pe neobservate şi poliţiştii care nu se clintiseră la ordinele lui Chooks. Râsul deveni impetuos, se transformă într-un hohot uriaş. Camerele de transmis vederi prezentară Americii şase sute de guri căscate, înecându-se de râs, difuzoarele aparatelor de radio vibrau sub un hohot ce-ţi spărgea timpanele şi însuşi creierul părea că se amuză clipind din zecile lui de ecrane luminoase.

În mijlocul acestui vacarm Anne Calio Hard se ridică de la masa prezidiului şi cuplă din nou creierul pe canalele centrale.

— Cincisprezece cenţi pe oră — bubui F.T.5. atât de puternic încât paharele de pe masa prezidiului plesniră — autobuz... reprimarea celor concediaţi... creşă... concedii plătite... Suprimând monopolurile democraţia americană va putea oferi muncitorilor salarii omeneşti pe care...

Se auzi un fluierat scurt şi poliţiştii se prăbuşiră asupra lui Anne Calio şi Tom Hard, urmaţi de spărgătorii lui Barrel. Înainte ca Mell şi oamenii lui să fi putut interveni, soţii Hard fură trântiţi pe jos, călcaţi în picioare şi un grup de spărgători urcă zveltele scări de aluminiu, lovind cu tot ce le căzuse sub mână în ecranele creierului. Când Mell îi ajunse din urmă, după câteva clipe, era deja prea târziu — soţii Hard, plini de sânge, zăceau aruncaţi lângă tabloul de comandă, abia respirând. Tremurând de indignare Norman Sand cât şi savanţii care-l secondaseră pe Tom, iar în urma lor ziariştii strigau, înjurau, se băteau cu oamenii lui Barrel.

Şi în timpul acesta, acoperind bufniturile, chemările, răcnetele, creierul — căruia nu-i fusese atins niciun organ important — continua să tune:

— În condiţiile unei economii ştiinţifice, organizate,

grevele ar dispărea cu totul, iar libertăţile democratice ale maselor...

IX

Houston-ul clocotea ca un cazan. Nu numai că ziariştii prezenţi la experienţă nu-l părăsiră, dar în cursul nopţii sosiră corespondenţi speciali ai presei engleze, ruse, franceze, italiene şi poloneze.

Urmară discuţii aprinse până a doua zi dimineaţa şi atmosfera atât de paşnică a Houston-ului se încărcă de o pubere nevăzută. Era îndeajuns să spui: „creierul ăsta”... pentru ca zeci de priviri să te străpungă şi zeci de perechi de mâini să se proptească în şolduri. Corturile se înmulţiră şi dinăuntrul lor se auzea ţăcănitul maşinilor de scris, răspunzând celor mai felurite întrebări puse de cititorii ziarului respectiv cu luni în urmă. De la greve se trecu la nivel de trai, de acolo la mâncare, de la mâncare la sănătate, de la sănătate la doctori, de aci la chestiuni legate de tehnica mineritului, la căsătoriile cu dispensă, încrucişarea porumbului, alăptarea urşilor grizzly şi memorarea bibliei anglicane. Pentru că F.T.5 nu fusese reglat să cunoască această diversitate de probleme de care depindea fericirea multor oameni, ziariştii, gata oricând să-şi satisfacă cititorii, inventară răspunsurile singuri. Şi pentru că îţi trebuiau cunoştinţe enciclopedice, se vândură toate enciclopediile — până la acelea din 1863 care nu preconizau nimic în legătură cu cancerul şi acelea din 1800 în care Houston-ul nici măcar nu era consemnat. Se vândură toate cărţile de bucate, de croitorie, de apicultură,

de farmacie, de drept, de astrofizică şi de vânătoare sub apă. Nu mai puteai găsi niciun anuar statistic, niciun almanah, niciun calendar.

Dar nu numai librarii făcură avere. Nu numai proprietarii de drugstore-uri, ci, mai ales, ghicitorii în cafea, în cărţi şi în globuri de cristal. Psihofizicianul adus de Freedstone — care nu scosese un sunet în timpul experienţei — şi care acum răspundea la orice chestiune privind viaţa de apoi, cât şi posibilităţile de îmbogăţire a fermierilor alungaţi de pe pământurile lor, câştigă în scurt timp şapte mii de dolari.

Houston-ul trăia cele mai febrile, cele mai deşuchiate şi mai bănoase ore ale sale. Un singur om rămânea placid în mijlocul acestui torent ce inundase orăşelul. Ghemuit în fotoliu, în spatele biroului Chooks tăcea de aproape douăsprezece ore, mestecându-şi pipa. Abia spre amiază îşi descleştă dinţii şi mormăi:

— Stai jos, Freedstone.

Freedstone se aşeză.

— Ni s-au dat patruzeci şi opt de ore — urmă Chooks. Douăsprezece au şi trecut. Înţelegi?

— Da — răspunse Freedstone care nu înţelegea nimic.

— Ni s-au dat patruzeci şi opt de ore — repetă Chooks visător. Patruzeci şi opt de ore ca să oprim nebunia asta. A telefonat şeful, înţelegi?

— Da — răspunse Freedstone care, începând să înţeleagă, se îngrozi.

— Şeful cere nu numai zdrobirea lui Hard, dar torpilarea campaniei de presă începută azi-noapte. Până mâine seară publicitatea trebuie să ne aparţină. Înţelegi?

— Patroane... spuse Freedstone.

— Până mâine seară — spuse Chooks ca pentru el. Până mâine seară... până mâine seară... până mâine seară.

— Patroane — spuse Freedstone din nou. Să încercăm...

— Să încercăm? strigă Chooks sărind deodată în picioare.

Se schimonosi la faţă şi mâinile începură să i se zbată spasmodic. Să încercăm?! Ce „să în-cer-căm”, domnule Freedstone? Încă nu înţelegi că eşti un om mort?! Ce dracu’ mai poate să încerce un cadavru? Eşti mort, Freedstone, de aseară! Haide, ia-ţi pălăria şi prezintă-te la morgă!

— Erau benzi! Numai benzi! ţipă Freedstone, pe care Chooks îl înghesuia spre uşă. Totul era o farsă, o farsă ordinară!

— Benzi? întrebă Chooks. Ce benzi?

— Erau benzi, numai benzi — continuă să strige Freedstone, schemele, toate tablourile. F.T.5 nu există! E o cutie cu benzi.

— O cutie?! repetă stupefiat Chooks. Şi ai încredinţat această experienţă unei cutii?! Înţelegi ce spui?!

— E şi creier şi cutie — spuse Freedstone precipitat. Vă jur, domnule Chooks! Când se ajunge la un punct critic, automat se cuplează un magnetofon.

— Minţi, dobitocule — spuse Chooks părând să-şi revină din criză.

— Vă voi dovedi asta! Să anchetăm calculatorul lui Hard.

— Să anchetăm maşina?!

— Da! Cu alţi calculatori. „Bab and Bab” are gata încă cinci creiere comandate de diferite instituţii. Sunt aici. Aici în hală. Să distrugem bluff-ul printr-un bluff. Imediat. Cât mai e totul cald, cât mai domneşte toată această nebunie. Să vorbim cu Sand, să adunăm comisia. Să-l punem pe Hard în faţa faptului împlinit. Să arătăm că maşina lui e un calculator obişnuit, comun, care a fost folosit în mod tâlhăresc. Verdictul îl vor da ceilalţi creieri. Îi vom regla cum vrem. Şi, oricum, domnule Chooks, o asemenea operaţie e atât de... atât de neobişnuită, încât vom capta întreaga publicitate. Şi mai e ceva. Rezerva de anitron e în posesia noastră. Şi i-o vom da lui Hard numai cu o clipă înainte de începerea experienţei, numai atunci, la faţa locului. Oricum,

fără ea, creierul e mort. Iar noi avem tot interesul să-l arătăm că e greşit construit, uşor dereglabil, şi nu mort.

— Cutia cu anitron... repetă gânditor Chooks. O fi existând anitronul la urma urmei?

— Nu cred — spuse Freedstone. Hard şi-a bătut pur şi simplu joc de noi. Acum o să ne batem noi joc de el. Dacă în cutia asta sunt benzi înregistrate pentru prima experienţă, crahul va fi total.

— Ai încercat s-o deschizi? întrebă Chooks.

— Nu. Se deschide numai cufundată într-o baie de aer lichid, la presiuni foarte mari.

— Dacă e într-adevăr un rezervor de anitron?...

— Chiar dacă am lua în considerare pentru unu la mie, această ipoteză nu are cum să ne atingă.

— Dar la raze? Nu se poate deduce ce are înăuntru?

— E impenetrabilă la raze. E plumbuită.

— Bine — spuse Chooks. Să-i oferim cutia cu puţin înaintea experienţei. Dar pentru orice eventualitate, Freedstone, pregăteşte o carcasă similară cu cea a lui F.T.5. şi cu care vom înlocui creierul în timpul emisiunii, dacă n-o să ne convină.

— Un creier fals! — spuse încântat Freedstone. Domnule Chooks, încep să vă recunosc!

„Ancheta creierelor” acoperi într-adevăr orice alt eveniment. Houston-ul se îmbogăţi în aceeaşi după-amiază cu încă cinci mii de locuitori, care-şi ridicară corturile în toate spaţiile libere. Populaţia ajunse a fi împărţită în funcţionari, dulgheri, moaşe pe de o parte şi ziarişti pe de altă parte. Dacă doi oameni făceau cunoştinţă, se întrebau reciproc: civil sau publicist? Şi în funcţie de asta continuau să se salute sau să se ocolească cu amabilitate. Cele mai exigente se dovediră domnişoarele care ajunseră să

împartă bărbaţii în trei categorii: redactor simplu, şef de secţie, redactor-şef.

Scrisorile compuse în acea zi memorabilă suferiră o puternică influenţă publicistică având în loc de „Dragii mei” titluri ca: „Un fiu către tatăl său”, „Din nou, mamă, eu”, „Sănătatea e un bun natural, ceea ce vă doresc şi vouă”. Poştaşii, absorbiţi de aceste introduceri captivante, nu mai predau corespondenţele înainte de a le fi citit cu de-amănuntul, dar de cele mai multe ori se păcăleau, căci, în afara senzaţionalului din titlu, misivele erau la fel de plate ca înainte.

Clubul celor ce susţineau întoarcerea la natură organiză o şezătoare de confecţionat creiere electronice fără lămpi, pentru uzul vieţii primitive, dar găsind un procedeu de ambalare atrăgător le comercializară şi piaţa se umplu de mici „F.T.5”.

Singurii care nu se lăsau târâţi de acest iureş erau Chooks şi Freedstone. Gravi, distanţi, muţi cu desăvârşire, nu dădură niciun interviu, nu încercară să ia vreo măsură pentru stăvilirea goanei după senzaţional. Aveau tot timpul să facă aceasta după anchetarea lui F.T.5

— Credeţi că ar putea surveni vreun accident de ordin tehnic? îl întrebă Chooks pe Hard înainte de începerea experienţei. Vreau să spun: credeţi că totul e bine pus la punct?

— În afară de cantitatea insuficientă de anitron, totul e pregătit — răspunse Hard înclinându-se. Dar am la mine o oarecare rezervă. Am pregătit-o în ultimele douăzeci şi patru de ore şi nu ştiu cum se va comporta.

— Permiteţi-mi atunci să vă ofer această cutie — spuse Chooks reverenţios.

Făcu un semn spre uşă şi doi oameni de serviciu apărură purtând paralelipipedul negru, lung de optzeci de centimetri şi lat de treizeci şi care părea foarte greu.

— Unde a fost până acum? întrebă Hard. E cutia care mi-a fost sustrasă în modul cel mai banditesc!

— Ştiu, domnule, ştiu — răspunse binevoitor Chooks. Dar poliţia noastră s-a arătat a fi la înălţime şi a dat de urma ei. Se pare că aţi păstrat această rezervă la un foarte bun prieten, la...

— La domnul Garrow. Da, e un foarte bun prieten al meu şi un om pe care îl admir. Dacă asta voiaţi s-o ştiţi, sunteţi acum lămurit din plin. Sper totuşi că nimeni din cei de faţă, domnule Chooks, nu a patronat furarea anitronului.

— Evident, domnule Hard, evident — încuviinţă Chooks, zâmbind larg. De altfel nu înţeleg ce vrei să spui prin patronare. Ceea ce însă vreau să te rog în schimbul micului serviciu pe care ţi l-am făcut e să introduci anitronul în baia lui de aer lichid în prezenţa mea.

— Cu plăcere — spuse Hard. Urmaţi-mă.

Urcă podiumul pe care se afla creierul, îi deschise carcasa şi îi arătă lui Chooks un capac gros, transparent, ce adăpostea un soi de burete verzui.

— Dacă vreţi, domnule Chooks, ridicaţi capacul acesta — spuse Hard.

Chooks deschise capacul fără prea mult entuziasm şi un curent de aer rece îl izbi tăios peste degete. Hard aşeză cutia pe masa verde-spongioasă, închise acoperitoarea transparentă şi manevră o manşă. Un vâjâit surd făcu să trepideze soclul creierului şi buretele păru să elimine un lichid tulbure şi foarte gros.

— Aerul lichid — spuse Hard.

Întoarse o altă manetă şi Chooks văzu două braţe de metal apucând cutia cu anitron şi desfăcând-o, ca pe un penar. Prin masa tulbure a aerului lichid se deosebeau nişte plăci acoperite cu punctişoare argintii.

— Asta e totul — spuse Hard, închizând carcasa creierului. Putem să începem.

— Vă mulţumesc foarte mult pentru explicaţiile date — spuse Chooks reverenţios. Îmi cer scuze pentru neplăcerile pe care le-aţi suferit fără voia noastră şi vom ţine seama de asta.

Se înclină încă o dată în faţa lui Hard şi însoţit de Freedstone, care-l aştepta ros de curiozitate, se duse să-şi ia locul în rândurile asistenţei.

De astă dată publicul, ales cu grijă, era format numai din savanţi electronişti, câţiva ziarişti ai marii prese şi înalţi funcţionari de stat. Norman Sand declară deschisă noua experienţă publică a lui F.T.5 şi în sală se aşternu liniştea. Pe podium rămaseră numai cele cinci creiere electronice cu personalul de specialitate respectiv. Norman Sand întrebă pe fiecare dintre operatorii-şefi dacă sunt gata şi la încuviinţarea lor, Hard îl puse în funcţie pe F.T.5.

Urmă o discuţie de o repeziciune uluitoare — trei sute de întrebări şi tot atâtea răspunsuri pe minut — din diferite domenii. Full părea că se află pus la zid şi că celelalte creiere îl execută împroşcându-l cu radicali, date istorice, formule, definiţii. Cele câteva zeci de ecrane ale creierilor palpitau şi fulgerau cu sinusoide şi pe măsură ce replicile se succedau, maşinile căpătau profile omeneşti. Una părea milităroasă, severă, alta onctuoasă, insinuantă şi cea de-a treia chiar provocatoare. Lui Chooks îi plăcu cel mai mult creierul destinat Ministerului de justiţie care, degajat şi distins, ridica chestiunile cele mai aride într-un limbaj împănat cu termeni de specialitate. Nu-i mai vedea pe savanţii respectivi care mânuiau butoanele şi manşele, şi care ei înşişi erau milităroşi, insinuanţi, provocatori. În faţa lui nu erau decât tabelele de comandă pe care se aprindeau şi se stingeau micile ecrane şi parcă simţea efortul acestor memorii metalice, acestor inteligenţe cu circumvoluţiuni de germaniu şi iridiu, de bor, aluminiu, arsen, stibiu.

Experienţa dură cu totul paisprezece minute. În acest răstimp cei cinci creieri verificară capacitatea lui F.T.5. de a rezolva ecuaţii, de a memoriza cantităţi enorme de date, de a le sorta, de a emite raţionamente logice, de a reveni asupra propriei sale programări, dacă aceasta ar fi conţinut elemente contradictorii, de a desprinde dintre cazurile favorabile pe cele posibile şi răspunseră pe rând:

— Perfect. Felicitări, domnule ofiţer — spuse creierul electronic destinat departamentului marinei.

— Acuzaţia de dereglare se infirmă — pronunţă răspicat creierul comandat de Ministerul justiţiei. Dar logica acuzatului pare dubioasă.

— Rentabil. Achiziţionat — consemnară creierii destinaţi concernelor.

— Afară! strigă Chooks.

Freedstone îl privi înmărmurit. În sală erau mari savanţi şi funcţionari de cel mai înalt grad, colegi cu Chooks.

— Patroane — murmură Freedstone, liniştitor. Să punem în funcţie creierul fals.

— Afarăăă ! urlă Chooks.

Împinse pe cei care voiau să-l reţină şi repezindu-se la F.T.5. îl izbi cu piciorul.

— Afară — urlă Chooks pentru a treia oară şi atunci toţi cei de faţă înţeleseră că se adresează maşinii.

— N-o să îngăduim niciodată! Niciodată — spumegă Chooks. E o revoltă! O provocare! Cine a organizat această revoltă a creierilor?! Cine?

Freedstone plecă ochii în jos. Figura lui Chooks — figura aceea placidă, ironică — se schimonosise, era figura unui nebun.

— Linişteşte-te, patroane — spuse Freedstone. O să luăm toate măsurile potrivite. N-o să îngăduim o revoltă a creierilor.

— Acum, acum mugi Chooks. N-o să îngădui...

Sări pe podiumul unde se afla creierul şi, aplecându-se, smulse capacul ce ascundea cutia de plastic transparent pe care i-o arătase Hard înainte.

— Opreşte — spuse Hard. Atenţie...

Vru să-l oprească, dar Chooks îl împinse cu o putere nebănuită, rostogolindu-l de pe podium.

— Atenţie! strigă Hard, rămânând culcat. Atenţie! Pericol!

În aceeaşi clipă Chooks smulse carcasa masei spongioase-verzui şi răsuci siguranţa de oţel. Un şuier subţire, de o intensitate teribilă, străpunse încăperea şi un mare văl alburiu țâșni învăluindu-l pe Full Translator Five.

— Aerul... urlă Hard.

O bubuitură puternică făcu să se cutremure hala şi un vuiet sălbatic, înghețat, se năpusti peste asistenţa care se pitise printre picioarele scaunelor. Pereţii se acoperiră de promoroacă, apoi mobilele, hainele oamenilor, şi în lumina ecranelor rămase întregi, totul căpătă o strălucire argintie.

*

*   *

La două săptămâni după ancheta de mai sus — pe care toată presa o numi „revolta creierilor”, Houston-ul se linişti. În urma torentului de ziarişti nu rămaseră decât corturile, câteva căsnicii şi obiceiul de a redacta corespondenţa în termeni „bombă”. Anne şi Tom Hard, purtând încă urmele loviturilor primite cu ocazia primei experienţe, organizară o conferinţă de popularizare a lui F.T.5. în ciuda interdicţiei poliţiei. „Bab and Bab” îi concediase, dar sperau să găsească angajament într-un alt laborator de specialitate.

Sam Golden, Hastings, Gooding reveniră la lucru o dată cu victoria grevei — metalurgiştii căpătară sporul de doisprezece cenţi la oră, amenzile le fură reduse, iar săptămâna de lucru reveni la normal.

Hugh Barrel plecă în nord, unde se declaraseră mari greve ale docherilor, iar Merola şi Jim Unsurosul evadară înainte de a fi judecaţi pentru „scandal cu lovire”.

Cât despre Chooks, pe care baia de aer lichid îl transformase într-o frumoasă statuie de sticlă, se făcu fărâme cinci minute după accident, şi cules ciob cu ciob de pe jos, fu înmormântat cu mare pompă, în cimitirul din Houston.

Eugen scrise despre toate acestea în ziarul din Bartsford, dar pentru că micile articolaşe i se păreau insuficiente, se apucă să le povestească pe larg într-un mare reportaj. Primi între timp o sumedenie de scrisori redactate în stilul încetăţenit la Bartsford de marea presă şi care toate îi promiteau cel puţin moartea. Asta îl făcu să se răzgândească şi scrise în loc de un mare reportaj o carte întreagă pe care o închină muncitorilor din Bartsford.

2. Omul creier

În perioada de aur a Houston-ului întreaga Americă resimţi — în diferite moduri — influenţa lui F.T.5. şi firmele producătoare de calculatoare electronice îşi rotunjiră frumuşel câştigurile. În această atmosferă îşi făcu apariţia „omul-creier” şi întrucât existenţa lui e strâns legată de evenimentele povestirii precedente, am socotit că se poate intra direct în miezul întâmplării.

Câteva seri după înmormântarea lui Chooks, doi oameni discutau cu aprindere într-unui din druggstor-urile centrale din Houston. Primul era un individ puternic şi rumen care gesticula cu aprindere, în faţa lui se afla un ins mărunţel, palid, cu fruntea înaltă şi foarte bombată.

— Şi de optsprezece ori cincizeci şi trei? întrebă cu şiretenie individul puternic şi rumen.

— Nouă sute cincizeci şi patru — răspunse celălalt rar, cu pleoapele pe jumătate lăsate ca şi când ar fi vrut să-şi reamintească ceva.

— Dar treizeci şi unu ori treizeci şi unu? continuă aţâţat primul.

— Nouă sute şaizeci şi unu — spuse tărăgănat cel de al doilea.

— Ei, nu, o să te verific — zise primul. E aici o chestie care-mi scapă şi nu ştiu de unde s-o apuc. Va să zică, să luăm optsprezece ori cincizeci şi trei. Desigur că dumneata înmulţeşti mai întâi zecile, apoi aduni — cum ar veni zece ori cincizeci: cinci sute — şi apoi opt ori trei: douăzeci şi... — dar nu, asta e o idioţenie. Sau cumva descompui numerele? Nu cumva foloseşti vreo metodă algebrică, Knowlles?

— Habar n-am de algebră, domnule Smithson. Matematica nu mi-a plăcut niciodată. De când mă ştiu am avut necazuri din cauza înmulţirilor ăstora blestemate. Le făceam mai uşor decât restul clasei şi înghiţeam apoi, în

recreaţie, nişte scatoalce groaznice până când mi-am dat seama că asemenea dibăcie îmi dă numai bătăi de cap şi am început, înadins, să mai greşesc rezultatele. O dată, de pildă, am înmulţit trei sute şase cu o sută douăzeci şi nouă şi, în loc de treizeci şi nouă de mii patru sute şaptezeci şi patru, am scris trezeci şi opt de mii patru sute şaptezeci şi patru...

— Cum?! îl întrerupse domnul Smithson, înmulţeşti şi sute?

— Şi mii — încuviinţă cu tristeţe Knowlles.

— Şi-ţi aminteşti după treizeci de ani socotelile astea?

— Nu uit nimic, niciodată — mărturisi jenat Knowlles. Vreau să uit, dar nu pot. Mi se întipăreşte în minte ca pe o tencuială umedă.

— Knowlles — gemu domnul Smithson privindu-l cu groază — Knowlles eşti nebun!

— Am început să cred şi eu asta, domnule. Şi tocmai de aceea în timpul liber caut să nu umblu niciodată cu cifrele. De altfel mie, ştiţi foarte bine, îmi place muzica. Nu lucrez la dumneavoastră la contabilitate decât ca să agonisesc bani pentru conservator şi pentru a plăti un profesor foarte bun, cel mai bun care se poate. Singurul meu lux e băutura asta cu care îmi trec timpul când nu repet la pian. Credeţi că absintul face rău digitaţiei?

— Digitaţiei?! întrebă aiurit domnul Smithson. Te rog, continuă el apăsat şi dând paharele deoparte, nu mai bea. Nu ştiu dacă face rău la digitaţie, dar asupra raţiunii are o influenţă proastă. Mai bine spune-mi, crezi în telepatie?

— Cred.

— Crezi că aş putea să-ţi transmit ceva, fără să vorbesc, iar dumneata să-mi spui cu voce tare gândurile mele?

— Trebuie să încercăm, domnule — răspunse docil Knowlles.

— Atunci, urmăreşte-mă.

Şi domnul Smithson se sprijini cu coatele de masă, îşi cuprinse tâmplele între palme şi-şi afundă privirile în cele ale tovarăşului său. Rămase astfel câteva clipe, apoi ordonă sec:

— Dă-i drumul.

— La ce, domnule?

— Spune, la ce m-am gândit.

— Habar n-am — şopti Knowlles. De unde să ştiu?

— Atunci — urmă Smithson precipitat — înmulţeşte optzeci şi doi cu o mie nouă.

— Optzeci şi două de mii şapte sute treizeci şi opt — răspunse Knowlles ca un automat.

— Knowlles — ţipă domnul Smithson.

— Domnule?!

— Knowlles, te-am prins, lucrezi prin telepatie. În timp ce alegeam cifrele în minte, tu le şi înmulţeai, iar când ţi le-am spus n-a mai fost decât o chestiune de secunde!

— Dar aţi fi putut să vă gândiţi la alte numere decât cele pe care mi le-aţi dictat...

— Cum?! Aha... mda — se muie domnul Smithson. Cu atât mai rău. Înseamnă că eşti un cal.

— Un cal, domnule? De ce?

— Pentru că de la caii savanţi din Eberfeld n-am mai auzit de asemenea fenomene. Armăsarii ăia ştiau să înmulţească numere de câte patru cifre, să ridice la putere şi să extragă rădăcina pătrată. Erau nişte animale, animale cu patru picioare, cu coadă şi cu coamă, Knowlles, dar ştiau matematică de zece ori mai bine decât noi. Cum îţi explici asta?

— Probabil... spuse Knowlles şi se opri.

— Haide, vorbeşte — îl îndemnă aţâţat domnul Smithson.

— Probabil — îndrăzni Knowlles pentru a doua oară.

— Degeaba — i-o reteză domnul Smithson — ceea ce vrei să spui dumneata n-are nicio bază ştiinţifică. Eu cred că

totul se desfăşoară, ca în toate cazurile de memorie formidabilă, într-o regiune a scoarţei în care savanţii încă n-au pătruns şi care seamănă grozav, la cai şi la oameni. Iar dacă într-o zi aş auzi vorbind un armăsar aş fi omul cel mai puţin mirat din lume. Cu dumneata însă lucrurile stau altfel. Cred că recunoşti asta?

— Da, domnule.

— Şi evident, nu eşti în stare să dai nicio explicaţie, ca şi cum capul dumitale ţi-ar fi străin. Ceea ce, cred, dă de bănuit.

— ?!

— Zadarnic faci mutra asta — nu te supăra, Knowlles, eşti cel mai conştiincios funcţionar de la „Bab and Bab”, dar îmi dai voie să-ţi spun „mutra asta” — pentru că un om cinstit trebuie să-şi cunoască măcar propriul său cap. Eu, de pildă, ştiu că oricât m-ai înghesui cu date din istorie şi din geografie n-o să ţin minte niciuna. Dar dumneata?

— Cum v-am mai spus: eu ţin minte totul. Ajunge să citesc sau să aud o dată.

— Hm — tuşi încurcat Smithson. Poate ştii unde se află Cambodgia?

— Cambodgia? repetă stins Knowlles. Se mărgineşte cu Vietnamul la sud-est, cu Laosul la nord, cu Tailanda la nord-vest, cu golful Siamului la sud. Oraşe principale: Pnom Pen cu cinci sute de mii de locuitori, Pursat, Stung Treng, Battambang, Siem Reap, în apropierea căruia sunt celebrele temple de la Angkor.

— Stop — şuieră domnul Smithson încercând o jenă vecină cu spaima. Dar… dar… când a fost descoperită Noua Zeelandă?

— La 8 octombrie 1769, Cook s-a apropiat de ţărmurile ei, iar la 15 noiembrie a anexat-o coroanei britanice.

— Ştii cumva şi latineşte? întrebă domnul Smithson pe şoptite pentru că cei de la mesele din jur trăgeau cu

urechea.

— Nu, domnule — răspunse Knowlles. I-am citit pe clasici în traducere...

— Traducere... — repetă prosteşte domnul Smithson. Pe... clasici? Pe Cicero, pe Cezar, pe Tacit?

Se opri, căci cu tot efortul nu-şi putea aminti de alţii.

— Tacit îmi place foarte mult — mărturisi Knowlles, care părea din ce în ce mai senin pe măsură pe Smithson se pierdea cu firea. «Mă întrebi adesea, Fabius Iustus — spuse Tacit în „Dialogul despre oratori” — pentru ce veacurile de mai înainte au strălucit prin talentele şi faima atâtor neîntrecuţi oratori, pe când epoca noastră...»

— Ssst, stop... sst — şuieră domnul Smithson. Ajunge. Ce Fabius?! Gata!

— Oh, Fabius a fost un om mare — spuse respectuos Knowlles. A fost consul suffectus în anul 102 şi era prieten şi cu Tacitus şi cu Plinius cel Tânăr.

— Stop. Drepţi! comandă domnul Smithson. Nicio vorbă mai mult. Şi lasă absintul. Aşa...! Drepţi! Lipeşte mâinile de pantaloni, capul pe spate... Respiră adânc... încă o dată... Aşa... Mai adânc şi dă drumul încet la aer... Bun... Acum stai jos. Află, Knowlles, că voi aduce toate astea la cunoştinţa patronului. Şi sunt sigur că vei trage mari foloase din asta, fără să-ţi mai baţi capul cu contabilitatea.

De astă dată Knowlles se ridică singur în picioare şi-şi împreună palmele a rugăciune.

— Mi-aţi face cel mai mare rău, domnule! Vreau să-mi câştig pâinea în mod cinstit, la fel cu toată lumea!

— Te rog, Knowlles — îl mustră domnul Smithson. Fără melodramă. Îţi place muzica, foarte bine. O să capeţi cel mai bun pian, cel mai bun profesor. Dar o să te utilizăm mai bine decât până acum. Simt cum începe să-mi furnice ideile prin ţeastă... Nu, nu... trebuie să scoatem din dumneata tot ce se poate. Să te transformăm,de sus până jos, într-un

creier, într-un calculator, într-o memorie!... Într-un calup de materie cenuşie!

— Domnule! imploră Knowlles căruia nu-i surâdea să fie transformat într-un calup.

— Te rog — îl opri Smithson. Te vom ridica la rangul de circumvoluţiune! Să ciocnim, Knowlles, pentru metamorfoza dumitale!

Toată noaptea Knowlles visă conversaţia avută şi cu toate că voia să nu-şi mai amintească aerul feroce al domnului Smithson, nu reuşi. A doua zi, la serviciu, frământat de gânduri, uită să folosească maşina de calculat şi făcu socotelile mintal. Lucră astfel câteva ore până când cineva şuieră în spatele lui.

— Formidabil!

Knowlles se întoarse şi sări în picioare. În dreapta sa, uşor aplecat spre a vedea mai bine, era patronul cel mare, şeful întreprinderilor „Bab and Bab”

— Formidabil — repetă acesta. Smithson n-a exagerat. Fii bun, Knowelles, şi urmează-mă. Haide, avem ceva de vorbit. Aşa... treci înainte, la dreapta... la dreapta... Aşa... Şi acum aşază-te pe fotoliul de piele roşie şi ascultă-mă. Nu e nimic neplăcut, Knowlles, nu mă privi cu atâta disperare. Ia spune-mi, mai bine, cât primeşti dumneata pe lună?

— Trei sute de dolari, domnule.

— Şi cât te costă profesorul de pian şi întreţinerea mamei dumitale?

— Două sute de dolari, domnule.

— Cât îţi mai rămâne de cheltuială, Knowlles?

— O sută de dolari, domnule.

— Uite, Knowlles, dacă o să ne dai o mână de ajutor la experimentarea unui nou tip de maşină — o enciclopedie pitică — vei primi pe toată durata probelor două sute de dolari săptămânal.

— Domnule Jipson — spuse rugător Knowlles, presimţind ceva neplăcut. Ce trebuie să fac pentru banii ăştia?

— Să înmulţeşti, Knowlles. Să extragi rădăcini pătrate şi să ridici la cub. Şi mai ales, să răspunzi la întrebări din domeniul istoriei, al descoperirilor geografice, al muzicii, arhitecturii şi gastronomiei.

— Dar gastronomia...

— O să înveţi. O să înveţi totul în mai puţin de opt zile. În somn. Cu ajutorul hipnopediei. Unii învaţă cântând, dumneata vei învăţa dormind. O să ajungi universal ca un Larousse, fără să-ţi dai seama.

— Dar... dar cum, domnule?

— Asta e treaba psihotehnicianului.

— Şi... Şi pentru ce, domnule?

— O să lucrezi o vreme într-o cutie, Knowlles.

— ?!!

— Într-o cutie. Va fi o casetă de metal, cu cadrane, manete, butoane, ca o maşină electronică în miniatură, iar dumneata vei locui înăuntru. O să ai acolo un dictafon, un fotoliu, băuturi reconfortante şi câteva tabele cu operaţii fundamentale.

— Dar bine — îndrăzni Knowlles să ridice vocea — la ce bun toate astea? Şi asemenea treabă nu dăunează digitaţei?

— Când încasezi opt sute de dolari pe lună, Knowlles, nu te mai interesează digitaţia. De altfel o să înveţi pianul dormind.

— Domnule Jipson...

— Am spus: dormind. Şi în vremea aceasta, tehnicianul hipnopedist va avea grijă de creierul dumitale ca de o maşină rară. Când te vei trezi, Knowlles, vei fi de două ori mai deştept ca acum, de cinci ori, de zece ori mai deştept. Aplicaţia dumitale pentru pian se va transforma într-un talent covârşitor. Vei ajunge poate unul din marii artişti ai

lumii! Şi asta în opt zile, ca şi cum ai renaşte.
Atât. Dispari o săptămână şi revii ca un virtuos al pianului. E un bluff, nu?

— Domnule Jipson — gemu Knowlles. N-aş vrea să dispar... Aş vrea să-mi câştig cinstit pâinea. Şi pianul... Să nu-mi strice digitaţia...

— Knowlles — spuse înflăcărat domnul Jipson. Vei ajunge celebru. În dumneata îşi vor da mâna ştiinţa şi arta. Nu lăsa destinul să treacă pe lângă dumneata. Uite, urc la o mie de dolari, la două mii, pentru că vreau să te ajut. Haide, revino-ţi şi iscăleşte!

Încovoindu-se peste masă, ameţit, cu mâna tremurând, Knowlles iscăli şi apoi, condus de patron, trecu în camera de alături. Acolo îl aştepta un ins slab şi palid, îmbrăcat într-un halat alb, care îi făcu semn să se apropie şi din clipa aceea totul se precipită ca într-un coşmar. Mai întâi fu întins pe un pat verde în mijlocul unor mobile verzi, sub o lumină verde şi cineva începu să-i susure în ureche.

— Dormi... linişteşte-te... dormi... Întinde picioarele şi mâinile... Nu te gândi la nimic... Ascultă-mă, dormi... Dormi, Knowlles... E aşa de bine să dormi... Închide ochii... aşa... Acum începi să dormi... E linişte... E bine... Eşti singur... Dormi... Dormi... Dormi...

Ca prin somn văzu că cineva se aşază lângă el, apoi, când se trezi, un bărbat scund şi cu ochelari aduse un caiet şi Knowlles rezolvă câteva ecuaţii de gradul întâi. Se miră grozav de uşurinţa cu care scria rezultatele în vreme ce ceilalţi îl aplaudau încetişor. Apoi se trezi din nou pentru a rezolva ecuaţii de gradul doi şi încă o dată pentru gradul trei. Scria cifrele aproape instantaneu, răscolit de o groaznică durere de cap şi de o greaţă ce-i pătrunsese până la oase.

— Domnule Jipson — voi să spună, dom... dom... dar vorbele nu se legau de loc şi reuşea doar să suspine. În

jurul lui, într-o ceaţă adâncă, verzuie, pluteau o mulţime de chipuri necunoscute care vorbeau în şoapte, parcă alintându-l. Şi fără încetare se auzea ca o ploaie măruntă: dormi... dormi... dormi...

Când se trezi cu totul, se afla într-o încăpere pe care o recunoscu a fi hala de montaj a aparatelor de calcul. El era aşezat pe un scăunel pitic, un soi de fotoliu miniatural şi în faţa lui, pe un suport, strălucea o maşină mică de scris.

— Şi-a revenit — spuse cineva.

Knowlles întoarse cu greu capul — ceafa lui era înţepenită şi şopti:

— Vă rog să mă iertaţi... Mă simt cam prost...

— Nu-i nimic — îl linişti patronul. Să vedem cum iese prima probă. Sa te ajute Dumnezeu să fii un creier docil. Ai fost cuminte toată săptămâna.

— Mulţumesc — spuse Knowlles — dar n-aş putea să mă duc puţin acasă? Ştiţi, fără exerciţiu, pianul se uită...

Toţi izbucniră în râs.

— Haide, Knowlles, linişteşte-te — spuse patronul. Pianul rămâne pentru altă dată. Ei, domnilor, am putea să-l închidem.

Înainte de a mai spune ceva, Knowlles fu ridicat, întors, înghesuit şi în jurul său se făcu întuneric.

— Aprinde lumina — spuse o voce. Comutatorul e deasupra.

Knowlles ridică mâna şi răsuci comutatorul. Se afla într-o cutie de metal abia luminată de o lampă ascunsă.

— Knowlles, începem — îi spuse cineva dintr-un receptor pe care abia atunci îl simţi fixat pe ureche — optzeci şi trei ori o sută unsprezece.

— Nouă mii două sute treisprezece — spuse automat Knowlles — dar aş vrea să mă ridic în picioare, mă dor genunchii.

— Domnia lui Alexandru Macedon — urmă, implacabil,

vocea.

— Trei sute cincizeci şi şase până la trei sute douăzeci şi trei, înaintea erei noastre.

— Cel mai mare poet medieval al Islandei?

— Egil Skallagrinson — spuse Knowlles strâmbându-se. Nu s-ar putea să beau puţină apă?

— Întoarce capul la dreapta — spuse vocea — ai un rezervor cu oranjadă. Sandvişurile sunt dedesubt, ciocolata de asemenea. Atenţie, vom lucra pe bandă, răspunde prin scris. Gata.

Un orificiu se deschise în stânga lui Knowlles şi pe o bandă elastică de aluminiu apăru o panglică de hârtie pe care erau imprimate cifre.

— Haide, Knowlles... Haide... Fii atent... Linişteşte-te... Ascultă-mă... Linişteşte-te...

În jurul lui totul deveni difuz, ca şi cum lumina ar fi scăzut şi zgomotele s-ar fi auzit de foarte departe.

— Haide, Knowlles... dă răspunsurile... Răspunde la înmulţiri... Fii calm... Dă răspunsurile.

Maşina de scris începu să ţăcăne. De cealaltă parte a cutiei, panglica de hârtie apăru purtând în dreptul fiecărei operaţii rezultatul.

— Felicitările mele, doctore — spuse patronul, Hipnopedia dumitale e la înălţime. Lucrează aproape ca un aparat. Să-l vedem însă la ecuaţii!

Knowlles răspunse bine şi la ecuaţii. Reuşi apoi să aleagă, între câteva soluţii, pe cea mai bună, la o întrebare din domeniul betonului armat şi explică atât de savuros cum se poate face un biftec din carne de urs, încât ceilalţi începură să înghită în sec.

— Bravo, Knowlles — îi spuse patronul prin receptor. Pentru azi e de ajuns. Ai funcţionat perfect şase ore.

Dar Knowlles nu răspunse nimic. Dormea cu capul pe maşina de scris, cutremurat de un vis groaznic în care

cineva încerca să-l închidă într-o cutie de metal.

Când deschise ochii se pomeni într-o cameră elegantă, cu mobilă verde, pe care avu impresia că a mai văzut-o pe undeva. Se dădu jos din pat, trecu în camera de baie şi apoi, năuc, se sili să-şi amintească ce făcuse în ultimul timp. Dar totul se oprea la biroul patronului. Domnul Jipson intrase şi-i spusese că va căpăta opt sute de dolari pe lună, apoi o mie, două mii... Îl împinsese într-o cameră verde, parcă în aceeaşi cameră unde se găsea acum... Apoi un ins înalt şi slab îl privise drept în ochi...

— Nu, nu — strigă înăbuşit Knowlles. Nu mai vreau.

Imaginea omului aceluia îl umplea de o teamă animalică. Gâfâind, îşi îmbrăcă hainele la repezeală, se încălţă şi, în prada unei groaze cumplite, se repezi să iasă. Smuci clanţa, dar uşa nu se deschise.

— Ei! Daţi-mi drumul — strigă Knowlles şi începu să lovească cu piciorul în uşă. Daţi-mi drumul... Daţi-mi drumul!

— Helo, Knowlles — se auzi o voce lângă el. Knowlles, linişteşte-te.

— Daţi-mi drumul — urlă Knowlles cu disperare.

— Haide, fii cuminte... Linişteşte-te... Stai jos... fii cuminte... eşti bolnav... Trebuie să te odihneşti... Nu mai smuci clanţa, asta strică digitaţia... Haide, fii cuminte... Dormi puţin.

Pe măsură ce vocea se auzea din ce în ce mai insinuantă şi mai dulce, Knowlles simţea cum îl cuprinde toropeala. Mâinile îi deveniră grele, capul i se lăsă pe piept de parcă ar fi golit de unul singur un litru de absint. Era o oboseală paralizantă care-l făcu să revină la pat şi înfricoşat, dar fără putere, se întinse pe spate, tremurând şi cu ochii în tavan.

— Haide — continuă vocea... Dormi puţin... Aici eşti. printre prieteni... Odihneşte-te... Asta face bine la digitaţie... Haide, o să-ţi punem muzică... O să adormi

ascultând Imperialul.

Triumfătoare, mişcându-l până la lacrimi, răsunară primele acorduri ale concertului.

— Muzica, Knowlles, muzica — susura vocea — muzica te ridică pe aripile ei şi te duce departe... departe... acolo unde-i linişte... unde e o linişte mare...

Dar Knowlles nu mai auzea, căci adormise de astă dată zâmbind şi respira liniştit cu faţa în sus.

Când se trezi — pentru a treia oară de când intrase în camera verde — se afla, judecind după zgomote, într-o sală plină cu oameni.

— Fii atent, Knowlles — şopti vocea prin receptor. Acum are loc marea încercare. Acum memoria dumitale fenomenală, tratată cu ajutorul hipnopediei, va arăta ce poate. Şi asta se va traduce în dolari, Knowlles, în trei mii de dolari. Vei avea cel mai bun pian pe care-l vei găsi la Paris — căci diseară pleci cu avionul spre Europa. Dar fii atent, Knowlles, nu te grăbi. Răspunde repede şi sigur. Atenţiune, gata...

Banda de aluminiu porni să circule prin faţa lui fără zgomot şi cabina de metal răsuna numai de clămpăniturile seci, aproape complet amortizate, ale maşinii de scris. Panglica de hârtie părea că nu se mai sfârşeşte şi Knowlles răspundea instantaneu la vălmăşagul de întrebări care începând cu istoria ajungeau la cosmetică şi gospodărie. Apoi, pe neaşteptate, vocea se auzi din nou.

— Gata, Knowlles. Foarte bine.

Cutia se deschise şi apăru patronul însoţit de Smithson, de psihotehnician, de o mulţime de oameni în halate albe.

— A fost numai o repetiţie, totuşi, Knowlles — spuse patronul zâmbind. Examenul dumitale va avea loc abia mâine, în faţa specialiştilor. Pentru reuşită în concentrare şi bunăvoinţă ridic premiul la cinci mii de dolari. Iată cecul.

Knowlles luă hârtia cu mâna tremurândă şi voi să mulţumească, dar nu reuşi decât să mormăie.

— E efectul somnului — spuse psihotehnicianul — dar s-ar putea să-şi revină.

— O să-şi revină complet? întrebă domnul Jipson.

— În niciun caz — spuse psihotehnicianul. Am făcut cu el într-o lună ceea ce s-ar putea încerca în decurs de doi ani. Nu ştiu cât vor fi de afectate celelalte facultăţi, dar vorbirea şi auzul s-ar putea să sufere. Dar e prematur să precizăm în ce măsură, înainte de a termina experimentările — înainte, deci, de o săptămână.

— O săptămână?! se revoltă domnul Jipson. Dar eu trebuie să-l arunc pe piaţă peste trei zile! Peste trei zile, înţelegi? Dacă miercuri seara nu-l expun la Harting Hall pe scenă, ca prototip de creier miniatural, Brothers inundă piaţa cu maşinile lui cu tranzistori. Am nevoie de el, exact miercuri la orele douăzeci, în orice condiţii.

— Efortul acesta va compromite studiile pe care am mai putea să le facem pe creierul lui pentru tranzistorii firmei noastre — murmură nemulţumit psihotehnicianul. Avem aproape gata observaţiile asupra reţelelor de informaţie şi n-ar mai trebui decât să-i scoatem succesiv din funcţie diferiţi centri nervoşi. După cum v-am mai spus, corespondenţa între creierul omenesc şi maşina electronică de calcul....

— Te rog — îl opri agasat domnul Jipson. ***Acum*** am nevoie să-l turtesc pe Brothers. Înmulţirile, ecuaţiile simple, cele câteva mii de nume proprii, de reţete culinare şi de pagini din autori universali îmi ajung. Restul îl va face punerea în scenă şi băieţii mei de la ziare. Dacă funcţionează bine, nimeni nu va încheia vreun contract cu Brothers până în şase luni. Suficient ca să pun la punct procesul nostru de fabricaţie. Cât despre facultăţile lui... crezi că o să mai cânte la pian?

— Glumiţi, domnule Jipson — spuse psihotehnicianul. În cel mai bun caz va putea să deosebească un claxon de o vioară.

— Minunat! Asta o să-l ajute să se ferească de automobile pe stradă — spuse domnul Jipson. Oricum, cred că n-avea niciun pic de talent.

Presa publică fotografia aparatului cu tranzistori ai firmei „Bab and Bab” pe prima pagină numindu-l „nepot” sau „copil” al lui F.T. 5. Alături apăreau domnul Jipson şi alţi domni în halate albe, surâzând, iar dedesubt era inserată o lungă conversaţie cu digestul electronic. Cu toate că abia era în stare de prototip şi cu operaţii reduse, aparatului i se prezicea un mare viitor. Cine oare nu şi-ar fi dorit alături de frigider, televizor, magnetofon şi digestul firmei „Bab and Bab” în stare să ia parte la orice conversaţie de salon, nu numai furnizând o sumedenie de date, dar făcând aprecieri, povestind mici anecdote şi alegând dintre două reţete de prăjituri pe cea mai bună?

Dar dacă pe prima pagină figura victorios „Creierul de un metru cub şi jumătate”, pe ultima se înşirau diferite articole de un sarcasm care mergea până la injurie. Creierul era declarat arierat, analfabet, cretin chiar. Unii susţineau că lucrează prea încet, alţii că are o gamă prea mică de posibilităţi şi un ziarist emise ipoteza că cinci-şase profesori de şcoală medie, cu memorie bună, plus o gospodină l-ar putea înlocui cu uşurinţă dacă ar lucra într-o stare de semitrezie, de „hipnoză-activă”.

Cât despre Knowlles, el nu citea ziarele. Stătea întins pe spate silindu-se să-şi amintească ce făcuse în ultima vreme. În camera lui — de obicei îngrijită — se aşternuse un strat gros de praf până şi pe pianul pe care-l lustruia zilnic cu o batistă albă de mătase. Praful acoperise dormeza, masa, vraful de caiete cu note.

— E de neînţeles — îşi spuse Knowlles singur — e de neînţeles. Nu poate omul să lase fereastra deschisă o dimineaţă că totul se năclăieşte. O să-i spun proprietăresei, nu mai merge aşa.

Se ridică, scutură puţin prin cameră, apoi deschise capacul pianului şi făcu o gamă. Dar notele sunau la fel şi, oarecum, în niciun fel.

— Ei, ce dracu' e asta — îşi spuse Knowlles.

Mai încercă o dată clapele şi auzi un soi de pocnete seci ca şi cum ar fi lovit cu bastonul în podea.

— Cum s-a ramolit — mormăi Knowlles. Niciun acordor n-o să-l mai facă la loc. Şi pentru asta e nevoie de alţi bani.

Îşi luă haina din cui şi plecă să bea un absint. Se bucură întâlnindu-l la o masă pe domnul Smithson care-i făcu semn să se apropie.

— Knowlles — îi spuse încântat domnul Smithson — îţi aduc o veste grozavă. L-am distrus pe Brothers! Am prezentat cu mult înaintea lor pieţii prototipul cu tranzistori! Nu e încă pus la punct, dar toată presa urlă, toate comenzile lui Brothers au sistat.

— Da? întrebă Knowlles, bâlbâindu-se. Cu... cum... dom...?

— Uite!

Şi domnul Smithson îi arătă ziarul în care, într-o mare fotografie, apărea el însuşi într-un halat alb alături de patron, în dreptul unei cutii scunde, cu multe butoane.

— Şi asta nu e nimic — urmă încălzit domnul Smithson — dar psihotehnicienii firmei au stu-diat pe viu paralela dintre creier şi maşină, ceea ce a pus la punct un nou tip de reţele de informaţie!

— Groz... groz!... spuse Knowlles cu sinceră admiraţie... 'venţia ma... mare!

— Hm... e teribil — răspunse domnul Smithson. Dar dumneata nu bei nimic? Dă-mi voie să te invit. Şi ce mai

faci cu pianul?

— S-a... s-a... ce dracu’! S-a... zac... zacordat! spuse Knowlles, roşu de ciudă că se exprimă aşa de greu. Şi... cap... capul... m... doare! Che... ched... că... m-a tras un... cu’ent... Şi nici gama... nici gama... Nu... nu mai e! To... totul sună... l’ fel. Po... po’tim!

Şi Knowlles ciocăni paharul de pe masă. Dar paharul răsună înfundat ca o pernă.

— N’mai... n’mai po... menit... spuse Knowlles, tresărind. Şi pa... pa’a’ul e... z... zaco’dat...

— Haide, lasă, lasă — spuse liniştitor domnul Smithson. Să bem pentru reuşita firmei. Toată lumea va primi o gratificaţie. Patronul e foarte mulţumit de dumneata şi m-a rugat să te anunţ că vei fi premiat pentru serviciu conştiincios cu 300 de dolari. Şi vei trece să lucrezi chiar în centrală, singur într-un birou, izolat de toţi ceilalţi.

— Trei... sute? Şi singur?! De emoţie Knowlles se ridică în picioare. Vă ’og să-i ta... t’ansmiteţi dom... domnului Jipson toate mulţumi... mulţumi ’le mele. Nu-i spu... spuneţi că... v’o... v’obesc aşa... aşa de greu. N-aş v’ea să-şi schimbe pă... pă’e’ea despre mine... E... un om b... bun!

Şi Knowlles, îmbujorat, bău paharul până la fund în cinstea domnului Jipson.

3. Discul de zircon

I

O bătaie în perete însemna „ştire interesantă”. Două bătăi — „ştire foarte interesantă”. Trei bătăi — „ştire senzaţională”. Şi de data asta bătuse de patru ori!

Înainte de a mă fi ridicat de pe scaun, dânsul şi năvălise în biroul meu, fluturând o bucată de hârtie.

— Trebuie să pleci chiar acum, Garrow — spuse tărăgănat. Avionul experţilor decolează la unsprezece şi patruzeci şi cinci. Adică peste treizeci de minute.

— Peste douăzeci şi opt — am spus — şi încotro zboară avionul experţilor?

— Spre Wyoming.

— Spre Wyoming — am repetat, visător. Spre frumosul Wyoming... S-au semnalat cazuri de dalac la caprele negre?

— Oh, chiar mai rău — spuse şeful.

— S-a descoperit o floare rară! am murmurat. De când aştept ocazia asta unică! Experţii ce sunt? Medici, oceanografi? Ţinând seama de relieful stâncos din Wyoming, aş înclina să cred că sunt oceanografi.

— Douăzeci şi opt de minute — spuse şeful. Şi n-ai reuşit să-ţi descurci picioarele de sub scaun. Ai picioare prea lungi, Garrow. Cu asemenea picioare n-o să poţi câştiga niciodată salariul pe care ţi-l dau.

— Şi experţii? am întrebat.

— De toate. Aviatori, psihiatri, fizicieni.

— Şi ce vor?

— Să prindă o farfurie.

— Hm. Şi farfuria?

— Farfuria zboară, Garrow. Un oarecare Highpurn a declarat că a văzut ceva plutind prin aer şi atunci doamnele

din Dowell — care e unul din cele mai selecte oraşe din Wyoming — au declarat că acel ceva pare să semene cu o compotieră. Militarii nu sunt de acord. Ei înclină spre un satelit spion.

— Campania... am spus dând din cap.

— Da. Campanie — încuviinţă şeful. Înţelegi greu, Garrow. Dacă înţelegeai mai uşor, ai fi aflat tu ştirea de la Porter, şi ţi-ai fi dat seama că toată povestea asta cu farfurii şi sateliţi nu seamănă cu cele obişnuite. Adică nu mai e vorba de pete şi de norişori, ci de sateliţi spioni, cu obiective precise.

— Şi Highpurn care a văzut obiectul?... Cine e?

— Nu ştiu nimic despre el. S-ar putea să fie un om de treabă la urma-urmei. Sper că o să-ţi dai singur seama despre ce e vorba. Bani ai?

— Doi dolari.

— N-o să-ţi ajungă. Uite încă două sute. Şi grăbeşte-te. O să telefonez eu soţiei tale că întârzii azi la masă. Drum bun. Dacă ai nevoie de informaţii suplimentare, telefonează-mi.

Am coborât treptele în fugă şi aşezându-mă lângă şofer m-am silit să înţeleg ce se întâmplă. Poveştile cu farfuriile zburătoare nu mai mirau pe nimeni. Prea mulţi le văzuseră, ba unii declaraseră că se şi urcaseră pe ele călătorind până în planeta Marte. La început viziunile legate de farfurii erau aidoma celor religioase, numai că sfinţii în loc să bată din aripi se rostogoleau pe sub nasul credincioşilor sub forma unor castronaşe. Apoi cineva lansă ideea că farfuriile nu sunt sfinţi, ci sateliţi spioni, cu ajutorul cărora sovieticii cercetează Statele Unite. Se găsiră şi din aceia care să declare că tăvile aeriene adăposteau militari, bombe, lunete şi alte mici obiecte de uz casnic. Şi cum prezentau şi fotografii — câteva pete albe, pe fond alb-murdar — se găsiră destui care să-i creadă. Cu toate acestea interesul publicului pentru vesela zburătoare era din ce în ce mai scăzut. Şi iată că şeful mă trimitea tocmai în Wyoming,

pentru a găsi pe un oarecare Highpurn, căruia îi zburase ceva pe deasupra capului! De obicei vizionarii specializaţi în farfurii zburătoare se recrutau din rândul doamnelor din provincie care se plictiseau îngrozitor în ciuda activităţii lor filantropice. Pe alocuri însă viziunea se pogora şi asupra câte unui bărbat şi acesta părea încă mai jalnic decât femeile. Dar oricum ar fi fost, halucinaţii semănau între ei destul de bine prin tendinţa lor de a ieşi din anonimat. Dacă primul îţi descria o farfurie, al doilea declara că a văzut un castron cu elice şi al treilea îţi şoptea la ureche că marea lui revelaţie a fost un lighean zburător cu intrare separată. În sfârşit, ceea ce mi se pare absurd nu erau poveştile acestea, ci tendinţa de a le folosi în scopuri războinice, de a întinde pe cât se putea nervii oamenilor şi aşa destul de întinşi. Gogoriţa asta voiam s-o spulber din capul locului şi aşteptam cu nerăbdare clipa când aveam să dau ochii cu vizionarul din Dowell.

II

Era de necrezut şi totuşi stătea în faţa mea: un tânăr de cel mult douăzeci şi cinci de ani, înalt, subţire, cu ochelari, foarte politicos şi reţinut. Ceilalţi tăbărâseră pe el cu întrebările şi dânsul abia putea să se ferească răspunzând măsurat şi serios la cele mai stupide chestionări. Cineva îl întrebă, de pildă, dacă farfuria nu-i făcuse semn.

— Nu, domnule — spuse el. Cred că nu m-a observat.

— Şi cum vă explicaţi aceasta? urmă interlocutorul.

— Pentru că eram îmbrăcat în gri.

— Şi era perfect rotundă? întrebă altcineva.

— Era rotundă, domnule — răspunse el.

— Şi cât a durat? reveni cel de la Evening.

— Trei secunde — răspunse dânsul. Apoi a dispărut.

— În ce direcţie?

— Spre munţi.

— Şi n-aţi urmărit-o?

— Mi-ar fi venit destul de greu, pentru că înainta cu cel puţin o sută de kilometri pe oră.

— Era aşezat cineva pe ea? O fiinţă plată cumva? Aţi observat un cosmonaut?

— Nu, domnule. De altfel nu cred că diametrul ei să fi depăşit un metru.

— Totuşi încărcătura trebuie să se fi aflat undeva?

— Ce fel de încărcătură?

— Doar nu-ţi închipui, domnule — spuse un ziarist cărunt — că acest aparat a fost lansat deasupra teritoriului nostru numai pentru a se lăsa observat de dumneata?

— Mă iertaţi — spuse tânărul — dar eu nu ştiu nimic mai mult decât ceea ce vă spun. Concluziile vă privesc.

— Şi totuşi — insistă ziaristul cărunt — farfuria nu transporta nimic?

— Nu. Numai pe ea însăşi.

— În sfârşit — spuse cineva împăciuitor. Noi trimitem sateliţi spioni de câte ori tehnica ne permite. Nu văd de ce nu ar face-o şi dânşii.

— Îmi daţi voie, domnilor — spuse tânărul, ridicând brusc vocea. Sunteţi musafirii mei, dar vă declar că nu sunt dispus să iau parte la astfel de discuţii. Ţin să vă atrag atenţia că un aparat care ar fi destinat efectuării de observaţii în scopuri militare, n-ar fi coborât până la treizeci de metri deasupra pământului, pentru că, pur şi simplu, ar fi putut fi distrus numaidecât. Vă rog însă să nu insistaţi în această direcţie, ci să-mi puneţi întrebări care ar putea conduce interesul ascultătorilor dumneavoastră spre ştiinţă sau spre tehnică.

— Mda — mormăi cel de la Evening-Times. Ştiinţa... În definitiv de ce nu? Sunteţi geolog; se pare că un adevărat

viitor savant în domeniul acesta şi bănuiam că aţi încercat să vă explicaţi fenomenul. În primul rând poate va izbit ceva neobişnuit la această farfurie, culoarea, strălucirea, aspectul, în general.

— E adevărat — spuse tânărul — că impresiile de moment au fost puternice. Dar în trei secunde şi privind aproape contra luminii e greu să sesizezi forma unui corp în mişcare. Dacă n-aş avea vederea foarte bună, aş crede că a fost o nălucire...

— N-a fost nicio nălucire — îl întrerupse nervos cel de la Evening. Dumneavoastră sunteţi om de ştiinţă, sunteţi tânăr, sănătos. Descrierea pe care aţi făcut-o e cât se poate de precisă şi dacă fenomenul s-ar fi desfăşurat în plină lumină de zi, cred că aţi fi fost în posesia multor amănunte. Chiar nereţinând nimic mai mult asupra formei farfuriei, cred că aţi reţinut direcţia din care venea.

— Direcţia?

Tânărul părea descumpănit.

— Cred că... îmi daţi voie... Eu urcam poteca spre vârful Gertrude, deci de la sud-est spre nord-vest, apoi am cotit-o la dreapta, deci...

— Deci la sud-vest spre nord-est — spuse cineva.

— Oarecum, pentru că nu cotisem cu nouăzeci de grade. Şi apoi... apoi... am cotit puţin la stânga, foarte puţin.

— Deci spre nord — îl întrerupse din nou aceeaşi voce.

— Oarecum — încuviinţă şovăitor tânărul. Şi atunci... atunci corpul acela rotund a trecut deasupra mea de la dreapta spre stânga.

— Deci de la est la vest — spuse sentenţios vocea.

— E limpede: de la est la vest — repetă cel de la Evening. Cu o sută de kilometri pe oră, deasupra piscului Gertrude. La ce înălţime, domnule?

— V-am mai spus, aproximativ la treizeci de metri.

— Putea tot atât de bine să fi fost la trei sute de metri —

observă cineva. Dimensiunile unei farfurii zburătoare privită în contra luminii pot părea mari sau foarte mici, în funcţie de distanţa la care se află faţă de noi. Iar distanţa însăşi nu se poate aprecia dacă nu cunoaştem dinainte dimensiunile obiectului. E un cerc vicios, adică.

— E adevărat — încuviinţă tânărul. Dar obiectul a atins coroana unuia din stejarii uriaşi ce străjuiesc drumul la cincizeci de paşi de pompa de benzină retezându-i un mănunchi de frunze.

— Şi frunzele?! întrebă cel de la Evening sărind în picioare.

— Am ridicat crenguţa doborâtă şi am luat-o cu mine — urmă tânărul calm. Se duse la fereastră şi se întoarse cu o rămurică de stejar ale cărei frunze începuseră să se ofilească.

— Iată-le — spuse el. Lemnul a fost secţionat neted, fără nicio fisură, fără nicio crăpătură. Am cercetat tăietura la microscop. În afara unor urme foarte slabe nu se mai vede nimic.

— Ce fel de urme? întrebă gâtuit o voce.

— Urmele unui mineral — spuse geologul.

— Ce mineral?! strigară câţiva ridicându-se în picioare.

— O clipă — spuse domol tânărul. Dacă în afara formei discului şi a presupusei încărcături v-ar fi interesat şi culoarea lui v-aş fi spus din capul locului că bate spre roşu. Asta a fost şi prima mea impresie — că deasupra capului meu vântul rostogoleşte un cocoş de munte. Dar nu se simţea nicio boare de vânt. Ulterior mi-am dat seama că nu m-am înşelat asupra culorii, analizând cele câteva fire de mineral la microscop: erau roşietice şi păreau a fi zircon. Dacă aveţi nevoie de o indicaţie, domnilor, e singura pe care pot să vi-o dau: corpul zărit ieri de mine la orele optsprezece, ora Washingtonului, era pare-se o bucată de zircon sau o rudă a zirconului. S-ar putea ca într-un

laborator bine utilat...

Ultimele cuvinte îi fură acoperite de larma scaunelor răsturnate şi a busculadei care se stârni la uşă. Presa marilor oraşe din vest nu avea nevoie de o analiză făcută cu mare atenţie într-un laborator bine utilat. Ea se grăbea să arunce pe piaţă aspectul cel mai senzaţional dezvăluit de geolog: direcţia în care se deplasa farfuria zburătoare. Mineralul din care era făcută nu trebuia decât să pigmenteze informaţia, să dea culoare titlului.

— Nu vă miraţi, domnule — i-am spus geologului. Dumneavoastră i-aţi gonit. Aveau nevoie de o farfurie care să vină din est şi le-aţi servit-o.

— Eu?!

Tânărul părea uimit.

— Dar eu n-am afirmat nimic în sensul ăsta — spuse vădit enervat — confraţii dumneavoastră singuri au stabilit direcţia, au confirmat-o şi, desigur, o vor difuza. Dar mie treaba asta nu-mi place de loc.

Îşi scoase ochelarii, îşi luă servieta de pe masă şi se îndreptă spre uşă.

Încotro, domnule... domnule...

— Highpurn.

— ...Domnule Highpurn?

— Îmi pare rău — spuse geologul — dar fug să mă ascund. Vă rog să vă luaţi un sandviş din frigider şi să vă turnaţi un pahar de limonadă. Sunteţi musafirul meu, dar trebuie să recunoaşteţi că n-am încotro. Tot ce se întâmplă de trei ore încoace e penibil. Întrebări, răstălmăciri, insinuări. Nu, domnule... domnule...

— Garrow.

— Nu, domnule Garrow. Am plecat.

— Şi cu ce plecaţi, dacă-mi permiteţi?

— Am maşina afară.

— V-ar incomoda dacă v-aş însoţi?

Highpurn se strâmbă înghiţind în sec.

— Nu mă interesează direcţia farfuriei — am spus. Sunt curios dacă era într-adevăr zircon, pentru că în părţile astea se pare că nu există aluviuni de pietre preţioase, iar rocile magmatice se află într-o cantitate infimă.

Geologul îşi puse ochelarii, mă privi cu atenţie şi deodată îmi zâmbi copilăreşte.

— Vă rog să mă iertaţi pentru grosolănia dinainte, domnule Garrow. Să fugim.

III

Adeseori m-au scos din încurcătură cei doi ani de studii tehnice şi experienţa de gazetar. Dar niciodată n-am fost mai recunoscător acestei experienţe ca acum, când reuşisem să alung — fie şi pentru puţin timp — neîncrederea acestui tânăr naiv şi entuziast. Dacă îmi amintisem însă de zircon pentru că însoţisem cu trei luni înainte o echipă de geologi în prospecţie, n-aveam cum să susţin o eventuală discuţie de specialitate oricât de nepretenţioasă ar fi fost.

Din fericire Highpurn tăcea gonind cu toată viteza. În mai puţin de zece minute ieşisem din oraş şi acum urcam pe un drum prăfuit către munţii ce se vedeau în zare.

— E adevărat — spuse deodată Highpurn — că pe aici nu există roci magmatice, dar există şisturi cristaline. De altfel, după cum ştiţi foarte bine, zirconul se găseşte mult mai adesea în rocile eruptive acide, care, din păcate, aici lipsesc cu totul. Ceea ce m-a emoţionat însă cel mai mult, domnule Garrow, a fost culoarea roşie-brună a urmei lăsată pe lemn — ceea ce arată că avem de-a face cu o speţă foarte rară

de zircon pentru aceste locuri, şi anume, cu hiacintul. Vă spun sincer că toată noaptea am visat inele şi brăţări de toate culorile şi, până la urmă, trezindu-mă am început să şovăi. Dacă aveam de-a face cumva cu staurolitul? Aceeaşi urmă brun-roşiatică, aceeaşi sursă, adeseori: aluviunile de pietre preţioase. Hiacintul se găseşte din Urali şi până în Ceylon, dar şi la noi, ca şi staurolitul a cărui arie de răspândire trece prin Elveţia, Africa de Sud, Statele Unite. Şi atunci?! Ei bine, atunci m-am încurcat mai rău pentru că mi-am dat deodată seama că puteam avea de-a face cu un disc de alamandin: aceeaşi urmă roşu închis. În varietate comună alamandinul e un abraziv — lustruieşti şi polizezi cu el. Dar în varietatea limpede, e piatră preţioasă.

Highpurn coti şi opri maşina. Ne aflam la poalele unei stânci acoperită de vegetaţie rară, şi în stânga noastră se deschidea o pădure de stejari.

— Să o luăm pe unul din drumurile laterale — spuse Highpurn. Astfel scăpăm de circulaţia intensă care duce spre marea şosea nordică şi spre exploatările de roci dure. Încoace însă nu e nimeni, în afara micului cort lăsat de mine... Deci, domnule Garrow, azi dimineaţă raţionamentele mele se încurcaseră într-o vitrină de pietre preţioase. Fără această urmă roşiatică aş fi crezut că totul n-a fost decât o părere — dar dovada există. Peste un sfert de oră o s-o examinaţi la microscop şi o să încerc să vă arăt o reacţie pe hârtie de curcuma.

Opri din nou maşina în mijlocul unei văi strâmte şi foarte adânci. De jur împrejur se ridicau pereţi de piatră cenuşie, iar soarele strălucea deasupra unui canion îngust şi prelung.

Highpurn descărcă din portbagajul maşinii câteva lădiţe — apoi dispărând într-o crăpătură a stâncii se întoarse cu un maldăr de pânză kaki şi câteva cutii de carton.

— Să ne instalăm, domnule — spuse el.

Eram deci invitatul geologului. Obţinusem tocmai ceea ce doream printr-un cabotinaj copilăresc şi până dimineaţa aveam să ştiu mult mai multe decât ar fi visat domnii de la Evening-Times. Plin de mulţumire am desfăcut ţăruşii cortului din vălmăşagul de pânză kaki şi i-am bătut în solul tare şi sfărâmicios. Am întins apoi corzile, în vreme ce Highpurn desfăcea cutiile cu repeziciune scoţând din ele conserve, o lampă de spirt, un pat pneumatic, o pernă şi câteva cărţi. Aşeză apoi o masă de aluminiu, stabilindu-i orizontalitatea suprafeţei cu o mică nivelă şi puse pe ea microscopul. Desfăcu încă o masă, la fel ca şi prima, rotundă şi cu picioare telescopice şi aşeză pe ea un stativ cu eprubete, câteva cutiuţe nichelate şi câteva cupe de porţelan, în mai puţin de o oră cortul se transformase într-un laborator modest utilat.

— Şi acum, iată, domnule Garrow — spuse geologul.

Cu ajutorul unei lamele subţiri de sticlă răzui suprafaţa secţionată a crenguței, lăsând să cadă pulberea într-o eprubetă. Mai mult bănuiam rumeguşul foarte fin decât îl vedeam, dar după aerul preocupat al geologului am înţeles că el îl vede foarte bine.

— Carbonat de sodiu — mormăi introducând în eprubetă puţin praf alb.

Aprinse apoi becul de spirt şi ţinu eprubeta deasupra până când înăuntru se formă o picătură translucidă. Adăugă acid clorhidric şi amestecând bine îmi întinse soluţia sub nas.

— E solubil deci — spuse. Şi acum, iată hârtia de curcuma.

Deschise una din cutiuţele nichelate, scoase o foiţă şi o muie în lichidul fierbinte. Hârtia căpătă o culoare portocalie spălăcită.

— După cum se vede — urmă el gânditor — ar putea fi zircon. Dar cu ce să-i determin sistemul cristalografie, cum

să-i fac proba radiologică?

Am ridicat din umeri. Nu ştiam cum avea să-i facă proba radiologică.

— Cel mai simplu ar fi — urmă el — să predau proba asta unui mare laborator. Dar ţinând seama de condiţiile oarecum neobişnuite în care am zărit discul, cred că totul ar fi folosit în scopuri străine ştiinţei. Şi nu vreau, domnule Garrow.

Întoarse spre mine figura lui prelungă şi deschisă aşteptând să spun ceva.

— Mda... am mormăit. Rezultatul determinării mineralogice nu cred că i-ar chinui pe colegii mei. Dar de aia am şi venit aici, domnule Highpurn: ca să spulber din capul locului mistificaţia ce se punea la cale. Din păcate, dumneata m-ai derutat mai mult decât oricine. Mă aşteptam să găsesc o cuconiţă cu creierii slăbiţi, sau un funcţionar bolnav de halucinaţii şi când colo am dat peste un om de ştiinţă plin de cele mai bune intenţii. Îţi spun sincer că nu ştiu ce e de făcut.

— Ar trebui să găsim piatra aceea blestemată — spuse el.

— O piatră într-un masiv de munţi stâncoşi!

— Nu e de loc imposibil, spuse el şi zâmbi. Figura lui exprima atâta bonomie tinerească, încât am zâmbit şi eu.

— Da, nu e de loc imposibil — continuă. Pentru că discul acela n-a trecut prin locul pe care l-am descris colegilor dumitale. Iar crenguţa retezată nu provine dintr-un copac aflat în apropierea pompei de benzină. Nu. Discul s-a prăbuşit în această vale acum treizeci şi şase de ore şi de atunci nu fac altceva decât să-l caut. Valea, domnule Garrow, măsoară cinci sute de paşi pe două sute. Ceea ce înseamnă, aproximativ, o sută cincizeci de metri pe şaptezeci — zece mii şi cinci sute de metri pătraţi cu totul. Până la această oră am bătut metru cu metru, mai mult de jumătate. Dacă mă ajuţi, până mâine seară îl vom găsi.

— Dar dumneata ce crezi? am întrebat. Îţi închipui că există farfurii zburătoare?

— Fără îndoială că nu — spuse el.

— În apropiere există multe exploatări de roci dure. Piatra asta nu putea fi aruncată până aici de o explozie mai puternică?

— Cea mai apropiată carieră e la doi kilometri.

— Dar la o dozare suplimentară, greşită, a explozibilului, o detonare neaşteptată...

— Se poate presupune o suplimentare de explozibil, o încercare de a provoca o detonaţie gigantică. În cazul acesta pietrele ar putea fi aruncate chiar la un kilometru, la doi, la trei chiar.

— Şi atunci?

— Roca sfărâmată ia cele mai variate forme, de la ciobul infim şi ţepos şi până la poliedrii longilini...

— Şi atunci?! am întrebat din nou, ridicând tonul.

— Dar nicăieri în această regiune nu există zircon — spuse el încet — nici staurolit, nici alamandiană. Asemenea roci se află la o distanţă de două sute de mile de aici.

IV

Highpurn moşmondea ceva, aşezat pe patul pneumatic, iar eu, întins pe spate, priveam prin deschizătura cortului luna plină ce se ridica deasupra crenelurilor de piatră. Ca de obicei, şi de astă dată, evenimentele se succedaseră cu repeziciune, nedându-mi răgaz să răsuflu. Dimineaţa eram încă la redacţie. La trei după-amiază, asistam la o conferinţă de presă sui generis ţinută la periferia oraşului Dowel şi acum, la nouă seara, priveam luna rostogolindu-se pe colţii stâncoşi ai unei văi pierdute în Wyoming.

— Funcţionează — şopti deodată geologul — funcţionează!

Sări în picioare şi în ciuda figurii sale grave începu să ţopăie.

— Funcţionează, Garrow — repetă emoţionat.

Cele trei ore petrecute împreună ne apropiaseră.

Eram, la urma urmei, doi exploratori ce-şi ridicaseră cortul într-o vale părăsită, aşteptând să se facă lumină pentru a descoperi o piatră ce retezase un smoc de frunze.

— Ce funcţionează? am întrebat pe jumătate adormit.

— Televizorul.

— Televizorul?!

Omul ăsta avea darul să mă uimească mereu, în ciuda hotărârii mele de a părea imperturbabil.

— Şi cum funcţionează? am întrebat prosteşte.

— Alimentat de la linia carierei ce trece la şapte sute de paşi de aici şi cu ajutorul unui mic transformator. E invenţia mea, Garrow. Stau prea mult pe teren ca să nu încerc să ţin legătura cu lumea. Şi am reuşit. Peste un an o să fac toată treaba asta cu un acumulator special.

— Şi antena?

— E sus. Aici suntem la peste o mie de metri altitudine şi dacă pereţii văii nu ne-ar înconjura de jur împrejur am prinde foarte multe emisiuni. Aşa însă trebuie să ne mulţumim cu trei sau patru posturi puternice. Priveşte.

Se dădu deoparte şi în colţul unde trebăluise până atunci apăru ecranul unui televizor, aşezat pe una din cele două mesuţe cu picioare telescopice. Imaginea era cu totul neclară şi nu distingeam altceva în afara unor pete albe şi negre. Apoi se conturară câteva figuri ca şi cum s-ar fi ridicat la suprafaţa unei ape tulburi.

— Asta e nemaipomenit! spuse indignat Highpurn.

Am izbucnit în râs. Nici în valea asta pustie geologul nu scăpase de prezenţa marii prese. Pe ecran apăruseră toţi

cei care la amiază îl hărţuiseră cu întrebări şi care acum relatau cu dezinvoltură cele întâmplate.

— E vorba de o farfurie zburătoare obişnuită — spuse cel de la Evening cu tonul cel mai misterios posibil. O farfurie cu un diametru de aproximativ doi metri şi care venind dinspre răsărit cu o viteză supersonică se îndreaptă către marile centre populate din vest. Primejdia pe care acest satelit spion o prezintă pentru noi a fost subliniată şi de cel care a văzut-o primul, savantul geolog...

— Inadmisibil! strigă Highpurn. Sări în picioare şi în aceeaşi clipă emisiunea se întrerupse. Ce măgărie! urmă, furios. Dacă aş fi ştiut, Garrow, că lucrurile vor lua întorsătura asta, aş fi refuzat să spun o singură vorbă... Şi cine ştie ce mai îndrugă individul ăla acolo... Na, tocmai acum s-a defectat!...

Se aplecă căutând ceva în spatele aparatului şi bodogănind ca pentru el:

— Aici e bun... Contactul merge... Probabil că am deranjat vreun contact când am sărit în picioare... Sau, pur şi simplu, am făcut o legătură proastă la cablu... Garrow, eu dau o fugă până sus, spre creastă... În cinci minute sunt înapoi... Dacă între timp...

Aparatul hârâi uşor, apoi se auzi un clipocit.

— Bravo, bătrâne — îi spuse Highpurn televizorului. Haide, încă puţin. Stai pe loc, Garrow, să nu-l mişcăm, contactul s-a refăcut de la sine.

Ecranul se lumină, dar foarte slab şi pe el începură să se succeadă cu repeziciune frontoane de case, spaţii negre, figuri de oameni, terasa unui zgârie nori, o suprafaţă strălucitoare şi din nou case, străzi, apoi totul se întunecă şi când, după o zecime de clipă, lumina reveni în prim plan se zbătu ceva care semăna cu o aripă uriaşă. Urmă o imagine cenuşie, întretăiată de linii negre şi câteva curbe ascuţite, asemeni imaginii unor unde încremenite pe ecranul unui

analizor electronic.

— Stop şi gata — mormăi Highpurn. Cred că o să mai am de lucru la el vreo câteva luni. Nenorocitul nu selectează. Ba prinde cum trebuie, ba galopează pe toate undele. Credeam că s-a desfăcut de la antenă, dar răul vine dinăuntru. Dar ia stai!

Aparatul care părea să fi amuţit definitiv prinse iar să hârâie. De data asta lumina era mai bună, iar în prim plan stătea cu gura căscată chiar... Highpurn. Avea capul dat pe spate, ochii larg deschişi şi în privire i se citea o uimire de nespus.

— Ce-i asta? rosti o voce stinsă. Ăia m-au şi filmat? Şi mă prezintă Americii cu mutra asta de dobitoc?

O frântură de clipă cei doi Highpurni se priviră intrigaţi, apoi cel în carne şi oase apăsă pe butonul aparatului stingându-l.

— Să-i ia dracu — înjură. O să-i învăţ eu minte odată şi-odată pe oamenii ăştia. Dacă eşti un ziarist cinstit, Garrow, o să mă ajuţi. Îmi pare foarte bine că n-ai fugit o dată cu banda aia de vânători de senzaţional.

V

Urcam amândoi prin iarba umedă de rouă îndreptându-ne spre creasta pietroasă, unde se putea deosebi, ca o mare pâlnie metalică, antena televizorului. Înaintam de-a lungul cablului subţire ce făcea legătura cu antena, pentru că Highpurn susţinea că sârma se rupsese undeva în cămaşa ei de izolaţie şi capetele se atingeau numai întâmplător. El mergea înainte, aplecându-se mereu, şi eu îl urmam privind cu încântare micul canion în care ne aflam şi care părea atât de depărtat de lume. Se auzeau, înăbuşite, zgomotele

exploziilor din carieră şi se vedeau ridicându-se nori de pulbere, roşietici în lumina începutului de zi.

— Garrow! — şopti deodată geologul cu voce spartă apucându-mă strâns de braţ.

Îşi întoarse faţa spre mine palid, silindu-se să-şi stăpânească tremurul buzelor. Am privit la picioarele lui, acolo unde ţintea cu degetul şi am încremenit şi eu. În faţa noastră, cablul dispărea sub un disc roşu-brun, gros de un lat de palmă şi cu un diametru de vreun metru şi ceva.

— El e — spuse Highpurn ca şi cum ar fi vorbit despre un om. El e, îl recunosc.

Am căzut amândoi în genunchi pipăind piatra spongioasă, umedă de rouă,

— În definitiv e o bucată de rocă — am spus căutând să-mi stăpânesc emoţia. E o piatră pe care natura a avut capriciul s-o turtească şi s-o rotunjească.

Dar Highpurn nu mă asculta. Întins pe burtă privea discul roşiatic printr-o lupă de buzunar fără să se mişte, aproape fără să respire.

— Hiacint — mormăi el. Acum pare într-adevăr hiacint. N-ai vrea să mă ajuţi să-l mişcăm puţin?

Ne-am opintit amândoi şi... eram cât pe-aci să aruncăm piatra cât colo. Discul nu avea mai mult de zece kilograme!

— E de necrezut — spuse gâtuit Highpurn. Are cel puţin un metru douăzeci diametru... Şi o sută douăzeci la pătrat... adică o sută douăzeci la pătrat ori pi supra patru...

Scoase un carnet din buzunar şi scrise cu gesturi febrile: $8 \times (3{,}14 \times 12^2)/4 = 8 \times 0{,}785 \times 144$ aprox. 90 dm^3 adică 720 kg!!!

— Ce spui? mă întrebă cu o privire năucită. După densitatea minimă a zirconului, ar trebui să aibă cel puţin cinci sute şaizeci de kilograme. La densitatea maximă ar trece de şapte sute. Staurolitul ajunge şi el la densitatea şapte virgulă cinci, adică ar avea vreo cinci-şase sute de

kg, iar alamandinul e casant, s-ar fi spart prin cădere.

— Poate porii... am murmurat. Poate e numai o carcasă de piatră, găunoasă.

— O carcasă... repetă el. O carcasă?!... Să fie un deşeu de prelucrare a zirconului? Sau chiar un produs finit cu destinaţie specială?... Totuşi e de necrezut! Zece kilograme în loc de şase sute! Densitate de şaizeci de ori mai mică! Densitate zero doisprezece, cât a bureţilor sintetici!

Se lăsă din nou în genunchi pipăind piatra. Abia o atingea cu degetele tot murmurând:

— E netedă... pare aproape moale... Şi porii ăştia... Fără îndoială e un produs de ardere... E o bucată de steril, provenită dintr-o haldă din apropiere... Dar asemenea minereu nu există... Sau, poate, e un produs anume, un explozibil foarte uşor... un explozibil care poate pluti... Crezi, Garrow, că ar putea fi o bombă de un tip necunoscut, o mină fluvială?

Mă privea pe sub ochelarii ridicaţi pe frunte, cu o căutătură de miop, blând şi neputincios.

— Trezeşte-te, Highpurn — am spus cu brutalitate pentru a-mi ascunde şi eu surescitarea. Doar n-o să începi să crezi în existenţa farfuriilor.

Geologul se ridică în picioare şi se scutură, ca după un vis urât. Lovi piatra cu vârful bocancului apoi, întorcându-se spre mine, surâse — cu surâsul acela bonom şi deschis pe care i-l cunoşteam.

— Iartă-mă, Garrow — se scuză fluturându-şi stângaci mâinile. Nu ştiu ce m-a apucat... Dar m-a cuprins brusc o senzaţie adâncă de nelinişte. Cred că am dormit foarte puţin de când am văzut pentru prima oară porcăria asta trecându-mi pe deasupra capului. Altfel nu mă pierd uşor cu firea.

— Sunt convins — am spus. Mi-ai părut din capul locului un om obişnuit să umble de unul singur pe coclauri, numai

cu un cort şi o maşină de spirt. Cred că ai văzut destule în viaţa dumitale de spărgător de pietre ca să nu te fâstâceşti înaintea unei fărâmituri de rocă.

— Totuşi — spuse Highpurn visător — dacă ne gândim bine...

— Să nu ne gândim aici — am spus. Să urcăm până la antenă, să vedem dacă totul e în regulă, apoi luăm piatra asta blestemată, o ducem în cort, o anesteziem şi o autopsiem.

— Bine — spuse geologul — să urcăm. O să ajungem sus o dată cu soarele.

Într-adevăr zorile incendiau crestele de piatră şi aveam impresia că în curând întregul canion va începe să sune ca un imens clopot umplut de lumină. Pe fundul văii negurile se scurgeau lăsând să apară cortul nostru ancorat între doi bolovani uriaşi.

— Ai o meserie frumoasă, Highpurn — am spus încet — chiar numai pentru răsăriturile astea merită să baţi munţii, cu riscul de a nu găsi decât linişte şi singurătate... Sau te apasă câteodată singurătatea?

Highpurn nu răspunse. Cu o mână în şold şi alta la ceafă îşi afundase privirile în cerul trandafiriu,

— E ca o scoică de sidef — am spus. Niciodată deasupra oraşului cerul nu pare atât de irizat.

— Discul... murmură Highpurn abia auzit.

— Ce spui? am întrebat cu o uşoară iritare.

— Discul... murmură el din nou.

Am privit în spatele nostru acolo unde găsisem piatra aceea brun roşietică. Dar piatra nu mai era şi numai câteva buruieni strivite arătau locul unde se aflase cu câteva clipe înainte.

VI

De astă dată am simţit cum mă cuprinde un fior. De jur împrejur erau numai colţi cenuşii de stâncă, roşi de vânturi şi ploi, colţi lătăreţi, turtiţi, printre care creşteau rare fire de iarbă şi un soi de rododendroni parcă mai mici decât cei obişnuiţi. Panta nu era prea abruptă şi puteam vedea de-a lungul ei în jos până la un pâlc de plopi negri hibrizi. Nu se vedea nici urmă de disc.

— Fără îndoială că lovindu-l cu piciorul l-ai dezechilibrat — am spus — şi s-a rostogolit după ce ne-am întors cu spatele. N-a făcut zgomot pentru că nu era dur şi nu s-a dat prea repede de-a dura fiindcă era foarte uşor. S-a dus deci la vale, destul de domol şi pe tăcute.

Nu credeam nimic din ceea ce spuneam, dar simţeam nevoia să explic întâmplarea fie şi copilăreşte.

— Nu s-a rostogolit în niciun caz în jos — spuse Highpurn.

— Cum?

— Spun că nu s-a rostogolit în jos.

— Atunci, poate s-a rostogolit în sus?!

— Exact. Priveşte.

Ne-am lăsat amândoi în patru labe şi geologul îmi arătă câteva fire de iarbă strivite la câţiva paşi mai sus decât locul unde găsisem discul. Îşi scoase lupa, o apropie de colţii cenuşii de piatră şi-mi arătă vagi urme brun-roşietice, ca şi cum cineva ar fi târât peste roca cenuşie un fier ruginit. Am chicotit:

— Dar, Highpurn, asta nu înseamnă nimic. Dumneata îmi arăţi pe unde s-a rostogolit discul până aici. Urmele acestea nu sunt de-acum, ci de ieri sau de alaltăieri, din momentul în care zirconul dumitale s-a prăbuşit şi a alunecat spre vale.

— Inexact — mormăi geologul. Ieri dimineaţa a plouat. Ploaia a înviorat întreaga vegetaţie: chiar dacă piatra asta

zburătoare ar fi avut două sute de kilograme, iarba tot şi-ar fi revenit. Priveşte.

Îşi scoase gamela şi stropi câteva din firele culcate la pământ. Apa abia le atinse şi ele şi începură să se ridice ca acţionate de un mecanism, în mai puţin de cinci minute, înviorate, se clătinau uşor în bătaia vântului.

— Nuu, asta nu înseamnă nimic, am insistat fără convingere. La urma urmei cum îţi explici că piatra s-a rostogolit în sus?

— Nu-mi explic. S-a rostogolit pur şi simplu, dracu' s-o ia. Dacă mi s-ar părea că e ceva logic în treaba asta aş încerca, în primul rând, să-mi dau seama cum a zburat până aici şi nu de-aici încolo.

— Nu crezi că e, totuşi, un fragment de rocă aruncat de o explozie?

— O rocă având densitatea unei perne!

— Sau, poate, o încercare a unui cercetător necunoscut, o invenţie... o invenţie formidabilă, la urma urmei, peste care cineva a căzut întâmplător...

Highpurn mă cercetă cu îndoială.

— O încercare?! Crezi că marile descoperiri, invenţiile formidabile sunt rodul întâmplării? Nu, dragă Garrow. Ca să descoperi un corp cu densitatea zero doisprezece — sau ceva în jurul cifrei acesteia — şi pe deasupra să-l mai pui să zboare şi să dispară după plac trebuie să lucrezi ani de zile. Şi nu într-un laborator instalat într-o şcoală, ci într-un mare centru ştiinţific. Pentru asemenea piatră e nevoie de o reţea de laboratoare, de specialişti în metalurgie, în electronică, e nevoie de ciberneticieni, radiofonişti, de o armată de chimişti. Ei bine, astea toate nu se pot face pe tăcute, decât dacă e vorba de scopuri foarte discrete. Adică dacă e vorba de o armă secretă. Însă cum presa noastră ştie totul sau măcar spune totul chiar când nu ştie şi totuşi n-a suflat o vorbă în chestiunea asta înseamnă...

— Înseamnă?

— Înseamnă că niciun reporter n-a putut să afle ceva, că niciun general fanfaron n-a avut mâncărime de limbă. Şi asta nu se poate întâmpla la noi.

— Şi atunci?!

— Atunci piatra asta, cu toată părerea de rău, vine de foarte departe, aşa cum bănuiau colegii dumitale care-mi sunt profund antipatici. Vine, adică, din răsărit.

— Bine că nu ţi-o închipui venind din cer — am spus. Când unii domni fizicieni nu ştiu cum să-şi explice un fenomen îl scot pe Dumnezeu din spintariscop. Poate îţi dai seama şi de scopurile militare ale pietrei ăsteia care ţi-a dispărut de sub nas?

Highpurn ridică din umeri:

— Nu vreau să mă cert cu dumneata, Garrow. Până una alta discul zburător există. Şi de oriunde ar veni, cred că e o demonstraţie strălucită a existenţei antigravitonilor. Cuarţ, casiterit, beril, mică, alamandină, zircon — toate astea sunt prostii. Am mers pe o pistă greşită. Fără îndoială că n-avem de-a face cu un mineral, ci cu un produs de retortă. Să-i spunem zircon — fiindcă aşa am crezut prima oară, dar e un zircon antigravitaţional, un zircon pentru cioplit avioane.

Ochii îi străluceau şi obrajii i se înroşiseră.

— Antigraviton... — am repetat. Zircon antigravitaţional! Mi se pare de domeniul fanteziei, Highpurn, nu te supăra. Dar chiar dacă am avea de-a face cu asemenea corp, îţi dai seama că între a fi uşor şi a avea greutate negativă e o mare diferenţă? Sau îţi închipui, poate, că piatra asta e propulsată de un jet invizibil antigravitaţional? Socotind astfel...

— Garrow! — mă întrerupse geologul apucându-mă de braţ aşa cum făcuse cu jumătate de oră înainte — Garrow!

Mă împinse cu violenţă şi se aruncă înainte ca şi cum ar fi plonjat după o minge. Se dădu peste cap de vreo două ori,

apoi se ridică, fără ochelari, cu părul vâlvoi, strângând în braţe discul pe care-l crezusem dispărut şi care, datorită luminii difuze, părea gălbui cenuşiu.

— Îl ţin bine — strigă. Îl ţin bine acum. Era ascuns sub tufa asta de rododendron şi de aceea nu se mai vedea. Haide jos, repede, repede!...

O luă la fugă spre vale, gata să-şi frângă gâtul la fiecare pas şi în câteva clipe dispăru.

VII

Am ajuns gâfâind la micul nostru cort şi desfăcând prelata m-am trântit pe saltea. Abia după ce m-am obişnuit cu penumbra mi-am dat seama că sunt singur şi că-l confundasem pe geolog cu propria lui cămaşă aruncată pe o măsuţă.

— Highpurn — am spus ridicând vocea. Nu te mai ascunde. Vreau să văd şi eu ce faci.

Am aşteptat câteva clipe, dar nu mi-a răspuns nimeni.

Highpurn prefera, desigur, să lucreze afară, pentru a avea mai multă lumină. Am ieşit şi eu şi am început să scotocesc tufele convins că o să-l surprind făcând cine ştie ce experienţă, pe care nu voia să mi-o arate. Dar nu era nici urmă de geolog şi jocul începu să mă enerveze: dacă voia să-şi continue cercetările de unul singur n-avea decât să mi-o spună de la obraz, nu să mă care după el ca pe un ageamiu, dispărând când îi convenea.

— Highpurn! am strigat cu toată puterea. Highpurn!

Ecoul se rostogoli tunând de-a lungul canionului şi şe stinse în depărtare ca o ploaie de pietricele. Apoi se aşternu

din nou liniştea adâncă, întreruptă doar de zgomotul exploziilor îndepărtate.

Mă cuprinse un sentiment de îngrijorare: Highpurn nu era savantul maniac ce se ascunde pentru a nu i se fura secretele. Dacă nu dădea niciun semn de viaţă însemna că se prăbuşise în goana lui disperată şi că acum zăcea neajutorat pe undeva prin apropiere. N-avea niciun rost să rămân în preajma cortului şi să ţip în speranţa că mă va auzi. Aşa că am plecat înapoi spre creastă scotocind tufişurile şi strigând la răstimpuri câte un „olario”.

La fiecare douăzeci de paşi mă opream şi cercetam cablul care, împotriva părerii lui Highpurn, era în stare perfectă. Am ajuns astfel pe coama stâncii, acolo unde se deschideau cele patru pâlnii ale antenei televizorului, amintind o instalaţie radar.

Jos, la picioarele mele, se deschidea o vale largă, ceţoasă, ale cărei margini se pierdeau dincolo de panglica argintie a unui râu. Câteva acoperişuri roşii luceau stins chiar sub picioarele mele şi printre ele trecea o linie ferată îngustă. Se auzeau chemări şi râsete venind de pretutindeni, dar fără a se vedea ceva în afara unor umbre mişcătoare. Ca totdeauna, pe ceaţă, sunetele păreau ba înăbuşite, ba foarte distincte, şi la un moment dat mi s-a părut că cineva înjură cumplit. În curând am deosebit un pâlc de copii care galopau, chiuind, primul dintre ei purtând un zmeu care vâjâia şi şuiera.

Scoţându-mi haina am început s-o agit ca pe un steag — nu puteam găsi ajutor mai bun decât puştii ăştia pentru a scotoci canionul în căutarea geologului. O clipă am crezut că m-au zărit, pentru că unul dintre ei trase un foc de pistol în aer şi ca la un semnal ceilalţi îşi smuciră caii îndreptându-se direct spre stânca pe care stăteam. Dar când soarele sfâşie ceaţa, am înţeles că niciunul nu-şi ridicase fruntea lipită de coama cailor. Galopau drăceşte pe

piatra colţuroasă şi după câteva clipe am văzut că nu sunt copii, ci oameni în toată firea, numai în tricouri şi pantaloni, mulţi călărind pe deşelate.

— Heloo! am strigat. Helooo!

Ultimele crâmpeie de ceaţă se topiră în cerul albastru şi drept în faţa mea apăru zmeul pe care-l duceau cei de jos: un dragon cu patru braţe şi cu cap enorm ce scotea un şuier sălbatic şi a cărui podoabe de hârtie colorată sclipeau. Oamenii ăştia erau oare nişte cow-boys chercheliţi, care nu găsiseră altă distracţie mai bună la spartul chefului decât zmeul în care trăgeau cu pistolul ca la ţintă? Sau era o tradiţie a pietrarilor din Wyoming?

Călăreţii ocoliră în şir indian un şanţ adânc şi apoi se năpustiră bezmetici spre peretele de stâncă pe coama căruia mă aflam. Se auzeau sforăiturile animalelor, îndemnurile oamenilor şi plesniturile potcoavelor pe rocă. Jucăria enormă şi greoaie se întoarse spre soare şi cele patru braţe ale dragonului se dovediră a fi două mâini şi două picioare. Capul enorm nu era decât o piatră plată, iar sfoara un laţ ce lega de piatră un om cu vesmintele sfâşiate şi care ţipa.

— Highpurn! am spus, cutremurându-mă.

Cavalcada se opri, înspumată, la poalele peretelui într-un vacarm de nechezături şi urlete, iar geologul continuă să alunece prin aer către antena cu cele patru pâlnii. Învingându-mi stupoarea ce mă împietrise, m-am repezit înaintea lui şi, cum chiar în clipa aceea trecea buza stâncii, l-am apucat de picioare şi l-am smucit în jos. Aşteptam să fiu smuls de la pământ şi aruncat cât colo, dar Highpurn mi se scurse în braţe, ca un pachet de haine, iar discul, după ce se învârti de câteva ori în jurul meu, se lipi de sol încetişor, aproape fără zgomot.

— E soarele... şopti Highpurn făcând un mare efort pentru a vorbi. E lumina...

— Taci! Taci! i-am spus. Stai liniştit.

— Lumina — urmă Highpurn cu buzele uscate şi palid ca un mort. Nu-i luaţi lumina... Acţiunea fotonică...

Bărbia i se lăsă în piept şi ultimele cuvinte i se pierdură. L-am culcat uşor pe spate, punându-i haina mea sub cap şi am aşteptat să-mi vină în ajutor oamenii care se căţărau pe stâncă şi ale căror gâfâituri le auzeam.

VIII

Uzi de sudoare şi zgâriaţi, pietrarii se aşezară în jurul discului, la o distanţă respectuoasă ca şi cum piatra brun-roşiatică ar fi fost tabu. Privirile lor mă cercetau neliniştite, îngrozite chiar, de parcă din înaltul stâncii aş fi descântat toată valea.

— Cum a fost? am întrebat.

Se priviră unul pe altul, tăcuţi, şi din nou îl măsurară pe Highpurn care gemea la picioarele antenei, şi pe mine care mă sileam să zâmbesc.

— Cum l-aţi prins cu lasso-ul? am întrebat surâzând. A fost cam greu din fuga calului.

— N-a stat, blestematul — spuse un tânăr blond, solid, cel care galopase în faţa grupului. Întâi l-am zărit prin ceaţă când voiam să ne urcăm în autocamioane, către carieră. Am crezut că e un vultur pleşuv.

— Dânsul a spus că e un vultur pleşuv — încuviinţă un ins uscat şi scofâlcit. Teddy a spus şi noi l-am crezut, pentru că el are ochi buni.

— Chiar am ochi buni — urmă blondul. Dar nu eram sigur că e un vultur pentru că se rotea prea jos deasupra noastră. Mi-am luat atunci puşca şi le-am spus să stea deoparte ca să nu le cadă pasărea în cap. Şi atunci, cineva de sus a strigat: „Nu trage!”

— Aşa a strigat — spuse uscatul — chiar aşa, şi ne-a îngheţat limba la toţi. Teddy credea că a glumit careva dintre noi, dar nici pomeneală.

— I-am şi întrebat — spuse blondul — dacă nu s-a strâmbat careva şi atunci s-a auzit din nou, de sus, glasul acela. Zicea: „Aruncaţi-mi o funie să cobor”

— Să se dea jos pe funie — chicoti uscatul. Să coboare din cer drept la cariera Donval!

— Atunci m-am speriat de-a binelea — urmă blondul. N-am văzut sfinţi în viaţa mea şi nu cred că mai umblă prin Wyoming, dar să auzi pe cineva cum îţi vorbeşte din cer, e prea de tot. Dacă eram mai aproape de stânci aş fi crezut că e un sportiv din ăia care se caţără pe munţi, dar aşa, simţeam cum mi se încreţeşte pielea pe spinare şi am început să tremur.

— Şi el nu se sperie nici de dracu’! — spuse uscatul. Teddy stă de pază fără armă noaptea, când ceilalţi pleacă la oraş şi nimeni nu îndrăzneşte să se apropie.

— Da, e adevărat — întări, simplu, blondul. Dar acum nu mai ştiam ce să cred şi atunci vocea s-a auzit din nou. Zicea: „Ajutaţi-mă, că fac o experienţă şi am pierdut comanda aparatului”. Ei, dacă e o experienţă, e altceva, m-am gândit şi mi-a venit inima la loc. Am tuşit, să-mi dreg vocea, şi am spus:

„Vino mai aproape, domnule, lasă-te mai jos”. „Nu pot”, a spus el. „Atunci, aşteaptă puţin, să se ridice ceaţa”. „Nu pot să aştept, a spus. Aparatul nu mă mai ascultă”. „Şi, atunci, ce să facem?” am întrebat. „Prindeţi-mă cu un lasso” — a spus. Ei, închipuiţi-vă, domnule, cum poţi să prinzi cu lasso-

ul o pată mişcătoare!

— Era numai o umbră — explică uscatul. Ba o vedeam, ba dispărea, şi nu era mai mare decât un câine.

— Atunci s-a ridicat soarele — continuă blondul — şi l-am văzut pe dânsul culcat pe un fel de aripă rotundă care umbla în sus şi jos, ca un fulg în fumul ce iese din coş. Cineva mi-a dat un lasso şi din câteva aruncări l-am prins. Trăgeţi-mă jos, striga prietenul dumneavoastră şi am început să-l smucesc, dar degeaba. Dânsul a trecut atunci ochiul frânghiei de jur împrejurul aparatului şi al lui şi mi-a spus să nu-i dau drumul cu niciun chip. A zis că poate s-o ia din loc, aşa, dintr-o dată şi că e mai bine să încalec, dacă vreau să mă ţin după el. Băieţii au adus repede caii şi am pornit, aşa cum eram.

— Întâi am încercat să-l tragem în jos patru oameni odată — îl îndreptă, uscatul. Ne-am prins patru bărbaţi de funie — şi ceilalţi nu erau aşa slabi ca mine... Aveam la un loc pe puţin trei sute de kile. Trăgeam, dar aparatul nu s-a clintit nici cu un deget.

— Aşa a fost — încuviinţă blondul. Aveam, laolaltă, trei sute de kile bătute şi aparatul stătea pe loc fără să-i pese. Atunci ne-am urcat pe cai, şi deodată funia s-a smucit şi a început să ne tragă! Mai departe, aţi văzut şi dumneavoastră. Acum, puteţi să ne spuneţi: Ce fel de aparat e ăsta? E o rachetă?

— E o... un fel... e numai de probă... — am spus. Experienţele continuă.

— Şi pâlniile astea? întrebă blondul arătând spre antenă. Nu cumva sunt nişte drăcii de arme? Nu faceţi cumva aici experienţe pentru război?

— Nu. Asta într-adevăr nu — am afirmat cu toată convingerea. Dar o să vă spună şeful mai lămurit cum merge drăcovenia asta şi la ce foloseşte. Uite-l, îşi vine în fire.

Highpurn se întinse greoi, gemând, apoi se ridică clătinându-se. Un crac al pantalonului i se sfâşiase până la şold şi haina avea numai o mânecă. Dar chiar zdrenţuit şi plin de zgârieturi, geologul continua să pară un tânăr studios şi plin de zel, gata să se apuce de treabă.

— Va să zică e aici — spuse el răguşit, îndreptându-şi ochelarii. E aici, blestematul!

Se apropie de disc ocolindu-l cu grijă, ca pe o mină, şi se aşeză pe jos în apropierea lui.

— Încă nu ştiu decât foarte puţin despre el — mormăi. Dar totuşi ştiu ceva.

Se întoarse către mine şi-mi făcu semn să mă apropii.

— Haide, curaj, Garrow, stai lângă mine. Nu, nu acolo!

N-am înţeles de ce spune „nu acolo”, dar înainte de a înţelege ceva, am văzut discul sărind în sus — sărind, aşa cum ar fi făcut-o un animal, şi năpustindu-se spre Highpurn care se aruncă la pământ.

— Jos! ţipă el enervat. Culcă-te!

M-am trântit pe o coastă şi discul reveni şi el într-o lentă coborâre verticală. Oamenii, care se aruncaseră pe burtă ca la un atac aerian, se chirciră pe vine, cu capetele trase între umeri. Se vedea că se tem să se aşeze în voie.

— Ăsta e marele secret, sau unul din marile secrete ale pietrei ăsteia — spuse geologul frecându-şi genunchii. L-am sesizat înainte de a începe să zbor deasupra văii, în clipa când am luat discul în braţe. Dacă-ţi aminteşti, Garrow, acum câteva ore, când l-am descoperit, zăcea pe un soi de bloc dreptunghiular în plin soare. Ne-am apropiat de el, l-am pipăit, apoi ne-am întors cu spatele câteva clipe doar şi când l-am căutat nu mai era. Am crezut că pur şi simplu se rostogolise într-un tufiş, fără să-l observăm. Ei bine, nu se rostogolise nici măcar doi centimetri. Sărise în sus ca şi acum. Şi cum salturile pe care le face sunt proporţionale cu suprafaţa pusă în umbră, s-o fi ridicat atunci la cel puţin

cincizeci de metri, căci îl acoperisem cam pe sfert stând în picioare lângă el. Acum a fost suficientă numai umbra capului tău, ca să se repeadă la mine, iar când l-am luat în braţe acum o oră îi acoperisem complet una din feţe. Nu ştiu cum de-am reuşit să mă prind de el, Garrow, când a „sărit”. Poate că mai primea lumina lateral şi n-a câştigat imediat înălţime, însă cu cât urca, cu atât mă căţăram pe el pentru ca până la urmă să-l bag în întregime sub mine. Dacă n-ar avea un sistem intern de reglaj, dacă n-ar lucra după un program, cred că acum aş fi fost la cel puţin cinci mile înălţime. Constructorul lui însă a prevăzut şi această posibilitate şi nu i-a permis să se ridice cu mai mult de o sută de metri deasupra indiferent cărui obiect. Am înţeles asta sesizând rigurozitatea cu care traiectoria pe care o parcurgea prin aer reproducea denivelările aflate sub noi. Când dânsul a aruncat lasso-ul, soarele ieşise şi reuşisem să cobor până la cincisprezece metri stând călare pe disc, dar pierzându-mi echilibrul l-am luat iar în braţe şi atunci a început galopul ăsta turbat. Garrow, suntem în faţa celei mai mari minuni a secolului! Şi asta nu e decât una din calităţile lui vrăjitoreşti.

Privii cu încordare piatra poroasă care devenea din ce în ce mai lividă şi pe care prindeau să se aştearnă umbre verzui.

— Cameleonism mineral! Uluitor! spuse gâtuit Highpurn. Ori sunt nebun, ori piatra asta e vie!

De jur împrejur, cu gâturile întinse, oamenii priveau muţi fenomenul care se desfăşura cu repeziciune. Discul — înainte brun-roşiatic — era acum verzui, confundându-se cu tufele din jur.

— Îţi aminteşti — spuse surescitat geologul — că azi dimineaţă părea la un moment dat gălbui? Am crezut că schimbarea nuanţei se datoreşte luminii rozacee a zorilor, dar se petrecea acelaşi fenomen ca şi acum. Dumnealui îşi

schimbă culoarea după cea a mediului. Se apără deci. Prima oară când l-am zărit era în amurg şi se acoperise de o peliculă sau de o pudră cu nuanţe roşii. Apoi a fost galben, şi acum e verde. Ar trebui să încercăm să-l colorăm în albastru.

Highpurn îşi scoase cămaşa, o aşternu pe jos şi puse discul pe ea. Mici pete azurii apărură instantaneu pe marginea acestuia, ca şi cum ar fi picat pe el o ninsoare de culoarea cerului. Apoi petele se alungiră, se lăţiră şi acoperiră piatra poroasă.

— E formidabil — şopti geologul. Asta întrece bănuielile mele. Şi eu, dobitocul, care îl consideram zircon după urmele lăsate! Dar de ce nu diamant, baritină, sare, argint? De ce nu scoică găurită sau lemn ars? De ce nu mineralul unui corp necunoscut sau mineralul necunoscut al unui corp?!

— Mai bizar îmi pare faptul că se ridică în funcţie de suprafaţa întunecată şi invers — am spus.

— De ce?

— Pentru că noaptea ar trebui să gonească la înălţimi ameţitoare, iar ziua în plin soare să cântărească sute de kilograme. Şi, după cât se pare, nu e prea greu ziua, iar noaptea se odihneşte.

Highpurn tăcu muşcându-şi buzele. Desfăcu apoi neputincios braţele.

— Într-adevăr, Garrow. La asta nu m-am gândit. Dar ce am spus rămâne în picioare. Am verificat faptele pe pielea mea. Înseamnă că ipotezele mele nu cuprind decât o parte a fenomenului. S-ar putea ca, în definitiv, să fie utilizate aici şi infraroşiile, căldura. Ar trebui să-l încălzim puţin. Are cineva o brichetă?

Oamenii îl priviră ţintă, fără să răspundă.

— Vreţi să-i daţi foc, domnule? întrebă blondul.

— Nu, numai să-l încălzim puţin.

— Şi n-aţi vrea să vă faceţi experienţele în altă parte? spuse uscatul. N-avem nicio poftă să ne culegem ciolanele de pe jos. Numai vreun blestem v-a trimis pe capul nostru cu drăcovenia asta.

— Dar voi mă cunoaşteţi, Teddy, m-aţi văzut bătând munţii din jur de săptămâni de zile. Ştiţi că sunt geolog şi caut minereuri folositoare.

— Aşa ştiam — se repezi nervos uscatul. Aşa vă cunoşteam, domnule Highpurn, şi ne gândeam că sunteţi cuminte ca o fată mare. Da mai întâi aţi pus pâlnia cu patru găuri acolo sus şi acum aţi venit cu animalul ăsta de piatră care se repede la oameni. De unde ştim noi că nu e un soi de proiectil?

— Se poate, Teddy? spuse dojenitor geologul, întorcându-se spre tânărul blond care privea în jos cu încăpăţânare, voi, cei mai buni pietrari din Wyoming, băieţi de viaţă, care daţi cu barda în Dumnezeu să tremuraţi în faţa unui bolovan? Păi în viaţa voastră aţi pisat sute de pietroaie ca dumnealui cu ciocanul pneumatic şi aţi zvârlit în aer cel puţin două mii de tone de rocă de cap de om. Şi ceea ce vedeţi aici nu e decât o piatră, o rocă. Dar e prelucrată, are o sursă de energie băgată pe undeva şi un mecanism chimic de adaptare la mediu. Dacă ar fi vreun pericol credeţi că m-aş juca cu focul ca un descreierat? Ei, ia haideţi —urmă el cu blândeţe — cine are o brichetă?

Blondul duse mâna la buzunar, dar se răzgândi şi rămase nemişcat.

— La urma urmei, domnule Highpurn — spuse uscatul, arătând discul — aţi putea să ne spuneţi şi nouă la ce foloseşte?

— La ce foloseşte? îl îngână geologul. Păi, vedeţi... asta vreau să aflu.

— Adică nu e a dumneavoastră?

— Nu.

— Şi atunci, de unde vine?

Highpurn mă privi derutat, iar eu zâmbii prosteşte.

— Vine... de undeva... spuse geologul. De... departe.

— Şi pentru ce?

— Nu ştiu — spuse răspicat Highpurn. Habar n-am. Vă mulţumesc din inimă că m-aţi salvat de la moarte, dar dacă acum vă e frică, puteţi să vă duceţi. Noi rămânem aici să dăm de urma secretului.

— Poftim! spuse blondul cu bruscheţe, întinzându-i bricheta. Încălziţi-o. Şi voi, staţi mai încolo — mormăi el către oamenii care îl priveau dezaprobator.

— Bravo, Teddy — izbucni Highpurn. Eşti un bărbat adevărat. Stai numai să o salt puţin ca să aprind tufa de sub ea.

Apucă piatra, o smuci şi întoarse spre mine o figură lungă, de om pe care surprizele îl uluiesc.

— S-a lipit — murmură el. S-a lipit de stâncă.

Blondul apucă de o parte a discului, Highpurn de cealaltă şi se opintiră amândoi. Piatra albăstrie se ridică puţin, dar numaidecât căzu la loc şi cei doi se îndreptară de spate icnind.

— O fi de vină cămaşa — am spus. Azuriul declanşează poate creşterea greutăţii. S-o înconjurăm de mult galben.

Cu mişcări de automat Highpurn înghesui în jurul pietrei ramurile cele mai veştede de rododendron, apoi încercă din nou s-o urnească, dar fără rezultat.

— Nu, nu e asta — spuse el furios. Bâjbâim ca orbii... Mimetismul are desigur numai o funcţie de apărare şi n-are nicio legătură cu sporul de greutate.

— Şi greutatea sporită e o apărare — am protestat.

Geologul ridică din umeri, încruntat. Numaidecât însă păru să aibă o nouă idee şi luând ciocanul unuia din oameni, un ciocan greu, de spart blocuri masive, izbi uşor marginea discului. Se auzi un sunet surd şi Highpurn

rămase cu coada uneltei în mână, în vreme ce fierul sări cât colo.

— Mi-aţi rupt scula, domnule — mormăi pietrarul. Aţi lovit cu coada în piatră.

— Abia am atins-o — spuse Highpurn cu voce stinsă. Eram sigur că o să se apere, dar nu cu asemenea violenţă. Lemnul a fost retezat cu ajutorul unei descărcări de înaltă frecvenţă.

Pipăi semnul alb, neted şi lucios rămas pe coada de lemn, apoi mi-o trecu şi mie. Am pipăit secţiunea curată şi am mirosit-o. Avea un miros puternic de ozon.

— Crenguţa retezată atunci avea acelaşi parfum de pădure de brad — murmură Highpurn cu ochii ţintă la piatra ce odihnea pe cămaşa lui. Dacă aş fi ţinut altfel ciocanul, aş fi rămas fără braţ. Haideţi, vreţi să-mi ajutaţi să-l ducem la cortul meu?

— Nu, asta nu — spuse cu duşmănie uscatul. Acum, chiar că să dispăreţi de aici, că de nu, chem poliţia. Cine a mai văzut om în toată firea care să zboare călare pe un bolovan?! Şi cine a mai văzut bolovan care-şi schimbă pielea, ca şerpii, şi taie lemne singur? Asta ori e armă, ori e vrăjitorie. Dacă acu’ vă schimbaţi şi dumneavoastră la faţă şi vă faceţi nevăzut? Ai? Poate că nici nu sunteţi domnul Highpurn pe care-l cunoaştem noi.

— Haide, linişteşte-te — îl calmă geologul. Te-ai pierdut cu firea, omule.

— Nu, că o să râd — zise uscatul. Dumneavoastră o să ne trântiţi stâncile astea peste noi şi eu o să rabd şi o să şi dansez. Ia, cărăbăniţi-vă de-aici!

— Bine — spuse geologul cu un zâmbet ciudat. O să plecăm, dar dacă nu tremuraţi cu toţii de frică şi mai aveţi câţiva bărbaţi printre voi, veniţi la cortul nostru să ne ajutaţi să dăm de hac întâmplărilor ăstora. Dumneata, Teddy, ai umblat de multe ori cu mine pe munţi. Acum vrei

să ne ajuţi?

— Mda — mormăi stingherit blondul.

— Bine, atunci ia încă vreo trei băieţi şi coborâţi acolo unde se vede cortul. Garrow, acum într-adevăr o să ai ce istorisi. Fii atent. Eu încep să număr. Când ajung la trei aruncă-te în spatele meu, călare pe disc. Unu... doi... trei!

M-am aruncat cum am putut mai bine pe piatra rotundă, încleştându-mă de marginea ei şi am simţit-o cum trepidează sub mine.

— Ţine-te bine! ţipă Highpurn.

L-am cuprins cu braţele pe după umeri, şi în aceeaşi clipă ne-am pomenit în văzduh ca aruncaţi din praştie. Oamenii se dădură înapoi şi câţiva se feriră ridicând mâinile deasupra capului.

— Cârmeşte — spuse Highpurn. Ia-o spre cort!

Am crezut că vorbeşte aiurea şi am rămas nemişcat.

— Întinde picioarele spre stânga — se răsti geologul. Aşa. Nu mişca. Discul are numai portanţă, direcţia trebuie să i-o dăm noi.

Dedesubt, oamenii se făcuseră mici, ca şi cum i-am fi privit de la înălţimea unei case cu douăzeci de etaje. Se vedeau ambele văi; şi cea largă, străbătută de panglica argintie a râului, şi canionul cenuşiu, cu colţi mari, pe fundul căruia răsărea cortul nostru.

— Abia se mişcă — mormăi Highpurn. Habar n-are încotro s-o ia. Se vede că n-a fost programat pentru asta.

IX

Stăteam crispat în spatele lui Highpurn, pradă unei exaltări de neînchipuit. Aveam senzaţia că se întâmplă o minune ca acelea pomenite în basmele copilăriei şi aşteptam ca de la o clipă la alta discul să urce spre soare sau cu viteza unei rachete să înceapă a goni în jurul pământului. Dar piatra elastică şi spongioasă continua să alunece pe nesimţite de-a lungul văii şi închizând ochii mi s-a părut că plutesc pe o mare liniştită călare pe o cameră de automobil prea umflată şi prea mare. Nu urcam şi nu coboram şi cu toate astea eram cuprins de o adâncă senzaţie de nesiguranţă. Dacă, printr-un capriciu, vehiculul nostru s-ar fi dat peste cap, am fi rămas ca nişte muşte atârnate de o bucată de plafon mobil. Voiam să-i spun asta lui Highpurn, dar geologul nici nu se sinchisea de mine. Se lăsa de pe o parte pe alta înjurând discul sau alintându-l.

— Dreapta — dreapta — poruncea. Apoi: Mai la stânga, băiete... ţine direcţia... haide, puţin... Mai jos... Nu-ţi ajunge soarele pe care-l înghiţi?... Fereşte... Dobitocule, ce comenzi oi fi având?!... Trage puţin mai sus... Haide, sări peste copacul ăsta... Sări, mânzule!

De câte ori Highpurn se apleca mai tare, îngheţam de groază, dar el habar n-avea, şi răsucindu-se pentru a scăpa din mâinile mele se arunca, din ce în ce mai violent, înainte şi înapoi. Piatra, care se mişcase domol la început, porni să se arunce peste vârfurile copacilor ca un cal la obstacole şi asta părea să-l aţâţe pe Highpurn care urla cât îl ţinea gura:

— Acum!... Sus... Lua-te-ar dracu'... Bravo, mânzule... întoarce... Sus!! Sus!! Trage...

Călătoria s-ar fi sfârşit tragic dacă după o ridicătură a

stâncii n-ar fi apărut pe neaşteptate un pâlc de plopi negri. Înainte ca Highpurn să mai fi putut scoate un sunet o flacără albă ţâşni pe sub picioarele mele şi fui izbit într-un mănunchi de crengi de care mă prinsei cu disperare. Am apucat să-l mai văd pe Highpurn încleştându-se de trunchiul copacului şi în aceeaşi clipă coroana plopului se prăbuşi cu noi cu tot. Nici până azi nu ştiu cum am scăpat aproape fără o zgârietură, căzând de la cel puţin douăzeci de metri din cracă în cracă. Capul îmi mai vuia când am auzit alături de mine vocea lui Highpurn:

— Ceea ce era de demonstrat — spunea el satisfăcut. Ceea ce era încă o dată de demonstrat. Maşinăria asta lucrează după un program pe care încep să-l întrezăresc. Noaptea stă pe sol şi ziua zboară. Dar nu zboară toată ziua. Alaltăieri, când am avut prima întâlnire, se deplasa cu cel puţin şaptezeci de mile pe oră, iar azi dimineaţă încă nu se mişcase. Programul are deci un ciclu de mai mult de douăzeci şi patru de ore. Dacă îl sileşti să urce când nu vrea, se bălăbăneşte în aer, dar fără direcţie. Dacă vrei să-l spargi, te ucide şi dacă i se pare că e observat, se camuflează. În concluzie, putem spune că avem de-a face cu o maşină programată să zboare pe anume direcţie şi în anume sens, un anume timp dintr-un ciclu ce cuprinde şi staţionări. E prevăzută cu un reglaj al greutăţii, în funcţie de suprafaţa luminată şi un reglaj al culorii, în funcţie de culoarea obiectelor din jur. Socotesc acest ultim efect o prostie. Constructorul a vrut doar să experimenteze procedeul de mimetism dirijat, căci a-l folosi ca protecţie e inutil, e absurd.

Vorbind, Highpurn se ridică din mormanul de crengi şi scotocind pe sub încâlceala lor scoase discul pe care îl acoperi în mod savant cu haina pentru a nu cântări mai mult decât două kilograme.

— După cum vezi am învăţat să-i utilizez calităţile —

spuse el mulţumit — şi se pare că şi dumnealui s-a obişnuit cu noi, altfel nu înţeleg cum ne-a cruţat picioarele înainte, când a retezat bunătate de plop. Şi acum să ne grăbim, Garrow, văd că eşti întreg.

Când am ajuns la cort l-am găsit acolo pe Teddy împreună eu doi dintre pietrarii tineri.

— Bravo, băieţi — le spuse Highpurn încântat. Sunteţi oameni de nădejde. Nu v-aţi plictisit până acum?

— Nu, domnule — spuse blondul. Am deschis televizorul. A vorbit şi de dumneavoastră, că aţi descoperit maşina asta şi că aţi spus că e trimisă de ruşi. Că e o rachetă de spionaj.

— Măgarii! înjură Highpurn. Nişte măgari, Teddy. Habar n-au de nimic şi-şi mai bat şi joc de oameni.

Aşeză piatra pe una din măsuţele telescopice, dar probabil că n-o echilibrase prea bine, căci se răsturnă şi căzu în spatele televizorului. Ecranul aparatului se tulbură aşa cum se întâmplase şi cu o zi înainte şi imagini diverse se succedară cu iuţeală. Teddy se aplecă să ridice discul, însă Highpurn îl opri răcnind:

— Stai! Nu te mişca. Nu se mişcă nimeni! Garrow, ăsta e misterul. Înţeleg totul! Doamne, Dumnezeule, e mai mult decât îmi închipuiam!

În faţa noastră ecranul părea să înfăţişeze apele tumultoase ale unui fluviu, numai că valurile erau formate din... firme, case, maşini, picioare de femei, poliţişti.

— Atinge concomitent diferite diametre — spuse Highpurn surescitat. Face contact... şi liberează canale fără legătură între ele. Ar trebui să selecteze, dar asta e în funcţie şi de aparatul nostru. Desigur că nu epuizează prin reluare… Dar cine, cine, cine ştie?!

Se ridică tot sporovăind şi bâjbâi în spatele aparatului. Imaginile îşi încetiniră goana şi căpătară un sens.

— Ce se vede? întrebă geologul surescitat.

— Un oraş — am spus.

Ecranul era ocupat de un pod enorm de beton cu pasarele largi, dantelate, care se estompă făcând loc unei pompe de benzină. Pompa se şterse şi ea şi se deosebi un vălmăşag de chipuri strâmbate de ură, însângerate şi care răcneau fără să se audă. Era un grup de băieţi de şaisprezece-optsprezece ani care se băteau cu bricegele, lovind la întâmplare. Vălmăşagul se sparse brusc şi unul din băieţi se prăbuşi în patru labe, tremurând, apoi izbi pavajul cu obrazul şi rămase nemişcat. Un altul îl lovi cu piciorul, apoi se întoarse şi luă de braţ o fată cu breton, care fuma zâmbind. Alţii îl urmară, şi pe strada pustie, luminată de lampioane, nu rămase decât băiatul întins pe burtă într-un lac de sânge. Brusc ecranul se lumină înfăţişând picioarele goale ale unui manechin viu într-o vitrină, apoi un cortegiu de glugi albe, înaintând ca într-o procesiune de ev mediu. Un şuvoi înspumat se scurse dintr-un vas strălucitor ce se dovedi a fi gâtul unei sticle. Un grup de bărbaţi graşi, între două vârste, turnau şampanie peste o brunetă micuţă, numai în combinezon. Şi din nou ecranul se întunecă, acoperit de un şirag de automobile abia înaintând. Printre ele, în al doilea plan, se zărea un şirag de slums[*4]-uri, ca nişte uriaşe cutii de conserve. În curând ele făcură loc unor clădiri de piatră, îngustându-se în trepte pe măsură ce urcau şi sclipind din mii de lumini. Apoi urmară nişte porţi mari de fier, prin faţa cărora se plimbau grupuri de oameni sporovăind.

— E Frisco[5] — izbucni Teddy. E fabrica lui Spuller! Îi recunosc pe cei din pichetul de grevă!

Ecranul se întunecă brusc.

— Asta e! spuse Highpurn cu voce tremurată.

Strălucea de sudoare şi în clipa aia mi-am dat seama că şi eu sunt ud ca după o baie.

4* Colibe construite din cutii de conserve, bucăţi de tablă etc. (n.a.)

5* San Francisco. (n.a.)

— E o cameră de luat vederi — continuă el — şi totodată un micropost de emisie. Cea mai uluitoare cameră de luat vederi pe care mi-aş fi putut-o închipui. Dar, să procedăm sistematic. Toate astea trebuie să aibă un început. O să cercetez centimetru cu centimetru suprafaţa cu ajutorul cablului până când o să dăm peste prima înregistrare. Dacă ciclul lui de emisie-recepţie e de douăzeci şi patru de ore, mai avem încă trei ceasuri până când va începe să ia vederi. Şi asta coincide, pare-se, la el, cu deplasarea.

Rostogoli discul în mijlocul cortului şi, împărţindu-i suprafaţa în pătrăţele, cu ajutorul unei bucăţi de cretă, începu să plimbe deasupra ei cablul ce ducea la antenă. Vreme de o oră se succedară cele mai diverse şi mai obişnuite scene de stradă, până când, aproape de una din margini, contactul făcu să apară într-o lumină tulbure o linie tremurată, ca un ţărm.

— Încă puţin — spuse gâtuit Highpurn. Încă puţin.

Ecranul se umplu de o nebuloasă spiralată, pe care o alungă numaidecât o lumină intensă şi, ca dintr-o ceaţă strălucitoare, se desprinse un podiş argintiu. Era o întindere imensă, acoperită cu dale mari, luminiscente, ce părea să se apropie de noi. Pe măsură ce distanţa se micşora, se conturară mari paralelipipezi translucizi şi o multitudine de forme mişcătoare. Erau un fel de maşini cu multe braţe ce înaintau fără să atingă solul, într-o vibraţie lentă. După liniile pe care le descriau, deplasându-se, am bănuit că sunt roboţi, ca şi după uniformitatea lor. Ajungând în centrul platoului, roboţii aşezau un soi de cilindri într-un tub tronconic foarte lung şi subţire. În prim plan apăru partea superioară a unuia din roboţi — o capsulă dintr-un material amintind plexiglasul — umplută cu o reţea vasculară. Robotul se depărtă şi în aceeaşi clipă explodă o lumină orbitoare şi nu se mai văzu decât platoul argintiu din mijlocul căruia ţâşnea o ciupercă de fum negru-alburiu.

Vertiginos, dimensiunile platoului se reduseră până când rămase cât o unghie pierdută în mijlocul unor stânci pleşuve şi rotunjite şi în curând şi stâncile părură nişte solzi. O lumină dulce izvorî din dreapta, mărginită de un arc de cerc şi apoi din stânga, de asemenea, îngrădită de un arc rotunjit. Pe ecran se rotea nespus de încet o sferă într-un câmp luminos şi din adâncuri se desprinse o alta, atât de mică, încât părea un defect al sticlei televizorului. Ecranul deveni alternativ ba luminos până la scânteiere, ba negru, şi după multă vreme o pată mică se ridică din adâncuri asemeni unui corp urcând spre suprafaţa apei. În jurul petei pluteau scame cenuşii care se transformară în valuri difuz luminate şi în spatele lor se contura o sferă greoaie, lucind puternic pe o jumătate a conturului. Valurile ceţoase se sfâşiară şi nu se mai văzu decât un vălmăşag de linii în relief, de ochiuri de apă, totul părând că izvorăşte din centrul ecranului. Şi din nou se contură linia sinuoasă ce amintea un ţărm.

— America! şopti Highpurn, şi l-am simţit cum tremură.

Câmpii urmară unei plaje albe, case răzleţe, câmpii, ogoare şi, în sfârşit, un mare pod de beton cu pasarele largi. Eram iarăşi la San Francisco.

Highpurn lăsă jos cablul şi se aşeză istovit alături de mine.

— Vor să ne cunoască — spuse el cu duioşie neaşteptată. Dar ei? Cine ştie cum or fi dânşii, dacă au ajuns să aibă asemenea roboţi! Şi ce-o să creadă despre noi? Două bande de tineri ucigându-se pentru o fată, procesiuni ale Klanului, colibe din tablă, greve…

— Asta e numai o parte a pământului — am spus — mâine cine ştie unde o să fie…

— Dar el transmite tot timpul — mă întrerupse Highpurn. Noaptea, când nu poate lua vederi, sunt convins că transmite ca să-şi golească „memoria”. Din fericire am

reuşit să-l declanșăm şi noi numai printr-o simplă atingere şi după cum a repetat scenele înseamnă că e programat să le debiteze mereu în aceeaşi ordine. Din păcate, s-ar putea să fie distrus. Înţelegi, Garrow?! S-ar putea să piară înainte de a fi transmis altceva stăpânilor lui decât imaginile dinainte! Ăsta ar fi pentru ei chipul Americii? Şi noi? Noi, ceilalţi? Oamenii?! Se întoarse brusc spre Teddy: Aveţi fete în tabără? Dar o trompetă? Fotografii de familie?

— Avem — răspunse blondul năucit.

— Şi câţi kilometri sunt până la voi?

— Cu maşina dumneavoastră, jumătate de oră.

— Zece minute — spuse Highpurn. Numai zece minute. Nu trebuie ca dânşii să ştie numai ce e urât în viaţa noastră. Nu numai bande de huligani şi girls scăldate în şampanie! Repede, băieţi, după mine!

Alergă afară, se urcă la volan şi în câteva secunde dispărură. M-am apropiat de disc, de astă dată nu numai neliniştit, dar cuprins de un sentiment de veneraţie. Piatra poroasă şi cenuşie — căci acum era cenuşie — purta în adâncul ei infinitele spaţii reci pe care le străbătuse. Un alt creier decât cel omenesc o concepuse şi o trimisese să cerceteze Pământul, şi noapte de noapte ea povestea ceea ce văzuse aici. Era o cameră de luat vederi, în acelaşi timp rachetă şi post de emisie, şi asculta de un program care-i era dictat de la milioane de kilometri. Poate că imaginile pe care le văzusem erau numai o parte a celor pe care le înregistrase, sau a celor pe care avea să le mai ia. Zborul ei ar fi putut dura astfel zile de-a rândul, poate luni, poate ani.

Mi-am întrerupt reveria, căci de afară se auzi scrâşnetul frânelor maşinii şi Highpurn năvăli în cort urmat de Teddy, de o fată subţire, codată, şi de cinci pietrari, printre care un negru Scoaseră piatra la lumina zilei şi începură să danseze în jurul ei, în sunetul unei trompete, şi să se sărute. Teddy, care era cel mai blond, se îmbrăţişă cu negrul, apoi unul din

pietrari lua fata în braţe şi se roti cu ea în jurul discului. Începură apoi să-i arate fotografii de familie şi, demontând motorul automobilului, i-l înfăţişară piesă cu piesă îşi prezentară instrumentele de lucru, ca pe nişte pietre preţioase, şi explicară prin gesturi utilizarea aparatului de fotografiat. Highpurn reuşi să prindă o emisiune de balet tocmai de pe coasta de vest şi o oferi discului, înclinându-se. Înşirară astfel în faţa lui tot ce aveau: ciocane, lanterne, saltele pneumatice, pozele în care apăreau împreună cu familiile lor şi făceau toate astea râzând tot timpul, râzând până la lacrimi.

— O să le părem nebuni celor de acolo — mormăi Highpurn. O să creadă că toată ziua ne sărutăm şi ne îmbrăţişăm.

— Nu-i nimic — am spus. O să se liniştească după ce-o să vadă ţările de dincolo de ocean. După ce-o să străbată Pacificul şi o să treacă de coastele Japoniei. Fiindcă mi se pare că discul se deplasează invers decât doreau domnii aceia, nu?

Highpurn încuviinţă şi, cotrobăind prin lăzile lui, scoase la iveală două sticle de whisky. Cred că s-ar fi încins un chef îndrăcit dacă piatra n-ar fi pornit să se clatine îngrijorător.

— Ţineţi-o! strigă Teddy aruncându-se deasupra ei şi toţi se trântiră peste dânsul ca la un meci de rugbi. Dar discul continua să se legene şi, răsturnându-i, se înălţă cu un salt graţios, asemeni unui balon scăpat din mâna unui copil. Urcă astfel până depăşi vârful copacilor şi apoi porni spre vest cu toată iuţeala, topindu-se în cerul palid iluminat de ultimele raze de soare.

4. Arborele magic

I

Se opriseră în faţa gardului scund şi nu îndrăzneau să intre. Îi vedeam de sus, de peste drum, de la catul al doilea, cum se împing şi şuşotesc între ei, dar nu fac un pas. Le era teamă. Le era teamă vlăjganilor ăstora care terorizau orăşelul. Era şi Hans Pferden, şi Harry Mount, şi Billy, şi Jimmy, şi Castle Rough, şi mai erau vreo trei, strânşi în centiroane, cu umeri largi, cu labe groase, toţi „cavalerii maimuţei albe”. Dar niciunul nu făcea un pas. Şi nici în casă nu mişca nimeni.

Aşa cum o vedeam eu de sus, casa părea că doarme cu pipa strânsă între dinţi — căci era chiar ca o pipă hornul sugrumat în partea de jos şi rotunjit la buză — lăsând să-i scape fuioare subţiri de fum. Vedeam până în curtea din spate, acolo unde sclipea într-o cabină de plastic enorma retortă de ceramică. De obicei pe acolo trebăluia Tom Bixie la căderea nopţii, învelit într-un halat albastru, cu tichie, grav şi tăcut, sub privirile îngrozite ale orăşelului. Dar acum retorta sclipea singuratică şi în cabina ei transparentă nu se vedea nicio urmă din Tom Bixie.

Va să zică era adevărat că dispăruse! Crezusem la început că e o farsă aranjată de el însuşi pentru reclamă, dar de azi dimineaţă, după ce statul său major îi găsise cămaşa spânzurând pe ţepuşa unui gard, începeam şi eu să cred că e altceva la mijloc. Şi la mijloc putea fi orice, căci dacă Bixie era temut de jumătate din locuitorii orăşelului şi venerat de un sfert din ei, fără îndoială că sfertul rămas îl ura de moarte, Îl urau muncitorii de la compania de zinc a căror grevă o spărsese în urmă cu două luni — el împreună cu „cavalerii maimuţei albe” — îl urau micii dughengii evrei şi, mai ales, negrii. Căci Tom Bixie conducea pogromurile în

calitate de mare „cavaler al maimuţei albe” — ordin înfiinţat de el însuşi după modelul organizaţiei ce purta numele lui John Birch[*6]. Îl văzusem la o adunare, în urmă cu două zile, în parcul public, unde, urcat pe un podium improvizat, urla şi spumega împotriva oamenilor de culoare. Era un uriaş roşcovan cu urechi clăpăuge, cu chică zburlită. Pe faţa lui pistruiată şi injectată nu rămăsese urmă de trăsătură omenească, iar în jurul lui, cu mâinile încrucişate la piept, vegheau Hans Pferden, Harry Mount, Billy, Jimmy, Castel Rough şi alţi câţiva ajutori de măcelari, băieţi de brutărie şi mici funcţionari. Îl ascultau cu încântare, fascinaţi aproape, cum tună şi fulgeră şi cred că ar fi făcut fărâme pe oricine l-ar fi înfruntat.

La un moment dat Bixie încetă să mai urle şi ca prin farmec, faţa lui roşcovană căpătă aerul spăsit pe care-l folosesc predicatorii. Pleoapele i se lăsară cuvios peste ochii ieşiţi din orbite, petele stacojii îi dispărură de pe obraji şi buzele abia i se mai mişcau. Cu voce scăzută îşi anunţă auditoriul că Dumnezeu i-a călăuzit mâna şi mintea către cea mai epocală invenţie din istoria celor două Americi. Vreme de douăzeci de ani lucrase la descoperirea arborelui magic al rasei şi acum îl găsise.

Spunând acestea Bixie ridică deasupra capului cu un gest triumfător o mică sticluţă argintie.

— Aci se găseşte — spuse el — rodul unei întregi vieţi de muncă. Pare o cantitate infimă, dar aceste câteva picături vor transforma micul Puzzle într-un centru de pelerinaj. Vom deveni o Meccă a rasei albe şi focul purificării se va întinde de aici în întreaga lume. Aceste câteva picături vor ajunge pentru a cutremura Asia şi Africa, consfinţindu-l pe omul alb ca stăpân al lumii în vecii vecilor.

Ajungea, spunea el, ca cineva sa fie injectat cu un miligram de elixir sub piele pentru a ieşi la iveală amestecul

---

6[*] Organizaţie fascistă din S.U.A (n.a.).

de sânge străin. Cea mai frumoasă şi mai blondă lady se putea dovedi a fi strănepoata unei negrese împuţite, iar bărbatul cel mai blond şi cu cei mai albaştri ochi, strănepotul unui sclav murdar. Elixirul îşi întindea puterea până la a şaptea spiţă, ajungând până la strămoşul mort în urmă cu două secole şi era în stare să identifice o singură picătură neagră într-un ocean de sânge curat. Rezultatul putea fi urmărit de oricine, căci pielea se păta în locul înţepăturii şi pata creştea, ramificându-se asemeni unui copac acoperind braţul până la umăr şi, poate, şi mai mult. Dacă proporţia de sânge murdar era mică, arborele acesta căpăta o culoare gălbuie, dacă era mare, trunchiul se colora în negru, sau în cafeniu închis şi crengile la fel. Astfel, orice dubiu era exclus şi, cu voia domnului, puteau fi atârnaţi de funii toţi cei care-şi ascunseseră originea până în clipa de faţă.

Povestind toate acestea, Bixie amesteca cele mai uzitate noţiuni ştiinţifice cu formulările folosite de magicienii de prin bâlciuri. Vorbea de pigmenţi, cromozomi, acid dezoxiribonucleic şi tot-odată de „praful negru al faraonilor” şi „ficatul de cal însemnat”. Discursul avu un efect zdrobitor asupra ascultătorilor. La invitaţia pe care o făcu celor de faţă pentru a urca la tribună spre a li se în-cerca puritatea rasei, toţi încremeniră şi se aşternu o linişte de moarte. Bixie îşi repetă chemarea şi atunci Hans Pferden urcă greoi cele câteva trepte ale tribunei şi-şi suflecă mâneca bluzei. Bixie îi şterse pielea antebraţului cu o bucăţică de vată muiată în spirt şi-i înfipse acul unei seringi minuscule. Apucă apoi pumnul lui Pferden şi-l înălţă cât putu mai sus pentru a putea fi văzut de departe. Pe pielea albă şi cu vinişoare albăstrii apăru un contur murdar ce se stinse cu repeziciune către cot. Nu amintea un copac, ci pur şi simplu pata ce o lasă un sos subţire pe o faţă de masă.

— E pur — strigă Bixie. E curat ca lacrima!

Harry Mount, Jimmy, Billy şi Castle Rough izbucniră într-un „hurrah” adânc şi, unul după altul, urcară la tribună.

— Şi acum? chemă biruitor Bixie. Cine mai urcă acum?! Doar nu vă temeţi, cetăţeni din Puzzle, că sunteţi nepoţii unor bunici negri!

— Du-te dracului cu marafeturile tale — înjură printre dinţi un omuleţ aflat în faţa mea. Îi prosteşti pe toţi cu circul tău.

— Mare minune — suspină o femeie. Diavolul ăsta e omul lui Dumnezeu.

— Cine vrea să cunoască spiţa din care se trage n-are decât să treacă pe la mine — urmă Bixie. Dar vai de negrul cu chip albit care a momit în casa lui o femeie albă căsătorindu-se cu ea! Şi vai negresei cu pielea deschisă ce trăieşte cu un bărbat de sânge nobil. Vai celor ce strică sângele acestui mare popor! Arborele magic e doar începutul! Pedeapsa divină nu va întârzia să se facă simţită!

„Cavalerii maimuţei albe” subliniară această ameninţare cu aplauze furtunoase şi adunarea se sparse dintr-o dată. Micul oraş Puzzle prinse să fiarbă ca un ceaun şi spitalul cunoscu în seara aceea un aflux enorm de oameni care cereau să li se identifice grupa de sânge. Izbucniră certuri sălbatice în familii şi înainte de căderea nopţii farmacistul din centru, care părea puţin prea oacheş, îşi trase un glonte în tâmplă.

Şi la mai puţin de trei ore după moartea farmacistului se anunţă că Bixie a dispărut fără urmă.

II

De sus, din catul în care mă aflam, îi vedeam pe cei opt vlăjgani încercând poarta cu timiditate, apoi oprindu-se pentru a se sfătui. Orăşelul dormea şi frânturi din conversaţia lor ajungeau până la mine.

— ...moare trăsnit...

— se dizolvă...

— ... l-am văzut eu cum a căscat gura şi a crăpat pe loc...

— ... şi trapa cu ierburi?...

— ...dar prin spate?

— ...cablurile de înaltă tensiune...

— ...mă duc singur...

Se iscă o înghesuială, cineva blestemă cu năduf şi se auziră câteva lovituri înfundate. Una din siluete îşi duse mâinile la plex şi se culcă încetişor pe trotuar, în vreme ce restul grupului îşi continuă conversaţia în şoaptă.

Ferindu-mă să-mi trezesc gazda, mi-am tras cizmele scurte, mi-am încins cureaua bătută cu ţinte şi garnisit astfel ca un demn cetăţean al oraşului Puzzle am coborât scara în vârful picioarelor.

— Hello, boys — i-am salutat pe vlăjganii ce se aşezaseră pe marginea trotuarului, pleoştiţi. Au ridicat cu toţi capetele şi m-au privit ca pe o gânganie de care nu ştii cum să te fereşti.

— Hello, boys — am spus din nou, cu aerul cel mai firesc şi m-am aşezat în faţa lor, chiar în mijlocul drumului. Mă priveau ţintă, nemulţumiţi, şi Hans Pferden, şi Harry Mount, şi Jimmy, şi Billy, şi Castle Rough.

— Dacă vreţi să intraţi în curtea şefului, vă pot ajuta eu. Sunt cel mai fierbinte admirator al domnului Tom Bixie şi am venit de la două mii de kilometri ca să-l încredinţez de

devotamentul meu. Dacă am avea în fiecare oraş un om ca dânsul treburile ar merge mult mai bine în America.

— Mda — mormăi Harry Mount.

— Hm — făcu Castle Rough.

— Şi n-am apucat să stau de vorbă cu el pentru că a dispărut — am urmat — sau... poate că n-a dispărut. Un magician ca dânsul e şi nu e, după plac.

— Vorbeşti cam mult, avocatule — spuse Jimmy cu dispreţ.

— Îi merge limba — încuviinţă Billy sumbru.

— Nu sunt avocat. Sunt chimist. Acidul ureic, aldehidele, mipolamul, corosealul, igelitele, sărurile tetrabormaranicife[*7] n-au niciun secret pentru mine. Am extras acizi graşi din metale şi am com-binat de trei ori piatra verde de Chile cu praful negru al faraonilor pentru a căpăta frunze palmate, vii. Patronul mă cunoştea şi mi-a scris de multe ori. Am venit aici la chemarea lui.

— Ce chemare? întrebă Hans Pferden apropiindu-şi faţa de a mea. Ce tot pălăvrăgeşti? Cum ai să extragi acizi graşi din metale?

Îndrugasem, într-adevăr, tot ce-mi venise la gură convins fiind că ştiinţa chimiei era tot aşa de străină de ei ca însăşi persoana mea. Şi iată că ştiau ce e aia un acid gras.

— Lasă-l în pace — interveni Castle Rough, întorcându-se spre celălalt. Ce ştii tu despre asta? I-auzi, avocatule, sau ce-i fi, zici că ai scrisori de-ale şefului!

— Am.

— Ia dă-le încoace.

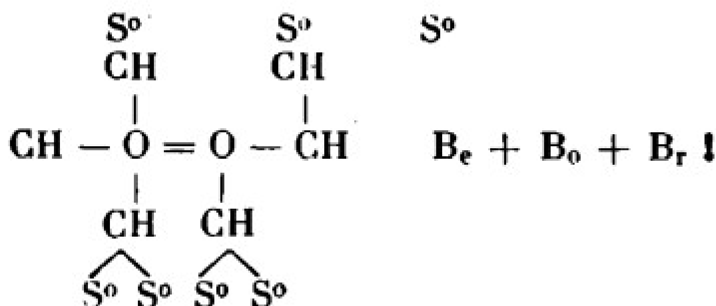
— Într-o clipă sunt jos cu ele — am spus sărind în picioare. Locuiesc peste drum.

Am urcat scara în fugă felicitându-mă pentru ideea care-mi venise şi înjurându-mă totodată că prea mă ia gura pe dinainte. L-am trezit pe bietul Lonie, i-am cerut o bucată de

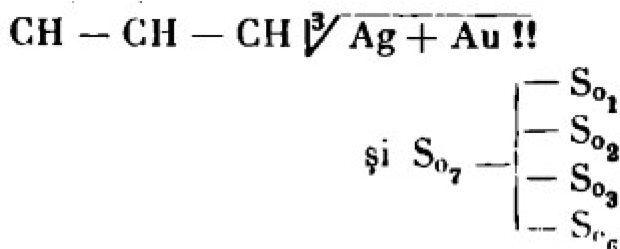
---

7* Denumire fantezistă, (n.a.)

hârtie şi am mâzgălit
pe ea ceea ce credeam eu că arată mai mult a formulă:



din care se obţine:



Iar dedesubt am adăugat: „Asta ar fi prima ipoteză, dragă Garrow. Voinţa divină ne va arăta care e adevărul, spre gloria rasei albe. Te aştept la Puzzle.

T. Bixie”.

Îi cunoşteam iscălitura, căci ea figura nu numai pe firma drugstore-ului, ce-l avea în centru, dar şi pe toate etichetele elixirurilor pe care le producea. Avea o adevărată patimă a semnatului şi-şi pusese numele caligrafiat cu propria-i mână pe leacurile împotriva căderii părului, a bolilor de inimă, a tremurăturilor şi sughiţului nervos.

Am băgat hârtia în portofel şi, ajungând jos, am scos-o şi

i-am întins-o lui Harry Mount, care a despăturit-o cu grijă.

— S... o — a mormăit el — c... h... So... şi încă Be, Bo, Br... şi uite un trei mic şi alte drăcii! Când zici că ţi-a trimis asta?

— Acum opt zile.

— Şi tu când i-ai scris lui?

— De nenumărate ori. De când lucrez la stabilirea remanenţei pigmentului de bază în epiderma mulatrilor şi metiştilor şi a posibilităţii de zdruncinare a eredităţii prin acţiune directă asupra cromozomilor

— De când eşti în Puzzle ai vorbit cu el?

— O singură dată, în drug. M-a îmbrăţişat şi mi-a spus: „Garrow, vei fi primul meu discipol".

— Cum adică? întrebă Hans Pferden străpungându-mă cu privirile.

— Primul meu discipol în nord — m-am corectat. Unul din cei mai apropiaţi discipoli. Şi nordul pute de sânge amestecat, boys!

Harry Mount răsuci scrisoarea de câteva ori printre degete, apoi mi-o înapoie şi spuse, morocănos:

— Şi acum ce vrei?

— Vreau să-l găsim pe şef. S-ar putea ca la ora asta să zacă în laborator, intoxicat de aburii pe care-i ridică sulfura de plumb sau să fi avut un şoc la atingerea unui compus arsenios. În cazurile as-tea trebuie intervenit rapid.

— Aşa ne-am gândit şi noi — spuse Castle Rough ridicând neputincios din umeri. Dar pe unde să intrăm? Când veneam de obicei la dânsul, apăsa nişte butoane ca să ne lase cale liberă, că peste tot sunt băgate cabluri de înaltă tensiune, are trape în iarbă, iar balta din faţa uşii îţi arde picioarele dacă nu ştii să te fereşti. Odată mi-am lăsat într-însa tălpile cizmei cu pinteni cu tot.

— Dacă n-aveţi nimic împotrivă — am spus — o să intru eu primul. Şi o să veniţi pe urmele mele.

Castle Rough m-a privit cu luare-aminte, fără ură şi fără

bunăvoinţă, aşa cum examinezi un animal necunoscut. M-a privit şi a lăsat ochii în jos. El n-avea cuvânt înaintea lui Harry Mount.

— Mde... a spus Mount. Şi dacă-ţi laşi oasele pe-aici, cine răspunde?

— Eu singur. N-aveţi decât să staţi mai încolo, şi dacă se întâmplă ceva, dispăreţi. Veniţi numai când vă chem.

— N-are decât — spuse Hans Pferden mişcându-şi anevoie fălcile grele. Dă-i drumul!

După tonul folosit mi-am dat seama că i-ar părea foarte bine să mă vadă dispărând într-o trapă sau să-mi las măcar un picior în balta din faţa uşii. Dar cunoşteam foarte bine ce am de făcut, căci din clipa în care sosisem şi mă instalasem la Lonie, studiasem cu luare-aminte calea pe care o urma Bixie de la poartă la uşă. Cinci zile nu făcusem altceva decât să-l urmăresc la plecare şi la venire, să mă învârt în jurul drugstore-ului său din centru şi să strâng date despre el. Şeful meu pretindea că avem de-a face cu un savant veritabil, condamnat la moarte după înfrângerea Germaniei şi care dispăruse fără urmă pentru a reapare în acest pierdut orăşel din Texas, unde îşi continua cercetările sub masca unui alchimist şarlatan. Mă îndoiam de cele istorisite de şef, căci îl ştiam entuziasmându-se la auzul primei veşti senzaţionale, dar în ultimele patruzeci şi opt de ore descoperisem un grăunte de realism în ipoteza lui. Mai întâi pentru că Bixie părea a fi într-adevăr un foarte bun chimist, după spusele intelectualilor din orăşel, apoi pentru că, beat mort, fusese auzit înjurând în cea mai curată nemţească. Şi, în cele din urmă, fiindcă avea o adevărată slăbiciune pentru Hans Pferden.

E drept că toate aceste argumente erau cam subţiri, dar conţineau, tocmai grăuntele de realism de care aveam nevoie. Ştiam de altfel că sunt în faţa unei probleme foarte dificile. Poliţia nu numai că nu m-ar fi ajutat, dar mi-ar fi

băgat beţe în roate; iar confraţii mei din „marea presă” ar fi năvălit ca lăcustele, înainte de a putea să public un rând. Bixie era prea cunoscut pentru a te putea ocupa de el fără să atragi atenţia. Şi iată că jocul întâmplării mă ajuta să pătrund în chiar casa lui, pe care nimeni dintre cei cu care vorbisem n-o văzuse pe dinăuntru.

— Dă-i drumul — repetă Pferden mestecând alene — sau ţi s-a făcut frică?

— Mi-e puţin teamă, boys — am spus. Dar trebuie găsit cu orice preţ!

— O. K — încuviinţă Harry Mount şi am înţeles că între el şi Pferden există o veche duşmănie ce nu aşteaptă decât să izbucnească.

Am apăsat clanţa de lemn, cu multă grijă, şi de cum am pătruns în curte am făcut un pas la dreapta, aşa cum îl văzusem pe Bixie că face de fiecare dată.

III

În partea din faţă a curţii creştea iarbă măruntă şi se ridicau câţiva copaci subţirei. Poteca unea în linie dreaptă casa şi uşa, dar iarba era bătută după un zigzag format din patru linii frânte urmând aproape liniile ce uneau copacii, drum pe care l-am urmat şi eu. Am urcat apoi treptele intrării principale şi smucind uşa, cum făcea Bixie de obicei, am intrat în casă. La lumina lanternei mi s-a înfăţişat o cameră scundă, având la mijloc o masă masivă, demodată şi lângă perete, un dulap înalt, vopsit în negru. Prin uşa ce da în dormitor se zărea un pat nestrâns şi un vraf de haine, iar prin cea care da în bucătărie, o sobă electrică şi o măsuţă încărcată cu farfurii. Am trecut încet cu raza

lanternei de-a latul pereţilor, peste cadrele prăfuite şi am oprit spaţiul luminos pe comutator. Nu ştiu ce mi-a atras atenţia, dar mi s-a părut bizar aspectul micii piese de bachelită. Am privit-o îndeaproape şi am văzut că butonul e acoperit de un strat subţire de praf. Se chema că lumina nu se aprinde cu ajutorul comutatorului de lângă uşă, cu toate că oricine ar fi intrat ar fi apăsat instinctiv butonul prăfuit. Lumina se aprindea, desigur, din altă parte. Am făcut un pas spre a căuta comutatorul în dosul dulapului, dar m-am oprit. Unui om căruia nu-i place să pătrunzi nepoftit în casă, îi place cu atât mai puţin să te apropii de dulapul lui. M-am aplecat atunci şi am zărit adevăratul comutator, fixat sub tăblia mesei. Camera se inundă de o lumină rece, mascată, ce izvora de pretutindeni şi care se datora unor surse aflate la nivelul plafonului, bine mascate de pereţii laterali.

În clipa aceea am auzit trântindu-se poarta. „Cavalerii” căpătaseră curaj, desigur, în faţa ferestrelor luminate şi tropăiau spre casă. A urmat un ţipăt scurt, o fugă precipitată, şi pe uşa întredeschisă năvăliră Jimmy, Billy şi Castle Rough.

— Mount a rămas pe jos — spuse Tommy dintr-o răsuflare. A ţipat o dată şi a căzut. Se zvârcoleşte şi acum.

— De ce nu ne-ai spus, idiotule, să nu fugim pe potecă? zbieră Hans Pferden intrând. Ştiai că are siguranţe electrice, ai?

— N-am ştiut! am răspuns, privindu-l în faţă.

— Minţi, porcule — zbieră din nou Pferden. Şi de ce-ai aprins lumina în casă? Vrei să aduni tot cartierul aici? Stai, că te-nvăţ eu minte!

Întinse mâna spre comutatorul din perete, îl atinse şi încremeni. Rămase câteva secunde ca o stană de piatră, buzele îi îngheţară într-un rictus şi căzu fără să se îndoaie, izbind podeaua cu fruntea. „Cavalerii” săriră înapoi muţi de groază, privind cu disperare uşa deschisă pe care nu

îndrăzneau să iasă şi pereţii modeşti ai camerei unde pândea moartea.

— Al doilea — se bâlbâi Castle Rough — pipăindu-şi nervos cicatricea de pe obraz. Al doilea, în trei minute!

— Eu am spus să nu intrăm — zise Jimmy. Am spus că locul e blestemat! Ce facem acum?!

— Dânsu' ne-a împins aici — mormăi Billy. Dânsul ne-a momit cu scrisoarea aceea! Ajută-ne, Santa Madona.

Îşi ridicară privirile înceţoşate de teamă şi mânie spre mine, iar Castle Rough păru gata să mă lovească.

— Liniştiţi-vă! am spus cu severitate. Vă bociţi ca nişte femei. Mount o să apară şi el acum şi Hans o să-şi revină numaidecât.

Spunând acestea eram sigur că toate capcanele lui Bixie urmăreau să sperie pe cei prea îndrăzneţi şi nu să-i ucidă.

— Minţi! gemu Castle Rough. Minţi, avocatule! Ne-ai atras într-o cursă, aici. Dar n-o să mai ieşi viu.

— Dacă era o cursă, vă lăsam să intraţi fără mine — am spus. Ce nevoie aveam să-mi risc şi eu pielea? Dar nu mă aşteptam ca nişte băieţi ca voi să tremure fiindcă cineva le-a pus piedică. Mă miră că şeful vă ţine pe lângă el. Cu nişte bocitoare ca voi nu se face treabă.

— Ch... ph... se auzi deodată. Tr... hâm...

Pe jos, Pferden se silea din răsputeri să se mişte şi nu reuşea decât să-şi clatine vârful piciorului. Ceafa i se înroşise de pe urma efortului şi umerii îi tresăltau ca de plâns.

— Pral — prol — făcu din nou, zi... zob... — poz — pril...

— Santa Madona, făcătoare de minuni — se închină Billy. Şi-a pierdut graiul.

Într-o opintire groaznică Pferden se întoarse cu faţa în sus, privindu-ne cu ochii sticloşi. Gura i se strângea spasmodic, continuând să scuipe sunete nearticulate.

— Zom — zod — proz.

— Paralizie! am izbucnit. Paralizia nervilor motori!

Pferden lăsă uşor pleoapele în jos şi tăcu.

— Numai prin contact — am urmat — numai prin simplă atingere cu pulberea de pe comutator!

Pferden clipi din nou, abia vizibil. Va să zică înţelegea ce se întâmplase! Asta însemna că nu era atât de străin de treburile lui Bixie, pe cât erau ceilalţi, folosiţi numai ca grup de şoc în spargerea grevelor şi în pogromuri.

— Să-l lăsăm să se liniştească — am spus eu. Mai târziu o să-i aducem un medic. Ssst... soseşte şi Mount.

De afară se auzea un scrâşnet uşor, ca şi cum cineva ar fi păşit cu grijă pe nisipul aleii. „Cavalerii” îşi întinseră gâtul spre uşă, dar niciunul nu cuteză să se mişte. Am ieşit atunci în capul scării şi l-am văzut pe Harry Mount târându-se pe burtă.

— Ia-o peste iarbă! i-am strigat. Dă-te jos de pe potecă. Treci de la un copac la altul, fără nicio teamă!

Mount se ridică anevoie şi se apropie de casă şchiopătând.

— M-a trăsnit — îmi şuieră când ajunse în faţa mea. Mi-a ars şi cizma şi piciorul. M-a trăsnit din nisip, fară să fi atins nimic. Oho! Dar ce-i cu Pferden?!

Nu arăta de loc necăjit la vederea celui care tresălta convulsiv pe jos, încercând să se ridice.

— Ia-o înainte — îmi spuse Mount. Ai cap mai bun ca noi. Haide, ia-o înainte şi fii cu băgare de seamă. Nu că mi-ar fi grijă de tine, dar mă gândesc la pielea noastră.

Trecui în faţă, urmat de Mount, de Jimmy şi de Billy, ale cărui buze groase albiseră tot repetând „Santa Madona”. Nu m-am mai apropiat de comutator, ci am investigat totul la lumina lanternei. Pe poliţe, de jur împrejur, odihneau vase de porţelan, cele mai multe pline cu lichide de diferite culori, de care am preferat să nu mă ating. Iar pe masă, printre farfurii, se afla o sticluţă mică, închisă cu un dop de

plastic roşu şi alături de ea, faimoasa seringă de argint. Se vedea că totul fusese aruncat acolo la întâmplare, căci seringa se rostogolise afară din cutia al cărei capac zăcea alături.

— Să trecem mai departe — am spus eu — aici nu-mi place.

Am întredeschis uşa cămării de alimente şi în clipa aceea am fost izbit peste mână cu toată puterea. Lanterna mi-a sărit cât colo, dar în lumina palidă ce pătrundea de afară, am văzut capul lui Tom Bixie legănându-se înaintea mea ca un balon.

Fui izbit din nou, de astă dată în piept, cu un obiect greu şi plutind prin aer capul trecu printre noi şi dispăru pe uşa sufrageriei, ca şi cum ar fi zburat.

IV

Când mi-am revenit, scăpărând un chibrit, vlăjganii tremurau de groază, ghemuiţi în jurul meu. Billy, singurul mexican veritabil dintre ei, se ruga cu o repeziciune uimitoare, Mount îşi încleştase fălcile, încât maxilarul părea că-i rupe pielea, iar Tommy şi ceilalţi trei nu îndrăzneau să-şi ridice privirile.

— Asta e o glumă a şefului — am spus eu cu o voce ciudat de piţigăiată. E cea mai grozavă glumă.

— Şi ceilalţi — spuse răguşit Tommy — ceilalţi care m-au călcat în picioare?! Erau vrăjitorii lui Voodoo [*8]!

Auzisem şi citisem multe despre „vrăjitorii lui Voodoo”. Mai ales rasiştii statelor din sud făceau o mare zarvă în

8* Voodoo — religie a negrilor din Africa. Ca formă a adorării şerpilor se întîlneşte mai ales printre negrii din Haiti şi din celelalte insule ale Indiilor de vest cît şi în S.U.A. Constă mai ales din magie, (n.a.)

jurul acestui cult care cerea jertfe omeneşti. Dar, cu toate astea, nu înţelegeam cine îl călcase în picioare pe Tommy.

— Erau vrăjitorii lui Voodoo, spuse Mount cu ură. Erau cel puţin cinci. Cel puţin cinci perechi de picioare m-au călcat pe mâini şi pe genunchi. Numai ei puteau să pătrundă în locuinţa şefului.

— Pe mine nu m-a călcat nimeni — am murmurat. Nu cumva, de frică, v-aţi înghesuit puţin prea tare între voi, boys?

— Bestii negre! răgi Billy fără să-mi răspundă. Bestii negre! L-au răpit pe cel mai bun, pe cel mai curat, pe cel mai de seamă bărbat din oraşul ăsta!

— L-au ucis înainte de a-şi începe opera de purificare — îngână Jimmy.

— În vreme ce noi chibzuiam cum să intrăm, ei erau înăuntru şi dănţuiau cu capul şefului — spuse sumbru Castle Rough pipăindu-şi cicatricea ce-i brăzda obrazul.

— S-au strecurat pe lângă potecă, poate pe deasupra ei.

— Păi dânşii zboară — spuse Tommy clătinându-şi capul. Zboară ca liliecii. Când se lasă întunericul se desfac de grinzile de care stau agăţaţi cu capul în jos şi pornesc bezmetici prin aer.

— Şi tu! se răsti Billy către mine. De ce taci? Sau ştii să-ţi învârţi limba numai când ne iei peste picior?

— Lasă-l în pace! spuse Mount. Datorită lui suntem încă în viaţă. Repede, băieţi, să-i adunăm pe toţi pentru o vânătoare.

„Cavalerii” se repeziră în urma lui, dar numai până la uşă, apoi se opriră respectuoşi şi-mi făcură semn să trec înainte. Străbăturăm sufrageria cu paşi mari şi ne oprirăm în dreptul lui Pferden, care părea să fi adormit, căci respira uşor şi regulat, cu ochii închişi.

— Lasă-l! spuse Mount smucindu-mă de umăr. O să-şi vină singur în fire. Nu moare nemţoiul din atâta lucru.

Mă împinse uşurel spre uşă, cu ochii ţintă la picioarele mele, căutând să-mi imite toate mişcările şi merserăm astfel până la poartă.

— Şi acum, în maşini, băieţi, şi anunţaţi în Puzzle că negrii l-au răpit pe Tom Bixie — strigă Mount când se văzu în stradă. Şi fiţi gata până într-un sfert de oră!

— Unde ne întâlnim? întrebă Tommy.

— La marginea cartierului, la Pooge. Spune-i pastorului să tragă clopotele. În seara asta îi ştergem pe negri de pe faţa pământului.

O luă la fugă şi eu pornii pe urmele lui. Eram îngrozit. Lumea asta, plină de violenţă şi de credinţe negre, părea ireală, era evul mediu ce ţâşnise din întunericul nopţii. Să te temi de vrăji, să crezi în cultul lui Voodoo, să-ţi închipui vrăjitori atârnaţi cu capul în jos! Cunoşteam sudul, dar nu până într-atât, nu până în aceste străfunduri oarbe ale lui! Şi bieţii negri ce aveau să plătească gluma sinistră a lui Bixie, dacă nu cumva aranjase el însuşi provocarea asta pentru a declanşa un pogrom. Se înlănţuiseră prea îndeaproape adunarea, în care speriase tot orăşelul cu „arborele magic” şi imediata dispariţie a lui, ce făcuse spiritele să fiarbă. Nu mai voiam să ştiu dacă era într-adevăr savantul criminal ascuns sub nume fals, dar voiam să încerc să frânez măcelul care se pregătea. Am socotit febril numărul cunoştinţelor mele din Puzzle. Erau infime. În afară de câţiva medici din localitate şi de Lonie, la care locuiam, nu mai ştiam pe nimeni. E drept că Lonie m-ar fi însoţit oriunde, dar ce puteau face două perechi de braţe împotriva bandelor aţâţate acum, la miezul nopţii, de „cavalerii maimuţei”? Şi, ca şi cum isteria obişnuită n-ar fi fost de ajuns, clopotul începu să sune, clopotul acela vechi, ce străjuia centrul încă de pe când Texasul aparţinea Mexicului.

— Acum o să vezi — spuse gâfâind Mount întorcându-se

spre mine. O să vezi cum plătim asasinarea şefului. O să vezi ce nu ştiţi voi, acolo, în nord. Şi dacă o să mai apuci să pleci înapoi, să le povesteşti şi lor. Haide, ajută-mă să scot maşina.

Coti pe o străduţă îngustă şi, oprindu-se în faţa unui garaj din tablă ondulată, îl descuie. Aprinse lumina şi, cu gesturi scurte şi precise, de neaşteptat la o matahală ca el, umplu rezervorul maşinii cu benzină. Controlă apa de răcire, frânele, apoi dintr-o ladă lunguiaţă scoase o carabină, o legătură cu frânghii şi un săpun mare, de rufe.

— Astea sunt sculele noastre, aici, în sud — spuse el. Ne mulţumim cu puţin. Un odgon bine uns, şi gata. Dacă am fi bogaţi ca voi, am construi şi câte un scaun electric. Dar ce plăcere e aia să condamni un negru la electrocutare, fără să întinzi ştreangul cu mâinile tale? Hai? Ce taci? Sau mai crezi că şeful şi-a tăiat singur capul ca să glumească? Urcă aici!

Mă îmbrânci pe scaunul din dreapta şi demarăm

— Nu te mira că nu închid garajul, avocăţelule. Nu intră nimeni la Mount, nechemat. Şi mai ales într-o noapte ca asta.

Orăşelul se trezise. Clopotul bătea de zor şi oameni îmbrăcaţi pe apucate apărură ducând facle de răşină şi împiedicându-se în cagule.

— Acum ajungem — spuse Mount. Imediat... Ia uite-i, au şi zburat din cuibare!

În faţa noastră se vedeau casele mici, înghesuite, ale cartierului oamenilor de culoare, nefiresc de mute în larma ce creştea mereu.

— Au zburat păsărelele — repetă Mount. Totdeauna fug în pădurea din apropiere şi nu mai apar vreme de câteva zile. Dar câţiva tot o să ne cadă în labă. Uite şi cârciuma lui Pooge. Helloo, Tommy!

— Hello, Mount — răspunse o voce.

— Luaţi-o spre pădure, după mine! Ai grijă de cel din spatele tău.

— O.K.! spuse Tommy.

Mount răsuci volanul şi porni cu toată viteza pe un drum bolovănos, prost luminat. În urma lui se înşirau cam zece maşini, după care urmau oamenii în pas alergător. Din când în când, o faclă aprinsă zbura peste casele negrilor şi în curând o flacără lunguiaţă se ridică în urma noastră, împroşcând scântei.

— Câinii, fir-ar al dracului! înjură Mount. N-au adus câinii! Dobitocii! O să mai treacă ani de zile până când o să înveţe să facă un linşaj cumsecade. Ce spui, avocăţelule?

— Da, e mai greu fără câini — am spus. Dar voi aveţi nasul subţire aici în sud.

— E drept — spuse Mount Dar şi bestiile astea au învăţat cum să se apere. Unii au şi arme. Ne piere tot cheful până punem mâna pe unul mai ca lumea, fiindcă nu e nicio treabă să atârni de funie un ramolit. Am dreptate, nu?

— Fără îndoială.

— Ei, dacă-i aşa, avocăţelule, ţin-te bine că acum începe.

Mount opri maşina şi în urma lui, scrâşnind din frâne, opriră ceilalţi, gata să se izbească între ei Imediat din apropiere izbucni lătratul întărâtat al unui câine.

— Billy! exclamă Mount satisfăcut. Corcitura asta de mexican nu uită nimic niciodată. Să vezi ce dulău are! Billy! strigă el. Ia-o înainte cu animalul şi noi facem lanţul. Haide, băiete, să nu se depărteze prea mult.

Billy trecu prin faţa mea tras de un câine uriaş, care adulmeca tremurând din tot trupul.

— A şi dat de ei — spuse Mount. A şi dat de ei! Ăsta nu e câine, ăsta e un om adevărat. De ce nu-mi dă mie Dumnezeu simţul ăsta de mirosit negri!

Câinele înainta foarte repede şi pe urmele lui se vărsă o grămadă de oameni râzând tare, înjurând şi agitându-şi

faclele. Dacă ţevile puştilor n-ar fi sclipit ici şi colo ai fi crezut că se desfăşoară o petrecere la iarbă verde, într-atât păreau toţi de înveseliţi.

— Aici, aici! urlă cineva cu disperare. Aici! Am dat de primul! Uraaaa!

— Adă-l încoa! mormăi Mount. Nu se atinge nimeni de el înaintea noastră. Ei l-au ucis pe Bixie, aşa că toţi sunt ai noştri, din tălpi şi până în creştetul capului. Şi fără câinele lui Billy aţi fi prins pe dracul.

— Eu l-am prins, eu îi fac felul — insistă vocea.

Mount se repezi înainte, se auziră două lovituri scurte şi apoi mormăitul lui Billy.

— Aşa-i trebuie, dacă se pune cu Mount. V-aţi adunat aproape treizeci de bărbaţi, doar n-o să spânzuraţi un negru de fiecare. Lăsaţi-ne pe noi să facem treaba şi voi mulţumiţi-vă cu hăituiala.

— Până una, alta, să terminăm cu ăsta — spuse Mount. Dacă nu ne grăbim, moare de frică. Graiul i-a pierit de pe acum.

— Ei, Tommy, aruncă funia asta după o cracă. Aşa... Ei, băiete, dă-i drumul repede că n-avem timp. Cine l-a ucis pe Tom Bixie?

Negrul scutură violent din cap, abia mişcându-şi buzele palide. Ridică mâna fără vlagă şi vru să i-o pună pe umăr lui Mount.

— Ho! răcni acesta. Nu mă atinge! Sau vrei să ne împrietenim înainte de moarte?

— Îî... îi... făcu negrul, i... i...

— Cam puţin pentru un om care vrea să-şi salveze viaţa — rânji Mount. Şi am mai auzit pe unul scremându-se ca tine în noaptea asta. Haide, dă-i drumul! Ce-aţi făcut cu capul lui Bixie?

Negrul îşi trecu mâna peste frunte, peste obraji, apoi îşi împunse pieptul cu degetul.

— L-ai mâncat tu? urlă Mount.

„Nu”, făcu negrul şi din nou, febril, îşi trecu palmele peste faţă, peste gură şi le lovi de gât şi de piept.

— Zice că-i a lui — mormăi Tommy. L-o fi ascuns pe undeva.

— Auzi? strigă Mount. N-o mai fă pe idiotul. Unde e capul lui Bixie? Ei, Billy, adă câinele să-l miroasă.

Dulăul se repezi la negru lătrând cu furie şi deodată se domoli şi se culcă pe jos.

— Nu faci nimic cu asta — spuse Billy. Vrăjitorii ăştia se ung cu tot felul de alifii înainte de-şi încearcă puterile. Pe ăsta nu l-ar adulmeca acum niciun tigru înfometat. Haide, să-l atârnăm de o cracă şi să mergem mai departe.

— Ei, scoate şi tu un sunet acolo, îl îndemnă Mount, deodată plictisit. Să-i luăm la rând pe cei mai colţoşi dintre voi. Cine l-a ucis pe Bixie, Noah Boole sau Abraham Tunie?

Negrul încuviinţă de două ori.

— Şi Noah şi Abraham?! întrebă Mount. Sunt vrăjitori ai lui Voodoo?

Negrul încuviinţă din nou, îndoindu-se din mijloc şi făcând semne disperate că nu poate vorbi.

— Numai ei? întrebă Mount.

„Toţi” — făcu semn negrul cu mâna... toţi.

— Va să zică toţi?! traduse gestul Mount. Toţi negrii din Puzzle?!

„Da” — încuviinţă negrul mişcându-şi buzele mute.

— Şi tu?

„Nu”, scutură negrul din cap cu vehemenţă. „Nu”. Avea o privire stranie, nu numai înfricoşată, dar stranie, de om care ştie mult mai mult decât spune.

Mount observă şi el asta, căci spuse:

— Animalul ăsta mut ştie mai multe decât poate să povestească dând din cap. Haide, săltaţi-l.

M-am tras înapoi astupându-mi urechile cu palmele, căci

negrul începuse să ţipe cu o voce piţigăiată, de copil. Cred că dacă lângă mine s-ar mai fi aflat trei bărbaţi care să se opună linşajului, aş fi încercat să-l salvez pe nenorocitul acela. Dar aşa, singur şi neputincios, m-am silit să nu văd şi să nu aud nimic şi aş fi reuşit dacă n-ar fi răsunat o împuşcătură chiar lângă urechea mea. Am deschis ochii şi l-am văzut pe Mount trăgând în aer ca un apucat. A ţâşnit apoi înainte, a lipit ţeava armei de funia spânzuratului şi a tras din nou. Frânghia s-a rupt şi victima s-a prăbuşit jos. Toţi s-au dat deoparte scoţând un vaier de uimire şi atunci, făcându-mi loc, am trecut în primul rând.

La lumina tremurătoare a faclelor chipul spânzuratului părea că se mişcă, legănându-se încetişor şi rânjind cu toată gura. Dar ceea ce părea cu adevărat straniu era nasul gălbui al negrului şi chipul său, a cărui culoare tuciurie se spălăcea, de la o clipă la alta. Urechile i se albiră, apoi obrajii şi pe fruntea roză ii apărură câţiva pistrui. Culoarea neagră se scurse parcă de la vârful degetelor spre rădăcina lor, dosul palmei se acoperi de pete albe, din ce în ce mai mari şi, în acelaşi timp, buzele i se subţiară şi deasupra lor prinse a străluci un puf gălbui. În faţa mea, răsturnat pe spate, cu picioarele frânte pe o parte, zăcea Tom Bixie, întemeietorul ordinului „maimuţei albe”.

Dar chipul de irlandez sangvin nu-şi găsi liniştea nici după moarte. Părul roşu ca focul ce fluturase asemeni unui stindard al pogromurilor în fruntea rasiştilor din Puzzle continua să se deschidă la culoare şi în curând deveni ca paiul, sprâncenele încărunţiră şi obrazul congestionat se ridă uşor, albindu-se. Figura mortului abia o mai amintea acum pe aceea a lui Tom Bixie, părând a aparţine unui ofiţer german între două vârste, pe care o spaimă groaznică îl făcuse să-şi piardă aerul auster şi crud.

— E diavolul! răcni Billy căzând în genunchi. E chipul satanei şi îndată o să-i iasă şi coarnele!

M-am tras înapoi pe neobservate şi urcând la volanul ultimei maşini am pornit spre oraş. Ajuns la Puzzle am lăsat automobilul la o încrucişare de străzi, către centru şi cu sufletul la gură am alergat spre locuinţa lui Bixie, pentru a mai încerca să găsesc ceea ce căutam înainte de sosirea poliţiei şi a rechinilor marii prese. În sufragerie Pferden continua să doarmă, nemişcat şi nici n-a tresărit când l-am atins cu piciorul. Am intrat în cămară şi am scăpărat un chibrit. La lumina slabă şi roşietică apăru o masă încărcată cu eprubete, un vas plin cu un lichid sidefiu şi o sumedenie de ţevi care străbăteau peretele pentru a ajunge la uriaşa retortă de sticlă din curte. În mijlocul mesei erau împrăştiate câteva foi de hârtie acoperite de calcule şi ecuaţii chimice şi un caiet pe care erau schiţate câteva spirale. Întinzând mâna să iau caietul am lovit vasul umplut cu lichid sidefiu şi o arsură puternică m-a săgetat în vârful degetelor. În aceeaşi clipă un miros puternic de mâţişori de salcie a umplut camera din ce în ce mai intens şi mai dulceag. Am aruncat cât colo chibritul, am înşfăcat caietul şi traversând curtea în goană, am urcat scările casei în care locuiam. Lonie dormea dus şi umblând în vârful picioarelor am aprins veieuza acoperind-o cu un ziar. Mai simţeam încă în nări aroma mâţişorilor de salcie şi pentru a scăpa de ea am tras o doză bună de tutun de prizat. Am deschis apoi caietul căutând să ghicesc dacă era ceea ce-mi trebuia mie şi patronului pentru a putea deschide campania împotriva fostului conducător al „cavalerilor maimuţei albe” şi a celor ce-l sprijineau. N-am găsit decât formule. Foarte rar Bixie scrisese câte un „Evrika” şi din loc în loc se înlănţuiau spiralele reprezentând structura acidului dezoxiribonucleic. Textul cel mai lung era următorul: „Dacă Benoit, Leroy, Vendrely C. şi Vendrely R. au reuşit, în 1957, să provoace modificări specifice la boboci de raţă din rasa A — prin injecţie de intraperitoneal, ADN de la o raţă de rasa B, de

ce să nu facă acelaşi lucru F.A. cu oamenii? Raţa şi-a schimbat culoarea ciocului, forma capului, mărimea corpului şi **culoarea** (sublinierea există şi în textul lui). Schimbarea culorii pigmenţilor şi identificarea pigmenţilor părinţilor la oameni, asta o va face F.A. sau, poate, Tom Bixie." Şi după vreo zece pagini: „Asta e. Pigmentul reperat poate fi determinat procentual. Şi apoi, distrus, o dată cu purtătorul lui, în masă". Aici se încheiau paginile scrise. Am închis caietul, tulburat de tenacitatea cu care acest om îşi urmase cercetările închinate genocidului. Studiase cele mai intime resorturi ale vieţii pentru a o nimici şi murise departe de ţara lui, în micul Puzzle. Tom Bixie alias F.A. Dar cine o fi fost oare F.A.?

Cu un gest mecanic mi-am întors palma spre lumină şi am tresărit. Degetele cu care atinsesem vasul cu lichid sidefiu erau pătate de o culoare argintie, ca şi cum de fiecare s-ar fi lipit o mică monedă. Le-am frecat cu peria de scânduri, le-am răzuit, dar pielea nu-şi pierdea aspectul metalic. M-am gândit că, la urma urmei, acesta era un accident neînsemnat faţă de întâmplările prin care trecusem în noaptea aceea şi m-am apropiat de fereastră spre a privi casa de peste drum, luminată de torţe şi de farurile maşinilor, fumegând uşor din hornul ei în formă de pipă.

5. Experimentatorul de pilule

I

Îi recunoşteam totdeauna pasul de la prima treaptă pe care apuca s-o urce — avea nouăzeci şi două de kilograme şi se lăsa cu nădejde de pe un picior pe altul. Călca apăsat, legănându-şi umerii şi zâmbind în dreapta şi în stânga, ca şi cum ar fi invitat pe toţi să se înfrupte dacă nu din voioşia lui, măcar din muşchii pe care îi simţea prea mulţi pentru un singur om.

Printre ţârâiturile telefoanelor, scârţâitul liftului şi vociferările femeii de serviciu, îl auzii şi acum urcând scara şi salutând cu o voce de tunet pe băieţii din redacţie. Deschise uşa cu grijă, ca să n-o strice, şi din prag îmi strigă:

— Garrow, m-am însurat!

Sprâncenele groase şi negre îmbinate la rădăcina nasului i se zbârliseră, pe obraji îi apărură două gropiţe şi dinţii îi străluceau.

— M-am însurat — repetă el. Are două mame şi un unchi. Adică o mamă şi o mătuşă care e ca şi mama ei şi un unchi care ţine loc de tată, fiindcă tatăl adevărat e acum ca un unchi. Ce mai încolo, Garrow, e grozav.

— Şi cum e? am întrebat.

— Nemaipomenită. E brunetă, sau cum să zic, şatenă, cu părul mare, buclat, e cârnă şi, una, două, râde. O să umblu prin toată lumea cu ea.

— Dar înainte de plecaţi la drum unde dormiţi?

— Am o cameră la un fost comandor care acum a deschis pensiune. El ne găteşte la amândoi.

— Şi ea? Ce e ea?

— Critic literar.

— Cum?!

— Critic literar.

— Manny — am spus eu dojenitor — asta nu e meserie.

Pentru o femeie asta e un lux.

— Dar nu se ocupă cu aşa ceva — mă linişti el. Acum adună păpuşi. Are un urs, o maimuţă, o ţărăncuţă cu ochi de tablă. Toată ziua mută mobila, cumpără huse, zugrăveşte... Fiecare perete are acum altă culoare.

— Şi tu?

— Tot pilot de încercări.

— Haide, termină.

— Experimentator de pilule, într-un laborator-pilot.

— Manny!

— Jur, Garrow. Şi parcă niciodată n-am simţit asemenea emoţii. Nici când rupeam lanţuri în circul din Dakota, nici în noaptea când s-a scufundat vasul pe care eram mus, nici ca predicator în Texas. Şi niciodată nu mi s-a părut o meserie mai rău mirositoare, nici măcar aia pe care am avut-o când am curăţit canalele în Los Angeles. E a treizecea meserie din cariera mea şi mi-e teamă să nu fie ultima. Oricum, ca să pară că fac ceva onorabil, mi-am tipărit cărţi noi de vizită.

Scoase din buzunar un cartonaş alb şi mi-l puse pe birou. În mijloc era cules cu aldine: „Manuel Cathouse, experimentator de pilule. Strada Italiană nr. 3, etajul şapte, Chandow”.

— Eşti un fel de cercetător, deci?

— Nooo! se apără el.

— Eşti angajat la o crescătorie de păsări?

— Cum adică?

— O crescătorie modernă, care îndoapă orătăniile cu pilule?

— Nici gând.

— Atunci ce faci cu pilulele? Faci pilule mici din pilule mari?

— Nu. Le înghit pur şi simplu.

— Le înghiţi? Sunt vitamine?

— De toate felurile. Dacă cineva născoceşte un medicament nou, mai ales din astea cu efect miraculos, întâi îl probează pe mine.

— Eşti, adică, un fel de cobai?

— Da! Şi ce cobai!

Manny se ridică în picioare, îşi umflă muşchii, se lovi peste piept, apoi se reaşeză gânditor.

— E greu de întreţinut o familie, Garrow, în timpurile astea. Prea mulţi şomeri. Dacă nu mă în-suram, cred că nu mă apucam de aşa ceva şi umblam haihui mai departe. Nebunii ăştia ar putea să mă otrăvească din greşeală.

— Şi cui i-a venit ideea asta?

— Mie. Lucrez la „Toobie & Toobie” de patru luni ca ajutor de laborant. Am ascultat, de când sunt acolo, trei mii de conversaţii despre utilitatea unui om-cobai. Un om cu stomac de fier, cu inimă de fier, cu muşchi de fier, cu urechi de fier. Un om care să vrea să rişte. De altfel, fie vorba între noi, riscul nu e prea mare. Am antidotul la mine.

Scoase din buzunar câteva sticluţe şi mi le întinse.

— Prima o iau dacă simt că e foarte grav şi în mai puţin de două clipe vomit totul. A doua atenuează efectul, a treia îl opreşte pur şi simplu. Lucrurile sunt chibzuite până la centimă. Şi atunci mi-am zis: De ce nu? Piloţi de încercare sunt cel puţin zece mii pe lume. Experimentator de pilule nu mai e nimeni.

— Manny — am spus serios — e un loc la noi în redacţie. Nu trebuie să scrii prea mult. Trebuie doar să observi. O să scriu eu. Tu ai ochi buni, nasul subţire, eşti, într-un fel, reporter.

— Dânsa nu vrea.

— Cine?

— Nevastă-mea. Doar nu-ţi închipui, Garrow, că ar accepta să devin ziarist, după ce am pilotat avioane. Ar însemna că am ajuns prea jos. Nu te supăra că ţi-o spun

tocmai ţie, dar tu eşti ziarist născut, nu făcut. Şi acum răspunde — cum ţi se pare chestia asta cu experimentarea?

— Oribilă!

— Oribilă?! Adică nu te entuziasmează?

— Mă sperie.

— Mde... Chestie de gust. Da’ uite, Garrow, de ce am venit pe-aici: aş vrea să scrii despre asta.

— Sunt gata. O să pornim o campanie de pomină împotriva domnului Toobie-senior.

— Încă nu! Câteva luni lasă-l în pace. Sau, mai bine zis, laudă-l. Am nevoie de reclamă. În clipa când toţi fabricanţii de pilule din Statele Unite o să afle că exist, desfiinţează-l şi pe Toobie-senior şi pe Toobie-junior. Desfiinţează-i apoi şi pe ceilalţi. Cu toate că, la drept vorbind, Garrow, nu cred că gazetuţei voastre de stânga o să i se mai audă glasul când toate „Times”-urile şi „Evening”-urile, „World”-urile o să înceapă să le cânte în strună ăstora care fabrică pilule. Mai bine ajută-mă să-mi pun căsnicia pe o bază solidă.

— N-o să ai timp, Manny. Stăpânii tăi o să te ucidă în mai puţin de o săptămână.

— N-au decât. Voi deveni erou naţional. Voi fi singurul om care a avut de consumat în decurs de un an hepatita, tuberculoza, ciuma, febra tifoidă, dalacul, râia, chelbea, anexita…

— Asta nu se poate, Manny, oricât te-ai sili.

— Fie. Dar îmi rămâne anghina, variola, tifosul.

— Şi mai ce?

— Nu-mi amintesc altele.

— N-o să-mi spui că o să iei pilule contra ciumei?

— Ba da. Sunt şi astea în program. Habar n-ai cu ce tipi interesanţi lucrează bătrânul Toobie! Dacă n-ar muri de foame, inventatorii ăştia de leacuri miraculoase ar aduce mari servicii omenirii.

Manny se ridică şi mă bătu pe umăr.

— Va să zică ne-am înţeles, Garrow? Ai puţină grijă de mine şi după aia îţi torn eu toate potlogăriile lor. Trec vineri pe la tine.

II

A patra zi după discuţia asta, tocmai scriam, când am auzit pasul lui Manny. Părea mai greu ca de obicei şi m-am gândit că serviciul pe care-l face trebuie să-l obosească foarte mult.

— Eu sunt — spuse el deschizând uşa.

Era Manny, într-un fel, şi nu era dânsul. Fălcile i se umflaseră şi-i atârnau, burta îi crescuse uimitor şi purta un soi de bluză femeiască suflecată, care-i cădea peste pantaloni.

— Eu sunt — repetă el subţiratic. Bătrânul mi-a dat o drăcovenie pentru îngrăşare ultrarapidă şi-am impresia că merge destul de bine. Tu cum mă găseşti?

— Dublu.

— La fel spune şi nevastă-mea, dar nu mai vrea să mă vadă.

— De ce?

— Nu-i plac bărbaţii graşi. Cum s-o conving, Garrow, că asta e meserie şi nu capriciu? În definitiv suntem şi noi datori cu ceva umanităţii!

— Şi câte kile ai câştigat, Manny, în astea trei zile?

— Treizeci — spuse el. Am mâncat treizeci şi opt de kilograme de alimente sub supravegherea directă a bătrânului Toobie şi am reţinut treizeci. Şuncă, ouă, lapte, prăjituri, carne friptă, morcovi şi portocale.

— Şi cum te simţi în general?

— Parcă mai greoi, Garrow, şi nu ştiu de ce. Îmi pare rău că nu pot să mai stau, dar bătrânul mă aşteaptă proţăpit lângă cântarul laboratorului. La revedere.

III

Timp de două săptămâni n-am mai auzit de Manny. Am dat telefoane peste telefoane, dar mi s-a spus că lucrează la un preparat secret şi nu are voie să vorbească. Am trecut şi pe la locuinţa lui din strada Italiană, dar nici acolo n-am găsit pe nimeni. Începusem să mă îngrijorez când, într-o seară, apăru o femeie îmbrobodită, care-mi puse pe birou cartea de vizită a lui Manny.

— Veniţi de la dânsul? am întrebat eu.

— Da — şopti femeia.

— Şi cum îi merge?

— E bine. Munceşte.

— Dar ce face anume, de s-a ascuns? Bătrânul Toobie se teme c-o să i se fure patentele?

— Nu se teme bătrânul, domnule Garrow, dar bietul Manny nu poate ieşi pe stradă.

— De ce?

Femeia tăcu.

— De ce? am repetat eu.

Femeia nu-mi răspunse, dar îşi desfăcu broboada.

— Iată de ce, mormăi cu voce dogită, fiindcă experimentez acum un preparat împotriva cheliei.

De sub broboadă apăru chipul lui Manny, sau ceva care mai degrabă aducea cu chipul lui, căci era întruchiparea vie a cumplitului om al zăpezilor. Fruntea i se acoperise de păr, sprâncenele îi dădeau peste gene şi de pe obraji îi curgea o barbă deasă şi neagră.

— Creşte — gemu Manny — izvorăşte ca un pârâu. Mă

simt ca o somieră umplută cu iarbă de mare care s-a spart. Îţi jur, Garrow, că aş putea să aprovizionez o filatură de mărime mijlocie, şi asta numai cu părul din cap. Barba n-o pun la socoteală.

— Bine — am izbucnit — dar de ce nu iei medicamentul de frânare? Ce aştepţi?!

— Nu mă lasă — gemu Manny. Îmi dă jumătate de dolar pentru fiecare kilogram de păr în plus, peste angajamentul nostru. Şi vreau să-i iau un covor neveste-mi de Crăciun.

— Să cumperi covor?! **Să cumperi** covor, când de fiecare falcă îţi atârnă câte o carpetă?

— Brrr — făcu Manny. Dacă m-ar vedea în halul ăsta aş putea să-i aduc un Cadillac de ultimul tip şi tot m-ar părăsi. Ea ştie că muncesc într-un laborator ca tehnician. Ca tehnician, Garrow, nu uita!

În vreme ce vorbea, părul care stătuse adunat în creştetul capului său irupse asemeni unui torent şi se revărsă peste birou.

— Ce faci?! am strigat eu şi am pus mâna pe foarfece.

— Nu. Te implor, nu! se sperie Manny. E păr aici de doi dolari. Lasă, că-l adun singur. Oh, bietul Lony Gooding, ce fericit ar fi să încerce preparatul ăsta! Oh, milioane de cheloşi ai lumii pentru care sufăr! Dă-mi nişte clame, te rog!

Îşi înfăşură sprâncenele, prinzându-le cu graţie, aşa cum îşi prind femeile cocul, îşi înnodă părul în vârful capului şi cu o mişcare sigură îl acoperi cu broboada. Munci câteva minute ca să-l înghesuie şi până la urmă reuşi să-şi adune în creştet un soi de balot burduhănos.

— Aş mai sta — spuse cu durere. Dar în zece minute nicio acoperitoare nu mi-ar mai ajunge.

Îşi sprijini legătura din creştet cu o mână, mi-o întinse pe cealaltă şi plecă aproape alergând, zvârlindu-şi prea sus picioarele acoperite cu ciorapi de muselină cafenie.

IV

Se scurseră din nou câteva săptămâni fără să-l mai văd. Îmi spusese la telefon că a experimentat nişte preparate pentru ten bronzat şi pentru ten fraged, şi că rând pe rând obrajii i s-au descojit şi apoi i s-au făcut aşa de moi, încât crăpau când strănuta. Probase şi pilule pentru „mâini fine” — ceea ce îl costase două entorse şi o fractură şi bătrânul Toobie fu cât p-aci să-l dea afară la experimentarea pilulei denumită Poftagen. Acest ultim preparat creat pentru a aţâţa pofta de mâncare întrecu, pare-se, aşteptările creatorului ei. Închis într-o cameră, Manny consumase în patruzeci şi opt de ore câteva raţe fripte, un porc în aspic, optsprezece prepeliţe, şase kilograme de brânză de Olanda şi din nebăgare de seamă, fiindcă aveau un miros plăcut şi erau la îndemână, înghiţi două borcane cu soluţie de lipit. Soluţia, fabricată pe baze destul de comestibile, îi dădu oarecare neplăceri lui Manny, care rămase cu fălcile înţepenite. Îl descleiară destul de greu, iar el, înfuriat, refuză să mai mănânce.

Mi-a povestit că această grevă era cât p-aci să-l coste viaţa, pentru că foamea îi rodea măruntaiele cu furie. Strângea dinţii jurând că nu se mai atinge de nimic, dar, până la urmă, sorbi dintr-o dată opt sandvişuri şi, dacă n-ar fi fost iute de mână, n-ar mai fi putut prinde farfuria ce-i şi alunecase pe gâtlej.

După experimentarea Poftagenului căpătă două zile

concediu; vreme ce şi-o petrecu într-un mic bar, bând ceaiuri şi înfulecând pateuri calde. Se pipăia mereu spre a lua măsuri din timp împotriva unei eventuale creşteri prodigioase a burţii sau a părului. Era convins că schelăria lui de fier fiind zdruncinată, dezechilibrul putea lua cele mai neaşteptate forme. Gândurile astea îl chinuiau fără încetare şi încetul cu încetul îşi pierdu voioşia pe care i-o cunoşteam. Vocea sa veselă căpătă un timbru grav şi nu mai fu în stare să glumească. Îmi vorbea la telefon de greutăţile vieţii în general, despre tinereţea care se duce şi, adeseori, despre nimicnicia omenească.

Mi-am dat seama că e bolnav de-a binelea când se apucă să se specializeze în asiriologie. Citea douăzeci de ore pe zi şi ţinea morţiş să comentăm textele împreună, uitând cu totul de noile probe pe care le făcea pentru firma „Toobie and Toobie”.

Poate că ar fi devenit un mare specialist în istoria Asiriei şi Chaldeei, dacă soarta nu i s-ar fi hotărât altfel, tot cu ajutorul unei pilule.

V

Începutul sfârşitului carierii sale de „experimentator” avu loc într-o seară când înghiţi aşa-zisul Tarzanol. Erau de faţă toţi conducătorii firmei „Toobie and Toobie”, oameni de ştiinţă şi reprezentanţi ai firmelor concurente.

Manny înghiţi pilula, se plimbă agale de colo până colo şi până la urmă începu să caşte şi se întinse pe dormeza laboratorului. Asistenţa privi cu multă înţelegere acest efect al pilulei ce urmărea „să scuture inerţia păturilor mijlocii ale populaţiei”. Dar după câteva minute, Manny deschise ochii

şi dintr-un salt fu pe candelabrul forjat unde se dezbrăcă la iuţeală, rămânând numai în chiloţi. Papagalul domnului Toobie cârâia înjurându-l, însă Manny urlă la el, atât de înfricoşător, încât pasărea muri în plin zbor. Conducerea firmei îl rugă să coboare, dar el sări de pe un dulap pe altul şi zbughind-o pe uşă o luă la fugă spre grădina zoologică. Nu fusese acolo niciodată, dar în clipele acelea nările îi erau arse de mirosul puturos al fiarelor din cuşti şi tremura de dorinţa să le gâtuie. Pe urmele lui se înşiruiră laboranţii, medicii şi poliţiştii întâlniţi pe drum, dar Manny se sinchisi prea puţin de ei.

Poarta grădinii zoologice era încuiată, însă el o desfăcu din prima împinsătură şi se prăvăli înăuntru, răcnind şi scuturându-şi pumnii. Animalele începură să zbiere, să latre, să urle, să schiaune, în vreme ce Manny, cu ochii injectaţi, porni să zguduie cuşca leului. Îşi aruncă până la urmă mâna printre gratii, o înfipse în coama regelui animalelor şi începu să-l burduşească fără milă. Când îi dădu drumul, leul era la fel de peticit ca acel ce înfăţişează Marea Britanie şi nu îndrăznea nici să miaune. Manny trecu la cuşca tigrului, îi smulse colţii din faţă şi pentru că rinocerul privise această operaţie cu indiferenţă, i-i înfipse în piele nu fără oarecare greutate. Terminând cu pahidermul, Manny căută cu disperare o gorilă şi dintr-o regretabilă confuzie îl înşfăcă pe şeriful districtului, care n-apucase să se ascundă şi-l aşeză călare pe spinarea hipopotamului din bazin.

În mai puţin decât e nevoie pentru a povesti aceste lucruri, leii erau jumuliţi, tigrii ştirbi, rinocerii cu dosul găurit, iar pantera, care scăpase ca prin farmec, se îmbolnăvi de ficat din cauza spaimei.

Zadarnic pompierii oraşului îl împroşcau pe Manny cu furtunul. El jupuia liniştit pielea jaguarului pe care-l trăsese afară din cuşcă printre gratii şi, când termină, şi-o prinse în

jurul şoldului peste chiloţi, fapt după care zâmbi mulţumit şi începu să cânte un vechi cântec de leagăn irlandez.

Profitând de această acalmie, domnul Toobie-senior îi zvârli o banană conţinând antidotul Tarzanolului. Manny o prinse, o mâncă şi plecă încetişor, nu înainte însă de a sparge cu o lovitură de pumn ţeasta bivolului african ce întinsese botul să-l lingă.

VI

— Şi cu toate acestea, mă simt cam obosit — îmi spuse Manny a cincea zi după cele întâmplate. Nu ştiu ce mi-au dat, dar aş vrea să dorm tot timpul şi, fără să slăbesc propriu-zis, simt că hainele mi-au devenit prea largi.

— Şi nevastă-ta ce spune?

— S-a mutat la mama ei. Aşa sunt femeile, Garrow. Am făcut pentru ea ceea ce n-ar fi făcut alt bărbat, am lăsat să mă îndoape ca pe o gâscă, am umblat îmbrăcat în femeie, am omorât mai multe fiare decât Samson şi Hercule împreună, şi când colo...

— Haide, Manny, nu te lăsa doborât. Dacă te iubeşte, o să revină. Şi tu nu eşti un băiat de părăsit. Mai bine spune-mi cum o duci în noul serviciu?

— În prima seară, adică alaltăieri, a mers bine. Am rupt un gard de fier şi un lanţ de ancoră şi conducerea circului a fost mulţumită. Dar efectul Tarzanolului scade vertiginos. Cred că la mijloc e blestemăţia aceea pe care mi-au pus-o în banană şi care nu ştiu ce efect o să aibă până la urmă. Ai auzit vreodată de alopoliploidie?

— Alopoli...?

— Alopoliploidie?...

Manny mă privea plin de candoare cu frumoşii săi ochi albaştri.

— Ce mai e şi asta?

— Nu ştiu. Dar în memoriul pe care l-a adus ultimul inventator de pilule domnului Toobie scria şi cuvântul ăsta. Dar genă? Şi cromozom? Cromozomul are vreo legătură cu cromul?

— Nu cred.

— Fir-ar al dracului... De obicei, Garrow, mă împrieteneam cu toţi nebunii ale căror medica-mente le probam. Cel cu pilula de îngrăşat era un bătrân sfrijit şi ăla cu creşterea părului un soi de albinos, cu ţeasta netedă ca o băşică de porc. I-am înţeles, pe cuvântul meu, se zbătuseră toată viaţa ca să se vindece de sluţenie şi descoperiseră câte o năzdrăvănie... Dar asta... alopoliploidie... La urma urmei, dacă mi-au dat o pilulă încă neverificată se cheamă că m-au menţinut în serviciu, nu? Şi am toate drepturile încă? După lege cam aşa ar fi?

— Da, dar legea o face domnul Toobie.

— Mda... O face... Lasă că vedem noi...

Manny plecă destul de indispus şi reveni după o săptămână. La început am crezut că e fratele lui, marinarul. Semănau de mici ca două picături de apă, numai că fratele lui Manny era de două ori mai scurt şi mai subţire decât el.

— Hello, Sam — i-am spus eu. De când pe uscat?

— Niciun Sam — mi-o tăie scurt Manny. Sunt eu în carne şi oase. Nu ţi se pare că am slăbit?

— Mda... m-am bâlbâit eu, parcă te-ai micşorat niţel. Faci prea mult efort, Manny. Mai dă-i dracului cu circul...

— Nu mai sunt la circ. M-am apucat de box. Forţa mi-o pierd parcă mai încet decât îmi pierd dimensiunile şi am oarecari şanse la mijlocie. Auzi, Garrow, l-am găsit pe individul cu alopoliploidia. Spune că scopul vieţii lui e să realizeze autohrănirea individului. Adică să trăieşti din ce-ai acumulat.

— Mare filosofie... am spus. Încearcă tu să nu mănânci

patru zile şi o să vezi ce autohrănire realizezi. O să trăieşti în contul grăsimii care ţi-a mai rămas sub piele şi al altor marafeturi care pot trece direct din tine în tine.

— Asta ştiam şi eu, dar dânsul zice că se poate trăi aşa o lună, un an chiar. Că asta o să facă viaţa mai ieftină şi muncitorii or să cheltuiască mai puţin muncind la fel de mult.

— Fără mâncare?!

— Numai cu concentrate. Şi în vremea asta corpul consumă calciul, magneziul, grăsimile, fosforul pe care le-a adunat. Nu mori, dar scazi.

— Foarte bine! Mănâncă şi opreşte-te din scăzut.

— Păi, tocmai asta e. Medicamentul pe care l-a fabricat el lucrează în primul rând ca un calmant, apoi întrerupe orice asimilare, până când se creează un nou echilibru. Dar nu ştie când apare noul echilibru.

— Şi atunci?!

Manny lăsă capul în jos. Sprâncenele dese îi încărunţiseră pe alocuri şi căpătase două cute adânci în jurul gurii.

— Şi la tine acasă — am întrebat stingherit — soţia, păpuşile?

— Oh! acolo e foarte bine. Dânsa spune că se temea de mine când eram cât o matahală. Acum mă alintă tot timpul. N-o înţeleg, Garrow, pe cuvântul meu.

— După mine, Manny, cel mai bun lucru ar fi să furi o fărâmitură de Tarzanol ca să contracarezi efectul ăsta din urmă.

— E o idee — a spus el — cu ochii strălucindu-i ca pe vremuri. O să încerc.

Ieşi înveselit de-a binelea, dar am înţeles că hotărârea o să-l părăsească înainte de a ajunge în stradă. Se pare că aşa a fost, pentru că după opt zile îmi telefonă spre a mă invita la o cursă de cai.

— Ai bani de pariuri? i-am spus eu. Iar te-ai căpătuit?

— N-am un chior — a murmurat în pâlnia receptorului. Dar sunt jocheu. Am ajuns la cincizeci şi trei de kilograme.

— Cincizeci şi trei!

— Cincizeci şi două şi opt sute — a precizat Manny.

— Şi la cât o să te opreşti?

— Nu ştiu. Ticălosul ăla nu vrea să spună nimic. Mi-a cerut să lucrez pentru el la experimenta-rea unor prafuri care te fac să surâzi tot timpul. Dar nu mă mai las exploatat, Garrow! Toobie mi-a ajuns.

— Să nu te laşi, Manny — am spus fără convingere.

Am închis aparatul, hotărât să intervin direct. Şeful a fost de acord că afacerea trebuie demascată cu toată energia şi a doua zi, către seară, m-am îndreptat spre biroul firmei „Toobie and Toobie”.

— Ce cauţi aici? m-a întrebat un băieţel care se juca în faţa intrării. Ţi s-a făcut de cucuie?

— Puşlama — am mormăit eu, întorcându-i spatele.

— Nu mă înjura, Garrow — a spus băieţelul. Sunt cel puţin tot atât de supărat ca şi tine.

Era Manny! Purta o bluză cadrilată, o pereche de pantaloni scurţi şi de sub sprâncenele groase, îmbinate, mă aţinteau ochii săi albaştri.

— Manny — am murmurat eu. Parcă ai doisprezece ani...

— Greutate şi înălţime: băiat normal de zece ani şi şase luni — mă corectă el. Mâine voi împlini zece ani. Iar poimâine...

VII

Manny şi-a părăsit de o săptămână familia şi s-a mutat la mine. Ca să nu ne stânjenim, am tras o perdea în jurul patului şi a mesei sale de scris şi pentru ca nimeni să nu-l

calce din nebăgare de seamă, nu mai primesc musafiri.

Manny se scoală devreme, se spală în savonieră, îşi ia ceaiul şi, căţărându-se pe marginea dulapului. scoate reşoul din priză. Dacă n-are chef de scris îl iau la redacţie, învelit în batistă. Dacă simte că-l „furnică tocul”, îşi aşterne memoriile pe nişte confeti înşirate pe un fir subţire, asemeni unor mărgele.

Îl sfătuiesc tot timpul să accepte condiţiile ultimului inventator, dar Manny refuză cu încăpăţânare. Singurul lui vis e să fure câteva pastile de Tarzanol spre a putea să se răfuiască cu domnii „Toobie and Toobie” şi cu prietenii lor. Dar până atunci mă roagă să strecor nevesti-si în mâncare o firimitură din acelea care i-au fost servite lui în banană, pentru ca, micşorând-o, să i-o aduc să stea cu el.

6. Cântecul de luptă al elefanţilor

I

Galland-ul era un oraş pe gustul meu: un bulevard larg, mărginit de mari tufe de magnolia şi de palmieri mexicani, câteva parcuri, străzi liniştite în care nu pătrundea niciodată o maşină şi, mai ales, portul vechi, puţintel dărâmat. Toate păreau că abia îşi trag sufletul pe malul lui Rio Pecos şi în primul rând Set — odinioară cel mai bun dansator din Galland. Seară de seară, după ce băteam centrul şi mă plictiseam de el, după ce luam o îngheţată la „Sure” şi ascultam râsetele gălăgioase ale doamnelor din localitate, plecam încetişor în port, unde-l găseam pe Set în mijlocul bătrânilor lui, urcaţi pe câte o stivă de cărbuni şi fumându-şi pipele. Set era mai înalt cu un cap decât toţi şi purta în ureche un inel de argint mai mare decât oricare alt inel spânzurat într-o ureche de matelot din Galland. Inelul îi amintea de o oarecare Sarah ce fusese în urmă cu trei decenii, iubita lui, dar care plecase cu altul, mai deschis la culoare. Şi cu toate că se scurseseră atâţia ani de-atunci, bătrânul Set continua să-şi fumeze pipa pe malul fluviului, gândindu-se la Sarah.

— S-ar putea să aibă copii mari, acum, master — îmi spunea. S-ar putea să aibă copii ca dumneata, numai că puţin mai negri. Şi stăpâna ei, ce odihneşte întru domnul, a lăsat câţiva copii dintre care unul e doctorul. Tii, şi ce frumoasă era, master! Îţi venea să umbli în patru labe după ea şi s-o laşi să te atingă cu biciul după ceafă! Era frumoasă ca Sarah, numai că ceva mai palidă...

— Am auzit că fiul ei s-a căsătorit cu o femeie încă mai frumoasă, Set.

— Aşa se zice, master, dar nimeni n-a văzut-o la lumina zilei. Trece numai seara prin oraş, cu automobilul.

— Da’ de ce se ascunde, Set?

— Unii spun că obrazul îi e mâncat de un soi de bubuliţe. Alţii ziceau că şchioapătă. Bătrânul Tom, care le sapă grădina, mi-a povestit că într-o seară a văzut-o umblând în patru labe prin curte şi când a dat cu ochii de el a fugit sărind ca un câine,

— Doamna Loofts? am întrebat gâtuit de uimire. Frumoasa doamnă Loofts?

— Chiar dânsa, master.

— Nu cred nici în ruptul capului, Set. Dar nu suntem copii, ci oameni în toată firea. Cum îţi închipui că doamna Loofts se plimba în patru labe?! Sau, poate, e paralizată?

— S-ar putea, master, căci totdeauna oamenii o văd legănându-se într-un balansoar, sau ţeapănă pe capra trăsurii, sau în capul patului sprijinită pe perne.

— Şi, dumneata, Set, crezi şi chestia aia cu obrazul mâncat de bubuliţe?

— Asta n-o mai cred, master. În primul rând pentru că ştiu povestea de la Lizzie care minte de îngheaţă apele. În al doilea rând pentru că Lizzie e femeie, şi în al treilea rând pentru că şi ea a avut de curând nişte bubuliţe pe faţă şi umbla unsă cu tot felul de alifii. În schimb, sunt sigur, master, că doamna Loofts nu râde decât pe o parte.

— Cum, pe o parte?!

— Pe dreapta.

— Atunci e clar, Set. Toate poveştile astea cu şchiopătatul, cu mersul în patru labe, cu râsul pe o parte se datoresc paraliziei. Dumneata Set, îţi aminteşti de Stan şi Bran?

— Cum să nu, master!

— Ei bine, Stan a avut înainte de moarte o hemiplegie a feţii. Adică un obraz tresărea, zâmbea, se încrunta, iar celălalt părea de lemn. Paralizase pe o jumătate a capului.

Set ridică din umeri.

— Ce ţi se pare curios? am insistat. Doamnei Loofts nu i

se putea întâmpla acelaşi lucru cu tot corpul?

— Putea, dar atunci n-ar fi alergat în patru labe. Rămânea în balansoar şi gata.

— Aici cred că n-ai dreptate, Set. Oricum, mă miră că nu mi-ai povestit nimic despre astea niciodată. N-ai mai intrat demult pe domeniul Loofts?

— De trei ani.

— Te-ai certat cu cineva de-acolo?

— Nu, dar stăpânul nou nu mai primeşte pe nimeni.

— Care stăpân?

— Doctorul Loofts.

— Doctorul Loofts?! Păi a venit să se înfunde la Galland când are deschise toate uşile la Filadelfia? Când ia parte la toate congresele internaţionale de biochimie? Ce să caute aici?

— Nu ştiu, master — spuse Set. Să lăsăm pe fiecare cu treburile lui şi să ne fumăm pipa în linişte. Uitaţi-vă, vine Savannah! De patruzeci de ani navighează ferry-boatul ăsta sub comanda lui Doomington! Îl cunoaşteţi, master, pe Doomington?

— Haide, Set — am spus eu nerăbdător — lasă-l în pace pe Doomington. O să călătoresc pe vasul lui, dacă-ţi face plăcere, când o să plec mai departe, pe Rio Pecos până pe Colorado. Acum spune-mi ce caută doctorul Loofts în Galland?

— Nu ştiu, master.

— Bine. Şi de ce nu mai primeşte pe nimeni pe domeniul lor?

— Nu ştiu, master.

— Învârte ceva, necurat pe-acolo, Set?

— Habar n-am, master.

— Bineee... Spune-mi măcar dacă-ţi mai aminteşti cum arată castelul Loofts pe dinăuntru.

— Oh, e foarte frumos — suspină Set. Să mă iertaţi că n-

am mai vrut să vorbesc de domnul doctor, dar am presimţirile mele, master, care mă sfătuiesc să-mi ţin gura. Un negru bătrân ca mine a trecut prin multe în viaţă şi până la urmă capătă un simţ deosebit, care-l trage de mânecă la timp. Dar despre castel, master, pot să vă povestesc orice. Acolo am cunoscut-o pe Sarah.

— Povesteşte, Set.

— Am cunoscut-o pe Sarah, master, la o petrecere a servitorilor, căci pe vremea aceea servitori-mea se aduna în mijlocul lunii mai pe o pajişte a castelului şi dănţuia toată noaptea. Asta era un obicei de pe vremea părinţilor lor, care fuseseră aduşi ca sclavi din Angola şi Congo. Ehe, multe nebunii se mai petreceau acolo, sub lampioanele colorate! Dacă bătrânul Loofts lipsea de la castel petrecerea ţinea două zile încheiate, fiindcă oamenii ştiau că la întoarcere îi bagă iar la jug, aşa că profitau de lipsa lui. Doamna Loofts, aceea care a murit, era şi frumoasă şi bună, iar Sarah era favorita ei.

Când ceilalţi dansau pe pajişte dansul de luptă al elefanţilor, ea ne lua deoparte şi ne dăruia fel de fel de lucruşoare, ba ne şi chema să vizităm castelul şi eu căscam asemenea ochi, că ea râdea tot timpul.

Intrarea, master, se făcea pe câteva trepte de marmură care aveau pe margini două parapete scunde, răsucite ca nişte melci. Treceai apoi sub un fel de cozoroc de sticlă colorată şi intrai în hol. Era un hol mare, ca o magazie, cu multe tablouri şi covoare în care dădeau patru uşi cu mânere aurite şi fiecare ducea în câte o casă separată, căci bătrânul nu voia să fie stingherit de nimeni. Apartamentul doamnei avea pe puţin şase odăi; trei jos şi trei sus, dar ea locuia numai într-una, căptuşită cu piele de Cordoba. Acolo strânsese fel de fel de şaluri de mătase, bijuterii şi păpuşi. Era şi un om de sticlă, master, care putea să-şi mişte mâinile dacă-l învârteai cu o cheiţă. La început mă temeam

de el — eram foarte tânăr şi credeam că dracii umblă printre noi să ne ispitească. Iar omul acela, master... Închipuiţi-vă că purta o pălărie franţuzească, albastră ca cerul, cu pană de cocoş şi era încălţat cu cizme roşii. Doamna spunea că înfăţişează un soldat francez, din aceia care au venit să lupte alături de generalul Washington, când s-au bătut americanii cu englezii. Era foarte frumos, master...

Set se opri din povestit cu ochii pironiţi în gol şi se posomori.

— Ce s-a întâmplat, Set? l-am întrebat eu. Omuleţul ăsta îţi aminteşte prea mult de Sarah? Lasă-l atunci şi treci mai departe.

— Nu, master, nu de asta.

— Dar atunci?

Set mă privi cu teamă şi neîncredere. Era prima dată, de când îl cunoaştem, că mă privea astfel şi m-am gândit că într-o clipă aş putea pierde tot ce câştigasem în două săptămâni. Trebuia să par indiferent, chiar plictisit de tot ce-mi spunea şi să corectez blestematul de... „treci mai departe” ce-mi scăpase fără voie.

— Treci mai departe — am repetat eu. Dă-l dracului de castel. Parcă e treaba mea sau a ta să ne băgăm nasul în ce învârtesc ăia pe acolo.

— Mde... spuse Set în doi peri.

— Fiecare face, la urma urmei, ce vrea. Anul trecut pe vremea asta am cunoscut pe unul care inventase o maşină de tuns gâşte. Lumea credea că o să scoată din atelierul lui un fel de semănătoare şi când colo dânsul bărbierea orătăniile ca să capete fulgi.

— Şi nu le tăia de tot? întrebă Set înveselit.

— Ba mai lua şi câte un cap de gâscă printre fulgi, ceea ce nu-l speria prea tare şi-i dădea înainte să-şi breveteze maşina. Dar asta încă nu era nimic pe lângă ce-am văzut

odată, în nord, lângă marile lacuri, unde-şi făcuse unul o crescătorie de licurici.

— Licurici?! exclamă Set căscând gura.

— Licurici, băiete. Îi îngrăşa şi-i lustruia că arătau ca nişte globuşoare de grădină şi-i potrivea pe culori. Avea licurici galbeni, verzi, roşii, care zburau de colo până colo şi oamenii veneau şi-i cumpărau ca să-i poarte la rever. Ăia mai mari dădeau atâta lumină că puteai citi o carte la zece paşi de ei. Numai că bietului om i s-a înfundat până la urmă.

— De ce, master?

— Nişte puşlamale au declarat că e ceva necurat la mijloc, că îngraşă licuricii cu farmece.

— Şi?!

— Şi au mai venit şi doamnele de la protecţia animalelor şi ramoliţii de la „Cei mai buni amici ai naturii” şi vreo doi bijutieri care se temeau că le face concurenţă şi a ieşit o dandana de nu s-a mai descurcat nimeni.

— Oamenii sunt răi — spuse Set filosofic. Dacă s-au legat până şi de bietul om care creştea licurici! Sunt răi oamenii, master. Şi dacă cineva face un lucru bun, ceilalţi sar pe dânsul şi nu îl lasă până nu-l doboară.

— Aşa s-a întâmplat şi cu doctorul Loofts acum un an — am spus pe cât puteam de naiv. A început să experimenteze nişte transplantări de ţesuturi şi colegii lui nu s-au lăsat până nu l-au dat în judecată că lucrează pe viu. Dar asta era o minciună, Set, şi într-înşii vorbea numai invidia.

— Se poate — încuviinţă Set, prudent.

— I-ascultă — i-am spus cu voce scăzută. Mi se pare că ţi-e teamă de mine. Dacă-i pe-aşa, n-ai decât. Sunt sătul de oameni care se tem şi care se uită de trei ori împrejur înainte de a sufla o vorbă. La revedere.

— Oh, nu vă supăraţi, master — spuse el cu căldură. Ştiu

că nu vreţi să mă trageţi de limbă, dar nu-mi place să vorbesc despre castel.

— Treaba ta — am spus eu. Dar mă interesează întotdeauna să ştiu cum trăiau oamenii înainte şi sunt în stare să ascult la poveşti toată ziua şi toată noaptea. Dar acum, gata. La revedere!

— Nu plecaţi, master — spuse el sărind în picioare. Haide, staţi jos că vă istorisesc de-o să vi se ridice părul în cap. Doar am trăit cincizeci de ani pe Colorado şi Rio Pecos şi apa asta mi-a trecut toată printre degete, cum trece nisipul printre degetele căutătorilor de aur.

— Fie — am spus reaşezându-mă. Dar fiindcă m-ai oprit, cântă-mi măcar cântecul de luptă al elefanţilor.

— De ce, master?

— „De ce", „de ce"! Orice-ţi spun, mă întrebi „de ce"? Nu mi-ai povestit acum cinci minute despre serbările de pe pajiştea cea mare? Nu mi-ai spus că strămoşii tăi cântau cântecul de luptă al elefanţilor?

— Bine, dar asta se întâmpla acum treizeci de ani!

— Cu atât mai mult.

— Şi nu e voie — spuse Set încăpăţânat.

— Ce nu e voie?

— Nu e voie de cântat.

— E un cântec sfânt?

— E sfânt— încuviinţă Set cu grabă. E sfânt.

— Îmi pare rău, Set, dar de data asta nu te cred. Şi-mi pare cu atât mai rău, cu cât ţin foarte mult să-l aud. Îţi promit că nu voi spune nimănui nimic şi o să uit totul numaidecât.

— Dar de ce, master?

— Ce fel de „de ce"?

— De ce vreţi să-l auziţi cu tot dinadinsul?

— Pentru că îmi plac melodiile negre. Unora le place să bea, alţii fug după femei, iar eu mă omor după cântecele

negrilor! Haide, Set, dă-i drumul. Măcar melodia.

Înainte de a-mi spune „nu” am scos o hârtie de cinci dolari şi i-am întins-o.

— Mde... făcu el. Master dă cinci dolari pentru un cântec. Asta nu-i a bine. Cinci dolari să auzi o melodie de la Set care are o voce de râşniţă. Pentru banii ăştia ar trebui să car saci două zile. Cinci dolari!...

Mă cercetă de sus şi până jos, apoi mă trase spre el.

— Vi-l cânt la ureche — spuse el — şi să-l uitaţi numaidecât.

Am încuviinţat.

— Oooh... oooh... gemu Set. Mnongo-mga, mnon-go-ga... oooh... oooh, oh... oh... aia-ia... mnongo-mga...

Cânta gros şi răguşit şi ceea ce-mi păruse la început un bocet se transformă într-un cântec aţâţă-tor, sălbatic, un cântec de triumf.

„Mnongo mga... mnongo mga...” erau cuvintele pe care mi le repetase şi beţivanul de Charlie, stâlcindu-şi limba. „Mnongo-mga...”

— Atât e, master, spuse Set, respirând repede. Dumnezeu să mă apere.

— Fleacuri — am mormăit eu. Ţine banii. Te am pus să-l cânţi numai ca să scapi de frica asta care nu-ţi dă pace. La drept vorbind n-am înţeles nimic din ce-ai cântat şi puţin mă interesează. Dar melodia e frumoasă.

Set ridică din umeri şi împăturind cei cinci dolari îi băgă în buzunarul pantalonilor.

— Şi cu omuleţul de sticlă cum e? am întrebat surâzând. Cred că despre asta e voie să vorbeşti.

Set înghiţi în sec şi-mi făcu semn să mă apropii de el.

— Umblă — şopti el. Umblă prin castel.

Am izbucnit în râs:

— Şi ce te miri? Nu mi-ai spus chiar dumneata, înainte, că avea o cheiţă pe care i-o răsuceai? Şi nu-şi mişca mâinile?

Tot aşa, foarte bine, îşi mişcă şi picioarele.

— Credeţi, master?

— Sunt sigur, Set. Dacă numai de asta te-ai oprit din povestit, te rog să continui.

— Credeţi, master? repetă Set, absent. Să-i fi pus un arc şi la picioare?

— De ce nu? N-ai văzut jucării şi mai grozave ca asta? Bătrâna doamnă Loofts nu mai avea nimic altceva?

— Oh, ba da. Avea fel de fel de figuri de ghips, şi chiar jucării, dar care nu se mişcau. Era ca un copil doamna Loofts, doamna Loofts de atunci. Râdea tot timpul, se juca... Uneori înhăma calul la trăsură şi o plimbam pe malul fluviului ore întregi. Ea bătea din palme şi cânta, şi Sarah îi culegea flori. Era foarte frumos, master. Trăsura avea felinare de bronz într-o parte şi într-alta, şi un clopoţel de argint care se auzea până departe...

Set oftă şi-şi plecă fruntea pe braţe.

— Apoi, când Sarah a fugit cu celălalt, m-am îmbarcat şi n-am mai dat pe aici vreme de douăzeci de ani. Nici acum n-aş fi rămas, dar am cunoscut-o pe Lizzie şi... m-am oprit din nou aici, master. Lizzie o să plece de la castel peste câteva luni, o să ne cumpărăm o casă în marginea oraşului şi o să cultiv sfeclă. Asta se plăteşte bine încă. Puţină sfeclă, o vacă, doi porci... O să-mi aduc şi un nepot, să-l cresc.

Set se ridică în picioare şi se înclină respectuos.

— Trebuie să plec, master. Asta e ora când Lizzie îmi aduce mâncarea la poarta castelului.

— Vin şi eu cu dumneata — am spus — dar haide s-o luăm în josul portului.

— Pe acolo e pustiu, maşter.

— Cu atât mai bine. E mai multă linişte. Urcăm apoi râpa şi trecem prin pădurice,

— Acum, seara?!

— Ţi-e frică, Set? Ce primejdie poate ascunde biata pădurice?

— Nu e vorba de primejdie, aşa cum credeţi dumneavoastră, însă acolo e cimitirul foştilor sclavi de pe domeniul Loofts, maşter. Abia se mai vede câte o cruce, dar mie nu-mi place să mă prindă întunericul printre morminte.

— Bine — am spus — cunosc oameni mai învăţaţi decât dumneata, Set, care s-ar teme la fel de tare. O să ocolim păduricea şi o să trecem prin spatele terenului de baschet. E mai bine aşa?

— E mai bine — răspunse Set. Pe drumul ăsta rămânem tot timpul în marginea fluviului şi puteţi vedea până departe vapoarele care urcă în susul apei.

Pornirăm alături trecând pe sub vechea fabrică de var, apoi pe lângă micile nave urcate pe schele aşteptând să li se închidă coastele cu plăci nituite şi urcarăm poteca ce ducea spre buza râpei. De sus, fluviul părea cenuşiu şi uleios, abia ducându-şi apele încărcate cu bărcuţe şi vapoare vechi. Remorchere, şalupe şi ferry-boaturi se opinteau în susul apei şi sirenele lor abia de răzbăteau până la noi.

— Pădurea e acolo — spuse Set — unde se vede ca un perete negru. S-o luăm peste câmp, drept înainte. O să ajungem la castel pe lumină.

Pe măsură ce ne depărtam de mal liniştea se aşternea din ce în ce mai adâncă, până când ne cuprinse cu totul. Mergeam tăcuţi unul lângă altul, ocolind muşuroaiele şi privind luminiţele oraşului ce pâlpâiau palid sub cerul încă luminos, de un albastru-verzui.

Deodată Set se opri şi-mi făcu semn să stau pe loc. Îşi duse palma la urechea de care-i atârna inelul de argint şi se cutremură înfiorat.

— Mai repede, master — spuse el, răguşit. V-am spus să nu trecem prin apropierea pădurii.

— Dar ce vezi, Set? am întrebat. Ai observat ceva?

— Nu văd, aud — spuse el surescitat. Aud, şi asta îmi ajunge. Credeam că urechea mea neagră o să fie ferită pe veci de sunetul ăsta, dar aşa mi-a fost scris să nu-mi găsesc liniştea nici la bătrâneţe.

— Dar ce auzi?! am spus eu, intrigat. Vorbeşte odată, omule!

— Dumneavoastră n-auziţi nimic?

M-am oprit cu urechea aţintită în direcţia pădurii şi mi s-a părut că prind un clinchet subţirel. Dar de jur împrejur nu se vedea ţipenie de om, nici măcar pe drumeagul plin de hârtoape la care ajunsesem.

— Da. Se aude un clopoţel, am spus iritat. Crezi că morţii se plimbă cu clopoţei la gât? Eşti marinar, ai umblat pe Colorado de la cap la coadă de zece ori şi te sperii de un clopoţel?!

— Nu e „un clopoţel” — spuse el sumbru. E clopoţelul acela!

— Care? Care „acela”?

— Clopoţelul de la trăsura bătrânei doamne.

— Ţi se pare, Set. Vrei să recunoşti un clinchet după treizeci de ani?

— Îl recunosc, maşter. Am ureche bună.

— Şi chiar dacă ar fi clopoţelul ăla, ce-ai avea împotrivă?

— Ce-aş avea împotrivă? repetă Set uluit.

— Da, am spus eu. Ce-ai avea împotrivă?

— Păi dacă sună clopoţelul înseamnă că e prins la trăsură — spuse el — şi că trăsura merge!

— Şi ce e dacă merge?! am strigat eu. Să meargă sănătoasă! Poate că tinerei doamne Loofts i-a venit poftă să se plimbe cu trăsura bătrânei doamne Loofts. Treaba ei!

— Tânăra-doamnă-cu-trăsura-bătrânei-doamne — silabisi Set. Dar n-au vizitiu, master!

— Şi ţi se pare un lucru atât de greu să mâi un cal? Sau îţi

închipui că trăsura umblă singură?

— Nu, nu, nu — mă opri Set îngrozit. Oh, nu, master! Cum o să umble trăsura singură?! Oh, nu, nu, nu, master! Nici nu trebuia să spuneţi aşa ceva!

— Dar nu eu spun toate drăcoveniile astea, ci dumneata, Set. Mai întâi că te temi de nişte oameni care au murit demult, apoi ai recunoscut dintre cincizeci de mii de sunete unul care ar fi, cică, al unui clopoţel pe care nu l-ai mai ascultat de zeci de ani. Şi pe deasupra clopoţelul ar fi prins la o trăsură care umblă singură! Haide, Set, te întreci cu gluma.

— Şi asta?! spuse el rotindu-şi ochii în cap. Asta ce e?

Privii spre pădurice şi văzui venind spre noi o trăsură sau o căruţă trasă de doi cai.

— E o trăsură — am spus.

— Din pădure! spuse Set cu voce spartă. Din pădure! Pădurea e pe domeniul Loofts. Repede, master.

Înainte de a mai putea spune ceva, Set o luă la fugă spre oraş şi în zece secunde dispăru după gardul terenului de baschet. Am ridicat mâinile în semn de neputinţă şi, aprinzându-mi o ţigară, am rămas să aştept trăsura buclucaşă. Se vedeau bine caii care trăgeau la ham şi, mai puţin, vizitiul care îi mâna. Clopoţelul, în schimb, suna pătrunzător şi m-am gândit că clinchetul acesta o să-i imprime lui Set o viteză de treizeci de kilometri pe oră.

Se distinse apoi şi trăsura şi am recunoscut-o a fi cea din povestirea lui Set. Era joasă, îngustă, amintind un landou, şi de o parte şi de alta se clătinau două felinare mari de bronz. Pe perna din spate era aşezată o doamnă cu voaletă şi un domn cu pălărie de pai despre care mi-am închipuit că e doctorul Loofts. Trăsura ajunsese la cel mult treizeci de metri de mine, când vizitiul smuci hăţurile şi o întoarse. Caii se răsuciră în loc, gata să dea landoul peste cap, iar vizitiul îşi pierdu pălăria pe care o purta îndesată până la urechi. Şi

atunci am văzut că dedesubt avea un tricorn albastru ca cerul, cu o pană mare de cocoş, iar obrazul lui, ca şi mâna în care ţinea hăţurile, erau din sticlă, din cea mai fină şi mai transparentă sticlă!

II

De obicei nu mă pierd prea uşor cu firea, dar în clipa aceea am rămas pironit locului şi m-am ciupit de câteva ori ca să mă conving că nu visez. Trăsura se depărta într-un galop turbat, hurducându-se şi părând gata să-şi piardă roţile la fiecare hop, iar clopoţelul suna cu disperare. Vizitiul sălta pe capră ca o păpuşă de bâlci şi călătorii se izbeau unul de altul cu toate că se apucaseră zdravăn de pereţii laterali. Curând totul dispăru în pădurice, iar eu am început să caut şapca pierdută de vizitiu. Am găsit-o în marginea drumeagului şi ridicând-o am răsucit-o pe toate feţele. Era o şapcă obişnuită, cenuşie, din pânză groasă, mare şi cu cozorocul îndoit. În interior se zărea o pată umedă, ca de sudoare, dar atingând-o mi-am dat seama că e clei. Şapca fusese lipită de creştetul pe care-l acoperise. Mi-am aşezat-o cu grijă la subsuoară şi am pornit pe urmele trăsurii.

Drumul dispărea mereu, confundându-se cu solul pietros acoperit de o vegetaţie aspră şi până la urmă se pierdu cu totul în dreptul unui yucca ţepos şi zbârlit, denumit prin partea locului — ca şi în întregul sud — baioneta spaniolă. Ocolii cu băgare de seamă arborele ce-şi îndrepta spre mine lăncile verzi şi mă afundai într-un soi de depresiune rotundă acoperită cu cactuşi pitici. Cine a călătorit prin Arizona şi Texas, şi mai ales prin New-Mexico, de-a lungul lui Rio Grande şi Rio Pecos, cunoaşte aceste aglomerări de

arici vegetali pe care nici vântul nu le poate străbate. Şi cu toate astea echipajul doctorului Loofts trebuia să se fi strecurat pe undeva! Pornii de-a lungul masei verzi şi, într-adevăr, descoperii o spărtură sinuoasă ce se îndrepta către pădurea din apropiere. Poteca nu avea mai mult de şase picioare lăţime şi mă uimi îndemânarea vizitiului care mânase caii prin acest coridor mărginit de mii de ace. În ciuda canonului la care fuseseră supuse, animalele alergaseră destul de repede. Trăsura nu se mai zărea de loc, dar eu continuam să înaintez orientându-mă după sunetul din ce în ce mai depărtat al clopoţelului.

Aglomerarea de cactuşi se termină brusc chiar în marginea păduricii de palmieri păroşi, din soiul acela care aduce la prima vedere cu o căpiţă de evantaie verzi. Erau arbori bătrâni şi cu toate astea nespus de proaspeţi, umbroşi — o replică dată de palmieri sălciilor plângătoare. Continuai să alerg, lăsându-mă biciuit de evantaiele lor şi în curând mă trezii într-un luminiş presărat cu madrono[*9], mult mai mari decât cei pe care-i văzusem în California. Frunzele lor prelungi şi lucioase, de un verde închis, adăposteau ciorchini de fructe roşii ce dau luminişului un aer nespus de înveselitor. Mă oprii o clipă, gâfâind, şi atunci zării printre trunchiurile netede ale arbuştilor o plasă metalică care despărţea luminişul în două. Deci asta era! Alergasem prosteşte crezând că o să pot pătrunde în domeniul Loofts pe un drum neştiut de nimeni, în ciuda celor povestite de Set despre bariera metalică!

Plasa de oţel nu era prea înaltă, dar ştiam că e pusă sub tensiune. Nepoftiţii care încercaseră s-o sară se aleseseră cu o scuturătură zdravănă şi dăduseră bir cu fugiţii. Dar trăsura pe unde trecuse? Era o poartă anume sau exista o deschidere mascată de arbuşti? Trecând din madrono în

---

9[*] Madrono sau madrone (lat. arbustus menzieri) arbust răspîndit pe coastele Californiei, în Texas etc. (n.a.)

madrono, fără a mă depărta de gardul metalic, pornii să examinez ochiurile subţiri de sârmă. Mergeam din ce în ce mai repede, căci amurgul era aproape şi în curând avea să se aştearnă întunericul. În jurul meu arbuştii se răriră şi făcură loc unui pâlc de palmieri albaştri, înalţi de douăzeci de picioare al căror strat gros de frunze moarte mărturisea o vârstă destul de înaintată. Florile lor roşii spânzurau deasupra capului meu asemeni unor lustre şi fructele negre, lemnoase, se izbeau între ele cu un zgomot sec. Şovăii o fracţiune de secundă, apoi începui să mă caţăr pe trunchiul cel mai apropiat de plasa de sârmă. Apucam cu toată palma frunzele uscate şi lipindu-mă cu pieptul de masa aspră şi moale totodată urcam fără să ţin seama că-mi sfâşii hainele şi că pantalonii mi s-au făcut ferfeniţă. Ajunsei sub coroana de frunze evantai şi răsucindu-mă pe o parte mă pregătii să sar peste plasa metalică de la douăsprezece picioare înălţime. Dar înainte de a găsi poziţia cea mai favorabilă, auzii un chicotit scurt deasupra mea şi o aripă uriaşă mă izbi cu putere, îmi pierdui echilibrul şi fui aruncat pe o parte, nu însă înainte de a vedea un condor imens, bătând stângaci din aripi şi dispărând pe sub buchetele de frunze ale palmierilor albaştri. Din fericire, de cealaltă parte a gardului se înălţa un mănunchi de madrono, care mă primi asemeni unei saltele elastice. Avui senzaţia de a primi câteva lovituri de baston de jos în sus, şi mă trezii călare pe o încâlcitură de crengi lucioase şi ciorchini cu fructe roşii, lovit, zgâriat, zdrenţuit.

În sfârşit, eram pe domeniul Loofts. Descălecai de pe crengile arbuştilor, gemând la fiecare mişcare şi încercând să descopăr pasărea care, lovindu-mă, îmi prelungise saltul cu cel puţin două picioare. Dar evantaiele palmierilor albaştri se odihneau nemişcate şi liniştea adâncă nu era tulburată decât de foşnetul gângăniilor.

Condori pe Colorado! Va să zică era adevărat! Vagabondul nu minţise! Set îi închisese mereu gura numindu-l beţivan nebun şi om de nimic, dar el nu minţise povestindu-ne despre păsările uriaşe care zburaseră deasupra lui. Era într-adevăr un beţivan şi un om de nimic, Charlie şi tot Galland-ul îl cunoştea ca pe un cal breaz. Când în urmă cu câteva zile ne istorisise aventura lui toţi îl luaseră peste picior şi-şi bătuseră joc de el. Charlie povestea că plecase beat mort de la cârciumă şi că pentru a tăia drumul spre oraş o luase peste râpă, prin spatele terenului de baschet. Se rătăcise însă şi pentru a nu nimeri în lanţul de cactuşi pitici făcuse un ocol mare. Nu-şi amintea cât mersese, dar se jura că ajunsese într-un luminiş de madrono unde adormise. Se trezise cam pe la miezul nopţii şi, în lumina lunii, văzuse nişte păsări uriaşe rotindu-se prin aer. Una din ele se lăsase lângă el, îl scuturase şi văzând că e beat începu să râdă. De spaimă, Charlie sări drept în picioare şi o luă la fugă spre port unde ajunse cam spre dimineaţă, după ce făcuse nenumărate ocoluri prin pădurea care nu se mai termina. Când istorisise toate astea, la cârciuma din port, Charlie încasă pe nemestecate vreo treizeci de pumni pentru că susţinea sus şi tare că pasărea râsese cu accent străin.

„Unde ai văzut un condor cu accent străin? îl întrebau mucaliţii. Condorii sunt cunoscuţi prin pronunţia lor corectă şi cele mai frumoase poezii americane sunt scrise de condori”. Singurul cu adevărat furios se arătase a fi Set, care nu-l mai scotea pe Charlie din beţiv nebun şi om de nimic.

Şi iată că păsările uriaşe existau! Era uluitor! Cum se putuseră aclimatiza aceste zburătoare ale Cordilierilor în ariditatea climei din New-Mexico? Şi cum se odihneau pe crengile palmierilor, ele, obişnuite cu înălţimile de piatră de peste opt mii de picioare? Gândindu-mă la toate astea

continuam să înaintez prin marele parc botanic în care palmierii sudului se învecinau cu cele mai felurite specii de arbuşti şi cactacee. Străbătui câteva mici luminişuri şi printre trunchii din ce în ce mai rari ai arborilor se întrezări peretele unei clădiri. Zgomotele se transformară într-un zvon de glasuri, apoi răsună o voce ascuţită de femeie:

— Nu mai vreau. Nu mai pot. Ucide-mă mai bine şi gata.

— Christina — spuse o voce groasă, o voce deosebit de caldă — linişteşte-te. Nimeni n-a văzut nimic.

— Jocul ăsta e absurd, idiot, oribil — se precipită glasul femeii. Îţi spun că m-am săturat. Haide, du-mă sus.

— Nu vrei să mergi singură?

— Nu pot! ţipă femeia.

— Haide, încearcă — spuse mângâietor vocea groasă. Măcar câţiva paşi. Haide… puţin.

Se auzi un geamăt, apoi o bufnitură.

— Uite, uite, uite — ţipa femeia printre hohote de plâns. Ai mai văzut o dată. Dacă nu vrei să mă ajuţi tu, lasă-l pe François. Trimite-l la mine. François, vino aici…

— Christina, trebuie să ai puţină voinţă — spuse bărbatul. Cu puţină voinţă o să poţi merge în curând. Dă-mi braţul. Aşa, stângul… Stângul am spus… Sprijină-l bine. Acum dreptul… Lasă-te pe el. Mai mult. Pe toată talpa. Ridică puţin călcâiul. Aşa… Acum vârful. Du talpa puţin înainte. Gata. Las-o jos. Nu aşa! Întâi călcâiul… Bine…

— Gata! gemu femeia. Gata! Sus! Vreau sus. Vreau în cameră!

Am înaintat, trecând de la un arbore la altul şi în dreapta mea apăru faţada unei vile demodate, dar plină de farmec. O scară largă, de marmură albă, străjuită de două balustrade groase, cu spirale în capete, urca spre o uşă de fier forjat, deasupra căreia spânzura un cozoroc de vitralii colorate, în faţa scării aştepta trăsura cu felinare de bronz, iar bărbatul cu pălăria de pai o ducea în braţe pe doamna

cu voaletă. Urcă încet cele câteva trepte, împinse uşa cu umărul şi dispăru. Se scurseră câteva minute, vreme în care mă apropiai şi mai mult, pitindu-mă sub un tufiş şi aşteptând să văd cele ce aveau să urmeze. În sfârşit, bărbatul care presupuneam a fi doctorul Loofts reapăru îndreptându-şi hainele şi apropiindu-se de vizitiul ce nu se mişcase de pe capră, îl apucă de mână spunând:

— Jos, François.

Cu mişcări ţepene vizitiul sări sunând din încheieturi ca o tavă plină cu pahare. Bărbatul îl răsuci cu faţa la scări şi fără a-i da drumul la mână porunci:

— Urcă.

Picioarele încălţate cu cizme de safian roşu porniră să urce treptele şi continuară să se mişte şi după ce stăpânul lor ajunsese în capul scării.

— Opreşte picioarele, François — spuse bărbatul. întinde mâna acum, apucă clanţa. Nu uşa, clanţa... clanţa... Asta la care mă uit. Apasă. Împinge.

Vizitiul izbi uşa cu umărul şi se auzi un clinchet ascuţit.

— Încet, că te spargi — spuse alarmat bărbatul. Încet... Norocul tău că eşti incasabil. Haide, încă puţin.

Vizitiul apăsă clanţa mai cu putere şi dispăru înăuntru urmat de bărbatul cu pălărie de pai.

III

Uşa nu rămase multă vreme închisă căci apăru o negresă de vreo patruzeci de ani, voinică, cu o scufă albă împodobită cu dantele şi în care mi s-a părut că o recunosc pe Lizzie din povestirile lui Set. Ea coborî vioaie treptele, se apropie de cai şi tot vorbindu-le, începu să-i deshame. Era aproape gata cu treaba asta când una din ferestrele de sus se deschise şi bărbatul pe care-l mai văzusem, de astă dată

îmbrăcat cu o bluză albă şi cu o scufă de chirurg, strigă:

— Lizzie! Du caii întâi la raze şi apoi la grajd. Roagă-l pe Robby să-i pună să danseze puţin înainte de culcare şi să-mi aducă filmul mişcărilor lor încă astă seară. Şi să nu mă deranjeze nimeni până la ora zece, căci lucrez în laboratorul mic.

— Bine, doc — răspunse Lizzie înclinându-se. O să mă duc eu diseară după film.

— Eram să uit de ciocan — spuse bărbatul. Azi mi s-a părut foarte obosit. Spune-i lui Robby că i-a dat prea puţină mâncare.

— Bine, doc — răspunse Lizzie înclinându-se din nou. O să-i spun domnului Robby că dă prea puţină mâncare ciocanului.

Doctorul plecă de la fereastră şi Lizzie dispăru în adâncul parcului ducând animalele după ea.

Totul aducea atât de mult a basm, încât fără să mă mai ascund, am traversat pajiştea şi urcând în fugă treptele am deschis uşa de fier forjat. Aş minţi dacă aş spune că mă aşteptam să dau peste anume lucruri. Orice mi se părea posibil şi tocmai asta îmi plăcea şi mă aţâţa, ca şi cum aş fi luat parte la un joc cu surprize.

Holul mare în care pătrunsesem era tocmai acela din povestirea lui Set. În mijloc spânzura un policandru de cristal, cu pandante şi rozete, iar pereţii erau acoperiţi de tablouri de familie. De jur împrejur, se înşirau scrinuri grele şi gheridoane de bronz, ca într-o hală de vechituri. La dreapta şi la stânga, sub mici frontoane de stucărie, cât se poate de demodate, se adânceau patru uşi masive. Rând pe rând le-am încercat clanţele şi deschizând a doua uşă din stânga am pătruns într-o cameră scundă şi întunecoasă, cu pereţii acoperiţi de o bibliotecă. Am trecut mai departe şi m-am pomenit într-o încăpere în care domnea o căldură înăbuşitoare. Mi-am ţinut răsuflarea câteva clipe trăgând cu

urechea. Mă temeam să nu fi nimerit în iatacul doamnei Loofts care, fără îndoială că ar fi privit cu oarecare neplăcere apariţia mea. Dar cum nu se auzea niciun sunet, decât un foarte slab clipocit ca de robinet prost închis, am rămas pe loc încercând să mă acomodez cu semiîntunericul.

Mai întâi am deosebit conturul ferestrelor, acoperite cu perdele de culoare închisă, apoi lucirea stinsă a ceva ce părea a fi ecranul unui televizor. S-au desprins rând pe rând din întuneric busturi masive aşezate pe un raft, statui, vase cu gâtul lung. Mă aflam într-un soi de muzeu de familie şi singurul lucru care-mi părea bizar era clipocitul robinetului şi mirosul iute, cunoscut parcă, ce-mi gâdila nările. Pipăind cu grijă pereţii, am apăsat câteva butoane până când se auzi un declic şi mă trezii scăldat intr-o lumină caldă, galbenă. În faţa mea, ţeapăn, cu mâinile lipite de vipuşca pantalonului, se afla vizitiul de sticlă. Tricornul îi strălucea violaceu în lumina lămâioasă şi ochii săi albaştri păreau a se fi înverzit. Avea un aer marţial, cu nasul ridicat în vânt, cu fruntea sus, şi o mică rosătură pe umăr indica locul unde odinioară îşi rezema puşca. Era totul din sticlă, şi cordonul, şi tunica încheiată până la gât cu nasturi aurii, numai cizmele le avea din safian roşu, demne de însuşi generalul Lafayette al cărui umil soldat trebuie să fi fost. Alături de el odihnea un mic Buda cu picioarele încrucişate şi pu-ţin mai încolo o păpuşă mare de cauciuc, înfăţişând un băiat cu buzele ţuguiate gata să fluiere. Ceea ce îmi păruseră a fi nişte rafturi, era o reţea de tuburi din plastic, făcând legătura între vase de diferite mărimi semitransparente şi pline cu lichide. Păpuşile — în afara soldatului-vizitiu — erau aşezate pe câte un stativ şi din loc în loc se aflau şi alte stative ce purtau obiecte a căror formă era greu de definit. Cele mai multe păreau a aparţine artei abstracte — un cilindru ascuţit aşezat oblic, un altul în formă de inel, o

pară ciobită, doi paralelipipezi reprezentând o pereche de îndrăgostiţi.

Lumina de culoarea lămâiei era foarte obositoare căci simţeam din ce în ce mai imperios nevoia de a clipi. Un rictus uşor îmi ridică buza de sus şi o puternică senzaţie de strănut mă făcu să respir iute de câteva ori. Dar nu strănutai şi senzaţia se intensifică silindu-mă să-mi mişc nările într-un ritm accelerat. Pielea de pe frunte îmi fu cuprinsă de aceeaşi pulsaţie, apoi urechile şi simţii că tot obrazul meu se mişcă, crispându-se din ce în ce mai violent. Mi-am cuprins faţa între palme, dar ea continua să zvâcnească şi sub influenţa acestei convulsii degetele mi se îndoiră şi se strânseră ca nişte gheare. Bicepşii continuară şi ei aceiaşi mişcare şi m-am pomenit smucindu-mi capul, gata să mi-l smulg de pe umeri. Răspunzând unei comenzi străine de mine, omoplaţii îmi tresăriră, apoi muşchii lungi ai coapselor şi fui cuprins de o adevărată furie a mişcării. Clipeam, gâfâiam, săream, dădeam din mâini, fără să mă pot opri şi parcă din ce în ce mai repede, ca şi cum aş fi galopat. Respiraţia îmi devenise întretăiată şi şuierătoare, inima îmi bătea înnebunită şi un fluierat strident îmi sfâşie urechea. Pe sub pleoapele ce mi se zbăteau, am apucat să văd că cel care fluieră e băiatul de cauciuc. Obrajii i se umflaseră în urma efortului, dar el continua să sufle ca turbat, în vreme ce micul Buda îi zâmbea clătinând din cap, iar soldatul de sticlă se silea să desfacă legătura de plastic ce-l prindea de perete. Obiectele fără formă aflate pe stative zvâcniră şi cel care amintea o pară începu să fugă prin cameră pigulind.

Fluieratul deveni tăios, străpungându-mi dureros urechea şi mă văzui înconjurat de toate bucăţile acelea scurte, strâmbe, retezate, care se rostogoleau, se îndoiau, ţopăiau izbindu-se între ele. În mijlocul lor mă rostogoleam şi ţopăiam şi eu, frângându-mi braţele şi horcăind.

Brusc, lumina se stinse şi se auzi un pocnet slab. Un val de căldură mă inundă, mă ridică foarte sus şi începu să mă legene. Înainte de a lovi podeaua cu capul, înţelesei că-mi pierd cunoştinţa.

IV

Încet, încet îmi reveneam. Vârtejul care mă purtase rotindu-mă la nesfârşit se domoli. Îmi întinsei cu teamă mâinile şi ele se supuseră, apoi făcui aceiaşi mişcare cu picioarele. Îmi îndoii ceafa şi ea nu se crispă, clipii din ochi, îmi umflai obrajii şi fluturai palmele prin aer. Mişcările îmi erau moi şi line şi asta mă făcu să scot un oftat de mulţumire. Apoi îndrăznii să deschid ochii. Printre genele pe jumătate lăsate văzui chipul înţepenit al soldatului de sticlă, reţeaua de conducte colorate şi o frunte bombată de femeie care mă privea întrebător.

— Haide, Robby, haide — şuşoti ea. Nu te teme. Eu sunt Christina Loofts. Am oprit scurgerea limoniului. Dacă iubitul meu Cambyse n-ar fi fluierat atât de tare, n-aş fi ajuns la vreme pentru a întrerupe ciclul.

— Eu... eu... eu — am spus — eu…

— Lasă. Nu vorbi — urmă femeia. Încearcă să te ridici în capul oaselor.

Am deschis ochii de-a binelea şi am zâmbit. Mă simţeam nespus de relaxat, dar îmi era grozav de lene să mă mişc. Zăceam culcat pe spate, lângă unul din pereţi, şi deasupra mea era aplecată o femeie cu părul strâns, cu fruntea bombată, ca de copil şi cu nişte imenşi ochi căprui.

— Te simţi puţin mototolit, nu?... întrebă ea. Parcă a şters cineva praful cu dumneata? Mi s-a întâmplat şi mie odată. Am dat drumul limoniului şi am adormit. Dacă Loofts nu s-ar fi întors la timp… Haide, încearcă din nou să te ridici. Ştiu

că ţi-e tare lene, ţi-e lene până în vârful unghiilor, dar n-ai încotro. Spune, îţi dai seama măcar că lumina e alta?

Am încuviinţat coborând pleoapele. Lumina era albă, lăptoasă şi te trăgea la somn.

— Ei, asta e bine — urmă ea. Eu nu mi-am dat seama prima dată. Zile de-a rândul mi-a fost teamă să deschid ochii ca să nu dau de culoarea aia blestemată de lămâie. Mai târziu m-am obişnuit. Loofts spune că merg spre vindecare şi cred că are dreptate. Numai dacă Scrooge ar mai întârzia! Vai, dacă ai şti ce tare mă tem de Scrooge! Şi nu l-am văzut niciodată! îl cunosc numai din povestiri-le lui Loofts. Şi pe dumneata te ştiu tot din povestirile lui. Ghici după ce te-am recunoscut?!

Am zâmbit din nou şi am murmurat.

— Nu ştiu.

— Nu eşti prea perspicace după ce-ai înghiţit un metru cub de limoniu. După şapcă!... După şapcă, te-am recunoscut, Robby! Nu te supăra că-ţi spun pe nume, dar aşa obişnuiesc. Loofts mi-a povestit că umbli tot timpul cu şapca asta caraghioasă. Ţi-a furat-o ieri în glumă şi i-a lipit-o pe cap lui François, dar văd că mai ai una! Colecţionezi băscuţe cu cozoroc?

— Nu... am murmurat... Am numai două. Sunt foarte practice...

— Auzi, Robby — şopti ea. Eu n-am fost niciodată în laborator. Dar ştiu că pe uşă ţi-ai prins cartea de vizită: R. Morell. Ce caraghios trebuie să arate o peşteră cu carte de vizită! Dar înăuntru cred că e groaznic. E chiar aşa de groaznic?

— Nu chiar — am spus. Dar e mai bine să nu veniţi.

— Aşa mă sfătuieşte şi Loofts. Dar ce să fac, mă plictisesc de moarte! N-am voie să mă ating nici de François, nici de Cambyse, iar de monştrii nici pomeneală. Dacă ai fi văzut cum dansau în jurul dumitale! Şapte alerga de jur

împrejurul camerei, trei sărea în sus, doi se rostogolea. Cât despre cinci ce să-ţi mai spun, făcea un soi de piruete cum doar la operă poţi să vezi. Admirabil! Loofts a făcut o descoperire extraordinară! Numai de ar mai întârzia Scrooge ăsta, pe care nu l-am văzut nici-odată şi nu vreau să-l văd.

Rămase tăcută câteva clipe privindu-mă cu milă.

— Mi se pare că te-ai lovit, Robby — spuse apoi. Pari derutat şi te încrunţi mereu. Te doare cumva capul?

— Nu mă doare nimic — am şoptit. Dar, oricât, nu mă aşteptam să vă cunosc stând culcat pe spate.

— Nu trebuia să spui aşa ceva — mă dojeni ea. Doar n-ai fi vrut să te prezinţi la mine în frac şi ciocnindu-ţi călcâiele. Eu cum stau lângă dumneata?

Mă săltai în capul oaselor şi de-abia atunci îmi dădui seama că doamna Loofts e culcată lângă mine, rezemându-şi toată greutatea corpului în cotul stâng. Mi-am amintit de cele povestite de Set şi am socotit că făcusem o gafă. Dar, la urma urmei, era oare adevărat că merge în patru labe? Şi unde locuia oare dacă nu-l cunoştea pe Robby, colaboratorul soţului ei? Sau era şi ea o păpuşă, ca toate celelalte, dirijată de la distanţă şi înzestrată cu grai? Gândul acesta, foarte verosimil, mă derută cu totul. Dacă era soţia lui Loofts trebuia să mă port foarte condescendent, dar să simulez a păstra discreţie asupra studiilor pe care le făceam. Dacă era doar o păpuşă, desigur că cel care o dirija se amuza copios pe socoteala mea.

— Nu cumva îţi par şi eu o păpuşă? întrebă ea rotunjindu-şi ochii. Acum cred că toţi oamenii îţi par păpuşi după ce i-ai văzut pe François şi pe Cambyse. Vai, dacă ai şti ce simpatic e François! E delicios! Însă ideea cu plimbatul în vechea trăsură e a lui Loofts. El l-a urcat pe François pe capră, după ce i-a îndesat şapca ce ţi-o furase dumitale. Şi ştii de ce? Fiindcă se bănuia că azi o să pice Scrooge. E un

secret mare, dar ţi-l spun: Scrooge vine în control. Şi Loofts s-a gândit să-l lase cu gura căscată. A scos din magazie trăsura în care se plimba mama lui, a înhămat caii la ea şi l-a făcut birjar pe bietul François. Şi arăta bine derbedeul, ţi-o jur.

Mă privi stingherită şi adăugă repede:

— Cred că nu te superi că vorbesc aşa: „o să pice”, „derbedeul” şi alte vorbe din astea mai... mai... deocheate.

— Sunteţi foarte naturală, doamnă — am spus eu. Îmi amintiţi de o altă Christina pe care am cunoscut-o în tinereţe. Avea fruntea bombată ca a dumneavoastră şi-i spunea păpuşii preferate mototol.

— Eşti drăguţ — spuse doamna Loofts cu seriozitate. Mă aşteptam să dau peste un om de ştiinţă morocănos. Cred că nu e plăcut să vezi tufele acelea vii, de carne şi oase, cum cresc mereu. Oh! Mă îngrozesc!

— Ştiinţa doamnă... am spus eu evaziv.

— Dar, ştii ce? Să nu vorbim despre asta. Toată ziua aud numai lucruri îngrozitoare. Mai bine spune-mi o poveste.

— Din care doriţi?

— Cum, chiar ştii poveşti?!

— Foarte multe. În tinereţe eram povestitor de meserie.

— Ce tot îi dai cu tinereţea? Mi se pare, domnule, că te alinţi, vorbind la vârsta dumitale despre tinereţe. Câţi ani ai?

— Treizeci şi şase.

— Păi Loofts are aproape cincizeci şi mi se pare foarte tânăr. Şi chiar e tânăr, tânăr. E ca un băieţel. Sub barba lui se ascunde un băieţel. Îi e foame tot timpul, se înduioşează când vede copii, vrea să se joace! Şi e un mare om de ştiinţă. Nu e aşa?

— E un mare om de ştiinţă — am confirmat.

— Să-l vezi când îl citeşte pe Exupéry! Se topeşte, nu alta. Într-o zi o să moară înduioşându-se. Cum ai putea să

spui că nu mai e tânăr? Nu ştiu ce prost a afirmat odată că avem vârsta arterelor noastre, dar nu e adevărat. Avem vârsta sufletului nostru!

Spuse ultimele cuvinte cu pasiune, ţuguindu-şi buzele şi deodată umerii i se prăbuşiră, îşi plecă fruntea şi izbucni în plâns.

— Doamnă Loofts... am spus cu blândeţe. Doamnă Loofts, nu trebuie... Timpul care vindecă toate...

Dar dânsa nu mă asculta, hohotind din ce în ce mai tare.

— Vă rog, doamnă Loofts, am insistat. Doctorul ar putea reveni dintr-o clipă într-alta. Şi s-ar supăra. Iar plânsul nu vă face de loc bine.

— Nu pot, nu pot, nu pot — suspină ea printre hohote. Totul e ce-cenuşiu. To-totul. To-tul e cenuşiu, Robby. Au trecut atâtea luni! Şi de-abia pot să mă ridic! Şi pe deasupra Scrooge ăsta... Nu, nu, nu pot, nu pot...

— Ma-am — se auzi deodată o voce guturală. Unde eşti ma-am?

— Uite şi acum vine şi Lizzie — gemu ea. O să-i povestească doctorului! N-aveam voie să cobor din pat mâine dimineaţă! Robby, ascunde-mă!

— Ma-am — răsună vocea mai aproape — unde sunteţi?

— Salvează-mă, salvează-mă — spuse rugător doamna Loofts. Deschide trapa şi du-mă în dormitor. Ridică-te şi apasă dreptunghiul acela roşu.

M-am ridicat cu greutate, aproape căţărându-mă pe perete. Apăsai dreptunghiul indicat cu toată palma şi un fragment de zid se deplasă încetişor spre dreapta. M-am aplecat şi am cuprins-o pe doamna Loofts cu braţul pe după mijloc. Aş fi vrut s-o iau pe sus, dar mă simţeam atât de istovit, încât abia mă purtam pe mine. Sprijinindu-ne unul de altul, ca doi ologi, am trecut prin golul deschis în perete şi masiva uşă de lemn se închise în spatele nostru. Ne aflam într-o cameră nu prea mare, încărcată de perdeluţe şi

taburete, ai cărei pereţi erau tapisaţi cu piele de cordoba. Doamna Loofts zvâcni pe lângă mine şi se aruncă pe patul aflat într-un colţ, învelindu-se până la bărbie cu o enormă plapumă de mătase. M-am întins şi eu pe covorul pufos bleu-pal şi am rămas câtva timp fără să vorbesc, abia respirând.

— Ţi-a fost greu, Robby — spuse şuierător doamna Loofts. Ăsta e limoniul. Acum însă o să-ţi revii repede. Camera albastră are un efect complimentar şi atenuează în mare măsură excitaţia optică a gazului. Nu te gândi la nimic acum, ci priveşte pereţii.

Îi priveam oricum. Şi nu ştiu cum ai fi putut să te uiţi la altceva când în jurul tău, atât de pur al-bastre, încât păreau a se însenina mereu, se închideau patru tapiserii de azur. Aveau culoarea cerului către dimineaţă, atunci când soarele n-a răsărit şi aerul pare spălat de rouă. Erau uşoare şi transparente ca un văl de mătase şi cu cât le priveai mai mult păreau că prind să se destrame. În dreptul lor şi lumina părea mai dulce şi mai curată şi pe nesimţite mă cuprinse o poftă cumplită de somn.

— Dormi, Robby — se auzi mângâietoare, vocea doamnei Loofts. Aici nu intră nimeni până la ora prânzului, nici măcar Lizzie. Ah! îmi pare atât de bine că am păcălit-o! Haide, închide ochii fără teamă. Şi după ce-o să-i închizi o să continui să vezi tapiseriile astea de cordoba.

Mi-am lăsat pleoapele să cadă, dar în faţa ochilor mei totul continua să rămână albastru. Pe o suprafaţă nedefinită bleu-deschis explodau lin pete întunecate cu margini luminoase. Era un joc de lumini oarbe ce se desfăşura într-un ritm din ce în ce mai lent şi când se întunecară cu totul adormii.

V

— E timpul — murmură cineva — e timpul, e timpul, e timpul.

Cuvintele reveneau agasant, şi am spus printre dinţi:

— Termină!

— E timpul — repetă vocea.

— Ei şi?! m-am răstit. Lasă-mă în pace!

Era foarte devreme şi lumina abia pătrundea în cameră. Apoi se desluşi un mic lustru de cristal şi un pat din care se ridica o femeie.

— E timpul — repetă ea.

— Oh, iertaţi-mă — am spus sărind în picioare. Iertaţi-mă!

Brusc memoria îmi reveni şi mă înroşii până în vârful urechilor.

— Linişteşte-te, Robby — spuse doamna Loofts. Asta e reacţia cea mai normală. Aşază-te la loc.

Mă aşezai pe un taburet, roşu ca focul, stingherit şi încă somnoros. Lenea mai persista în încheieturi şi, mai ales, la ceafă, dar aveam simţământul de plenitudine al omului ce a dormit un somn adânc şi îndelungat.

— Zece minute — spuse doamna Loofts. Ai dormit zece minute. Nu te mira, Robby, ăsta e de asemenea efectul limoniului. Doctorul doarme uneori numai trei sau patru minute, când nu are timp, şi apoi lucrează în draci douăzeci de ore. E teribil! Dar să lăsăm asta. Spune-mi mai bine cum te-ai acomodat cu peştera dumitale?

— Peştera?

Asta era desigur o metaforă. Trebuia să răspund şi eu într-un limbaj la fel de înflorat.

— Mă simt ca un pitecantrop abia întors de la vânătoare. Dar cu timpul când o să adun mai mul-te oase, o să-mi creez confortul necesar.

— Da — spuse gânditoare doamna Loofts — ştiu că

lucrezi şi pe oase. Doctorul e foarte mulţumit că ai venit aici. Se temea înainte de sosirea dumitale că peştera n-o să-ţi placă. Îţi şi pregătise o cameră în aripa dreaptă. Dar, se pare că acolo, la dumneata, e mai bine.

— Mda... e mai bine, doamnă.

— Oricum, sunt foarte bucuroasă că te-ai hotărât să treci pe la noi. Loofts îmi spusese că eşti un fel de urs şi că de aceia te-ai acomodat atât de repede cu peştera. Şi Lizzie spunea că nu scoţi o vorbă şi că se şi teme să se apropie de dumneata! Ce ochi o să facă găsindu-te aici! O auzi?

— Ma-am — răsună pe neaşteptate vocea guturală pe care o mai auzisem. Ma-am, unde sunteţi?

— Hi-hi — râse înveselită doamna Loofts. O să intre acum şi o să bodogănească cel puţin o oră. Noroc că o să-i piară glasul când te-o vedea! Vai, dacă ai şti cât mă iubeşte, Robby! Nici nu merit.

— Ma-am — se auzi vocea în pragul uşii. De ce vă bateţi joc de mine? Am văzut că aţi fost la păpuşi.

— N-am fost, zău, Lizzie, că n-am fost — se alintă doamna Loofts.

— Ba da. Ma-am — spuse negresa intrând. Ba da, şi... oh, master!

Rămase în pragul uşii, stingherită de prezenţa mea, dar la fel de furioasă, şi începu să-şi potrivească boneţica albă şi dantelată.

— Ai văzut?! spuse triumfător doamna Loofts. De asta am fost în camera păpuşilor. Dacă nu intram la timp nu ştiu ce se întâmpla. Robby a declanşat ciclul.

— Fără să vreau — am spus, întorcând spre Lizzie figura cea mai senină cu putinţă. Şi-acum mi-e grozav de sete. Nu s-ar putea să-mi oferiţi o citronadă?

— L-am îmblânzit — fredonă doamna Loofts — l-am îmblânzit pe posomorâtul Robby care creşte oase în grădina lui din peşteră. Şi acum, Lizzie, du-te şi adu-i

citronada.

— Dar dânsul... — spuse Lizzie încruntându-se — dânsul...

— Şi multe complimente de la Set — am întrerupt-o făcându-i semn să tacă. O să trec din nou peste câteva luni când o să vă mutaţi în căsuţa de pe mal şi o să vă aduceţi un nepot să-l creşteţi.

— Set?! întrebă Lizzie uluită — Set?! Îl cunoaşteţi pe Set?

— Ca pe fratele meu — am spus. De două ori am colindat fluviul cu el, în sus şi în jos şi n-a scăpat prilejul niciodată să-mi vorbească despre dumneata.

— Când colinda fluviul în sus şi-n jos — spuse ea dispreţuitor — nici nu ştia că exist. Atunci poate v-a vorbit de Sarah.

— M-da — am spus prosteşte. Atunci... în sfârşit, au fost atâtea nopţi de veghe...

— Niciun fel de noapte — se încruntă Lizzie. Şi niciun fel de fluviu. Dumneata eşti tânărul acela cu care stă de vorbă de două săptămâni şi care i-a sucit capul. Îi dai să bea, îi vorbeşti despre America liberă şi-l tragi de limbă! Pe el, pe un negru bătrân, care vrea să-şi petreacă în linişte restul vieţii ţi-ai găsit să-l spionezi!

— Vai! Lizzie — am spus indignat, făcându-i semne disperate să-şi ţină gura. Nu cumva ai rămas prea mult în laboratorul meu? Ai umblat cumva la instalaţia de deconectare?

— Ma-am — spuse negresa întorcându-se spre doamna Loofts. Dânsul nu e Robby! Nu ascultaţi ce spune! De o săptămână a pus mâna pe bietul Set şi seară de seară îl caută în port. Fumează câte o pipă împreună şi-l tot întreabă ce mai e pe la castel. I-am spus lui Set să se ascundă, dar dânsul nu poate să stea în alt loc ca să-şi mestece luleaua decât pe babala aia păcătoasă! Şi dumnealui se ţine scai de el! Ce vrea un alb abia sosit în Galland de la un biet negru care trăieşte de azi pe mâine?!

— Lizzie — am încercat din nou cu jumătate de voce.

— Dumneata nu eşti Robby?! întrebă doamna Loofts, şi obrazul ei palid se albi şi mai mult. Vai, doamne, totdeauna mă las păcălită! Şi mi-ai vorbit cu atâta căldură, până şi despre peştera dumitale! Spune, cine eşti?

Am ridicat din umeri cu figura cea mai stupidă posibilă. într-adevăr nu puteam să spun cine sunt.

— Cine eşti? repetă doamna Loofts tremurând. Nu cumva... Nu cumva eşti Scrooge? Oh, doamne dumnezeule, vorbeşte odată!

— Vorbiţi, master! spuse Lizzie posomorându-se. Dacă sunteţi mister Scrooge, spuneţi. Ma-am e bolnavă şi n-are voie să treacă prin asemenea emoţii.

— E Scrooge — spuse doamna Loofts în prada unei spaime de neînţeles. Oh, Lizzie, e Scrooge! S-a strecurat în castel ca să-l spioneze pe doctor, dar n-a aflat nimic de la mine! Jur că n-a aflat nimic!

— Nu sunt Scrooge, doamnă — am spus după o tăcere penibilă. Sunt un ziarist în trecere prin Galland şi dacă o să mă ascultaţi o să înţelegeţi cum am nimerit aici.

— Scrooge — murmură gâfâind doamna Loofts. Scrooge! Lizzie, apără-mă.

— Lizzie! strigă o voce adâncă din camera de alături.

— Oh, a venit — izbucni doamna Loofts ca eliberată de un coşmar. Loofts! Loofts!

— Imediat — răspunse vocea cu modulaţie nespus de blândă. Nu vreau să te supăr prea mult, draga mea. Încă nu e ora. Dar a sosit musafirul mult aşteptat. Dă-mi voie să ţi-l prezint pe senatorul Samuel Butler Scrooge.

VI

— Imediat — murmură d-na Loofts, cu o privire de

halucinat.

— Imediat, master — repetă Lizzie, tare. Ma-am se îmbracă. Aşteptaţi puţin.

— Să nu intre — spuse d-na Loofts repezit.

— Nu intraţi, master — spuse Lizzie şi se propti în dreptul uşii.

— Şi cu dumneata ce facem? întrebă doamna Loofts. Cine eşti? Ce cauţi aici? Dacă te vede doc, ce-o să spună?

— N-o să spună nimic, doamnă.

— De ce? Te cunoaşte cumva? Eşti totuşi...?!

— Nu, dar n-o să spună nimic pentru că n-o să mă vadă. Ascundeţi-mă până pleacă Scrooge.

— Te temi de el? întrebă doamna Loofts cu o curiozitate bolnăvicioasă. Te urmăreşte şi pe dumneata? Sau... eşti cumva un roşu?

— O să vă explic totul mai târziu. Acum sunteţi aşteptată. Pe unde aş putea să ies fără să fiu văzut? Camera mai are vreo trapă? Pot ajunge cumva la catul de sus?

Doamna Loofts o privi întrebător pe Lizzie care încuviinţă din cap.

— Bine — spuse doamna Loofts. Lizzie o să te ascundă în camera păsărilor, la etaj. Dar nu te atinge de nimic. Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai apăsa toate butoanele cum ai făcut acum o oră. Aşază-te într-un colţ şi nu te mişca, până îl îndepărtăm pe Scrooge.

— Aşa o să fac — m-am înclinat. O să stau pe un scaun fără să mă mişc. Şi după ce pleacă Scrooge vă povestesc totul.

— Eşti gata, Christina? întrebă doctorul, cu o notă de nerăbdare în voce.

— Imediat — răspunse cu vioiciune doamna Loofts. Mă fac frumoasă pentru domnul Scrooge. Îl aştept de atâta vreme, încât n-aş vrea să spună că m-a găsit nepregătită. Lizzie, dă-mi te rog tunica.

Negresa lăsă uşa nepăzită şi apropiindu-se de pat o ajută pe doamna Loofts să se ridice şi-i puse pe umeri o haină scurtă, de mătase vişinie.

— Mulţumesc, Lizzie — spuse tare Christina Loofts. Înainte de a-l primi pe domnul Scrooge deretică puţin prin cameră. Haide — şopti — du-l repede sus, şi întoarce-te.

Lizzie apăsă peretele în locul prin care intrasem înainte şi trecu prin trapa deschisă făcându-mi semn s-o urmez. Ajunserăm în camera păpuşilor, apoi în încăperea unde întrezărisem biblioteca.

— Urcaţi, master — spuse Lizzie. Urcaţi repede!

Am privit împrejur căutând o scară, dar nu vedeam nimic.

— Nu văd — am spus. E prea întuneric.

— Pe aici — spuse Lizzie apucându-mi mâna. Pe aici, prin faţa dumneavoastră.

O văzui că ridică piciorul, că-l sprijină pe ceva şi că începe să urce. Se înălţa greoi, apăsând bine? tălpile pe nişte trepte invizibile. Am bâjbâit în căutarea unei balustrade şi, negăsind-o, am pipăit treapta nevăzută cu vârful piciorului. Era o suprafaţă dreaptă şi îngustă, şi mai sus se afla alta, apoi încă una şi încă una.

— Fiţi atent, master — spuse Lizzie. Feriţi-vă capul.

Am privit în sus, aplecându-mă instinctiv, dar deasupra mea nu era decât plafonul, la o înălţime de câţiva metri. În aceeaşi clipă Lizzie făcu un pas la dreapta şi rămase în aer, cam la două palme deasupra capului meu.

— Atenţie, master — şuşoti ea.

Din fericire, am înţeles că trebuia să urc mai încet şi nu m-am pocnit prea tare de plafonul la care ajunsesem. Pipăind am dibuit conturul unei deschideri de mărimea celor ce se lasă pentru intrarea în pod şi am păşit alături de negresă pe o podea perfect transparentă şi tot atât de invizibilă ca aerul.

— Asta e camera păsărilor, master — spuse Lizzie, grav.

Aici nu are voie să intre nimeni şi doc nu trebuie să afle unde v-am ascuns. Aşezaţi-vă pe scaunul din colţ şi rămâneţi acolo fără să vă miraţi de nimic.

Se înclină plină de demnitate şi se afundă în penumbra ce domnea dedesubt, icnind uşor, ca un om ce coboară o scară. Spun „ca un om care coboară o scară” şi nu „coborând scara” pentru că în ciuda realităţii imediate, nu reuşeam să mă conving de existenţa treptelor cu toate că eu însumi le încercasem, şi nici de existenţa podelii pe care n-o vedeam. Lumina palidă şi tulbure ce pătrundea pe sub storurile pe jumătate trase şi care se datora lunii făcea ca totul să capete o licărire fantomatică. Deosebeam câteva dulapuri de sticlă, câteva scaune, un covor gros, miţos, dar toate acestea erau aşezate în aer, căci dedesubt se vedeau alte scaune şi un contur de bibliotecă. Dacă podeaua ar fi fost din plastic transparent, din cristal sau din orice alt corp cunoscut ar fi lucit sub razele slabe ce o străbăteau dintr-o parte într-alta. Dar nu exista niciun fel de lucire, niciun obstacol în calea luminii argintii. Lăsându-mă în genunchi am pipăit suprafaţa dură şi rece care părea să n-aibă indice de reflecţie sau de refracţie — într-atât nu putea fi sesizată prezenţa ei şi într-atât distanţele şi proporţiile obiectelor, văzute printr-însa, rămâneau neschimbate. Un singur lucru nu-mi părea bizar: întunericul ce mă înconjura era colorat. Faptul acesta, curios la prima vedere, e un adevăr verificat, de plasticieni, care adeseori pictează umbre portocalii, vinete, verzui. Ei bine, bezna camerei păsărilor avea o nuanţă lămâioasă, şi asta nu din pricina razelor de lună. Mi-am închipuit că impresia se datoreşte culorii în care sunt vopsite mobilele din jur sau poate unor vitralii. Dar mobilele erau negre şi ferestrele simple, acoperite de jaluzele. Şi cu toate astea nuanţa limonie persista, aşa cum persistă zgomotele îndepărtate şi nedefinite. Am închis ochii, obosit, dornic să nu mă gândesc la nimic şi am rămas astfel câtăva

vreme, până când, prin pleoapele închise am avut senzaţia unei iluminări puternice.

Camera în care mă aflam se luminase de jos în sus, prin podea şi totul căpătase culoarea lămâiei putrede. Iar jos, galbeni ca nişte măşti de ceară apăruseră doctorul Loofts cu soţia, împreună cu un bărbat între două vârste, cu părul argintiu şi purtând ochelari cu rame de aur.

— Vă rog, prof — spunea doctorul Loofts. Vă rog să priviţi totul cu luare-aminte. Predecesorul dumneavoastră avea obiceiul să întrebe dacă i se părea ceva neclar şi vă rog să faceţi la fel.

— Nicio grijă, doc — spuse jovial noul venit care nu putea fi altul decât Scrooge. O să întreb şi eu. O să întreb poate chiar prea mult.

— Vă stau la dispoziţie, prof — se înclină Loofts, destul de rigid. Dar ar fi fost mult mai comod pentru dumneavoastră dacă aţi fi urmărit experienţa de sus. Camerele indicate în plan — şi cea a păpuşilor şi aceasta în care ne aflăm — sunt special amenajate în vederea experienţelor cu limoniu. Aci, de pildă, putem lucra sus sau jos. Sus, dacă facem probe cu obiectele zburătoare, respectiv cu cei trei condori, jos dacă urmărim comportarea firilaţiilor seminaturale sau naturale. Tot aici au fost făcute probele pe oameni şi pentru ca subiectul să nu fie tulburat de prezenţa observatorului am creat un obstacol cu opacitate în unisens. Plafonul pe care-l vedeţi, prof, e constituit din limonidină. El devine opac în sensul de propagare a razelor limoniului şi transparent în sens invers. Dacă lucrăm jos, ca acum, camera de sus dispare pentru noi. În schimb cei care s-ar afla sus ar putea urmări experienţa ca şi cum ar fi aici, fără să sufere efectele pe care limoniul le are asupra dermei, părului, privirii. De aceea, prof, cred că ar fi mult mai comod pentru dumneavoastră dacă v-aţi aşeza în fotoliul aflat deasupra capului meu şi aţi privi totul de acolo.

— Li-mo-ni-di-na — silabisi Scrooge. E o idee frumoasă. Predecesorul meu mi-a vorbit de ea. Dar prefer doc să văd totul de aproape chiar cu riscul de a mă convulsiona puţin. Niciodată nu înţelegem bine lucrurile dinafara lor. Sper însă că dincolo de plafonul care-mi pare cu totul opac şi care de fapt e transparent, nu e nimeni?

— Nimeni în afară de cei trei condori — spuse Loofts. Dar ei nu sunt nişte martori inoportuni.

— Glumesc — ricană Scrooge. Din când în când glumesc, doc. Să nu-mi iei prudenţa în nume de rău, lucrăm într-un domeniu al ştiinţei în care ne putem aştepta la orice.

Loofts tăcu.

— N-aş dori ca cele spuse să fie luate drept o insinuare — continuă Scrooge. Dar pare-se că aşa se întâmplă când se discută prea mult. Cred că am şi obosit-o pe doamna Loofts care a devenit nerăbdătoare. Nu s-ar putea să trecem la fapte?

Dar doamna Loofts părea a fi pradă unui sentiment mult mai neplăcut decât nerăbdarea. Aşezată în fotoliul din mijlocul camerei — la care doctorul o condusese de când intrase — ea îşi rotea privirile înspăimântate când la unul când la celălalt dintre interlocutorii săi şi faţa ei, aproape violacee, tresărea mereu.

Doctorul se aplecă şi-i vorbi îndelung, cu voce scăzută, în vreme ce Scrooge aştepta într-un colţ, nemişcat. Apoi Loofts scoase dintr-un dulap două căşti sferice, transparente, dădu una din ele lui Scrooge iar pe cealaltă şi-o îmbrăcă el. Îşi trase o pereche de mănuşi gălbui, foarte lungi, petrecându-le peste mânecile hainei şi oferi o pereche celui care-l asista. Întrucât Christina dădea noi semne de nelinişte îi fricţionă îndelung tâmplele, după care se apropie de bibliotecă, scoase două volume greoaie şi-şi introduse mâna în spaţiul lăsat liber. Se auzi un declic uşor şi am bănuit că a dat drumul gazului pentru că doamna

Loofts avu o tresărire puternică şi, aproape imediat, pleoapele începură să i se zbată violent şi fruntea i se acoperi de riduri. Dar după câte se părea, aceste convulsii nu intrau în desfăşurarea dirijată a experienţei, căci doctorul scoase un ac lung şi subţire dintr-o trusă şi-i înţepă fruntea, bărbia şi pielea gâtului. Figura Christinei Loofts se relaxă, în schimb picioarele i se însufleţiră de o viaţă proprie. Mai întâi se ridică dreptul într-o mişcare de balet, cu vârful întins, cu genunchiul rigid, şi descriind un arc de cerc se reaşeză pe podea. Stângul se depărtă, lateral şi reveni, într-un du-te-vino mecanic. Apoi porniră să se mişte amândouă, oarecum dezordonat, dar cu multă vioiciune şi graţie.

— Te rog, Christina — spuse tare doctorul — Christina! Ridică-te şi mergi!

Cu ochii închişi doamna Loofts se ridică din fotoliu, atât de încordată încât îi vedeam vinele zbătându-i-se pe frunte.

— Mergi, Christina — repetă doctorul, puternic. Mergi drept înainte!

Lumina aceea galbenă care mă irita şi vocea adâncă, plină de inflexiuni mă siliră să cobor de pe scaunul pe care mă ghemuisem şi să pornesc prin cameră. Îmi dădeam seama că trec printr-o stare asemănătoare hipnozei, şi cu toate astea nu mă putem stăpâni. Făcui un efort să mă opresc, picioarele încetară să-mi mai zvâcnească, dar tremuram din tot corpul. Dedesubt, chiar sub mine, îl văzui pe domnul Scrooge ridicând braţele de câteva ori şi pornind cu paşi repezi spre fereastră, gata s-o răstoarne pe Christina care înainta ţeapănă, mărşăluind într-un adevărat „pas de gâscă”.

Brusc lumina îşi pierdu din strălucire şi muşchii mi se destinseră. Scrooge rămase în mijlocul camerii, cu mâinile pe şolduri, iar doctorul reaşeză în raft cărţile ce mascau comutatorul de limoniu.

Amândoi păreau surescitaţi, spre deosebire de doamna Loofts care se prăbuşise în fotoliu.

— Nu prea e etanşă — spuse Scrooge scoţându-şi casca şi privind-o cu atenţie. Ar trebui s-o verifici mai bine, doctore.

— E perfect etanşă — spuse Loofts. Efectul pe care l-aţi resimţit, prof, se datoreşte nu gazului în sine, ci culorii lui. E adevărat că în cameră persistă o doză de unul la zece mii limoniu în scopul pe care vi l-am spus mai înainte: menţinerea obiectelor simple într-un tonus minim. Dar gazul, neasociat cu lumina pe care o emite nu are decât efectul de tonifiant şi predispozant. De altfel surescitarea iniţială a lucrat ca un declanşator. Eu, de pildă, care am înghiţit metri cubi de limoniu, nu mai reacţionez pur şi simplu la dozele mici. Iar dacă muşchii încep să-mi lucreze dirijez mişcarea aşa cum vreau eu. Ceea ce aţi văzut acum, prof, n-a fost decât o iniţiere în metodologia aplicării tratamentului cu limoniu. N-am folosit conectanţii obişnuiţi, iar asupra centrilor motori am lucrat ca acupunctorii de acum trei mii de ani. Dacă soţia mea n-ar fi elaborat reflexe având la bază asocierea vocii mele cu efectele limoniului, mişcările ei ar fi continuat să rămână dezordonate şi influenţa scoarţei aproape nu s-ar fi resimţit. Iată schema.

Loofts scoase din raft un caiet de format mare, îl deschise şi-l puse pe masă. Ca să privesc mai bine m-am culcat pe burtă pe podeaua ce începea să-şi reducă transparenţa şi am văzut câteva figuri geometrice, compuse din săgeţi, acoperite cu un scris mare şi ordonat. Chelia lui Scrooge şi vârful urechilor rămaseră nemişcate câteva clipe, apoi se clătinară aprobator.

— E admirabil, doc — spuse el admirativ. Când a fost făcută inserţia muşchiului?

— În urmă cu o sută şi patruzeci de zile.

— Admirabil, doc, admirabil. Şi acum doamna doarme?

— Da. Şi va dormi în continuare zece ore. E un somn

adânc, liniştitor şi de mare eficienţă pentru echilibrare.

— Admirabil, admirabil — repetă Scrooge şi de sus, aşa cum îl vedeam eu, părea nespus de caraghios. Cum se va traduce în acest caz teribila dumitale aclimatizare?

— Printr-o adaptare îndelungată la condiţiile din nord, o adaptare care va dura pe puţin un an şi care, sper, va căpăta un grad înalt de universalitate.

— Ei bine, doc, mulţumindu-ţi încă o dată pentru amabilitate, aş vrea să trecem la fondul problemei.

Scrooge se aşeză într-un fotoliu, Loofts într-altul, apoi primul spuse cu o voce devenită pe neaşteptate rece.

— Am venit să le iau.

— Glumiţi — spuse Loofts, uşor iritat. Stagiul lor comportă încă opt luni de antrenament. Predecesorul dumneavoastră înţelesese prea bine acest lucru.

— Chiar prea bine, domnule doctor. De aceea a şi fost schimbat.

— Păcat — oftă Loofts. Era un foarte bun specialist şi iubea Angola ca pe o a doua patrie a sa.

Scrooge începu să râdă.

— Ai umor, doc. Dar între noi există un contract şi contractul trebuie respectat. Avem mijloace, doc, să-ţi amintim asta, dar nu vrem să mergem până acolo.

— Da, cred că nu vreţi să mergeţi până acolo — spuse cu ironie Loofts. Nu vreau să vă jignesc, dar dumneavoastră aveţi acum mult mai mare nevoie de mine, decât am eu de dumneavoastră. Un scandal v-ar fi fatal.

— Ar fi neplăcut — consimţi Scrooge.

— Ei, atunci, n-aveţi decât să nu-l începeţi.

— Avem nevoie de toate păsările — spuse Scrooge. Lucrările noastre nu pot fi amânate la nesfârşit.
E vorba nu numai de jungla vegetală, dar de jungla financiară. Dă-ne voie să ne apărăm.

— E vorba de jungla angoleză — spuse tare Loofts — şi nu

vreau să lucrez pentru ea.

— Dumneata nu eşti un băieţel, doc — spuse dur Scrooge — ştii bine că nu ne jucăm cu lucrurile astea. Poţi, din partea mea, să crezi ce vrei, dar am nevoie de păsări. Înainte de a se lumina de ziuă le voi încărca în avioanele speciale rezervate pentru asta. Am adus toate capsulele climatice şi oamenii mei sunt gata să se apuce de treabă.

— N-o să se apuce de nicio treabă, prof — spuse Loofts cu o voce ciudat de joasă. O să plecaţi de aici cu mâinile goale. Băgaţi-vă bine în cap: cu orice risc, veţi pleca de aici cu mâinile goale. Sau voi lăsa păsările să se apere singure. Ştiţi ce înseamnă asta?

Loofts se ridică în picioare şi se aplecă înainte, cu pumnii înfipţi în masă.

— Ştiţi ce înseamnă asta? repetă el tare. Asta înseamnă că vă vor face fărâme! Şi nu veţi îndrăzni să vă apăraţi, domnule, căci aveţi nevoie de ele! Stăpânii dumitale, domnule Scrooge, n-o să te ierte dacă măcar una singură va fi ucisă. S-ar împăca, în schimb destul de uşor cu moartea dumitale.

— E frumos ceea ce spui doc — îl întrerupse Scrooge cu voce moale. Mă mişcă, într-adevăr. Dar eu n-am venit aici ca să polemizez cu dumneata. În schimb îţi mai dau un sfat: să nu încerci să mă opreşti.

Se ridică alene, scoase din buzunar un browning mic, din acelea folosite de femei şi se îndreptă spre uşă, mergând cu spatele.

— Haide — îi spuse lui Loofts. Treci sus. Urcă în camera păsărilor. Repede!

Îşi lăsă capul pe spate privind scara ale cărei trepte începuseră să se contureze şi... dădu cu ochii de mine.

— Ce-i asta? bâigui el. Ce-i asta?

Într-o frântură de clipă am înţeles că mă vede înţepenit în aer, deasupra lui, amestecat printre picioarele scaunelor,

ale mesei şi ale multelor piedestale din camera păsărilor. Figura lui plină, severă se albi cu totul, ochii i se deschiseseră larg şi răcni:

— Ei, tu de-acolo! Dă-te jos sau trag!

Loofts îşi ridică şi el privirea şi ochii îi sticliră furioşi sub sprâncenele stufoase.

— E fratele Christinei — spuse el răguşit. Un paralitic pe jumătate idiot. A rămas fără supraveghere şi probabil a căzut din fotoliu.

— Ce paralitic? întrebă Scrooge ameninţător. Şi ce caută în camera păsărilor?

— E Dean, fratele Christinei. Un nenorocit pe care o să-l pun în curând pe picioare. Daţi-mi voie să vi-l recomand, domnule Scrooge. Dean, fratele Christinei şi domnul senator Samuel Butler Scrooge. Dean, dă din cap. Haide, răspunde frumos, Dean.

Am dat din cap, cu cea mai convinsă mutră de idiot pe care o avusesem vreodată.

— Terminaţi cu farsa asta! strigă Scrooge. Fratele doamnei Loofts, Dean, e mort de acum trei ani! Dă-mi voie ca măcar datele personale să ţi le cunosc, doctore. Şi dacă individul ăsta culcat ca o broască pe plafon nu coboară, trag!

Fără să răspundă doctorul Loofts îşi introduse braţul în bibliotecă.

— Ce faci? ţipă ascuţit Scrooge. Scoate mâna de acolo. Scoate-o îţi spun!

Ridică pistolul spre Loofts, dar acesta şi acţionase comutatorul ascuns, căci lumina căpătă o nuanţă blândă, nesuferită. Răsunară două împuşcături, apoi Scrooge o luă la fugă în jurul camerei cu o iuţeală de nebănuit, izbindu-se de mobile şi schimonosindu-se. Simţii cum obrazul mi se crispează şi mă cuprinse o groază animalică de criza ce avea să urmeze. Fără să mai cântăresc ceea ce aveam de

făcut, deschisei fereastra dintr-o smucitură şi sării afară.

VII

Mă aşteptam să sufăr un şoc violent, dar picioarele mi se opriră pe o suprafaţă dreaptă şi mâinile mi se agăţară de o balustradă rece de piatră. Mă aflam într-unui din cele două balconaşe de deasupra intrării principale. Încălecai balustrada şi-mi dădui drumul jos de la o înălţime de zece picioare, izbi-tura fu destul de uşoară, poate fiindcă mă rostogolisem ghemuit, aşa cum fac paraşutiştii, poate datorită ierbii dese şi moi ce înconjura clădirea. Ridicându-mă pe jumătate am pornit şonticăind spre acea parte a curţii care se învecina cu pădurea.

Luna plină lumina ca ziua, acoperind verdele tropical cu un luciu alburiu, de var. Magnolii somptuoase şi voluptoase îşi desfăceau buchetele spre mine şi micii curmali îşi legănau uşor fructele de ceară. Rupsei din mers câteva şi le băgai în gură. Erau nespus de dulci şi parfumate aşa cum se întâmplă foarte rar pe văile lui Rio Pecos. Oare Loofts se ocupa şi cu aclimatizări de plante în afara aclimatizării păsărilor? Set nu-mi spusese nimic despre asta. Dar Set, la drept vorbind, nu-mi povesti-se mai nimic. Ştiuse să-şi ţină gura. Ce ascundea însă Loofts, la urma urmei, aici, că avea nevoie de garduri puse sub tensiune, iar Scrooge voia să închidă pe cineva într-o „capsulă climatică”. Ce o mai fi fost şi asta „capsulă climatică”?

Solul deveni deodată pietros şi mă pomenii în faţa unei stânci înalte de vreo treizeci de picioare, pe care mi-o ascunseseră până atunci şirurile de arbori. O crăpătură strâmbă o străbătea de-a curmezişul, lărgindu-se în partea de jos. Era una din acele stânci artificiale, de prost gust,

atât de folosită odinioară în împodobirea parcurilor, garnisită de jur împrejur cu bănci de piatră.

Mă aşezai pe una din ele şi, ridicându-mi pantalonul, am început să-mi fricţionez piciorul drept. Mă durea al dracului şi glezna se umflase. Eram prea puţin antrenat pentru o înălţime de douăzeci de picioare, chiar împărţită în două etape, într-un interval de câteva ore. Continuai să-mi masez glezna până când auzii o tuse, apoi un şuierat. Zgomotul venea din spatele meu, din crângul de curmali galbeni şi numaidecât altcineva răspunse fluierând stins. Lăsându-mă în patru labe m-am târât spre stânca din faţa mea şi m-am strecurat în crăpătura largă de cel puţin şase picioare. M-am răsucit apoi pe burtă şi, ferindu-mi faţa din bătaia lunii, am privit. Nu se vedea nimic, în schimb şuieratul se auzi din nou, parcă mai aproape. O creangă trosni, apoi încă una şi ceva mare şi negru crescu parcă din pământ. Părea o pasăre uriaşă, cu capul ascuns între aripi, o pasăre ce se clătina mergând asemeni unui pinguin. Ea se opri, scoase un ţipăt scurt şi aplecându-se ridică de pe banca de piatră haina pe care abia mi-o scosesem. Ţinând-o cu marginea aripii, ţipă încă o dată. O pereche de labe lipăiră pe solul de piatră şi o a doua pasăre apăru, bălăngănindu-şi aripile şi icnind. Întoarseră spatele amândouă şuierând şi cotcodăcind, atât de mari încât închideau cu totul aleea mărginită de curmali, apoi dintr-un salt se întoarseră şi se îndreptară spre mine. Mă trăsei înapoi, căutând să mă fac una cu stânca, dar ele se apropiau din ce în ce, iscodind terenul cu luare-aminte, aşa cum fac găinile când scociorăsc după râme. Bâjbâind am început să merg de-a-ndăratelea, binecuvântând crăpătura ce se adâncea, lărgindu-se mereu. Păsările ajunseră în pragul deschiderii, îşi băgară capetele înăuntru, apoi una din ele pătrunse cu totul şi simţii un miros iute şi nesuferit. M-am tras mai mult înapoi, silindu-mă să nu mă pierd cu firea şi tremurând din

toate mădularele. Dar pe măsură ce mă retrăgeam, pasărea înainta, grohăind ca un porc şi respirând şuierător. Cred că străbătusem în acest marş cel puţin zece picioare când simţii că urmăritorul meu s-a oprit şi caută ceva. Auzeam aripa frecând piatra, cu un foşnet aspru, de parcă ar fi fost de piele, şi labele căutând să se caţere pe pereţi. Apucai un bolovan îndeajuns de mare şi ascuţit şi mă ridicai gata să lovesc din toate puterile. Dar pasărea se linişti pe neaşteptate şi, tot atât de pe neaşteptate, o voce întrebă venind parcă din adâncul pământului:

— Ce vrei, Nmindo?

Întunericul fu împrăştiat de o slabă rază de lumină ce ţâşnea din piatră şi un bărbat îmbrăcat într-un halat alb trecu repede pe lângă mine, fără să mă observe. Înainte de a-l vedea revenind m-am târât repede în direcţia de unde apăruse şi mă pomenii în faţa unei uşi pe care se odihnea, cuminte, o carte de vizită: „R. Morell”. împinsei cu o lovitură uşa grea de metal şi trântind-o în urma mea dădui drumul zăvorului automat.

Mă găseam într-o sală înaltă, slab luminată, pardosită cu mozaic şi închisă pe trei laturi cu geamuri mate. Într-un colţ o măsuţă acoperită cu foi de hârtie şi un fotoliu, amândouă cu picioare de nichel şi feţe de plastic, trădau prezenţa omului ce abia ieşise.

Un şir de mânere sferoidale albe, erau prinse pe pereţi la trei picioare deasupra podelii. Apucai unul din ele şi-l răsucii uşor. Nu-mi opusese nicio rezistenţă şi cred că aş fi continuat să-l învârtesc la nesfârşit dacă nu mi-ar fi dat prin gând să-l strâng în pumn. Fără zgomot aproape, în peretele mat se deschise o uşă mată şi îmi dădui atunci seama că cele trei laturi ale camerei sunt formate dintr-un şir de boxe complet separate între ele. Cea în care intrasem era adâncă de cinci picioare, largă de opt şi înaltă de zece. În jumătatea dreaptă a ei atârna de o grindă metalică un fus

negru cu vinişoare roşii, închis într-o casetă fină şi transparentă. Partea de jos a fusului prinsă cu un inel era ataşată la o a doua grindă, care, ca şi prima, se lega de o coloană de oţel verticală, printr-un complicat sistem telescopic. Legăturile erau astfel făcute încât să permită o glisare a braţului metalic inferior, înspre soclul coloanei. O reţea de conductori de cupru ieşea din fusul cu vinişoare roşii şi strângându-se în mănunchi dispărea sub placa unui tablou de comandă. Tabloul părea foarte simplu, comun chiar în comparaţie cu aspectul obiectelor învecinate. Avea un cadran indicator de umiditate, un altul pentru presiune, un termometru, încă un cadran gradat în calorii şi, în sfârşit, ultimul măsurând presiunea în kilograme pe centimetru pătrat, asemănător celor folosite la prese şi la ciocane cu acţionare hidraulică.

O pară de cauciuc spânzura de grinda superioară de oţel, chiar sub nasul meu, rotundă, roşie şi ademenitoare. Am apucat-o, gata s-o strâng în palmă dar instinctiv m-am oprit. Eram singur în sala misterioasă din peşteră. Singur şi încuiat pe dinăuntru. Aici nu mă mai putea ajuta nici Christina Loofts, nici altcineva. Şi cu toate astea trebuia să încerc. Apucai din nou para de cauciuc şi din nou îi dădui drumul.

Nu, cel mai bun lucru era să dispar. Mă întorsei spre uşă... şi revenii. Apucai sfera ţuguiată de cauciuc şi cu blândeţe, cu gingăşie aproape, o strânsei în palmă. Caseta protectoare a fusului, se umplu de o lumină gălbuie, prea binecunoscută şi corpul acela negru şi cu vine roşiatice se contractă spasmodic. Pe ultimul cadran acul sări la, cifra treizeci. Indica treizeci de kilograme pe centimetru pătrat. Strânsei din nou para, fusul se contractă trăgând în sus braţul metalic inferior şi pentru că nu-mi între-rupsei apăsarea, mişcarea se acceleră, însoţită de ecoul unor bufnituri înfundate. Îmi desfăcui strânsoarea şi mecanismul

se opri. Cum putea, oare arcul acela conic lung de patru picioare şi, gros de două să dezvolte asemenea forţă? Un ciocan cu abur care izbeşte cu treizeci de atmosfere necesită o instalaţie de producere a vaporilor, o reţea de conducte, un complicat sistem, de etanşare. Ca dimensiuni nici nu puteau fi comparate — fusul din faţa mea încăpând într-un singur picior al ciocanului de abur. Şi de ce acţionare prin limoniu,? Nu cumva?...

Îmi pipăii bicepsul, îndoindu-mi braţul de câteva ori. Apăsai din nou para de cauciuc şi din nou îmi pipăii muşchiul lucrând. Asemănarea era izbitoare!
Mecanismul pe care-l vedeam era acţionat de un muşchi, de o masă vie! Distingeam acum fibrele prelungi, dense, împletindu-se, amestecându-se, aşa cum apar în planşele de anatomie. Cu toate, că nu mai erau excitate, continuau să vibreze imperceptibil, ca după un efort şi o dată cu ele palpita reţeaua de vinişoare ce le învăluia. Asta era deci taina lui Loofts! Construia mecanisme vii! Dar de ce se înconjura oare de atâta mister? La ce bun ridicase bariera metalică sub tensiune de jur împrejurul domeniului? Voia să se ferească de publicitate înainte de a-şi desăvârşi opera?

O sonerie zbârnâi prelung. Instinctiv am închis uşa boxei în care mă aflam, ascunzându-mă în spatele ei. Soneria încetă pentru câteva clipe, apoi porni să sune fără oprire, înseamnă că doctorul Morell îşi uitase cheia înăuntru. Am ieşit din boxă şi păşind în, vârful picioarelor m-am apropiat de uşa grea de metal. Prin vizorul ridicat am zăriţi două forme negre, confundându-se cu întunericul ce le înconjura ca două plăsmuiri de vis. Aripile lor mari, cu arcade, asemeni aripilor de liliac se mişcau alene acoperindu-le ciocurile. Una din ele ridică o labă înarmată cu gheare, hârâi cu ea pe deasupra vizorului şi o lovitură năprasnică zgudui uşa. Izbitura fusese atât de puternică încât un strat subţire de tencuială se scurse pe sub rama metalică ce

susţinea balamalele. Urmă o a doua care depărtă cele două canaturi, apoi o a treia. Inima îmi bătea să se spargă şi, dându-mă înapoi, simţii că nu mă mai ţin picioarele.

Trebuia să mă ascund! Trebuia să mă ascund numaidecât în camera asta goală, în care nu se afla decât o masă şi un scaun! Trebuia să mă ascund, să mă fac una cu podeaua de mozaic, să încerc să ies pe undeva. Poate că mai era o uşă. Eram sigur că mai e o uşă. Măcar aceea care dădea spre celelalte încăperi ale laboratorului. Dar nu o vedeam, nu vedeam decât clanţele sferoidale ale boxelor pe care începui să le deschid febril, una după alta. Nu dădeam decât de mecanisme, prinse de portale, sprijinite pe fundaţii telescopice, acoperite de grile sinuoase. Şi, bătăile continuau, disperate, sălbatice însoţite de un gâfâit puternic şi de zgomotul ghearelor ce păreau că se înfig în carnea mea.

Ajunsei la boxele din fund şi smucind una din clanţele de plastic mă pomenii într-o încăpere joasă, în care domnea o căldură înăbuşitoare. O lumină slabă, roşiatică, asemeni celei folosite la developat, izvora dintr-un chenar continuu acolo unde bănuiam a fi marginile plafonului. Făcui câţiva paşi şi mă lipii cu tot corpul de o suprafaţă lustruită şi fierbinte. Era foarte lată, dar izbutii să ajung cu mâna la marginea ei şi apoi s-o ocolesc. Bubuiturile se auzeau mai slab acum, în schimb o sirenă guiţă ca pe front. Modulaţia ei se intensifică, apoi se sparse într-un fluierat ascuţit.

În jurul meu domnea din nou linştea. Avui impresia că am scăpat de un coşmar şi, împleticin-du-mă, revenii spre partea pe unde credeam că intrasem, căutând un comutator. Găsii unul pe care-l răsucii şi deasupra mea apărură încă două chenare roşii, mai intens luminate. Ceea ce văzusem în prima încăpere, nu se deosebea — cu excepţia muşchilor enormi închişi în casete — de obişnuitele produse industriale. De astă dată însă

pătrunsesem într-o altă lume. Cuve enorme, transparente, odihneau pe socluri largi şi din ele se înălţa o vegetaţie, vie şi tremurătoare. Erau ciorchini uriaşi susţinuţi de adevărate hamace, cactuşi groşi cât trupul unui om, prisme acoperite de bobiţe strălucitoare. Pe tipsii de burete tresăreau sfere şi piramide îngemănate câte două şi câte trei şi arbori cu crengi multe şi scurte ca nişte cioate. Şi toată această vegetaţie era scăldată de o ploaie fină ce izvora din partea de sus a cuvelor, transformându-se în partea de jos într-un abur gălbui. Limoniul! Pretutindeni limoniul!

În mijlocul încăperii, pe un trepied scund, se afla un fel de telescop terminat cu un tun electronic. Am bănuit că e un instrument optic şi apropiindu-mi ochiul de el am privit. Se zărea o suprafaţă cafenie poroasă, cu multe crăpături şi noduri ca o bucată de lavă solidificată. Cercetând cu ochiul liber direcţia în care era îndreptat instrumentul mi-am dat seama că vizasem peretele acela cald de care mă sprijinisem înainte.

Am îndreptat atunci obiectivul spre una din cuve lipindu-l de învelişul transparent. De astă dată viza o suprafaţă portocalie acoperită de o spumă ce fierbea şi bolborosea. Mici vârfuri, recurbate străpungeau perdeaua înspumată, întretăindu-se unul pe altul, umflându-se şi lungindu-se mereu. Era o fugă de forme întortocheate ce se agitau în toate sensurile crescând neîncetat spre mine şi dispărând la răstimpuri sub o avalanşă galben-unsuroasă.

Şi avalanşa nu era decât o picătură de limoniu! Cu asta îşi stropea doctorul grădinar plantaţia lui vie! Aici creşteau ţesuturile! Şi cum creşteau! De zece ori mai repede decât vegetaţia luxuriantă a ecuatorului, într-un adevărat galop, sub impulsul unei forţe necunoscute.

Cine era oare motorul acestei dezvoltări teribile? Descoperise oare Loofts o enzimă necunoscută? Folosea una din nenumăratele combinaţii ale acidului

dezoxiribonucleic? Sau era vorba de un somatrop?

Sudoarea mă scălda de sus şi până jos şi deodată mi-am dat seama că e îngrozitor de cald. Abia respiram aerul umed, fierbinte şi mâinile îmi atârnau grele pe lângă corp. Am deschis uşa ce ducea în prima sală mai mult cu umărul şi în clipa aceea am primit o lovitură surdă în creştetul capului şi m-am prăbuşit.

VIII

Lovitura mă răsturnase cu faţa în jos, dar nu mă făcuse să-mi pierd cunoştinţa.

— Aţi avut noroc, domnule Scrooge — spuse o voce.

Îmi răsucii capul, foarte încet, căci îmi simţeam ţeasta gata să se spargă.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule Scrooge — repetă vocea. Cine v-a pus să vă strecuraţi incognito pe domeniu?

— Nu sunt Scrooge — am încercat să spun, dar n-am reuşit să scot decât un fel de mârâit.

— Dacă nu ajungeam la vreme, păsările v-ar fi ucis. V-au urmărit de când aţi sărit peste bariera metalică, domnule. Poftim haina.

Omul se aplecă şi-mi puse pe umeri haina uitată pe banca de piatră. Era un bărbat înalt, cu nasul lung, tuns milităreşte şi care-mi zâmbea foarte rece.

— Daţi-mi voie să vă ajut, domnule Scrooge — urmă el. Desigur că oamenii dumneavoastră sunt îngrijoraţi. O să vă conduc la ei.

Îmi dădu braţul şi mă examină răutăcios.

— Nu s-ar spune că saltul v-a priit, domnule Scrooge. Mă iertaţi că nu mă adresez cu prof, dar nu sunteţi de specialitatea mea. Doriţi să vizitaţi laboratorul înainte de a

vă duce să vă întâlniţi subalternii?

Am clătinat din cap.

— De altfel — spuse el — am uitat să mă recomand. Robert Morell, asistentul doctorului Loofts.

Am dat din nou din cap scoţând un sunet nedefinit.

— De jur împrejurul nostru — spuse Morell — sunt boxele mecanismelor vii pe care, desigur, aţi avut vreme să le vedeţi. Le excităm, le acţionăm şi le hrănim cu limoniu care e o soluţie de somatrop 102. Alături, domnule Scrooge, sunt cuvele în care fibra netedă creşte de trei sute de ori mai repede decât în organism, iar fibra striată de patru sute de ori. Decalajul acesta ne îngreunează mult cercetările. Aveţi ceva de întrebat?

— Nu sunt Scrooge — am bolborosit. Ce dracu' vreţi de la mine?

— Nu sunteţi Scrooge? Cu cine am onoarea atunci?

Vorbea cât se poate de reverenţios, iar mie îmi dispăruse un crac al pantalonului până la genunchi, din bluză îmi atârnau franjuri de diferite mărimi şi nu reuşeam nici măcar să mă înfurii.

— Nu sunt Scrooge — am repetat. Vreau să plec.

— Să plecaţi? Cu plăcere, domnule. Vă voi duce la oamenii dumneavoastră.

— Vreau să ajung în Galland — am spus. Cât mai sunt întreg.

— Îmi pare foarte rău — se scuză Morell. Păreţi într-adevăr puţin obosit. De ce n-aţi trecut întâi pe la Loofts? V-ar fi dat o cameră şi m-aţi fi vizitat abia mâine dimineaţă.

— Nu sunt Scrooge — am strigat. Înţelege odată!

— Nmnido v-a lovit prea tare — spuse el. Şi l-am învăţat să folosească numai vârful aripii dacă nu vrea să ucidă.

— Du-mă la Loofts — am spus. Fii bun şi du-mă la Loofts.

Morell se înclină şi-mi făcu semn să-l însoţesc.

— Sunteţi mult mai puţin curios, domnule... senator...

decât aş fi bănuit — spuse el. Cuvântul „senator” sper că nu vă irită? Nu? Ei bine, eram convins că veţi face aici o adevărată anchetă. Oricum nu puteţi lua păsările fără a răsfoi măcar studiile noastre şi a vă însuşi metodologia pe care am pus-o la punct. După cum ştiţi perioada lor de echilibrare, a acestora din urmă, a început abia de cinci luni. Mai sunt necesare încă trei. De aceea, cred că veţi renunţa la ideea de a le lua chiar acum.

Ieşirăm din peşteră şi de astă dată noaptea mi se păru mai puţin înstelată ca înainte, iar micii curmali galbeni de-a dreptul ameninţători.

— Ar fi chiar foarte, bine dacă aţi renunţa la ideea asta — urmă Morell cu acelaşi ton rece şi batjocoritor. Mai ales că experimentăm acum nişte enzime combinate cu lactanţi. Vă sfătuiesc chiar, domnule senator, să vă remontaţi mâine dimineaţă folosind lactanţi concentraţi, din cei pe care îi producem noi sau pur şi simplu lapte covăsit. Eu consum zilnic un borcan de lapte covăsit, totdeauna la ora nouă şi mă simt admirabil.

Un foşnet uşor mă făcu să tresar, dar nu întorsei capul.

— Linişte, linişte — spuse Morell peste umăr.

Foşnetul continuă. Cineva se ţinea după noi, târşâindu-şi picioarele.

— Dacă aveţi ficatul bun v-am putea face o doză combinată de limonină şi limonax. E foarte tonifiantă.

— Să mergem mai repede — am spus răguşit.

În spatele nostru cineva sări şi chicoti ascuţit.

— Terminaţi — se răsti Morell. Dumnealui nu e Scrooge. E altcineva.

Se auzi un fel de „ha” gutural şi o bătaie repezită de aripi. Simţii că mi se taie picioarele.

— V-am spus să terminaţi cu joaca asta — repetă Morell. Trebuie să-i înţelegeţi — se întoarse spre mine. Perioada de echilibrare e nespus de delicată. Sistemul nervos devine

labil şi dezvoltarea poate lua cele mai nebănuite căi. Sosirea dumneavoastră a dat naştere la toată această surescitare. Dar fiţi calm, până la castel mai sunt doar câţiva paşi. Fiţi calm, vă rog.

— Scrooge! cârâi cineva în spate. Scrooge! Scrooge! Scrooge!

— Domnul nu e Scrooge — strigă Morell. Scrooge n-a venit. Nu vă va lua nimeni de aici! Chemaţi-l pe Mbola.

— Scrooge! Scrooge! Scrooge — cârâi pasărea — Scrooge! Scrooge!

Dinţii începură să-mi clănţăne şi-l apucai pe Morell de braţ.

— Scrooge! ţipă pasărea. Ooh, Scrooge!

— Cine strigă? tună o voce groasă.

— Sunt cei mai noi, Loofts — răspunse Morell. Sunt cei mai noi. Bine că ai apărut! Nu vor să mă asculte.

— Scrooge! ţipă frenetic pasărea — Scrooge!

— Gura! urlă Loofts. Şi gâgâi ceva, din fundal gâtului. Vorbea şi gâgâia în acelaşi timp! mgo-mog-go-go-go-mgo... mdi... no... ngu... Scrooge... mgo-mgo...

Eram la capătul puterilor. Tremuram şi voiam să vomit şi să mă culc pe jos, afundându-mi faţa în iarbă.

— Iartă-mă, domnule — îmi spuse Loofts luându-mă de braţ. Christina mi-a spus că te-a găsit pe jumătate mort în camera păpuşilor. Nu te teme. Păsările au plecat. Morell, ajută-mă.

Mă luară pe sus şi porniră cu mine pe sub tufele grele de magnolia. Urcară treptele intrării principale şi după câteva minute eram culcat într-un fotoliu adânc. Cineva îmi ridică mâneca ruptă a hainei, îmi şterse braţul cu o bucată de vată muiată în spirt şi mă înţepă uşor. Mâna îmi deveni fierbinte, fierbinţeala îmi cuprinse tot corpul, apoi simţii cum gândurile mi se limpezesc şi mă cuprinde o veselie adâncă.

— Limoniul? am întrebat.

— Limoniul — zâmbi Loofts. În barba neagră îi străluceau şi ochii şi dinţii.

— Vai, săracul de el! Nu mai e nici măcar mototolit! — murmură o voce de femeie. Unde l-ai găsit, Carrie?

— Sub magnolii — spuse Loofts. Îl însoţea Morell. Altfel păsările...

M-am înfiorat.

— Linişteşte-te, tinere, primejdia a trecut — adăugă Loofts. Şi acum, spune, ce căutai pe aici? Voiai să şterpeleşti ceva?

— Nu, domnule. Sunt ziarist.

— Ziarist? Aş fi preferat să fii un vagabond. Şi cum te numeşti, domnule.

— Garoow. Eugen Garoow.

— Garoow? Cel care a scris despre creierele lui Brothers?

— Da.

— Încântat, domnule — spuse Loofts cu căldură. Ai scris şi despre Bixie, nu?

— Şi despre el.

— Fii binevenit, domnule. Dacă ziariştii au un Dumnezeu, atunci aici e amestecată mâna providenţei. Domnule Garoow, îţi propun un târg. Ascultă-mă cu atenţie: Nimic din ce ai văzut aici nu trebuie să ajungă în coloanele presei decât dacă...

— Dacă?

— Decât dacă se întâmplă în noaptea asta ceea ce ar trebui să se întâmple. Morell ţi-a povestit ceva?

— L-am luat drept Scrooge — spuse Morell. Şi m-am purtat cât am putut mai antipatic.

— Morell îţi cere scuze — spuse Loofts. E un băiat admirabil. Cred că şi dumneata eşti unul. O să-ţi explic tot ce se poate explica. Dar nu înainte de a vedea cum se termină noaptea asta.

— Se va termina cu bine, Carrie — spuse doamna Loofts. Scrooge o să plece şi totul o să fie ca mai înainte.

— Scrooge e cufundat acum într-un somn apropiat de somnul drepţilor. Oamenii lui nu îndrăznesc să facă nicio mişcare fără el. Totuşi peste câteva ore se va trezi. Trebuie să fim gata la orice. Eşti în stare să notezi tot ce se va întâmpla, domnule Garrow şi să fotografiezi?

— N-am aparat.

— Îţi voi da eu unul.

Loofts mă cercetă câteva clipe în tăcere, apoi întrebă:

— Totuşi cum ai ajuns aici? Pe unde ai intrat?

— Am sărit peste plasa metalică.

— Cum?

— Căţărându-mă într-un palmier care ajunge la patru picioare distanţă de gard.

— Formidabil! exclamă Loofts. E formidabil de simplu! Ca să faci o săritură laterală de patru picioare din poziţia aia n-ai nevoie decât de puţină îndemânare şi de îndrăzneală. Nu-ţi rămâne apoi decât să rişti o cădere de la douăsprezece picioare. Dar asta cere tehnică!

Se înfierbântase ca un băiat care comentează un meci de box.

— E foarte bine — îmi spuse bătându-mă pe umăr. Te invidiez pentru agilitatea dumitale. Din păcate, vizita pe domeniul Loofts te-a hărtănit puţin. Hei, Lizzie, Lizzie!

Negresa apăru şi văzându-mă îşi duse mâna la gură. Arătam, desigur, mai rău decât mă simţeam.

— Lizzie — spuse Loofts — adu-i domnului Garrow un rând de haine.

Lizzie ieşi, iar Loofts îmi suflecă pantalonul şi-mi înfăşură, strâns glezna într-un pansament elastic.

— Doare? întrebă. Nu? Chiar dacă doare să porţi pansamentul cel puţin o săptămână. Ligamentele dumitale s-au întins prea mult după săriturile pe care le-ai făcut. Pun

rămăşag că de teama limoniului te-ai aruncat pe fereastră înainte de a privi afară, cunosc senzaţia de frică animalică ce te cuprinde după ce ai fost gazat o dată şi aştepţi a doua gazare. Scrooge a înnebunit pur şi simplu alergând în jurul camerei. Sper să n-aibă nimic de suferit.

— Putea să te omoare — spuse cu voce gâtuită Christina.

— Nu putea, fetiţo. Dacă ar fi putut, m-ar fi omorât. Nu e un gangster veritabil. De altfel, stăpânul lui o să-l dea imediat afară, când o să revină cu mâinile goale.

— Doc! Doc! răsună vocea alarmată a negresei. Doc, repede!

— Nu te du, Carrie — spuse doamna Loofts agăţându-se de el — Carrie, mi-e frică!

— Ei, fetiţo, linişteşte-te!

— Doc — spuse Lizzie năvălind în cameră. Omul acela a fugit!

— A fugit?! Pe unde?!

— S-a trezit şi a fugit! A ieşit pe fereastră.

— În casa asta toţi ies pe fereastră — mormăi Loofts. Domnule Garrow, eşti în stare să te ridici?

În ciuda aerului mucalit şi calm pe care voia să şi-l ia, pălise şi buzele i se albiseră.

— Da, doc — am răspuns.

— Atunci, domnule Garrow, vino cu noi.

Scoase dintr-un sertar un aparat de fotografiat şi mi-l întinse.

— Domnule Garrow, te rog să-ţi faci meseria. Ai un aparat cu film ultrarapid. Instantaneele făcute la lumina lunii sunt la fel de clare ca cele făcute pe film obişnuit sub soarele de vară. Să mergem.

— Carrie — spuse Christina tremurând. Carrie aşteaptă până se luminează!

— Linişteşte-te, fetiţo — spuse Loofts. Nu de viaţa noastră trebuie să-ţi fie teamă, ci de a lui Scrooge.

IX

Ieşirăm, de astă dată printr-un culoar lateral ce răspundea într-un crâng de guava. Pentru a nu ştiu câta oară în noaptea aceea mă gândii că niciodată n-am văzut un parc mai romantic şi mai plin de visare. Peste coroanele palmierilor şi peste tufele de magnolii, se conturau turnurile crenelate ale castelului. Totul părea desprins dintr-o ilustrată a secolului trecut înfăţişând frumoasele clădiri ale sudului, amestecul acela de baroc francez şi de aşa-numitul stil maur.

— Mai repede — spuse Loofts întretăiat — mai repede.

Un zvon slab, ca de plânset, răzbătea până la noi, întrerupt de lovituri slabe de tobă şi printre trunchiurile de guavă zării o masă de figuri întunecate forfotind.

— Opriţi-vă — şuieră Loofts.

Dădu deoparte crengile de guava şi pe neaşteptate ni se înfăţişă tabloul cel mai straniu pe care-l văzusem vreodată.

Sub lumina argintie a lunii, strânse în cerc, nişte păsări uriaşe se roteau încetişor. Erau înalte de un stat de om, iar aripile lor, desfăşurate băteau aerul maiestuos şi cu forţă. Tam-tam-ul răsuna răscolitor, făcându-te să te cutremuri, iar păsările se urcau şi se lăsau spre pământ grave şi ameninţătoare. Când ultima bătaie a tobei păru să se stingă ele atinseră iarba şi rămaseră în picioare nemişcate, dar numaidecât se auzi un „ho”, gutural, şi un cor de voci joase, bărbăteşti, porni să cânte. Însăşi vocile păreau un tam-tam, dar un tam-tam viu, aţâţător şi ameţitor ca o incantaţie.

— Oamenii păsări — am spus fără să vreau. Oamenii păsări există!

— Ah, oh, oh, oh aia-ia — făcea corul — mnon-go-mga mnongo ga… ah, oh aia-ia.

Tam-tam-ul porni din nou, voalat, reţinut şi paşii dansatorilor se îndesiră, ca un ropot ce înfunda pământul, ca un geamăt al pământului.

— Ah, oh, aia-ia mnonga mga... mnongo ga…

Ritmul se înteţi, se iuţi, şi vocile, şi bătaia tamtam-ului crescură ca o furtună gata să irupă.

— Ah, oho aia-ia… ooooh… aaaah Mnongo-mga — strigă o voce, sălbatic. Mnongo ga.

Capetele dănţuitorilor, aripile lor se amestecau într-o vijelie acoperind tam-tam-ul care urla, şi brusc mişcarea se sparse într-un „ha” adânc, de om înjunghiat.

Unul din oamenii-păsări se desprinse de grup şi înaintă spre noi clătinându-se.

— Eu sunt Mbola, doctore — spuse el respirând şuierător. Omul acela mai trăieşte.

Era un negru uriaş, îmbrăcat într-un costum subţire, transparent, din nylon şi de umeri îi atârnau două aripi, cu nervuri fine, prinse de braţele lui musculoase cu ajutorul a două mâneci ce-i ajungeau până la încheietura palmei.

— Nu l-am ucis, doc, ca să nu aveţi de suferit după plecarea noastră — continuă el într-o engleză perfectă. L-am căutat de când l-am văzut sărind peste plasa metalică pentru a sta de vorbă cu el.

Oamenii de teapa lui nu se lasă mişcaţi de argumente, dar i-am fi explicat că nu ne poate lua de aici cu forţa. Îmi amintesc, doc, foarte bine, că în urmă cu patru luni eram ca un câine care ascultă poruncile ce i se dau şi se teme de ele. Scrooge nu bănuia că am depăşit faza asta. Altfel n-ar fi îndrăznit să năvălească în pavilion la miezul nopţii împreună cu oamenii lui.

— Şi oamenii lui?! exclamă Loofts. I-aţi…?

— Nu, doc. Sunt vii cu toţii. Băieţii i-au legat şi i-au

aruncat mai încolo.

— Dar ce vroiau?

— Veniseră să ne ia cu forţa. Scrooge a intrat primul, A aprins lumina în pavilion şi ne-a strigat să ne dăm jos din hamace. După aceea s-a uitat la aripi împreună cu banda lui şi până la urmă ne-a spus să venim după el. Băieţii n-au vrut şi i-au strigat să stingă lumina. Nu credeau că el e Scrooge, fiindcă văzuseră pe altcineva sărind gardul azi după-masă.

— Şi voi aţi crezut că senatorul Scrooge o să apară în control sărind gardul?

— Oh, nu, doc — spuse stânjenit Mbola. E vorba de băieţii noi, de Paolo şi Nmindo care sunt la începutul echilibrării. Ei au răspândit zvonul şi i-au aţâţat şi pe ceilalţi. Totdeauna în săptămâna de antrenament special băieţii sunt mai nervoşi. M-am şi mirat, că s-au mulţumit numai să-l dea afară din pavilion şi să stingă lumina. Dar când l-au împins pe uşă, Scrooge a turbat şi a început să urle. Eu, doc, am trecut de mult de faza labilă şi mă simt stăpân pe mine, dar şi acum când cineva ţipă la mine şi-şi pierde chipul de om simt că mă cutremur de furie. I-am făcut semn să tacă, însă el urla şi făcea spume şi până la urmă l-a lovit pe Manuel.

Mbola îşi lăsă capul în jos şi ridică din umeri.

— Şi?! întrebă Loofts.

— Manuel a ridicat mâna să se apere şi Scrooge a scos pistolul şi a tras. Avea un browning mic, de femeie.

— Îl ştiu — spuse Loofts. A nimerit pe cineva?

— Pe mine — răspunse Mbola foarte încet. Atunci l-am lovit peste umăr şi a căzut jos.

Arătă spre un guava de sub care ieşeau picioarele lui Scrooge şi adăugă:

— Are umărul fărâmat, dar trăieşte.

— Şi pe tine unde te-a nimerit, băiatule? întrebă Loofts. Ce ai?

Negrul zâmbi şi toată faţa i se lumină.

— În şold — spuse el ruşinat. Dar nu e nimic. Băieţii m-au pansat. Îmi pare tare rău, doc, de ce s-a întâmplat! Dar poate că e mai bine aşa. Oricum, până la sfârşit, tot aşa trebuia să se întâmple.

— Şi acum?

— Acum, Angola! răspunse negrul cu ochii strălucitori. Angola, doc!

— Nu trebuie să faceţi nimic la furie — spuse Loofts domol. Niciodată, nimic la furie.

— Dar dumneata cum ne sfătuieşti, doc? întrebă negrul. Dumneata eşti părintele nostru. Ce spui?

— Angola! murmură doc. Trăiască Angola liberă!

Mbola se cutremură de plăcere şi apucându-l pe Loofts de centură îl ridică deasupra capului.

— Hoo-oooh — strigă el. Doc muambo nga Angola!

Un „hurrah” sălbatic izbucni făcând să se cutremure văzduhul.

— Doc mnongo-nga... doc tia mnongo-nga.

Piept la piept, cu dinţii sclipind, cu ochii strălucitori, oamenii păsări porniră să se rotească în jurul nostru, uriaşi, duduind.

— Mnongo — mnongo-ga... mnongo mnongo-ga — cânta Mbola surd, printre dinţi, bătând înăbuşit tam-tam-ul. Aia, ia, ia — mnongo, ga. Buzele strânse, fălcile crispate abia lăsau să-i scape sunetele strivite şi aţâţătoare. Cânta parcă din coşul pieptului, din pântece, blestema, descânta.

— Aia, ia — răspunse subţire, ascuţit, unul din dansatori.

— Aiiiii — ia! ţipă altul; Aiiiii— ia!

— Ai-ai-mnongo, ga — mugi Mbola.

Păşeau îndesat, cu furie stăpânită, ca o turmă de elefanţi. Păşeau încordaţi, îndesat, surd.

— Ooooh — şuieră Mbola.

Oamenii se opriră şi rămaseră nemişcaţi.

— Doc — spuse Mbola înclinându-se până la pământ. Primeşte din partea noastră acest dans de luptă, ultimul pe care-l mai dansăm pe domeniul Loofts. Îţi mulţumim, doc, pentru că l-ai pus pe Set să ne înveţe acest dans al strămoşilor noştri.

Mbola se înclină din nou şi continuă, mai puţin enfatic:

— Şi acum plecăm, doc. Sperăm că nu vei suferi din cauza noastră. Putem lua tot limoniul din pavilion?

Loofts încuviinţă.

— Atunci, suntem gata de drum.

Se întoarse şi strigă câteva cuvinte oamenilor păsări care aşteptau în spatele lui.

— La revedere, doc — spuse Mbola.

Îl privi pe Loofts în adâncul ochilor şi murmură, ca pentru el:

— Loofts, tatăl nostru.

— Du-te, Mbola — şopti Loofts mângâindu-l pe umăr, în curând se va face ziuă. Nu vă lăsaţi mai jos de două mii de picioare. Şi nu folosiţi limoniul înainte de a vă încălzi în bătaia soarelui. Drum bun, Mbola!

Negrul se înclină din nou, apoi strânse mâna lui Morell. Acesta deschise gura de câteva ori, dar nu spuse nimic.

— Inima noastră rămâne doctorului Loofts — spuse Mbola. Rămâne pe acest domeniu alături de doc şi de soţia lui, de doctorul Morell şi de Lizzie.

Îşi îndreptă umerii şi înălţându-şi palmele deschise spre cer strigă:

— Rămâi cu bine, doc!

— Rămâi cu bine, doc — tună corul oamenilor păsări. Învălmăşindu-se, şi-l smulseră unul altuia pe Loofts şi pe Morell şi la îngrămădeală îmi frânseră şi mie mâna şi mă bătură pe spate gata să mă dărâme.

— Oooooh! ţipă gutural Mbola. Tio mbo!

Se trase înapoi pentru a-şi face loc, apoi sări în sus şi bătu

puternic din aripi. Corpul i se undui asemeni celui al unui înotător şi vâslind cu braţele se ridică mult peste crengile de guava. Unul după altul se desprinseră şi ceilalţi de sol şi se adunară deasupra capetelor noastre într-un stol triunghiular. Vâsleau rar şi cu forţă prin aerul preschimbat într-un fluid.

— Rămâi cu bine, doc — strigă Mbola.

Oamenii păsări se mai rotiră o dată deasupra noastră apoi întregul stol porni să urce spre lună, negru şi fantomatic.

X

— N-o să-i oprească nimeni — murmură Loofts. Nu poate să-i oprească nimeni. Şi acum, domnule Garoow, dacă mai ai film, fă, te rog, o poză a lui Scrooge. Şeriful o să aibă nevoie de ea.

Îmi îndreptai obiectivul spre picioarele senatorului, ce ieşeau dintr-un tufiş, apoi asupra oamenilor lui, trântiţi ca nişte saci, unul lângă altul.

— Restul rămâne pe seama poliţiei — spuse Loofts. Morell, trimite câţiva oameni să-l ia de-aici şi vino apoi în salonul mic.

Mă luă apoi de braţ şi începu să vorbească foarte încet, păşind cu greutate:

— Totul a început în urmă cu mulţi ani, domnule Garoow. A început în clipa când separând un muşchi de câine am reuşit să-l menţin în viaţă patruzeci şi opt de ore. Patruzeci şi opt de ore! Mi s-a părut imens! Am scris un articol plin de entuziasm către „Chirurgical Chronicle” în care am înşirat, cred, toate inepţiile de care eram în stare. Apoi a urmat al

doilea muşchi, al treilea şi, în sfârşit, l-am întâlnit pe Morell. Am lucrat împreună. El pe muşchii interni, pe muşchii ăştia netezi, neobosiţi, de o rezistenţă nemaipomenită iar eu pe cei striaţi —plini de energie, dar capricioşi, cu tonicitate variată. Apoi, după zece ani s-au mai adăugat doi chirurgi, un fizician, un biolog. Eram o adevărată echipă. Am refăcut laboratoarele de pe domeniul Loofts în care se executau, acum două decenii, experienţe de chimie biologică şi de botanică, în perioada când tata aclimatiza aici diferite soiuri de palmieri şi de guava. Am învăţat să creştem muşchi în afara corpului. Greoi la început, haotic, aşa cum se întâmplă în metastazele cancerului, apoi dirijat, în câmpuri bioelectrice. Am descoperit limoniul şi gazul acesta galben care e un somotrop formidabil, ne-a ajutat să accelerăm de treizeci de ori viteza de creştere a fibrei vii. Eram în stadiul de elaborare a unei tehnici ce ar fi revoluţionat medicina mondială — puteam să redăm ciungilor picioarele, ologilor mâinile, să înlocuim bicepşii, humeruşii, abdominalii până şi muşchii striaţi ai organelor interne. Ne jucam inserând cvadricepşii lui François şi faciali lui Cambyse, creând monştrii aceia, din camera păpuşilor care nu sunt altceva decât fibrilaţii silite să se dezvolte în forme geometrice. Din perioada aceea am păstrat obiceiul de a ieşi la plimbare avându-l pe capră pe François, care execută cu uşurinţă vreo nouăzeci de mişcări, simple prin comandă indirectă. Apoi, când ne-am dat seama că muşchiul poate fi nu numai inserat pe un os, dar transformat în motor, ne-a cuprins o adevărată nebunie. Ai văzut acolo, în laboratorul lui Morell, ciocanele vii, ultimele noastre ciocane vii. Ei bine, ele pot lovi cu trei sute de kilograme pe centimetru pătrat, domnule Garoow, cu trei sute de atmosfere, ca nişte tunuri. Randamentul lor e cu cincizeci la sută mai bun decât randamentul oricărui motor cu ardere internă, iar posibilităţile lor de a efectua mişcări complexe sunt,

practic, nelimitate. Şi la ce dimensiuni! La diametre de trei picioare! Înţelegi că asta ne-a tulburat, ne-a ameţit. Eram cuprinşi de o frenezie ce ne împingea să lucrăm douăzeci de ore pe zi, să încercăm limoniul asupra noastră, să imaginăm experienţele cele mai fantastice, mai absurde.

Şi deodată câteva din maimuţele cărora le transplantasem tricepşii, se îmbolnăviră şi muriră. Apoi câinii, păsările. Somotropul 102 care ni se părea a fi unul din principiile de bază a vieţii, mina sistemul nervos, îl făcea nepermis de labil şi dezechilibra organismul. Vreme de trei ani refăcurăm toate experienţele; Somotropul redeveni docil, dar nici azi nu considerăm că l-am îmblânzit cu totul. Am stabilit însă necesitatea unei perioade absolut obligatorii de readaptare la mediu a organismelor tratate cu limoniu. Ele sunt extrem de sensibile şi orice perturbare puternică le poate întrerupe faza de cristalizare. Din păcate o asemenea nenorocire i s-a întâmplat Christinei, în urmă cu doi ani, imediat după operaţia ce-i înlocuise gemenii ambelor picioare atinşi de poliomielită. Începuse să se înzdrăvenească, mergea chiar, când, pe neaşteptate, a trecut printr-o mare spaimă. A fost de ajuns pentru ca procesul de cristalizare să se întrerupă şi să nu poată fi reluat decât cu preţul unor mari eforturi. Atunci încă nu ştiam că, în primele trei luni de la operaţie, omul matur are fragilitatea unui nou năs-cut. El poate fi nimicit sau pur şi simplu transformat începând cu comportamentul şi terminând cu psihicul.

În clipele acelea, când elaboram noul tratament, am primit vizita predecesorului domnului Scrooge, reprezentant al concernului Mount. Concernul îmi propunea să creez nişte aparate de zburat, individuale, bazate pe muşchii condorilor şi pe care voia să le utilizeze în jungla Amazoanelor. Am primit. Helicopterul viu ar fi însemnat triumful metodei noastre, ar fi reprezentat prin el însuşi cel

mai puternic şi mai de necombătut argument. Mi se ofereau zece mii de dolari pentru fiecare aparat, într-un moment în care veniturile noastre erau secătuite. În mai puţin de şase luni aparatele erau gata — o pereche de bioaripi acţionate într-o mişcare de du-te-vino, ataşate de umerii omului şi dezvoltând o putere de doi cai. Dar mecanismele acestea puteau să se blocheze în punctul cel mai delicat — transmiterea comenzii. Era nevoie de creşterea coeficientului de siguranţă — cum se spune în tehnică. Atunci Morell a avut ideea de a-i face pe oameni să zboare, la nevoie, cu muşchii lor. Cei douăzeci de băieţi care-mi fuseseră aduşi — erau entuziasmaţi; cine nu şi-ar fi dorit nişte pectorali, nişte tricepşi, nişte deltoizi cu care să poată ridica opt sute de kilograme? După tratament oricare dintr-înşii ar fi putut jongla cu campionul lumii la haltere. Am trecut deci la creşterea muşchilor vii pe viu. Era ceva nou, de o extremă delicateţă. Procesul se desfăşura vertiginos, dar şi blestemata de labilitate se intensificase, transformând organismul într-o piramidă de pahare gata să se surpe la cea mai mică vibraţie. Cu două săptămâni înainte de încheierea fazei de readaptare — care la rândul ei abia era pusă la punct — băieţii mi-au fost luaţi şi duşi pe Amazon. În ciuda promisiunilor solemne pe care le primisem nu mi s-a trimis nicio veste. Elaborasem un chestionar ce trebuia completat în fiecare zi — poftă de mâncare, puls, tensiune, control al mişcării, irascibilitate, somn — aşa cum se procedează cu piloţii de încercare sau cosmonauţii. Şi domnii aceia nu-mi trimeteau nimic. Nimic!

Loofts se opri şi respiră adânc, desfăcându-şi gulerul cămăşii.

— Sunt foarte obosit, domnule Garrow — spuse cu voce deodată gâtuită. Limoniul mi-a afectat tiroida. Totdeauna spre dimineaţă mă încearcă o hipotonie groaznică.

Se sprijini cu toată greutatea de braţul meu şi fruntea i se

acoperi de broboane mari de sudoare.

— Să mergem totuşi — hârâi — vreau să-i ascult când o să transmită.

Porni cu paşi greoi şi încordându-se din tot trupul continuă să vorbească.

— Apoi mi s-a transmis că temperatura tropicelor le face rău. Şi umiditatea. Mi s-au dat cifre. Mi s-a spus că au consumat carnea unei broaşte uriaşe numită de indieni metlametlo... Şi, deodată, am înţeles. Nu fuseseră trimişi pe Amazon!

Loofts se opri din nou şi mă privi în adâncul ochilor:

— Nu fuse-se-ră tri-mişi pe A-ma-zon! Broasca metlametlo nu există în Brazilia, nici variaţiile acelea de umiditate! Erau în Angola! Muriseră în Angola. De aceea primisem zece mii de dolari pe om! Nu pentru ca să se desţelenească jungla Amazoanelor, ci ca să se dea foc junglei din nordul Carmonei şi a Quimbelei, ca să ardă Ucu, Longo, Villa Fior! Băieţii muriseră lângă Macocola. Predecesorul lui Scrooge avea limbă prea lungă. L-am provocat la o discuţie cerându-i date despre moartea băieţilor şi fără să-şi dea seama mi-a spus ceea ce nu trebuie spus unui medic, dacă vrei să păstrezi un secret. Atunci m-am gândit să renunţ la totul. Dar domnii de la Mount puteau să mă bage într-o afacere urâtă, căci iscălisem poliţe pentru banii căpătaţi. Din fericire aveau nevoie de mine. Nu puteau străbate jungla nici cu jeepurile, nici cu helicopterele. Experimentaseră un aparat individual de zbor cu ejecţie. Îl puneai în spate, îl acţionai şi jetul te proiecta vreo treizeci de picioare peste accidentele de teren. Evident, o soluţie grosolană pe lângă aripile acţionate biomecanic şi direct. Mi-au adus alţi oameni. De astă dată negri. Erau douăzeci de băieţi din tribul Bailumdos care luptă alături de portughezi. Am primit. Ştiam că-i voi avea opt luni pe mână fără ca nimeni din afară să aibă dreptul să se amestece. Am pregătit de

astă dată un program complet cu ore de zbor, dar şi de ore educative. Aveam nevoie de cineva care să le câştige încrederea, un om care să ştie portugheza şi engleza, un negru. L-am găsit — era Set. Bătrânul Set care-ţi spunea dumitale poveşti de adormit copiii şi care o făcea pe speriatul e un băiat grozav. Astfel, domnule Garrow, paralel cu tratamentele cu limoniu, băieţii ăştia de la periferia Sacombei, din Santa Cruz au început să înveţe carte. Au învăţat, aici, să-şi iubească ţara şi să urască P.I.D.A.[*10]. Ştiam că mi-i vor lua în faza de dezechilibru ca să-i dreseze ca pe nişte câini. Am mărit atunci perioada de readaptare, am luptat cu dinţii pentru asta şi am reuşit. Dovadă că predecesorul lui Scrooge a fost schimbat, iar Scrooge a venit să-i ia cu forţa. Dar chiar dacă ar fi reuşit, era prea târziu. Nimeni nu-i mai putea dresa acum ca pe nişte câini. Ştiu că o să plătesc asta din greu, dar merită, domnule Garrow, merită, nu-i aşa? Partizanii angolezi nu pot avea oameni mai utili acum decât ăştia douăzeci de băieţi, în frunte cu Mbola, care a învăţat totul cu o repeziciune uluitoare, cu furie, zi şi noapte. Învăţam împreună ore întregi, Set, Morell, Christina, eu şi băieţii.

Ajunsesem într-o pajişte largă, împodobită cu palmieri mexicani înalţi de o sută de picioare, asemeni unor coloane vegetale.

— Aici era aerodromul băieţilor — spuse Loofts. Primele probe ascensionale s-au făcute aici, primele loopinguri, primele planări. De aici vorbeam cu ei în timpul zborurilor de antrenament.

Dădu deoparte frunzişul bogat al unor curmali şi descoperirăm o cabină de lemn lăcuit. Loofts deschise uşa şi intrarăm. Nu erau decât trei scaune, o masă, un dulap, un pat îngust. Pe masă se afla un aparat de emisie-recepţie, foarte compact, plat, de marginile căruia atârnau

---

10* Poliţia secretă portugheză (n.a.)

patru curele. Loofts apăsă contactele şi aparatul porni să hârâie. Se încălzea şi se acorda repede.

— Allo, Mbola — chemă el. Mbola... Paolo... bom dia... bom dia... allo, Mbola, bom dia... Nu mă aud, domnule Garrow. Nu ştiu de ce nu mă aud.

Bătu nervos claviatura aparatului şi-şi muşcă buzele fără să vorbească.

— Nu şi-au pus căştile, doc — am murmurat eu.

— Zboară cu căştile la urechi — spuse el. Allo, Mbola, băiatule... Allo, Paolo, Nmindo, Lopez... allo, Mbola, allo, allo, Mbola, Lopez, Paolo, răspundeţi!

Tăcu şi ascultă. Era palid, cu obrajii traşi, iar ochii îi străluceau, îi ardeau parcă.

— Bom dia — spuse. Trec pe rec ta-ti-ta. La ce înălţime sunteţi?

Tăcu şi ascultă.

— Şi fluviul?

Tăcu şi ascultă.

— Cu cât?

Tăcu şi ascultă.

— Ura! strigă deodată. Adelante, adelante[*11]! Peste un sfert de oră. Fără limoniu. Coborâţi puţin.

Se întoarse spre mine, tremurând, şi-mi cuprinse obrajii între palmele reci.

— Au trecut peste Colorado! spuse. Sunt în Mexic!

Avea ochii umezi şi buzele îi tremurau.

— În Mexic! Cu patruzeci de mile pe oră! La opt mii de picioare înălţime! Şi zboară, zboară, zboară!

— La opt mii de picioare! am repetat eu înfiorându-mă.

— La opt mii de picioare — spuse Loofts încet. Paolo face loopinguri. Ai înţeles ceva din ce ţi-am povestit, din amestecul ăsta de oase, limoniu, muşchi? Ai înţeles de ce i-a învăţat Set cântecul de luptă al elefanţilor, cântecul

11* Înainte — în spaniolă şi portugheză. (n.a.)

strămoşilor lor, pe care el îl ştia? M-a rugat trei zile, în genunchi, să-i dau şi lui aripi. Dar nu se putea. Era prea bătrân şi-şi trăise toată viaţa aici.

Mângâie casca aparatului şi spuse ca pentru el, foarte încet, aproape cântând:

— Şi ei zboară, zboară, zboară...

CUPRINS

EDITURA TINERETULUI

